Baronul

autor
Florinel Agafiței

FLORINEL AGAFIȚEI (n. 17 noiembrie 1965, com. Lueta, jud. Harghita). În anul 1983, ca liceean, debutează cu poezie în publicația de la Focșani, REVISTA NOASTRĂ, coordonator profesor Petrache Dima. Urmează, din anul 1986, cursurile Facultății de Istorie – Universitatea Al. I. Cuza–IAȘI. Licența este obținută în anul 1989 cu o lucrare ce tratează relațiile diplomatice sovieto-germane din perioada interbelică. După revoluția din Decembrie 1989 devine redactorul a două ziare focșănene: "Viitorul" și "Realitatea". Din anul 1991 și până în anul 1992, colaborator constant al periodicului U.M.R.L. "ROMÂNUL LIBER", ce apărea la Londra. Începând cu anul 1998 colaborează la Revista SALONUL LITERAR din Focșani. În anul 1999 își susține teza de doctorat în cadrul Universității "Al.I.Cuza" IAȘI. Teza a fost transformată în cartea intitulată: Simbol și simbolizare indiană în sculptura lui Constantin Brâncuși". În același an dobândește marele premiu național pentru proză "Mihail Sadoveanu" în cadrul concursului de la Piatra-Neamț, ediția a XIV-a, cu romanul CAREUL MARE. Premiul de debut pentru cel mai bun roman prezentat în cadrul concursului a fost înmânat autorului cu prilejul realizării programului cultural dedicat aniversării a 120 de ani de la nașterea marelui scriitor Mihail Sadoveanu.

Florinel Agafiței se alătură, astfel, celor doi predecesori ai săi, Oma Stănescu (cu romanul Arșița Karmei) și Adrian Țion (cu proza scurtă Un apel disperat), laureați ai aceluiași concurs.

În anul 2001, participând la concursul național pentru eseu de la Cluj, organizat de Centrul Creației Populare din Cluj, (15 ianuarie – 2 001) obține marele premiu "Mihai Eminescu". Titlul eseului: Accepția indiană a simbolului în opera lui Mihai Eminescu.

În anul 2002: premiul național „Liviu Rebreanu" pentru proză scurtă, la Alba Iulia/Aiud cu Anamneze.

Membru al Uniunii Scriitorilor din România din anul 2007, Filiala Galați.

ISBN

E-mail:
Adresa:

Motto: Chiar pentru cobră, se poate imagina un mediu înconjurător în care să pară inofensivă.

Hermann Keyserling

Anul 2004

Toate încercările mele de a începe într-un mod fabulos, fulminant, aceste rânduri, au eşuat în mod cât se poate de glorios. Aşa că, până la urmă, am lăsat drept introducere, următoarele:

„Nu găsesc contradicţie în termeni şi chestiunea îmi dă falsa senzaţie a invulnerabilităţii personale; de aici, naufragiul spiritual…

De-ar fi să dau cuiva vreo explicaţie - deşi nu simt deloc o asemenea nevoie - pentru ce m-am hotărât să scriu anumite cuvinte înşiruite în fraze, propoziţii, mai mult ori mai puţin domestice, i-aş zice aşa: simţeam o presiune organică interioară acută, o desfiinţare gordianică a gândurilor, care mă epuiza cotidian. Doar simpla aşezare în faţa birouaşului de scris - înghesuit între cărţi, mirosind a praf secular - îmi mai procura amăgitoarea liniştire a organismului, a întregii mele fiinţe bântuite de nefaste gânduri, în pragul toamnei.

În al doilea rând, aş motiva - probabil nu prea elevat - că tentaţia scrisului pleacă dintr-un eu profund, pe care nu-l pot detecta, nu-l pot afla, oricât m-aş strădui, oricâte metode aş aplica pentru investigarea lui; oricum, tulburarea adâncurilor, de nu ştiu ce angoase aparţinând unei naturi străine mie, îmi dă constant imboldul aşezării la masa de scris, indiferent de natura gândului superior…”.

Bineînţeles că pot bate câmpii astfel, mult şi bine, fără folos, căci una din calităţile mele fundamentale o reprezintă înconjurul buturugii de sute de ori, înainte de a o sparge în mii de aşchii, aşa încât atunci când mă hotărăsc să o lovesc cu toporul, nu mai am în ce lovi…

Break work! Calculator mai idiot decât cel la care scriu, nu cred că s-a închipuit pe faţa pământului, căci comenzile date se pierd, undeva, în memoria aia a lui, de două parale, compusă din fire şi metale; spre exemplu, i-am ordonat să scrie în limba română, iar el continuă în engleză. Pas de mai pricepe ceva… Nu-i nimic, dacă aşa vrea el, aşa am să scriu în continuare, fără căciuliţe la ă şi fără alte vocale româneşti. Aha, uite-l că şi-a revenit singur, naiba ştie cum şi mă lasă să-mi vărs of-ul în spaţiul rectangular, de format A5, în vreme ce prin dreptul ferestrei mele trec femei tinere, cu buci bune de fecundat. Out of break work!

Am fost bolnav mult timp; nu puteam să mă ridic din patul devenit un soi de închisoare albă, în care cearceafurile se umpleau de-o transpirație tuberculoasă, izvorâtă din neantul negru al sinelui dezarticulat. Abia-mi puteam urni capul şi privi cu ochii holbați de durere spre petecul de cer albastru care se ițea printre crengile arborilor, din dreptul apartamentului de bloc. Numai seara, o fantă de lumină pătrundea câteva zeci de secunde, înainte de apusul soarelui, mângâind plantele din camera mea de om bolnav, iar asta mă enerva la culme...

Nu puteam face nimic; eram țintuit, aidoma lui Iisus pe cruce, dar simțeam cum timpul nu s-a oprit în loc, cum trece cu totul altfel pentru toată lumea ce se perinda pe la căpătâiul meu, fie cu vorbe încurajatoare, ori cu glume bune; doar mie îmi păreau imbecile!

N-aveam chef de nimeni, de nimic: de prieteni, de musafiri nepoftiți veniți să mă încurajeze, ori vecini nesuferiți. Vroiam să fiu singur cu gândurile mele, cu chinurile mele. Speram că într-o zi mă voi ridica şi voi putea privi din nou pe geamul biroului meu, de la masa de scris, femeile acelea cu buci enorme, umplând toată strada, tot oraşul, tot universul. Un univers de buci, scăldat în soare marin. Aceasta era lumea…pe când boala nu mă atacase. Cum poate schimba o boală perspectiva asupra vieții, cred că o ştie oricine a supraviețuit unei teribile încercări pe care nu o va uita atât de repede după ce s-a ridicat din lumea celor ca şi porniți spre eternitate…

Dar, poftim, azi nu mai sunt chiar atât de bolnav; pot merge la budă, fără să mă sprijin de pereți, fără să scuip sânge înverzit; iar medicul atoateştiutor mi-a cântat optimist în ureche, după ce-a băgat banii în buzunar: „Ai să trăieşti, coane, ai să trăieşti, încă o sută de ani, de aici încolo! Dumneata şi cu Gică Petrescu!”.

Are un umor sinistru; tocmai de aia îl plac. La început - când mi-a devenit, prin obligație, medic de familie - credeam că tratează lumea numai cu glume, apoi mi-am dat seama că, totuşi, făcuse o facultate de medicină, susținându-şi doctoratul, pe undeva, prin Italia. În orice caz, nu uita niciodată să adauge că „mirosul de panseluțe din camera popii” ori „dricomicina” sau „cimitirolul” ar fi leacurile cele mai bune pentru orice bolnav.

Ar vrea medicul să am umorul necesar (medicine man, mai degrabă!), dar eu nu pot să fiu optimist când e vorba de moarte, nu pot să râd de ea, nici împreună cu ea. Pe mine - om normal – spectrul morții mă

înspăimântă. Tocmai de aceea am decis, ca atunci când mă voi ridica din pat, sănătos, să mănânc o friptură zdravănă, să beau o sticlă de vin... Visuri…

De unde am plecat şi unde am ajuns, cu gândurile astea neghioabe… De fapt, stând aşa, în faţa tastaturii rablagite, mintea manifestă un soi de blocaj pe care nu-l aveam în trecut când utilizam maşina de scris, una mică şi albastră, marcă germană, ce bătea litera a puţin aruncat.

O dădusem unui imbecil, care nu ştia s-o folosească în mod corect, iar când mi-a returnat-o s-a scuzat cretin, zâmbindu-mi ca şi cum mi-ar fi făcut un favor: „Vezi, coane, că ţi-am adus maşina de scris zilele trecute, când nu erai acasă! I-am lăsat-o soţiei. Mulţumesc fain, da', să ştii, că nu prea-i funcţionează braţul literei a…", scuipa el vorbele în mesajul robotic al telefonului, căci nu avusese curajul să dea ochii cu mine. Ştia că i-aş fi tras un perdaf de zile mari. Inutil să spun, că n-a mai trecut pe la mine ani de zile, iar pe stradă, când ne întâlneam, întorcea nasul - de parcă din direcţia mea bătea un vânt cu miros de latrină - şi se prefăcea că admiră o vitrină, ori că se uită la vreun document din servieta ce-o căra cu el totdeauna, până şi în piaţa de legume. Maşina mea de scris fusese nou nouţă când o luasem din magazinul central al oraşului. Mirosea a vopsea proaspătă, avea un aer neumblat, feciorelnic. Literele sale mici păreau pictate pe hârtia managerială, atunci când loveam, cu infinită grijă, tastatura elegantă. Mă costase câteva milioane (o avere, pentru salariul meu de profesor neghiob; asta-i obsesia mea, salariul umilitor de dascăl! Îl înţelegeam, de abia acum, pe bunicul meu, care fusese 40 de ani învăţător, de ce afirma că profesiunea asta, de a-i şcoli pe alţii, e nobilă, dar nu-ţi ţine de foame!), iar acum, un neavizat mi-o distrusese. La orice meşter am dus-o, n-am reuşit s-o refac. Toţi se uitau, dând din umeri neputincioşi, căci lucrul era prea gingaş; dacă s-ar fi apucat de el, le era teamă să nu strice mai rău ceea ce, deja, pentru mine semăna a dezastru. Lucru nemţesc, ziceau ei cu admiraţie, privind-o pe toate părţile, refuzându-mă politicos.

Flash news, 2004.

Nu pot lucra permanent la calculator. În pauze, mă destind corectând, recorectând, adăugând, anulând paragrafe inutile din câteva articole personale nepublicate, întrucât nu s-a mai găsit loc prin nici o revistă locală, pentru tematicile propuse de mine. Nici nu mă zbat prea mult să public pe undeva anume. Mă bucur că sunt sănătos şi pot să mai zgândăr hârtia cu creionul. Azi trec cu privirea peste „ Fericitele împliniri ale Karmei", un articol de vreo şapte ani vechime, unde tratez despre relaţia dintre M. Eliade şi fiica lui Dasgupta, dar nu din perspectiva cunoscută a biografiei oficiale a celor doi, ci punând în paralel şi descoperind punctele identice din romanele scrise: „Maitreyi" şi „Dragostea nu moare". Nici nu bănuiţi câte similitudini există, şocante, în derularea amintirilor, în ceea ce-o priveşte mai ales pe Maitreyi – întrucât ea-şi trece pe hârtie amintirile după câteva decenii de la consumarea (?) iubirii – comparativ cu mărturisirile lui Eliade, la scurt timp de la revenirea din India! N-am avut nevoie, ca Adelina Patrichi, să merg la Calcutta s-o contactez pe Chabu, pentru a afla ceva mai mult decât alţii despre legătura dintre românul bursier şi fiica profesorului sub acoperişul căruia a vieţuit un timp. Mi-a fost de ajuns doar lecturarea atentă a romanelor celor doi îndrăgostiţi, ca să-mi dau seama de adevărul iubirii trăite sub cerul sacru al Indiei bătrâne…

După mai multe încercări, toate eşuate, am renunţat să mai caut un meşter priceput în maşini de scris. Aşa renunţasem, cu ani în urmă, să mi se repare un ceas vechi, de la 1900, inscripţionat cu Grand Prix-Paris/1900, capace din argint şi multe rubine în interior; meşterii de ceasuri muriseră de multă vreme în târgul nostru prăfuit, tipic, de provincie uitată de lume… Mulţi îmi recomandaseră să merg la Bucureşti, să-l las acolo la reparat, dar nu aveam bani de-o călătorie atât de pretenţioasă şi nici încredere în străini, să le dau o aşa amintire de familie, pe mâini. În fine, ce s-o mai lungesc, am lăsat să treacă timpul peste ceasul secular, cât şi peste maşina de scris, uitată într-un colţ al biroului ticsit cu vechi cărţi, luate de la anticariatul ambulant al oraşului nostru, ori cumpărate tocmai de la galeriile vechi ieşene (asta, o dată la doi-trei

şi chiar mai mulţi ani, când obligaţiile profesionale mă îndreptau către fosta capitală a Moldovei). Când credeam că nu mai pot face nimic cu maşinuţa mea de scris, cineva s-a oferit să mi-o cumpere. Am ezitat vreo 48 de ore, apoi i-am dat-o, punându-i la dispoziţie toate detaliile tehnice de care avea nevoie, recomandându-i să aibă multă grijă de ea. Ar fi caraghios să spun că mă despărţeam ca de un copil drag, dar o strângere de inimă tot am avut, când străinul mi-a trântit pe masă un pachet de bani, luând apoi maşina în braţe şi privind-o cu ochi strălucitori, zâmbet larg, răsucind-o pe toate feţele, pipăind-o, mirosind-o, adulmecând-o ca un copoi bătrân, grăbindu-se să plece…

Cu lucrul meu, cu maşina pentru care făcusem atâtea sacrificii din salariul meu de profesor amărât şi umilit, cu maşinuţa la care-mi scrisesem romanele mele dragi, cu fiinţa de metal care-mi îndurase toţi nervii, toată zbaterea din – ziceam eu, infatuat – momentele de creaţie, când smulgeam filă după filă, (deşi hârtia era scumpă!) făcându-le cocoloaşe, aruncându-le artistic la coş; doar aşa făceau marii scriitori, nu?

Cu maşinuţa de scris se desfăta, acum, individul din faţa mea, strângând-o la piept, ca pe-o ibovnică… Destul! am strigat cuprins de nervi, destul, domnule, nu mai vând nici o maşină, ia-ţi banii şi dispari din casa mea pentru totdeauna…!

Şi i-am arătat, imperios, uşa de la intrare cu un gest care nu mai presupunea, din partea interlocutorului, nici un fel de explicaţii. Soţia, auzind strigăte în birou, a venit panicată să vadă ce se întâmplă.

Când a priceput, din bâlbâielile cumpărătorului, că nu mai sunt dispus tranzacţiei, indiferent câţi bani îmi oferă, soţia a zâmbit; apoi m-a luat de mână ca pe un copil de 5/6 ani căruia îi iei nişte jucării cu o mână, dându-i altele cu cealaltă.

I-a explicat cumpărătorului că aşa fac eu de fiecare dată când mă despart de un lucru personal, că timpul le vindecă pe toate, că are ea bani puşi deoparte, fără ştirea mea, pentru a-mi lua un calculator, ce-i drept la second hand, dar un calculator bun, tot nemţesc. Am privit-o suspicios, însă am crezut-o, căci pe soţie trebuie s-o crezi întotdeauna. (Ei, aici, mulţi m-ar putea contrazice, iar eu de aia am scris aşa ceva, tocmai pentru a fi contrazis, căci am o doză incomensurabilă de indiferenţă, aproape nesimţitoare, de la un timp încoace, cu privire la punctele de vedere ale unora sau altora din jurul meu).

Ce mai tura-vura, maşinuţa mea a zburat cât ai clipi; tot aşa au zburat şi banii luaţi pe ea, în plăţi cotidiene, către statul aspirant de bani - Goliat nesătul, care sărăceşte o naţie română destul de nevoiaşă. Şi uite cum s-a făcut, ca povestea cu calculatorul să rămână mult timp… o poveste. Până într-o zi când, venit acasă de la orele obişnuite cu elevii, plin de praf, stors de vlagă, am găsit în apartamentul nostru tot felul de omuleţi agitaţi, care umblau cu fire, prize, şurubelniţe şi alte instrumente aferente, zumzăind ca albinele în jurul stupului, părând excitaţi de lucrul ce-l întocmeau, rotindu-se împrejurul unui monstru luminos, ce mă privea albastru din colţul micului meu birou. Era monitorul calculatorului; clipea rar, în funcţie de comenzile date. Soţia, aşezată pe scaun în faţa lui, făcea cunoştinţă cu viitorul – zicea ea – meu prieten. După ce au plecat oamenii-computer, biroul mi-a rămas invadat de cabluri diverse, revărsate din maşinăria aia ciudată, precum furtunurile de drenaj dintr-un recent operat. Priveam prostit noul obiect în timp ce soţia, fericită de achiziţia ieftină şi bună - spunea ea - cu program antivirusare etc., mă săruta pe ambii obraji, urându-mi să-l folosesc sănătos, făcându-mă, deodată, să mă simt important. Doar aveam calculator, nu? Câţi din blocul nostru pricăjit, mai aveau un asemenea obiect? Bine, tu, i-am spus atunci înfrigurat, dar ce-or comenta vecinii când ne-or vedea calculatorul, ce-or spune despre noi, ăştia, care ne plângem toată ziua că nu ne ajung banii din salariul de profesor ghinionist? Cum de ne permitem aşa ceva? Vom fi câştigat la LOTO, sau am primit vreo moştenire din străinătate? Lasă-i să crape de ciudă, îmi replică scurt soţia, plecând spre bucătărie, lăsându-mă singur, faţă în faţă cu monstruoasa maşinărie. În timpul acesta, televizorul deschis, din sufragerie, anunţa noi scumpiri la energia electrică, guvernul motivând… urma un şir de bla, bla-uri idioate, jenante deopotrivă, pe care nu le mai suportam de multă vreme. Sigur, ăştia cred că românii sunt cu toţii imbecili… Şi toate astea, până într-o zi, îmi ziceam eu cu speranţă, gândindu-mă la acea zi, la soarta lui Ceauşescu...

Închid televizorul de care o întreagă familie devenise dependentă – drogul noii civilizaţii materiale – revenind la calculatorul achiziţionat cu cinci milioane şi jumătate de lei. Mă aşez în faţa lui, iar gândurile-mi zboară cu (fără?) folos. Oare câte n-am fi putut face noi cu cinci milioane de lei? Spre exemplu, copilul şi-ar fi putut lua un nou paltonaş, că vine iarna, eu cizme, iar soţia o căciulă nouă, başca plata întreţinerii pe o lună de zile, căci e vreme de iarnă,

când toate se scumpesc. Urăsc viața, cum n-am urât nimic altceva. Am momente, pur și simplu, când nu mai suport mizeria umană, mai ales când sunt obligat să mă gândesc la toate nimicurile existenței: ce voi mânca mâine, cu ce voi plăti gazul metan plus alte rahaturi cotidiene. După care trebuie să mă rup de ele, întrucât omul cu pretenții de scriitor, e dator să încerce a scrie ceva, ceva însemnând părți din sufletul lui, din inima lui afectată, din ficatul epuizat, stomacul lui stresat, din creierii storciți de discursurile tuturor crăcănaților, semianalfabeților politici – locali ori nu, pigmei ai existenței cotidiene… Privesc mica minune a tehnicii din fața mea. Continuă să mă sperie. Eu nici cu mouse-ul nu știu a umbla. Sunt un handicapat, din punctul acesta de vedere, iar soția mai vrea să și creez cu ajutorul lui. Cu mașinăria asta rece, care nici măcar a vopsea proaspătă nu miroase…
Eram copil și părinții ne cumpărau nouă - mie și celor două surori mai mici - cadouri de Moș Crăciun (cel transformat în Gerilă, de comuniști!) pe care le ascundeau cât puteau ei de bine. Dar eu știam locul și după ce părinții plecau la școală (erau profesori de țară, care trăiau dintr-un C.A.R. într-altul) deschideam ușa garajului, iar cu cheile subtilizate din paltonul cel mare, negru, al tatălui, deschideam portiera, pătrunzând în interiorul micului FIAT 600, acolo unde, ascunse în spatele banchetei, așteptau cuminți jucăriile noastre.

Breaking news, 2004.

Am terminat de lecturat „Jurnal" scris de M. Eliade. Omul îmi confirmă, o dată în plus, părerea cu privire la reala relație de dragoste dintre el și adolescenta Maitreyi. Când aceasta îi face o vizită la Chicago, la o vârstă care însemna câteva decenii scurse peste momentul anilor '30, Eliade nu are puterea s-o privească în ochi. Viața lui e alta, însă dorește să rămână în suflet cu imaginea edenică a celei iubite, în anii tinereții. E ca și cum n-ai vrea să mergi la înmormântarea cuiva foarte drag, pentru a-l păstra viu în amintire, așa cum l-ai văzut ultima dată, când ai dat noroc cu el, ai râs, ai înjurat guvernul și ai blagoslovit țara… L-am înțeles perfect. Și-apoi, ce înseamnă însuși titlul romanului scris de Maitreyi, dacă nu o recunoaștere pe față a fantasticei flame de iubire care i-a orbit

fericit, pe cei doi, sub lumina aurie aruncată peste un Gange plin de amintiri?

Tata cumpărase FIAT-ul fără ştirea mamei, împrumutându-se în dreapta şi în stânga, doar pentru a-i face mamei surpriza micului autoturism în propria curte. Şi, într-adevăr, surpriza fusese mare, căci mai țin minte azi, discuțiile prelungite în noapte, dintre părinți, în bucătărie, la lumina lămpii de gaz – pe atunci, la țară, curentul electric era des întrerupt! – terminate în vis prelung, agitat, cu monştri, apariții fabuloase ce-mi chinuiau imaginația, unicorni sau lupi argintii. Descopeream jucăriile; fetele primeau păpuşi, iar eu, mai totdeauna, câte un camion din tablă, frumos colorat, ori un tramvai roşu mirosind a vopsea proaspătă. Era un miros plăcut, era mirosul copilăriei liniştite, fericite, pe care am avut-o în modesta noastră casă. Nu era lucru uşor, în anii inundațiilor, să creşti trei copii din salariul de profesor…
Iar acum, calculatorul acesta nici măcar a vopsea nu miroase... E un obiect impersonal, rece, distant. Îmi va trebui mult timp să mă obişnuisc cu el, de aici încolo… Sunt întrerupt din gânduri, de un zgomot înfundat, ce răzbate dinspre peretele vecin. Ciulesc mai atent urechile; parcă aud nişte oftaturi. Cum stau la parter, iar vecinii sunt de aceeaşi parte cu mine, adeseori am trecut prin dreptul geamului lor observând - cu un ochi indiscret de, era să zic, Big Brother, dar necoordonat rațional - ce se întâmplă, fie în sufragerie, fie în mica lor bucătărie, seara. Deşi mă stăpâneam să nu privesc în apartamentele altora, ochiul şiret trebuia să scape puțin retina peste pervazul alăturat, măcar câteva secunde, aşa, cu o satisfacție pe care nu mi-o explicam decât în mod animalic. Căci, oare ce altceva putea ochiul să surprindă, decât chestiunile domestice, mai ales seara, când familia omului se aduna la bucătărie, în jurul mesei, spunându-şi rugăciunea înaintea cinei, ori dincolo, în sufragerie, să surprindă licărirea colorată a ecranului televizorului? Acum, însă, era cu totul altceva. Soțul vecinei era plecat să muncească în străinătate – aşa cum şade bine oricărui şomer român, din România postdecembristă – iar soția cu cei doi copii rămăseseră în țară, aşteptând banii trimişi de soț, pentru a putea supraviețui. Bietul de el plecase în Israel, o țară nu tocmai liniştită, unde aveau loc atentate permanent, aşa încât, ori de câte ori mă uitam la ştiri, deşi

nu sunt obsedat de ele, şi aflam de un nou incident din zona Orientului Apropiat, mă gândeam la chinuitul om cum îşi riscă viaţa. Mă întrebam, atunci, oare de ce nu-şi alesese altă ţară, mai liniştită?

De câteva zile, soţia vecinului se apucase de curăţenie, expediindu-şi copiii, undeva, la ţară. Meşterii lucrau intens spărgând, îndreptând pereţii, aşa că toată liniştea mea se dusese pe apa sâmbetei. Preferam, atunci, să ies ore întregi, să bântui străzile retrase din târg, pe unde puteam, să mai admir casele vechi, cu grădini îngrijite, câini agitaţi... Trăiam, astfel, un sentiment natal, întrucât mă născusem, crescusem la ţară, iar priveliştile de acest gen îmi făceau bine.

Zgomotul n-a durat chiar prea multe zile; la un moment dat, încetase complet, dar în această dimineaţă reîncepuse. Dau un save textului cules şi ies hotărât să le spun meşterilor din apartamentul vecin să lucreze mai cu blândeţe. Evident, nu mă pricep la zidărie, aşa că pot spera într-un tratament mai uman al pereţilor, pardoselilor, mai ales al acelora vecine cu mine. Renunţ să sun la uşă, căci dintr-o experienţă anterioară ştiu că nu mi se va răspunde din pricina zgomotului şi ajung în spatele blocului, pentru a le transmite mesajul prin geamul de la sufragerie, locul de unde se auzeau bufniturile. Vântul bătea uşurel, iar perdeaua provizorie - un cearşaf prins în cuie - era dată, din când, la o parte. Când să deschid gura, rămân blocat. Vecina, să-i zicem Zina, stătea suspendată la vreo 30 de centimetri deasupra podelei, dezbrăcată, cu picioarele în jurul zidarului musculos, care-şi încorda bucile spasmodic, viguros, atletic, precum o statuie greacă, penetrând-o aproape sălbatec, lovind-o uşurel cu spatele de perete, făcând-o să-i tresalte ţâţele, nici mari, dar nici mici. Totul se desfăşura fără gâfâieli, într-un ritm constant. Vântul s-a oprit pentru o clipă, iar cearceaful a căzut la loc, acoperind imaginea. Mă şterg la ochi, căci îmi zic: n-am văzut bine, aşa ceva nu-i adevărat! însă vântul buclucaş dă din nou perdeaua la o parte, ca şi cum mi-ar spune: "Nu-i adevărat? Na, satură-te şi priveşte mai departe!". Ochii îmi cad pe acelaşi perete, dar cei doi se află acum pe podeaua din lemn, el dedesubt, în clasica poziţie, iar ea deasupra, rotindu-se în jurul mădularului, penetrând din ce în ce mai repede cînd, ridică privirea înspre geam şi mă zăreşte. Atunci scoate un mic ţipăt de surpriză; bărbatul crede că de plăcere; spre uimirea mea, femeia nu încetează a se mişca, ţintă acum cu ochii la mine, zâmbind a complicitate, apoi

prăbuşindu-se deasupra zidarului, muşcându-l de ureche. Spectacolul s-a terminat. Mă retrag, mărturisesc, tulburat gândindu-mă la nenorocitul de bărbată-său, sclav printre străini, care-i trimite bani să-şi renoveze casa ca-n Occident!

Breaking news, 2004.

Sunt curios să aflu dacă M. Sebastian are dreptate, atunci când îl acuză pe G. Călinescu de subiectivism exacerbat în privința comentariului asupra romanului „De două mii de ani" şi de faptul că aprecierile de valoare asupra scrierii respective s-ar face numai din perspectiva originii etnice, evreieşti, a autorului. Pun mâna pe„Istoria literaturii române" şi citesc rapid paginile care-l privesc pe Sebastian. Aşa este. Are dreptate! Adaug, o dezamăgire în plus, în panoplia imensă a deziluziilor. Ea poartă numele lui Călinescu… Să fiu bine înțeles: nu e vorba de o judecată, ci numai de un imens regret…

Revin la masa de scris. Calculatorul docil răspunde comenzilor, dar parcă mi-a pierit cheful de-a scrie...
La câteva zile, mi se întâmplă un lucru straniu. Sună la uşă Zina, vecina, care încearcă o scuză imbecilă. Îi trântesc uşa în nas, transmițându-i prin vizor: „Nu mă interesează cine te f…, cucoană, dar fă-o dracului mai discret, fără zgomot!". Apoi îmi văd de ale mele. Gândesc: alții, după zâmbetul afişat şi bluza descheiată, ar fi trântit-o imediat pe canapea. N-ar fi iertat-o. Mersi, nu sunt genul! Dar un gând izolat, probabil trimis de diavol, îmi trece prin minte: „Ei, şi ce dacă…?" Iar altul: „E posibil aşa ceva? Amărâtul ăla îşi rupe spinarea în străinătățuri, iar curva se întinde cu toți…". Ei, uite că e posibil. Suntem pământeni, nu îngeri, sau extratereştri. Plini de păcate, vorba Sf. Augustin, încă din născare. Între urină şi fecale apare fătul însângerat, plin de coji; de unde atâta curățenie sufletească, de unde smerenie, puritate? Astea-s aiureli pentru îmbrobodit țâncii. Cu toții ştim acum, la maturitate, cum poate fi viața: nedreaptă, plină de păcat, minciună. Din când în când apare miraculos şi un petic de cer, cu mirosul lui de speranță pandoriană deşartă. Amăgire, suflu diavolesc peste umbra pământului. Nimic mai mult. Poate natura cu plantele ei să fie mai pură decât omul cu

societatea lui cu tot. Am stat adeseori şi m-am gândit – urât obicei, dar nu mă pot abţine! – cum de ne suportăm în tot soiul de mizerii, complicităţi, afişând zâmbete de complezenţă, politicoase în forma lor, ştiind că în spatele tuturor lucrurilor musteşte meschinăria, multă, puţină, câtă este, din fiecare? Cum ne mai rabdă scoarţa terestră, Doamne, cum? Uite aşa, foarte bine, şi o face de mii de ani, fără a se vedea o îmbunătăţire a naturii umane în forul ei cel mai profund.

N-o judec pe vecina asta – poate că şi ei i s-o fi pus pata pe tot ce-o înconjoară, iar în lipsa bărbatului, plecat de trei ani de zile şi-a găsit mângâierea în persoana zidarului cu pricina. Doar constat nişte lucruri „minunându-mă" de ele, fără a vrea să mă imaginez în pielea amărâtului, atunci când s-o întoarce din Israel. N-apuc să-mi duc gândul până la capăt, că maşina electronică din faţa mea începe să ţiuie intermitent. Orice i-aş face este fără de folos. O închid şi o deschid de nenumărate ori; acelaşi ţiuit, ca de alarmă, se manifestă întruna, agitându-mă inutil, deşi pe ecran apar nişte avertizări.

Le-o înţelege careva, din domeniul computerelor, dar nu eu. Buna inspiraţie mă îndeamnă să privesc în spatele calculatorului, acolo unde maţele se împletesc într-un joc spiralic, ameţitor, în toate sensurile. Văd că o „chestie" este ieşită din locaşul ei. O repun la loc şi maşinăria tace, ba mai mult, îmi dă voie s-o folosesc în mod adecvat. Aflu mai târziu, de la un amic tare în calculatoare, că nu fusese decât o bagatelă: din neatenţie, lovisem cu piciorul unul din fire, iar tastatura, mă rog, keyboard-ul, cum îi spune el, fusese decuplată. Păi cum naiba să nu fie decuplată, dacă eu însumi, după ce o văzusem pe Zina călărind ca-n filme, nu mai eram cuplat cu sferele înalte ale creierului? Găsindu-i, astfel, scuze calculatorului, revin la ale mele. Scot pe masă un dicţionar sanskrit-englez, (cadou al Ambasadorului indian la Bucureşti, R.D., în urma a două întrevederi cu acesta) – am să revin, mai încolo, asupra episodului India din viaţa mea - hotărât să descopăr termeni identici ca formă şi conţinut din vechea limbă, cu aceia din limba română. Inutil să mai spun că amândouă, având rădăcina comună, indo-europeană, nu lasă loc dubiilor, atunci când e vorba de termenii comuni, pe care oricine îi poate detecta cu puţin efort, îndeplinind minima condiţie a cunoaşterii celor trei limbi: sanskrită, engleză, română. După mai bine de cinci ceasuri, găsesc 234 de cuvinte: nume de localităţi, munţi, ape, ori părţi ale trupului uman, verbe etc. Spre exemplu, cuvântul Mangalia provine din sanskrită: înseamnă peisaj frumos,

pitoresc, iar Căliman, loc întunecat, negru, în vreme ce dantura ori apa aparțin atât vocabularului sanskrit, de bază, cât şi celui român. Trec aceste cuvinte, liniştit, într-un folder al calculatorului, pe care-l redenumesc Glosar sanskrit-român cu explicații aferente. Mă gândesc să-l desăvârşesc odată şi odată, apoi să-l public…

Cred că în ochii multora par alien deşi, de la o vreme încoace, în propriii mei ochi, mi se pare că sunt ciudat. De ce? Simplu. Ajuns profesor de țară – locuiesc în oraş, însă predau la o şcoală mărginaşă, într-un fost cartier al municipiului, transformat în comună după revoluție – cu doctoratul susținut în istoria filosofiei, specializarea orientalistică, cu oarecari cunoştințe de sanskrită, şi număr restrâns de cărți publicate, fiecare cu odiseea ei, prefer să duc o viață retrasă, în loc să mă agit pentru un post universitar, o catedră undeva, ori măcar o funcție anostă, cum ar fi directoraş de şcoală; acolo, ceva, nu să rămân un simplu profesor la țară, cum îmi spunea odată un amic, ajuns foarte sus pe scara ierarhiilor administrative ale guvernului…

Oripilând, deranjând pe mulți cu atitudinea mea, nu încetez a mă gândi - întotdeauna când cobor din microbuzul prăfuit şi mirosind a transpirație - la soarta lui Sergiu Al-George care, ieşind din puşcărie, fiind dat într-o margine a Bucureştilor, într-o drăguță de mahala, mărturisea fericit că se simte, totuşi, bine, întrucât putea auzi primăvara pitpalacul. Nu sunt departe de situația lui, deşi nu pot avea tupeul nesimțitor de a mă compara cu marele autodidact şi sanskritist, demn urmaş al lui M. Eliade.

Breaking news, 2004.

Lecturez „Anatomia mistificării”, a lui Stelian Tănase. Bănuiam, dar nu credeam; acum am dovezile scrise, mărturiile adunate, despre păcătosul regim comunist, de esență românească. Mai porcesc decât cel sovietic. Se zice că însuşi Soljenițîn, când a citit despre fenomenul Piteşti, ar fi afirmat că nici în Rusia stalinistă nu s-au întâmplat asemenea orori… Îmi completez informațiile cu privire la Noica şi Sergiu Al-George. Cele cu privire la sanskritist sunt de aur, întrucât prea puține se scriu despre el. Îmi trece prin minte să redactez o monografie a vieții medicului pasionat de India…Poate o voi face, deşi materia primă avută la îndemână, este extrem de subțire…

În preajma şcolii unde predau, se află o pădurice de salcâmi; aici se înalţă, rătăcite, câteva sălcii parfumate, doi, trei, plopi albi, bătrâni, poate seculari, perfecte adăposturi pentru păsările rătăcite ale universului şi vreo patru brazi firavi, ale căror seminţe au fost aduse, cândva, de vânt. În vale curge alene un râuleţ cu rezonanţă istorică; la stânga lui, se înalţă un tăpşan pentru vite, iar în depărtare îşi desenează silueta cenuşie un pod de piatră, pe care zburdă trenurile către toate zările.

De câteva ori am ajuns şi eu la pod, însoţit de copii; am privit împreună, în asfinţit, de-a lungul liniilor, până ne-au durut ochii. Mirosul acru de iarbă arsă şi frunze galbene - căci era toamnă iar ţăranii făceau curăţenie în ogrăzi - amestecat cu parfumul dulceag al mustului, au coborât, instantaneu, nostalgia în mine, transformându-mă atipic într-un personaj din Steaua fără nume, al lui Mihail Sebastian. Priveam liniile şi-mi imaginam câte drumuri aş fi făcut eu în viaţă, dacă aş fi avut bani, câte ţări aş fi vizitat, sau câte cărţi ar fi ieşit de pe urma acestor vilegiaturi…

Aşa, stau şi privesc în continuare, cu indicele speranţei limitat pe zi ce trece, în scădere constantă, spre minus infinit. Nu mă las, însă, de sanskrită, deşi nimeni din familia mea, nici dintre copiii de la şcoală nu ar da semne că ar fi interesaţi de India, de minunăţiile ei.

Am scos, chiar, o revistă de profil, din banii personali, pretenţios intitulată Nirvana pe care am citit-o eu, cel care am scris-o şi, probabil, vreo alţi patru, cinci prieteni, care mi-au admirat nebunia. În rest, nimic deosebit pe mica apă curgătoare unde-mi petrec veleatul, căci lumea e prinsă în cotidianul firesc, iar vreme de darshane nu prea are…

Calculatorul ia o pauză, căci apare brusc programul antivirusare. Începe scanarea întregului computer. Iată un exemplu bun; e firesc, din când în când, să ne scanăm faptele noastre, tot trecutul, dacă e posibil, pentru a vedea dacă nu am greşit pe undeva, dacă nu ne-am virusat prin atingere cu alţii, să vedem ce putem întreprinde pe viitor, pentru a nu ne mai lăsa contaminaţi cu defecte. Cum programul se derulează lent, am timp să mă ridic pentru a-mi face obişnuitul ceai gastric şi a medita asupra propriului trecut, urmând exemplul mai rece al companionului necuvântător…

Apa sfârâie uşor în ibricul metalic în timp ce, plictist, arunc vreo câteva fire de iarbă medicinală într-o cană mare, din porțelan afectat prin scurgerea vremii. Privesc pe geam la mica mea grădină, invadată de crini, smochini, ferigi, trandafiri, bujori, arbuşti ornamentali prin care rătăcesc amețiți cărăbuşi răzleți, în căutarea nectarului florilor de toamnă timpurie. Un bondar mare şi gras, cu gălețile mici de-a spinarea, colindă crinii cu o vioiciune contrară volumului său. E fericit de recolta strânsă… Când să deschid geamul mai larg, de la etajele superioare, o inconştientă de muiere certată cu bunele maniere - căreia îi atrăsesem mai deunăzi atenția - îşi aruncă ligheanul cu zoaie peste florile mele, probabil cu o satisfacție nețărmurită. Este pentru a nu ştiu câta oară când se întâmplă gestul acesta, pur mitocănesc. Însă muierea naibii ştie că sufăr cu tensiunea şi mă enervez foarte repede; tocmai de aia procedează în consecință. I-am vorbit de fiecare dată politicos, deşi în gând o înjuram copios (sunt păcatele mele!) iar ea îmi zâmbea, probabil la fel de indiferentă ca în alte dăți, promițând că nu va mai repeta gestul. Ți-ai găsit! Aştept a doua aversă care vine cu o apă şi mai puturoasă – probabil şi-a spălat triunghiul păros – apoi deschid geamul, privesc în susul şi-n josul străduței - să văd dacă nu trece vreun cunoscut – şi-i strig cu toată forța indignării personale: „Vaca naibii, n-ai aflat că apartamentele de bloc au şi W.C.?", închizând formidabil geamul, de rămân cu mânerul în mână.

Oare de ce, Doamne, am făcut-o vacă? Vaca e un animal nobil, foarte respectat în lumea asiatică - în speță, cea indiană; am citit atâtea despre simbolismul vacii, analogiile acestuia cu universul, Calea Lactee etc. Am greşit! Trebuia s-o fac scorpie… ba nu, trebuia s-o ignor în totalitate, să fiu indiferent, să ies frumos cu furtunul şi să-mi ud plantele, să le spăl, astfel, de idioțenia unora, lipsa de cuviință a altora, să-i zâmbesc frumos vecinei, mulțumindu-i pentru gestul ei de-a dreptul creştinesc... Doar a aruncat apă florilor, nu? Dar chestia cu vaca, totuşi, mi-a făcut mai bine la stomac, decât o întreagă cană cu ceai. Uneori, vorba dramaturgului, e nevoie de o cură de vulgaritate… Intelectualul, se spune, are nevoie de aşa ceva, mă consolez, găsindu-mi singur scuze pentru vocabularul slobod de adineauri. (Oricum, „ieşirea" mea este mult mai elegantă decât a unui celebru critic de artă ieşean, M.M. care, enervat de o bătrânică, a ieşit cu o scândură în mână când aceasta îi suna, pentru a milioana oară, la uşa apartamentului, lovind-o drept

în moalele capului. Bineînțeles, baba n-a murit, dar a fost spitalizată, iar omul „dat afară disciplinar" din p.c.r.!).

Breaking news, 2004.

Azi am ieşit din casă până la Bibliotecă. Acolo, pe trepte, am discutat diverse cu G.F, impulsionați de câte o țigară şi timpul calm, metafizic. Îi spun despre romanul care intenționez să-l scriu. Îmi urează bună inspirație, cumpătare de sine. Echilibru. N-am scăpat prilejul şi am comentat, ca doi lectori pasionați, relativ recentele apariții editoriale; printre ele, câteva cărți îngrijite de M. Handoca. Deşi fiecare are doza lui de regret privitoare la trecutul legionar al lui Eliade, confirmată şi de unul din bunii săi prieteni, M. Sebastian, cădem de acord că asta nu are nici o relevanță în raport cu opera uriaşă a savantului… Rătăciri are fiecare în anii tinereții. Şi-apoi, nu Țuțea spunea că cine nu este extremist până la 30 de ani, este un imbecil?

Profesorul şi criticul de artă de care vă zic, ne predase şi nouă un curs - doar un semestru - necesar aflării subtilităților esteticii. De la el am deprins multe lucruri bune, obligându-mă să cuget asupra unor sentențe capitale, memorabile. Iată una din ele: „Singura bucurie pe această planetă hăituită de numeroase neajunsuri, este să începi întotdeauna câte un lucru: un tablou, un roman, o poezie. Să ai mania începutului, permanent, în sinele tău contrariat de semnificațiile ascunse ale imaginilor şi dorințelor primare" sau, mai departe: „Să nu ții seama niciodată de prietenia interesată, dragostea cerşită şi gloria deşartă".
Şi tot el ne oferea, în pauza dintre seminarii, (uneori cu teme excentrice), expresii pe care nu le mai auzisem, de la cele sublime, la cele vulgare, omul vrând să ne arate, pe viu, că toate pleacă şi se întorc din, şi în ființa umană. De exemplu: „Am cunoştință de un neghiob care n-a dorit să ştie niciodată, că a te pierde în lumea himerelor este o fatalitate, că regulile jocului nu le poate deprinde decât dacă este atent la spusele învățaților; acum este strivit de propria lui ignoranță, de propria lui mândrie inutilă în fața fantasmelor vieții". Deşi tulburi, gândurile sale, rostite în fața noastră cu nonşalanță, produceau în inimi vibrații subtile ce urcau pe şira spinării, spre creierul cutremurat de mister. Alteori, ne

trântea câte una reală, de genul: „Pe femeie trebuie s-o ai în pat şi asta de cât mai multe ori. S-o faci să cânte la flautul tău cu guşă, cât mai des posibil. În rest, apa de trandafiri numită poezie, romantism etc., nu reprezintă altceva decât scârboşenii!”…

Ceaiul e gata. Mă întorc în mica şi înghesuita mea bibliotecă. Calculatorul a ajuns cu scanarea abia la jumătate. Îl las să-şi termine lucrul început. Privesc la dicționarul sanskrit, amintiri duioase amăgindu-mi inima.

Era un început de iarnă geroasă, iar trenul de Iaşi avea întârziere circa 80 de minute. Nimic nou sub soarele României! În gara mică a oraşului nostru, aşteptasem destul venirea acceleratului lipsit de căldură după ce, cu o zi în urmă, avusesem ore la o şcoală situată la mai bine de 20 km de urbe, iar după-amiaza ținusem cursuri la un liceu, până seara, la nouă. Îmi luasem două slujbe pentru a-mi putea întreține familia mai uşor; financiar, mai uşor! – deşi, ipochimenii din Parlament - căci doar ei fac legile, prevăzuseră un impozit uriaş pentru a doua muncă prestată, de parcă acolo nu tot cu creierul personal cugetam. În scurt, în loc să fiu plătit 100%, primeam doar 33% din suma cuvenită. Nu cumva să fac avere, nu cumva să mă îmbogățesc. Au, domnule, comuniştii ăştia o frică de kulaci, ce n-ați mai văzut! Ce dacă omul munceşte în cinci locuri odată? Dacă îşi face treaba corect şi-l țin ficații, plăteşte-l corespunzător, nu-l jecmăni ca-n codrul verde…dar ce spun eu aici? Aşa a fost şi va fi mereu. Furnica munceşte, albina munceşte, iar trântorul şi greierele stau dând intens, pe rând, lustrul mentei, la nesfârşit.

Trenul îşi amâna dureros sosirea, iar în sala de aşteptare nu puteam intra întrucât, acolo, oameni chinuiți dormeau pe canapele din lemn, descălțați de cizme, bocanci, răspândind un miros grețos în atmosfera devenită grea, respingătoare. Părea imaginea unor deportați ce-aşteaptă trenul morții.

Preferam frigul peronului, decât să-mi întorc mațele în şapte moduri, pentru câteva grade de căldură în plus. Când cozorocul căciulii ruseşti tocmai dobândise o fermitate de oțel, aud în megafoane vocea plictisită, ca din țuguiul buzelor, a tipei de la informații care anunța, în sfârşit, sosirea trenului.

Da' ce-aş fi vrut, dom'le? Ca vocea respectivă să fie ca a M. Monroe, trenul să circule ca în Japonia, adică la fix, iar eu să aştept decent într-o cafenea încălzită, în fața unei ceşti cu ceai aburind?

Unde te trezeşti, nenicule? În vreo țară occidentală civilizată? Măăăi, băiatule, aici eşti în România, n-ai priceput? Ro-mâ-nia! Țara unde e posibil orice, dar nu în direcția binelui, ci a răului.

De ce, oare, am fost vânduți neputinței, eşecului permanent? Când vom lua exemplul demnității sârbilor, unității ungurilor, hărniciei, seriozității cehilor? Se pare că toate pleacă, terminându-se, ca explicații, în istorie. Prea puțin au stat romanii aici, ca se ne scoată din barbarie! Prea puțin, iar după ei, am îndurat trecerea multor migratori nechemați, dar vânturați pe aici secole de-a rândul, coborâți din toate zările… Migratori net inferiori nouă… Puteam învăța ceva de la ei? Puteam evolua înspre bine? Nu, categoric nu! Dar mileniile au trecut, migratorii au ajuns să fie respectați, iar noi arătați cu degetul pentru actualele (citeşte accentuat, actualele!) barbarii, hoții, pe care le fac reprezentanții nației în diferite colțuri ale lumii. Unele sunt din cele mai neauzite, cum ar fi uciderea şi înfulecarea grațioaselor lebede din Prater, Viena. Ni s-a dus buhul, iar vienezii, dar nu numai ei, se feresc de noi, ca de vandali. Şi pe bună dreptate… Hm! Uite unde mă poartă gândurile, pe frigul acesta insuportabil…

Melancolic, în timp ce mă desprind din locul unde stătusem suficient cât să fiu confundat de câini cu stâlpii gării, gândesc la demisia ministrului japonez al căilor ferate care a renunțat la înalta sa funcție, numai pentru că în cursul nu ştiu cărui an trenurile nipone avuseseră întârziere câteva zeci de secunde.

Curată…treabă, nene Iancule, să ne trăieşti, că tare bine ai surprins defectele tuturor mangafalelor ce ne conduc, oriunde or fi şi de oricând: la căile ferate, la învățământ, la sănătate etc. De ele nu mai scăpăm! Să-şi dea ele (mangafalele, de!) demisia, pentru că subsemnatul aşteaptă

de mai bine de o oră în ger, un tren plin de rahat, cu uşi imposibil de închis? Nu mi-ar fi ruşine să gândesc aşa ceva!

Flash news, 2004.

Citesc „O zi din viața lui Ivan Denisovici”. Soljenițîn mă desființează, mă tortureaza, ca scriitor. Nu mă lasă nici o clipă să privesc pe tavan, nici măcar când dau pagina. Citindu-l, retrăiesc emoțiile lecturării cărții scrise de Pasternak, „Doctor Jivago”, însă ritmul povestirii celui dintâi, unde în câteva sute de pagini se

desfăşoară acţiunea unei singure zile, în mod aparent, din Gulag, este devastator, provocând în mine invidia creatoare şi admiraţia deopotrivă…

Într-un târziu, pufăind gros, scârţâind ca o uşă de cavou învechit, deschisă la miezul nopţii de nişte hoţi – căci şi acest lucru e ceva obişnuit în România actuală, mă refer la prădarea mormintelor! – trenul opreşte ca o râmă uriaşă, departe de locul unde mă „sudasem". Alerg chinuit; cu un efort suprem deschid una din uşile congelate avântându-mă eroic pe culoarul ca un patinoar recent inaugurat.

Drumul către Iaşi, ca de atâtea ori, a însemnat un nou calvar peste care prefer să trec, să nu spun nici un cuvânt, deşi....

Păstrez doar mirifica amintire a pădurii de la Bârnova, scufundată în tăcerea îngheţată a crengilor de cristal, lucind halucinant în noapte, părând un fum şi nimic mai mult în viteza trenului ce-o luase la vale, preţ de câtiva zeci, ori poate, sute de metri… Ieşit pe hall-ul lung, degerat, al vagonului, aştept ca timpul să treacă mai repede; în poziţia bipedă mă simt inteligent la capătul fumului de ţigară. Privesc în noapte. Mersul sinistru, în întunecimea de smoală, cu vagonul luminat palid, îmi dă senzaţia ciudată a morţii. Cam aşa trebuie să fie şi când mori. Spiritul ţi se deplasează cu o viteză uriaşă printr-un tunel transparent, prin care nu vezi decât arareori lumini, dar nici o figură, măcar străină. Intru în compartiment; strâng mai tare picioarele în cizmele mele vechi, de vreo opt nouă, ani de zile… Soţia mă îndemnase de atâtea ori: "Ia-ţi, mă, şi tu, măcar acum când mergi la Iaşi, la examene, nişte cizme noi, că te-or vedea profesorii cu cizmele astea răpciugoase şi te-i face de râs!", iar eu îi răspundeam: „Lasă femeie, că nu la cizmele mele se uită ei, ci la ce-mi iese din gură. De examen mi-e mie acum, nu de cizme! Şi-apoi, nu vezi? Sunt bune! N-au nimic. Le dau cu puţină cremă, le lustruiesc şi arată ca noi!". „Cam prea noi", adăuga soţia grăbindu-se din nou, fie la bucătărie, fie în baie, pentru a spăla rufe.

Închid ochii. Cred că aţipesc, amorţit, mai mult din cauza frigului din micul compartiment. Bine că sunt singur, măcar e linişte, atât cât e.

Apoi Iaşii, către dimineaţă. Frig şi pustiu. Vântul mătură peronul excavat, plin de noroi îngheţat, căci vechea gară se modernizează. Nici în Iaşi nu prea am unde sta, aşa că pornesc uşurel spre Universitate, acolo unde trebuie să-mi susţin unul din examenele

prevăzute în cadrul doctoratului. Rândul meu va fi abia pe la orele 12.00, de aceea va trebui să aştept pe hall, în fața catedrei de Axiologie şi Istorie a Filosofiei, încă şase ceasuri încheiate. Pe la 7.00 apar femeile care fac curățenia, iar pe la opt, câțiva studenți voioşi vorbind tare, urlându-şi tinerețea inconştientă – mi-a plăcut întotdeauna expresia lui N. Iorga privitoare la tineretul studios: „Secături entuziaste!" – urmați de câțiva profesori. Printre ei şi un fost coleg de facultate, ajuns acum conferențiar, îmi face prietenos cu mâna dându-mi de înțeles, din semne, că a întârziat la curs. Îl înțeleg. Timpul se scurge relativ greu. Mă schimb de pe un picior pe altul, în vreme ce spinarea mea se încălzeşte – în sfârşit! – la uriaşul calorifer verde. În gând, repet cunoştințele din care voi fi testat. Îmi recitesc, pentru a nu ştiu câta oară, referatul urmărind atent, notele de subsol. Nici o greşeală. Întreaga filosofie indiană e cuprinsă, superconcentrat, în 15 pagini. Munca mea de ani de zile, începe să fie supusă examinării universitare. E ora 11.00. În sfârşit, vine şi colegul meu, conferențiarul. Ne îmbrățişăm, schimbăm câteva cuvinte. N-are decât 10 minute pauză, după aceea alte cursuri, în alt corp de clădire, în cealaltă parte a Iaşilor înghețați. E greu şi pentru el. Îl înțeleg. Să mergi atât prin Iaşi…

Îmi exprim nedumerirea cu privire la un arab, care stătuse cu mine vreo două ceasuri, tot pentru examenul de doctorat şi tot pentru filosofie. Avea cu el întreaga lucrare de doctorat, bătută la maşină, la două rânduri. Nu conținea decât vreo 40 de pagini, cu tot cu notele de subsol, plus bibliografie. Cum iau asemenea inşi examenele, mi-am întrebat colegul universitar. Acesta, oarecum jenat, îmi explică ce taxe mari plătesc străinii în dolari etc. Aşa, careva să zică… Plătesc taxe mari, iar lucrarea-i mică…Da' ştii, am avut surpriza ca la colocviul de admitere s-o întâlnesc pe colega noastră X; - ce importanță are să-i dau numele aici, una, oarecare, o umbră ca noi toți, de altfel… - Şi, ce te surprinde? mă întreabă colegul, conferențiarul. Păi mă surprinde, că a intrat la facultate cu cinci şi a terminat tot cam pe acolo… îi zic eu, oarecum indignat. Păi, zice conferențiarul, e pila lui Y… Tot nu înțeleg, ce are una de-a face cu alta? Colegul conferențiar mă priveşte ca pe un bou cu ochii mari, blânzi, care se miră de sfericitatea Terrei, apoi precaut se uită în jur apropiindu-se confidențial de urechea mea: „Bătrâne, ea are piz-dă. Tu nu ai!", după care mă salută grăbit. Nu l-am mai văzut în ziua aceea şi nici în anii următori, ori de câte ori am revenit în Iaşi, să-mi dau examenele.

În ziua aceea am susținut referatul cu brio. Apoi, cu ochii pe ceas, am coborât spre vechea stradă Lăpuşneanu, la Galeriile Anticariat. Cineva a amenajat aici, cu mult gust, parfum de epocă, un anticariat adevărat, unde poți găsi tablouri celebre, cărți, instrumente muzicale de acum un secol, poate mai bine, lucruri personale etc., dar şi multă căldură. Deschid uşa grea de la intrare. Clopoțelul sună cristalin. Mă îndrept către raftul de orientalistică. Găsesc acolo câteva cărți, aparent ieftine. Cum am biletul de întoarcere asigurat, renunț în gând la anumite lucruri şi cumpăr toate cărțile: cinci la număr. Nu mai rămân în buzunar decât cu două sute de mii de lei. Mă gândesc la fata mea, destul de mică. M-a rugat, la plecare, să-i aduc ceva din Iaşi. Îi arătasem, mai demult, nişte fotografii cu bătrânul oraş realizate iarna: Palatul, Copoul, Grădina Botanică, Universitatea, Ciricul. N-a prea priceput multe, dar la urmă mi-a spus că e un oraş ca din poveşti…
Întotdeauna poți dezamăgi aşteptările copiilor, aşa că ultimii mei bani îi dau pe o carte de colorat, o mică păpuşă şi câteva pachete cu bomboane frumos colorate. Porcării cu E-uri, dar care fac bucuria copiilor. Cobor Râpa Galbenă şi mă îndrept înfrigurat către accelerat…

Breaking news, 2004.

Asta da, veste: Paif mă roagă să-i ofer câteva informații despre ideea de Absolut la indieni. Lucrul e complicat, căci e vorba, la urma urmei, de o investigație cu reale conotații istorice, întrucât trebuie observat de unde se pleacă în detectarea Imuabilului, unde se ajunge… După atâta vreme, cineva mă mai întreabă şi despre India. De ajuns cât să-mi provoace tresăriri…Îl voi ajuta cu plăcere...

Calculatorul a terminat de scanat acum o jumătate de ceas. E clean, adică e curat, n-are nici un virus. Amândoi suntem uşurați. Pornesc din nou la treabă. Scriu rând după rând; la telefon şi uşă, în acelaşi timp, soneriile…
Diferența dintre Gara de Nord şi apartamentul meu nu e mare. Se perindă tot felul de babe, moşi, vecini mai tineri ori nu, cerşetori,

vânzători ambulanți, ofertanți ai unor firme celebre, precum Avon sau Oriflame etc.

Liniştea este cel mai de preț dar pentru mine, pentru timpul meu liber şi tocmai de ea n-am parte. Acesta este prețul celui care locuieşte la parter. Iar soția, suflet larg, nu poate refuza pe nimeni, nu poate trânti nimănui uşa în nas, ori repezi la telefon. Aşa e de când o ştiu…

Eram student şi veneam la o lună de zile acasă. Tineri căsătoriți fiind doream şi noi, ca măcar o dată pe lună să putem petrece timpul scurt, în linişte, la lumina lumânărilor etc. Ți-ai găsit: atunci parcă, mai dihai ca altădată, începeau să curgă musafirii, să urle telefonul, să zbiere soneria. Ba, mai mult decât atât, câțiva dintre vecinii care se abonaseră la frigiderul nostru, pentru a-şi pune la adăpost diferite alimente - noi având şi un mic congelator în acest scop - atunci veneau solicitând pachetele cu pricina, batoanele de salam, conservele. Era pe vremea dictatorului, iar alimentele se găseau destul de greu. Motivul invocat întotdeauna de vecinii solicitanți pentru găzduirea „provizorie"? Că li se arsese o siguranță la frigiderul vechi, FRAM, că noi avem unul mai nou, şi rezistent, dacă am fi amabili…

Azi aşa, mâine aşa, până când frigiderul nostru a început să funcționeze mai mult pentru vecini, decât pentru noi. Peste tot vacarmul declanşat de vizitele unora şi altora mai era ceva: cum soseam acasă, ne vizita automat o bătrânică - Dumnezeu s-o ierte, că s-a dus demult dintre noi - care nu făcea altceva decât să se aşeze pe patul îngust din bucătărie, sub pretext de discuție cu soția, numai pentru a mă urmări cum mănânc. Ştiți cum se uită pisicile după mosorul cu ață sau ghemul pendulat pe dinaintea mustăților? Ei bine, aşa se uita baba la mâna care ținea lingura cu mâncare şi la gura mea. Traseul farfurie-gura subsemnatului plus retur, era urmărit cu maximă atenție, uneori încordare, de băbăciune, până când nu mai rămânea nimic în blid. Rareori dădea drumul câte unui oftat dureros, mai ales atunci când, din pură întâmplare, îmi scăpa o picătură din lingură, înapoi, în farfurie. Atunci îşi trecea limba ei uscată peste mustața stufoasă ce-i acoperea buza superioară, în semn de mare regret. Nu mai ştiam cum să-mi conving consoarta să renunțe la atâta mărinimie, să mai stopeze raliurile vecinilor prin apartamentul nostru micuț, s-o conving să încuie uşa – de la o vreme nu se mai obosea nici ea şi nici eu s-o mai încuiem – ca să ne

trăim, cât se putea, intimitatea. Dar, bunul Dumnezeu nu te lasă la necaz…
Ajung eu odată mai devreme acasă şi nu-mi găsesc soţia, căci încă mai era la serviciu. Îmi frec sadic, aproape diabolic, mâinile deschizând frigiderul. Era cu puţin înainte de sărbătorile pascale, care se ţineau mai mult în ascuns pe vremea aceea. Ochii mi se opresc pe nişte pulpe babane de pui, câteva conserve de carne chinezească şi o sticlă de vin alb. Bănuiam că nu ne aparţin, căci banii noştri, puţini, nu puteau să alunece doar spre mâncare. În grabă scot pulpele, le pun rapid la dezgheţat, le ard de tiuleie, le spăl, le dau cu sare şi alte condimente, după care le introduc la pungă, în cuptor, preţ de aproape o oră. Am noroc, căci soţia îmi dă telefon şi-mi zice că mai întârzie prin piaţă; prin urmare, timp berechet...
Desfac conservele şi fac nişte parfumate de şniţele cu carne de porc, supermacră, care ar fi trezit invidia oricărui priceput bucătar. Aşez, apoi, o masă ca în filme, cu flori şi lumânări, aşteptându-mi consoarta. Peste o jumătate de ceas, inevitabilul se produce. Soţia sună la uşă, iar eu îi deschid. Din înfăţişarea-i luminoasă şi bucuroasă, în pragul uşii, chipu-i capătă o nuanţă de suspiciune când ajunge în hall. Mă întreabă a ce miroase în casă la noi aşa de bine, iar eu îi răspund cinstit, candid. Apoi o invit în sufragerie. În loc să-mi sară de gât, aproape că-mi sare la gât: „Ce-ai făcut, ce-ai făcut? Ne-ai nenorocit pe amândoi… aia nu era mâncarea noastră… era a vecinilor… Da?! fac eu pe miratul, enervându-mi şi mai tare soţia. Da! îmi confirmă ea, pe o voce joasă, nervoasă. Intenţionat ai făcut-o! îmi şuieră printre dinţi…Ei bine, da! intenţionat, recunosc şi sunt mândru de asta…
A fost prima noastră ceartă, însă după aceea lucrurile s-au calmat, iar frigiderul nostru a redevenit numai al nostru. Vecinii continuau, totuşi, să ne viziteze, ori de câte ori aveau chef. De cheful nostru nu se ţinea seamă, trăiam doar la bloc şi dacă cineva te-a salutat însemna că poate să-ţi vină în casă neinvitat, oricând pofteşte, că doar suntem vecini, nu-i aşa?
Cel puţin o persoană mă călca pe nervi, căci venea foarte des; pot spune, de câte două trei ori pe zi, uneori fără a face nici măcar conversaţie, numai pentru a sta ceasuri întregi pe scaunul din bucătărie, după care pleca luându-şi, tot ea, plictisită, superioară, la revedere. Era fată bătrână. N-avea ce face de una singură în casă. Am lecuit-o şi pe ea foarte simplu, de vizitele prelungi. Evident, nu recomand nimănui metodele mele, dar ele au avut întotdeauna

efectul imediat scontat. Fecioara bătrână nu suna la uşă niciodată, intra până în mijlocul casei şi începea să urle: „Hei, pe unde sunteţi? Unde v-aţi ascuns, nebunaticilor?". Chestia dura de ani de zile, iar răbdarea mea ajunsese la limită. Învăţasem pe de rost orele sale de vizită, aşa că m-am hotărât să-i pregătesc o surpriză. Mă dezbrac în pielea goală şi o urmăresc din sufragerie, locul cel mai bun pentru a vedea din ce direcţie a străzii se apropie. Apoi îi ies în întâmpinare. Bineînţeles că mi-a trebuit mult timp, până am reuşit să rămân singur în casă, fără soţie. Într-una din zile, Dumnezeu s-a îndurat de pânda mea non-stop îndreptând paşii nenorocitei spre mine. Soţia tocmai plecase la o rudă în cealaltă parte a oraşului, aşa că aveam timp suficient pentru derularea planurilor. Ca de obicei, tipa nu sună. Intră până în mijlocul casei, strigând. Când vede că nimeni nu-i răspunde, prinde curaj; înaintează spre bucătăria amenajată în balcon, ca pasărea în colivie! Eu, atunci, ies frumuşel din sufragerie cu un prosop ştergându-mi capul, ca şi cum aş fi ieşit de sub duş. În acel moment, ea auzind uşi în casă scârţâind, iese din bucătărie trezindu-se faţă în faţă cu mine. Eu mă prefac surprins, ea chiar este. Ochii i s-au oprit asupra mea… Bâlbâie cuvinte fără noimă, încercând să treacă spre ieşire. Bâlbâi şi eu câteva scuze, făcându-i loc să treacă. În schimbul reciproc de bâlbâieli, ea parcă-şi pierde echilibrul, iar când trece prin dreptul meu, se loveşte cu o coapsă de mine. Iese în viteză din casă, trântind uşa - sau poate o fi fost curentul?! - cine ştie… De atunci, am scăpat de vizitele ei. Nici azi, soţia nu ştie cum de-am lecuit-o pe fecioara bătrână să nu ne mai calce pragul, decât o dată sau de două ori pe an…

Nebunii din anii tinereţii, când acţionam prompt, instinctual, indiferent de consecinţe. Nu şi acum. Scriu întruna la calculatorul acesta, neobosit ca şi mine. Ceea ce mă minunează la el este cum de ştie să-mi afişeze ora exactă întotdeauna, deşi îl deconectez de nenumărate ori pe săptămână! N-am timp prea mult de minunat, căci soţia îmi strigă să duc gunoiul, iar apoi să ies pentru a cumpăra pâine, apă minerală… Chestii domestice, prozaice, necesare traiului. Mă gândesc la Xantipa, dar nu şi la Socrate. Câte asemănări, câte diferenţe! Mă ridic resemnat şi-mi caut pantofii pierduţi pe undeva, prin mica debara de la intrare. Iau o pungă galbenă ieşind înfrigurat în noapte, până la boutiq-ul din colţul blocului. Acolo, rând, şi oarecare zgomot, căci o mână de ţigani desculţi cer alimente cât pentru o şatră întreagă. Mă aşez comod la imensa coadă şi aştept. E o pauză binevenită, căci pot

medita la titlul romanului ce-l voi scrie în cursul acestui an: dacă e bine să aleg „TAURUL LUI PERILLO" sau simplu, direct, fără ocolişuri inutile, „BARONUL". Înclin să resping prima variantă de titlu, deşi are o rezonanță aparte. Chiar dacă mie îmi spune multe, altora poate să le spună foarte puțin. Mai ales acelora care habar nu au cine a fost Perillo cu taurul lui cu tot. Vor citi, dacă vor citi cartea, şi se vor întreba, dacă se vor întreba, cine este Perillo, pentru că el nu va apărea explicit în roman. Să trec titlul cu o steluță, iar la sfârşitul cărții să dau, pe scurt, explicația aferentă? N-ar fi o lipsă de respect pentru inteligența cititorului? Dracu' mai ştie!
Şi, oricum, nu un studiu recent publicat în ziarul „Adevărul", arăta că peste 40 şi ceva la sută din populația României actuale nu a citit în întrega viață o carte serioasă, până la final?! Cine şi de ce să mai citească, dacă tot după un raport recent - fierbinte chiar - vreo două milioane de români lucrează de-şi rup cocoaşa prin străinătate, pentru o bucată de pâine? Le mai arde lor de citit? Haida-de! Privesc la țigănaşii din fața mea, cum îşi îndeasă între fălci covrigii, pâinea caldă. Parcă sunt la o competiție de înfulecat şi toți vor să iasă pe locul I. Le curg balele pavlovian… Imagine fragmentată, a prezentului luminos/ traversat în pas voios! Păcat că nu putem cânta ca pe vremea lui Ceauşescu, vreun imn de slavă eroilor noştri care s-au îndopat cu lebede pe malul Dunării albastre…
Trebuie să conviețuim în şi sub noile concepte ale globalizării. Lumea, ca un sat global! O asemenea uriaşă inepție, n-am auzit până acum şi, vorba ceea, nu mai sunt demult la prima tinerețe… Ce fel de sat? Cu ce consăteni? Cu americani democrați care-şi apără drepturile ca-n Far West, ținând pistolul nu la brâu ci în mână, învățându-ne politica minciunii, ori a forței? Cu teroriştii împrăştiați prin toate ungherele Terrei aşezând tot soiul de bombe prin trenuri, avioane, gări, aeroporturi? Mersi, nu! Nu doresc să trăiesc într-un asemenea sat global. Prefer scorbura mea, unde sunt liniştit şi nu-mi intră nimeni decât cunoscuții, prietenii, rudele…Nu deranjez pe nimeni, nu sunt deranjat. Oare ce titlu să aleg…? Iată că mi-a venit rândul. Cumpăr cele comandate de „cartierul general", întorcându-mă cu misiunea îndeplinită.

Din nou, în fața calculatorului, de data asta doar pentru a reciti paginile scrise, a le corecta. Închid computerul.

Breaking news, 2004.

Fiică-mea, care a împlinit 16 ani în luna mai, chiar pe data de 10, mă roagă să-i pun la dispoziție o operă literară indiană. Şocant şi emoționant, pentru mine. Îi recomand Ramayana sau Sakuntala. O alege pe prima. Abia aştept să văd ce comentariu îi va face…

Pentru a nu ştiu câta oară, totul pare să mi se scurgă printre degete. Munca mea asiduă e dusă în van. Nimic nu-mi iese aşa cum doresc şi asta are darul să mă impacienteze. Nu consult horoscopuri, nici nu-mi supun interogatoriului propriul destin, karmă, moiră ori ce-o fi. Cert este că timpul pare a fi - şi el – ciclic; la fel evenimentele, deşi ele se repetă pe o altă scară a evoluției spiralice, fără a şti dacă spre bine. Iar eforturile mele de a ieşi din ciclicitatea nefastă s-au dovedit - până acum - inutile. Țintuit locului, fără posibilitate de evadare din plasa vânătorului. Zborul pare, deocamdată, frânt…

Prilej de enervare. Sună telefonul de la şcoală şi aflu că acest nou an şcolar, 2004/2005, va fi cu două săptămâni mai lung decât precedentul. Adică 36! Iar vacanța de iarnă se va sfârşi imediat după Revelion, adică pe 2 ianuarie! Întreb secretara cine este ipochimenul responsabil de asemenea decizii, iar ea-mi răspunde că ministrul învățământului. Acesta cred că habar nu are ce înseamnă act educațional. Dacă anul trecut, copiii erau plictisiți, obosiți, cu trei săptămâni înaintea vacanței de vară, anul acesta ce se va mai întâmpla? Cui foloseşte o asemenea hotărâre ce euthanasiază copii, părinți, profesori? S-a ajuns ca în România să se efectueze experiențe tip genocid latent şi nimeni să nu riposteze. Pe nici un inspectoraş ce ține de fotoliul său nu l-am văzut protestând, agitându-se, împotrivindu-se. Toți, ca oile. Ce li se comandă, aia execută. Dacă ar veni un guvernant şi ar da ordin ca toți românii din 24 de ore în 24 de ore să mănânce rahat cu lingura, românii l-ar mânca, fără să întrebe de ce, de teamă să nu-şi piardă locurile călduțe, aducătoare de bani nemunciți real, de comisioane babane din care să-şi „tragă” vile, maşini, vacanțe pe diferite coaste, de la cele de azur, la cele de fildeş. Aşa că, sacrificiul mâncării de rahat nu li s-ar mai părea atunci un sacrificiu, ci o plăcere, ba chiar o datorie de onoare, săvârşită cu zâmbetul pe buze. De când sunt în

învățământ am trăit multe, dar asta le întrece pe toate. Iar la radio aud că sindicatele noastre pun de-o grevă la începutul anului şcolar dacă… dacă şi iar dacă. În vară am semnat ca inconştienții liste întregi în speranța unei greve menite să reglementeze, măcar parțial, situația învățământului, iar aceasta n-a mai avut loc. Am simțit, atunci, că sunt un preş ordinar, amplasat la intrarea unei clădiri, pe care se şterg de noroi toți semidocții, cerşetorii de funcții, imbeciloizii postdecembrişti cu capete de gelatină ce guvernează destinele neamului, poate, cândva, glorios în istoria lui milenară, deşi, de la un timp, am început să am mari îndoieli legate de demnitatea lui, de parcursul său fără sincope, remarcabil.

Suntem un popor ca oricare altul în multe privințe, însă cu mult mai multe defecte şi lipsuri decât le puteam bănui în anii tinereții. Auzi: grevă! Mă plezneşte un râs homeric, de vine şi soția tocmai din bucătărie, pentru a afla ce s-a mai întâmplat. Nimic, dragă, nimic – o liniştesc - numai că-mi vine să-mi iau câmpii cu sindicatele astea cu tot, care amenință cu violul şi nu mai violează odată, lăsând puterea asta, nesatisfăcută. Nu se va obține mai nimic, aşa cum s-a întâmplat în toți cei 15 ani de la Revoluție încoace!

Şi mai eram indignat, ceva timp în urmă, când o fosilă a istoriei cu pretenții de vizionar, de analist al timpurilor actuale, spunea că românii ar fi cam proşti... Nu toți, dar destui, cât să creeze majoritatea confortabilă. Atunci m-am indignat, azi, însă, aproape că-i dau dreptate. Doza de prostie, vorba lui Emil Cioran, aplicată neamului nostru este insondabilă, iar mass-media musteşte de exemple. Aş adăuga, cu umilință, maestre Cioran, imensa doză de hoție. Neam de hoți, de lotri, de latrones, săraci disperați care-şi părăsesc țara, preferând să moară printre străini pentru un blid de zeamă mai dulce şi o mână de căpşuni ca desert. Ce-am învățat la facultate în cărțile de istorie mi se pare acum, în realitatea trăită la maturitate, o poveste, care nici măcar frumoasă n-o pot considera. Istoria reală e cu totul alta. Istoria reală este asta în care viermuim zilnic şi îndurăm fără să se consemneze pe nicăieri, imbecilitățile unora sau altora ce guvernează cu zâmbete, cu flori.

M-am cutremurat ieri când, la olimpiada de la Athena, o fată de-a noastră, o româncă adevărată – căci mai sunt şi români reali, dar foarte puțini! – câştigătoare a unei medalii de bronz extrem de muncite, declara reporterului, că acum va putea să nu mai alerge niciodată în tenişi, că-şi va putea lua adidaşi! Aşa cum au cei din lumea bună - necesari şi ei - ca şi alte condiții, înaltei performanțe.

O spunea plângând, nu de emoția trofeului, ci a chinurilor îndurate până la a-l obține. Prețul medaliei olimpice pentru un român, o pereche de adidaşi occidentali? Bine că preşedintele îi primeşte pe olimpici cu flori lăudându-i... Nu prin laude, nu cu zâmbete creponate sunt ajutați românii să obțină performanțe. Nu prin alungirea anului de învățământ, copiii noştri vor fi mai învățați, ci prin alocarea fondurilor necesare bazei materiale didactice… Dar ce gândesc eu aici? Şi ce-mi veni? Ia, mai bine să-mi văd de ale mele, căci implicarea mea, de odinioară, în rezolvarea unor lucruri, mi-a adus numai prejudicii, necazuri, umilințe... N-ar fi mai bine să mă desprind din jocul iluzoriu, cât nu e prea târziu?

Dacă ar fi să detectez nodul neajunsurilor mele, tuturor zbaterilor fără rezultat de-a lungul timpului, barierelor ridicate în cale, ar trebui să pornesc din preajma revoluției, asta că să întrebuințez titlul romanului ştiut, dar nu îndeajuns celebru:„În preajma revoluției”…

Breaking news, 2004.

Azi m-am întâlnit la o cafea cu Paif. I-am înmânat micul articol despre Absolut în gândirea indiană, recomandându-i şi lectura unui material vechi, redactat în acest sens, în franceză, aparținând lui Sergiu Al-George: „Le mythe de l'atman et la genese de l'absolu dans la pensee indienne”. Omul îmi mulțumeşte, oferindu-mi, la rându-i, o cărticică al cărei autor este: „Narațiunea ucigaşă: Stalin şi Bulgakov”.
Paif este unicul spirit înalt, universitar, pe care-l găzduieşte pământul Vrancei. Are atâta cultură încuibată sub țeastă - ştiind s-o expună atunci când e cazul elocvent - încât entuziasmează spiritele treze, şocându-le pe cele amorțite. Şi, cu toate astea, nu este apreciat, nu este ajutat pe măsura valorii sale. Păcatul este, însă, al altora…

Toate au pornit de atunci; tânăr profesor fiind, coborâsem în urbea de pe M., tocmai de la „Focul viu”. Aşa făceam săptămânal, pentru a-mi vedea soția bolnavă, imobilizată la pat şi

fetița de un an de zile, aflată în grija unui bătrân de 70 de ani - tutorele consoartei - ce locuia împreună cu noi, în micul apartament de două camere.

Era într-o vineri când au răbufnit evenimentele la București - țin bine minte - căci tocmai luasem vacanța de iarnă. Sosisem cu o zi în urmă, seara, și îmi aflasem soția foarte bolnavă, copilul murdar, iar în casă frig. În epocă, circula un banc sinistru cu privire la căldura din apartamentele românilor, cutiuțe mici, cenușii: se zice că românii stăteau iarna doar în maieuri - așa de cald era prin casele lor! - numai că maieurile erau trase peste paltoane și căciuli!

Enervat de cele găsite, neavând pe cine să arunc vina, mi-am blestemat pentru prima dată strașnic soarta. Deși eram flămând, m-am apucat de spălat rufe, de făcut mâncare. Apoi am pus în funcțiune reșoul, cu tot riscul consumării prea mari a curentului electric. Soția îmi zâmbea neajutorată din pat; doar fetița mă privea liniștită, curioasă, în același timp. Nu pricepea cine este străinul din fața ei…

În ultima lună fusesem în audiențe la Inspectoratul școlar, dar cea care se afla acolo în funcție - o suficientă - a zbierat la mine, în „bunul" ton al epocii de aur, al cărei model local era una cu numele de Niculina: „Ieși afară …"rule!" nici n-ai stat trei luni la catedră și îndrăznești să ceri o detașare mai aproape de F., numai pentru că ți-e soția bolnavă și ai un copil de îngrijit?! Să fii sănătos; câți nu sunt mai rău ca tine și nu au tupeul să vină să ceară nimic! Ieși afară!". Și-mi arătă ușa cu un gest dezaxat, de femeie aflată în prezilele menopauzei. Țin minte că am fost calm, cât se poate de calm, dar am țintuit-o rece cu privirea plină de ură, spunându-i câteva vorbe, cu toate fețele palide ce se coloraseră instantaneu în verde, ale celor din încăpere: „O să ne mai întâlnim noi, fii fără grijă!". Intenționat folosisem persoana a II-a, tocmai pentru a-i arăta că n-am nici un fel de respect față de ea. Ar fi putut să-mi răspundă politicos, să găsească un motiv anume refuzului său, dar ți-ai găsit!

Am ieșit trântind ușa atât de tare, încât s-a crăpat peretele în dreptul tocului. În urmă, numai tunete și fulgere. A fost ca o premoniție amenințarea mea, deși nu știam, absolut deloc, ce avea să urmeze…

Ce puteai să ştii - când coborai din vârful muntelui o dată la o săptămână, pentru a-ţi primeni hainele ori împrospăta provizia de alimente - în legătură cu situaţia din ţară? Mai nimic.
Trebuie să spun că primisem postul de profesor tocmai în creierii munţilor, în urma unui pompos mod de ocupare a catedrei: prin repartiţie guvernamentală, deşi dragii mei profesori mă recomandaseră - pe mine şi pe alţi câţiva colegi - cercetării!
Azi, amintindu-mi de toate astea, îmi vine să râd. Cercetării! În vremea lui Ceauşescu! Ţi-ai găsit! Gestul profesorilor era un bonus care nu se putea împlini niciodată; se ştia că era o obligaţie, o datorie din partea tinerilor absolvenţi să se întoarcă la ţară, să „ridice” nivelul de conştiinţă plus pe cel al cunoştinţelor „maselor largi populare”, expresie imbecilă, fie vorba între noi, care mi-a stârnit întotdeauna râsul/plânsul. Bănuiesc - şi asta o realizez abia acum - că hârtiuţa cu recomandarea ne fusese dată mai mult ca o scuză, ori ca o viitoare consolare, pentru ceea ce aveam să întâlnim la locul de muncă… ori poate să ne mai îndulcească zilele de început, căci noi habar nu aveam ce ne aştepta acolo, jos, la munca reală din sistemul socialist de stat. Căci, să fim corecţi: în vremea dulce a studenţiei, nu prea simţisem nimic din regulile aspre ale comunismului, iar atunci când acestea ne mai atingeau flamura tinereţii, le luam în râs, ca nişte „secături entuziaste” ce ne aflam, respectându-ne blazonul...
Primul meu loc de muncă; anul 1989, luna septembrie!
Stăteam în gazdă la o bătrânică, fiind foarte aproape de şcoală, la nici un minut distanţă. Şcoală, e mult spus: două săli de clasă, despărţite de un hall, o cancelarie mică, în care încăpeau cu greu, toţi colegii. Tineri! Asta a fost calitatea ce ne-a făcut să suportăm, aproape inconştienţi, condiţiile vitrege ale muncii noastre…
Când am ajuns prima dată în satul acela prăpădit, la capătul lumii civilizate, am trecut pe lângă şcoală, crezând că acolo este grajdul vreunui gospodar, căci clădirea nu avea vreo pancartă cu însemnele instituţiei şcolare, iar aşa zişii pereţi erau din scânduri date cu motorină. Alături, un birt scârbos, şi cimitirul cu bisericuţa pipernicită, ca sufletul chinuit al localnicilor. Am intrat în birt, căci de acolo veneau prin uşa spartă, glasuri de oameni. De fapt, aşa cum se zice la ţară, nu erau oameni, ci femei. Oamenii, adică bărbaţii, erau la muncă. Tăietori de lemne, ţapinari cu ziua. Prima zi, primul şoc: trei beţive ordinare îşi lărgeau picioarele acoperite cu flasce cărnuri, bucurându-se în preajma a trei pahare cu ţuică. Abia îşi

împleteau limba în gură, dar suficient să aflu că „grajdul" pe lângă care tocmai trecusem era, de fapt, şcoala, iar casa bătrânei ce avea să mă găzduiască nu se afla departe de cimitir, mai precis, poartă în poartă cu acesta. Comod şi confortabil pentru viitorul apropiat al bătrânei, nu şi al meu, sper. Ies derutat şi, din copil în copil, dau de viitoarea mea gazdă. O bătrânică mică, gheboşată, dar care avea sclipirea banului în ochi. Mă primeşte cu toată bunăvoința unui afacerist evreu şi-mi arată casa ca pe un adevărat palat, spunându-mi că, mai bune condiții n-am să găsesc la nimeni. După ce pleacă, rămân pe un scaun şi privesc prin geamul murdar zborul cocorilor. Ce-or fi făcând colegii mei de facultate, din anii mai mici? S-or fi plimbând prin Copou, ori s-or fi afundat în vreo cârciumă de pe Sărăriei, poate la „Zoiosu", pierduți în Iaşii întotdeauna metafizici… Strâng din pumni.

Casa bătrânei avea o cameră mare pentru găzduiți, unde condițiile vitrege mergeau mai degrabă în cazul unui ocnaş: trei pereți în exterior, pe direcția vântul şi gerului, cu un singur rând de geamuri mici, dreptunghiulare, nechituite, sparte. Camera era amplasată deasupra beciului, de unde şi răcoarea de sub tălpi; suprafața mare o făcea greu de încălzit toamna, dar mai ales iarna, căci soba nici vorbă să fie din teracotă: cărămidă sprijinită-n lut! Patul era din patru scânduri - precum un sicriu - între care erau aruncate nişte paie vechi, camuflate nu îndeajuns cu un cearşaf de o culoare gri-cenuşie.

În acest loc mi-am început „cariera" de profesor cu un salariu minim, de 1 800 de lei. Cel mai mizer cu putință! Nu că acum, la 15 ani distanță, salariul ar fi mai acătării… În fapt, dacă stau bine şi mă gândesc, raportându-mă la caietele de revizor şcolar ale lui M. Eminescu peste județele Vaslui şi Iaşi, nici atunci salariul domnului învățător nu era îndeajuns. Ba, mai mult decât atât, umilitor! Un primar agramat, atunci, ca şi azi, avea 2000 de lei, iar un învățător cinstit, doar 200 de lei…

Cu puținii mei bani trebuia să-mi îngrijesc familia, să cobor de patru ori lunar de la munte, să mă hrănesc şi pe mine. Dacă în vremea studenției, prin diverse sacrificii, îmi cumpărasem o bibliotecă de cărți, de când ajunsesem cu salariu, nu mai luasem nici una. Mintea mea rămăsese la stadiul cunoştințelor acumulate pe băncile facultății. Puteau guvernanții comunişti să înțeleagă nevoia de cunoaştere a tânărului aspirant la cercetare? Nici vorbă! Dar ce spun eu de comunişti, când aceiaşi inşi de atunci, ne conduc

destinele şi acum, poleiţi cu alte culori politice, doar, doar or lua ochii prostimii… Nici cu miniştrii actuali situaţia dăscălimii nu-i mai bună, ci dimpotrivă.

Flash news, 2004. Am terminat de citit „Spiritul Indiei", a lui Moretta, alias Dan Petraşincu.

Dar, să revin; mi-am făcut culcuşul în acea casă, unde mi-am adus două geamantane cu cărţi, unul cu mâncare, altul cu haine. Le-am cărat singur, până în vârful muntelui, oprindu-mă din 10 în 10 metri şi pierzând toată dimineaţa zilei de 31 august a anului 1989, până la destinaţie. Aveam cu mine un radio-casetofon Aciko, singura mea legătură civilizată cu lumea, plus o duzină de baterii şi o lanternă. Noaptea, când bezna cuprindea aşezarea, auzeam scârţâitul crucilor din cimitirul vecin casei, iar stelele luceau parcă mai reci în depărtare. Mă chirceam sub pătura subţire şi dădeam radioul mai încet, ascultând posturile interzise. Radio-casetofonul şi televizorul Olt le cumpărasem de la un amic grec, student la medicină, aflat în ultimul an, care se pregătea să plece acasă, la Pireu, acolo unde-l aştepta Larisa. I-am cumpărat cu doar cinci mii de lei ambele aparate desfiinţând un CEC dat de tatăl meu, pentru vremuri mai grele. De aici a rezultat un lucru nostim, din perspectiva timpului, nu şi atunci! Cum cheltuisem toţi banii de cartelă şi internat, am trimis urgent acasă o telegramă, pentru a cere încă 400 de lei. Nu mică mi-a fost surpriza când am primit răspunsul, demn de revista satirică, „Urzica": „Scoate banii de pe CEC. Stop. Tata. Stop."(!) De la radioul grecului am aflat prima dată despre revolta de la Timişoara; nu-mi venea să cred că totul e posibil, la un moment dat. Speranţa încolţea în inima mea din nou. Apoi, linişte desăvârşită, până în ziua de vineri, când deja mă aflam în F., la început de vacanţă. Atunci, aproape de orele prânzului, am auzit la radio, îndemnul de a deschide televizoarele. Şi l-am văzut pe Dinescu agitat, cu privirea holbată de bucurie. Tiranul fugise. Regimul căzuse. Oare? Aveam mai târziu să-mi dau seama că regimul continua să funcţioneze sub masca perfectă a democraţiei. Şi încă mai rău decât în comunism…

Am ieşit în stradă, dar parcă nimeni nu mai trăia. Oraşul părea pustiu, ca în urma unui război atomic. Nu aveam cu cine să-mi

împart bucuria veştii. Doar cu bătrânul tataia, care a lăcrimat, auzind că au căzut comuniştii de la putere. El, care făcuse cinci ani din 15 cât primise, la puşcăria din Aiud, pentru că se împotrivise regimului comunist, avea totuşi îndoieli. Atunci nu l-am înțeles. Azi, însă, da. Alerg spre parcul central, unde găsesc câțiva tineri cărând nişte uriaşe boxe, un microfon, o stație. Le amplasează în balconul Ateneului Popular şi un omuleț cu părul vâlvoi, cu o voce puternică, începe să strige bucuria evenimentului, îndemnând puținii trecători să se strângă în Piața Unirii.

La F. n-a fost revoluție. La Timişoara şi Bucureşti, da! La noi au fost doar manifestări de simpatie cu morții din cele două oraşe, zbierete, urlete de bucurie ale tinerilor entuziaşti, inconştienți, precum şi câteva focuri de puşcă descărcate accidental, ori din plăcerea de a trage spre cerul albastru muniția lăsată la dispoziția civililor, câțiva milițieni batjocoriți de populație, o alarmă falsă cu terorişti, ca să fim în tonul marilor oraşe unde se anunțau tot soiul de acțiuni subversive, încolo…ca la Moldova. Pace şi linişte. Luptele erau însă intestine, subterane. Erau luptele pentru puterea rămasă fără stăpân, căci secretara de partid şi toți acoliții ei o şterseseră pentru moment, punându-se la adăpost de urgie…

Am bântuit în acea zi prin diverse locuri. Am intrat în vechea casă a secretarei de partid, unde nu mai rămăseseră decât parchetul şi ferestrele. Românii, de-a valma cu țiganii, făcuseră „curat”. Luaseră tot, „aspiraseră” tot: covoare, perdele, mobilă, televizoare etc. Era dulce răzbunarea şi poate dreaptă. Aveam să aflu ulterior, că mai marii partidului nu consumau decât cărnuri la prețuri de-ți luau mințile; acolo, câțiva lei, cum se zice, ca pomana să fie primită! Ticăloşi ordinari!

Trec zilele şi eu nu mai dau pe acasă. Sunt revoluționar, iar acum țara e pe primul loc, familia s-o descurca ea, cum o putea...

La televizoarele deschise prin tot oraşul se anunță prinderea dictatorilor, ulterior, împuşcarea lor. Isterie națională, care mă cuprinde şi pe mine. Cred, atunci, cu toată tăria, că decapitarea monstrului cu infinite capete a început. Mă bucur de moartea celor doi.

Mă bucur şi azi; mă voi bucura toată viața, numai că, atunci, a fost o bucurie prematură, grăbită. Oricum, s-a petrecut acelaşi lucru cu tiranii, ca şi cu alții din istorie, aflați în aceeaşi situație; mă gândesc la regele Franței, dar nu numai la el, a cărui dispariție s-a datorat

tot unei revoluții începută într-un an numerotat în coadă, tot cu ’89...
Sediul fostului partid e ocupat de oameni de toate culorile, entitate eterogenă, numită popor. Am văzut poporul în acțiune; mi-am amintit descrierile invadării castelelor poloneze de către cazaci.
Toți „revoluționarii” s-au urcat în debandadă, cu picioarele pline de noroi pe mobile, pe covoare; se ard tablouri, se răcneşte până la pierderea vocii, de bucurie, din ură, în sfârşit, eliberate. Venele se umflă, ochii ies din orbite, iar poporul salivează bălos peste imaginile celor două cadavre arătate pe micul ecran. Câțiva reporteri ies în fața națiunii, îşi cer scuze că au pupat în cur atâția ani regimul odiosului dictator, după care, cu zâmbetul pe buze, îşi continuă activitatea de crainici, având senzația că intră în normalitate…
În marea învălmăşeală ajung - împreună cu gloata dezlănțuită ca un uragan, şi la subsolul clădirii partidului, acolo unde, într-un adăpost antiatomic – le era teamă de moarte, nenorociților! – descoperim munți de salam, conserve, portocale, cafea, țigări etc. S-a făcut o listă cu ele, listă înmânată poetului stoic din fruntea județului, cunoscut prin poziția sa anticomunistă, de până în momentul revoluției. Ne plimbăm țanțoşi, cu cocarde tricolore, ca la ’48 neicusorule!, şi ne credem importanți. Punem mâna pe maşinile foştilor comunişti care păstoriseră județul şi plecăm, cu benzină luată gratuit, prin tot județul pentru a ridica lumea la luptă. Ajung la țară, la ai mei, în fața cărora îmi umflu pieptul de revoluționar, clamând sec, dar absolut, că am obținut victoria…

Flashing news, 2004.

Am reuşit să cumpăr „Jurnal”, de M. Sebastian…Mă bucur, căci îl voi avea de acum înainte, în biblioteca personală.
Lectura sa anterioară se făcuse prin bunăvoința unui amic, putred de avut, care-mi împrumutase pentru câteva zile cartea evreului…

Revenim în oraş unde avem parte de momente comice. Suntem sunaţi la centru, acolo unde plouă cu telefoane. Ni se transmite cum că, în blocul X, de pe bulevardul Y, s-ar afla un terorist. Verificăm numărul de telefon, adresa. Pare o doamnă serioasă, alarmată. Pornim într-acolo, în trombă, naivi şi în cap cu imagini din filmele Rambo. Ne credem eroi. Urcăm câteva trepte; vrem să luăm liftul blocului cu pricina, dar acesta nu funcţionează…

Break work, 2004.

Mi se ia curentul. Calculatorul se întrerupe fără ca eu să fi apucat a-mi salva recentele pagini. Înjur tacticos în gând. Aştept revenirea luminii. Degeaba am muncit ultima oră. Gândurile şi amintirile mele revoluţionare s-au pierdut, pe undeva, în burta cu fire a calculatorului, s-au topit în neant. Ciudată această întrerupere, chiar atunci când vorbeam despre Revoluţie, foarte ciudată şi, dacă m-aş lua după semne, parcă nici a bine n-ar mirosi. În fine, într-un târziu, curentul revine. Sunt din nou în epoca energiei electrice, a ciberneticii, adică a progresului tehnologic. Deschid calculatorul cu speranţa surprizei regăsirii paginilor culese recent. Dezamăgire previzibilă. Trec din nou la muncă şi-mi poziţionez mouse-ul numai pe iconiţa save pentru a da, din când în când, salvările necesare păstrării textului. Chinuitor, destul de incomod, dar n-am ce face.

Rămăsesem la faza blocului atacat de terorişti. Pentru că liftul e decedat de mult timp, luăm scările. Urcăm precauţi, cu oarecare teamă. Ajunşi sus, cu limba scoasă de-un cot, căci parcursesem destul de rapid opt etaje, ridicăm trapa acoperişului aşteptându-ne la o ploaie de gloanţe. Când colo, nimic!
Numai un zgomot ciudat venea dinspre o margine a acoperişului, ca o bătaie în patul metalic al unei arme. Misterul e dezlegat rapid: un lighean aşezat în capătul antenei doamnei alarmate - pentru a capta pe bulgari sau pe moldoveni - se lovea în bătaia vântului de stâlpul susţinător. Răsuflăm uşuraţi. Coborâm la doamna în vârstă, pentru a o linişti.

Nici n-ajungem bine la maşină, că primim prin staţie un nou apel: la gară s-ar fi prins alţi terorişti. Valvârtej, la gară! Acolo, doi studenţi arabi coborâţi din greşeală, aşteptau un alt tren spre Bucureşti. Românii noştri îi luaseră bine la bătaie, să divulge unde ţin ascunse armele. Le cotrobăiseră prin genţi, le luaseră mâncarea. Nimic! Nici un cartuş, nici măcar acolo, o grenadă, de sământă…
Am încercat să-i lămuresc pe românii din gară că sunt nişte bieţi studenţi ieşeni, dar n-a fost chip. În plus de asta, erau cam băuţi, ceea ce mi-a adus aminte de un banc cu Lenin şi Kamenev. Cică se întâlnesc ăştia doi la o bodegă din Petersburg. Kamenev îl întreabă pe Lenin: „De când n-am mai băut noi, împreună, o vodkă, tovarăşe Lenin?", iar Lenin îi răspunde: "Păi, nu mai ţii minte, tovarăşe Kamenev? Ultima dată, a fost înaintea marii revoluţii…". Uite aşa şi cu românii noştri din gară; revoluţionari îmbătaţi de sucul acru al vinului, aplicau gârbace metodic, pe spinările studenţilor arabi, care nu pricepeau nimic din tot ce li se întâmpla. I-am lăsat în plata Domnului, pentru a reveni la centru, acolo unde oamenii continuau să facă, din plin şi cu voioşie, „curăţenie". Priveam prostit în jurul meu cum se volatilizează subit scaune, covoare de zeci de metri lungime, vase din cristal, statuete, fotolii, pliante, perdele etc. Aşadar, revoluţia la F. a însemnat hoţie la lumina zilei. Cu hoţie a început, cu hoţie se continuă şi azi. Într-un colţ, o bibliotecă îmi atrage privirea. De ea părea că nu se atinge absolut nimeni. Apoi cineva, un ins obscur, fără îndoială, strigă tare, tunător: „Să ardem cărţile comuniştilor!". Ca la un semn, un val de inşi pestriţi acţionează în clasicul spirit turmier. Tropăie fericiţi cu cărţile în mână, pe treptele ce duc în piaţă. Acolo vor să le dea foc. Cobor după ei. Mă apropii şi citesc numele autorilor; mulţi dintre ei, interzişi! Interzişi pentru popor, dar nu şi pentru comunişti. Privesc împrejur din nou; fără nici o jenă mă reped cu mâinile în cărţi. Apoi îmi dau seama că n-am nici o pungă, măcar, la îndemână. Un miliţian tânăr, simpatic, mă serveşte prompt cu două sacoşe din cârpă. Îmi zice că le are asupra lui pentru cazuri de urgenţă. Acesta e unul din ele. Tipul îmi devine simpatic pe loc şi-l invit să se înfrupte. Omul chiar ia câteva cărţi. Eu, cât mai multe, până nu coboară valul de revoluţionari, încinşi de gândul acţiunii piromanice. Ţin minte că prima carte pusă în sacoşă, a fost un Marcuse. În ziua aceea am ajuns târziu acasă, cocoşat de cărţi, transpirat, dar cât se poate de fericit. Mi-am găsit soţia plângând, că nu-i lăsasem nici un răspuns, unde aş putea fi contactat, cum…

I-am arătat cărțile şi vreo trei conserve de carne. Pentru nici unele nu mi-a fost atunci ruşine. Nici azi nu-mi este. Pentru conserve lăsasem 15 lei în loc; pentru cărți, nimic. Mi se părea un drept divin, al meu, de a lua cărțile ce-mi fuseseră interzise până atunci, dar din care comuniştii se delectaseră tot timpul… asta, dacă nu cumva le ținuseră în biblioteci dintr-un snobism aferent ideologiei lor idioate.

În zilele următoare am umblat de nebun prin cartiere, căutând mereu acțiunea inedită. Țin minte că începuse să ningă. Se apropia Anul Nou, iar în Bucureşti numărul morților creştea alarmant. La Universitate, imaginile de pe micul ecran prezentau râuri roşii de ceară topită...

Tot mergând fără țintă prin albul zăpezii, dau peste un anunț al unei organizații de tineret, cum că ar avea nevoie de ziarişti tineri, pentru înființarea unui ziar nou, necorupt de trecutul comunist. Ideea mă încântă şi mă prezint la adresa specificată în anunțul volant. Acolo, câțiva copii de liceu, plus un mai vechi prieten de-al meu, fost coleg de liceu, J.O. Omul garantează pentru mine; aşa că, în câteva minute, mă văd proclamat redactorul-şef al ziarului, care nici măcar nume nu avea.

Propun să-i zicem „Viitorul" şi-i dăm drumul la treabă, cu toate necunoscutele. A fost printre primele ziare libere prezentate la televiziunea liberă, de Florin Mitu...

Eu însumi şi alți câțiva tineri plecaserăm la Bucureşti, în acele zile incerte - când un regim era înlocuit de altul - pentru a înmâna ziarul nostru, după moda altora din alte județe, oamenilor televiziunii.

În Bucureşti încă se mai trăgea răzleț, în zona Gării de Nord. Am pornit pe jos spre Universitate, unde am aprins lumânări. Era un râu uriaş, gros, de ceară purpurie, ca şi sângele celor ucişi pe întreg bulevardul, dar nimeni nu se atingea de el să-l curețe. Am văzut biblioteca arsă şi bisericuța din preajma ei. Blocurile în care se trăsese cu trasoare puternice, încă mai fumegau. Mame disperate îşi căutau copiii, soțiile soții şi logodnicele iubiții. Mirosul de ceară al morții ne înconjura pe toți. Aici fusese, într-adevăr, revoluție. Aici se murise! Ne simțeam ridicoli, jenați în acelaşi timp, de acțiunile noastre pe străzile F. Am înmânat ziarul la poarta televiziunii, apoi ne-am întors pleoştiți, în Gară. Abia acum înțelegeam adevărata valoare a semnificației morții tinerilor, a supraviețuirii noastre norocoase…

Trebuia să trăim, pentru a continua ceea ce porniseră ei să înfăptuiască: lupta pentru libertate, lupta împotriva comuniştilor. Suna cam patetic, dacă nu de-a dreptul lozincard, ceva cam în genul anilor '50, când înşişi comuniştii luptau cu „burghezia reacţionară”, dar aşa simţeam atunci. Şi, la urma urmei, poate nu era decât o întoarcere a roţii istoriei contra celor netrebnici, a molohului roşu care ne măturase ţara, nivelase conştiinţele…
Ne-am întors din Bucureşti mai întăriţi, mai puternici, cu mai multă dorinţă de muncă în redacţia micului nostru ziar. Au trecut săptămâni bune, de muncă asiduă. Ziarul nostru căpăta credibilitate; se vindea tot, cu rare retururi, în vreme ce ziarul „M.”, fostul organ local de presă al comuniştilor, pierdea teren, în mod vizibil. Eram atacaţi, fiindcă scriam numai adevărul; eram ameninţaţi cu violenţa fizică. Mie chiar îmi spărseseră geamul de la bucătărie, aruncându-se cu pietre, putând să-mi rănească fetiţa, ori să-l lovească pe bătrân. Dar nu ne-am lăsat intimidaţi. Ba, chiar zâmbeam şi aşteptam ca violenţa să crească, arătându-ne cât de incomozi devenisem. Am continuat să scriem. Am fost primul val de tineri ziarişti şcoliţi în plinul mers al evenimentelor, probabil şi de asta n-am plăcut multora…
Într-un târziu, prin luna februarie, îmi amintesc, a pătruns în redacţia noastră un bătrânel uscăţiv, cu bube pe mâini – boală profesională, de la munca de ziarist - fost zeţar în perioada interbelică. S-a recomandat Jipa, iar noi l-am adoptat imediat, spunându-i nea'Jipa. Ne acorda ajutorul, spunea el, pentru că observase că habar n-aveam să realizăm paginarea unui ziar. Şi acest lucru era adevărat. Am învăţat de la el nu numai profesia de ziarist, ci şi pe aceea de om. Ne-a încurajat în toate acţiunile, până într-o zi, când am fost ameninţaţi cu moartea şi alungarea din spaţiul ce-l ocupam.
Atunci, speriat, oarecum de consecinţe, a decis să se retragă. Era bolnav, ori prea bătrân pentru jocurile mari, grele. Zicea că ne lasă pe noi, că avem osul tare şi dinţii ascuţiţi pentru a ne putea bate cu jivinele. Dar nu însemna că ne părăseşte for ever; mai vine el - ne consola din pragul redacţiei, punându-şi pălăria pe cap – să vadă dacă supravieţuim şi, poate, pentru un pahar de vin sau o bucăţică de brânză sărată… Ştiam cu toţii cât de mult îi plăcea lui nea'Jipa un păhărel de vin roşu, alături de un colţ alb de brânză moale, proaspătă, dar asta întotdeauna după ce termina munca de secretariat. Prin plecarea lui, toate atribuţiile sale îmi reveneau

automat mie, aşa că mai mult în redacţie mi-am petrecut vremea în acele săptămâni, decât pe-acasă. (Dimineaţa mergeam la cursuri cu elevii, iar după-amiaza, până noaptea târziu, lucram în redacţie, voluntar, fără a primi nici un ban. Toate încasările intrau în contul organizaţiei de tineret şi, mărturisesc onest, că nici azi habar nu am ce s-a ales de toţi banii. Poate ştie d-l. P. care lucrase înainte la uniunea tineretului comunist!)

Când nu ajungeam acasă, soţia venea cu mâncare la mine. Atunci redacţia se umplea de mirosul pâinii, cafelei, ţigărilor aprinse din abundenţă…

Ţin minte că prinsesem, cu ajutorul unor redactori de talent, firele unei afaceri dubioase privind apartamentele nou construite, în care erau implicaţi foşti activişti de partid, din liniile a doua şi a treia, înfipţi uşurel în conducerea judeţului, după ce, în timpul revoluţiei îşi ascunseseră dorsalele în spatele perdelelor…

La nici câteva zile de la publicarea primei părţi a unui articol ce promitea deconspirarea numelor împricinaţilor, care obţinuseră grase profituri de pe urma repartizării apartamentelor - inşi versaţi, lunecoşi ca şerpii Amazonului - începuseră presiunile mari, dar învăluitor, asupra noastră. Precauţi, într-o oarecare măsură, pentru că nu se ştia încă sigur dacă tovarăşii de la centru, care-l lichidaseră pe Ceauşescu şi consoarta-i academiciană (!), nu cumva îşi vor schimba brusc părul, devenind comunişti cu faţă umană; şerpii roşii îşi întindeau limbile despicate în aerul noii democraţii, pentru a vedea dincotro se îndreaptă către ei pericolul. In estus casus era periculos să loveşti lupii tineri de la diverse ziare, pentru că ai fi riscat un pas în contratimp cu tovarăşii din fruntea ţării - în fapt, comunişti şcoliţi pe la Moscova, cu brevete în toată regula, obţinute după cele mai autentice metode sovietice!

Oricum, jocul era deocamdată neclar, ceţos, aşa că şi metodele trebuiau modelate en consequence. O certitudine, totuşi, exista; noul lider formal al României se adresase naţiunii cu „dragi tovarăşi", iar asta era o garanţie pentru sutele de mii de activişti ferchezuiţi la Ştefan Gheorghiu. Dar nimic mai mult. Se aştepta, ca mai totdeauna, să se vadă de unde bate vântul: de pe Sena, sau de pe Neva…

Breaking news, 2004.

Am primit coletul cu cărţi de la Penguin Classics Books. Două cărţi importante: „The Rig Veda” şi „Buddhist Scriptures”…, prima lucrată şi adnotată, selectată de O’Flaherty, iar a doua de Edward Conze. M-a lovit preţul coletului: un milion trei sute de mii, adică tocmai valoarea luminii, întreţinerii, plus a cablului, TV în perioada verii. Dacă află soţia…

Aşa se face, că într-o bună dimineaţă – vorba vine, că numai bună n-a fost! – sunt chemat la şeful judeţului, pentru un dialog „amiabil”. Mă prezint şi, după câteva minute de anticameră – regula protocolului, deşi după ce am intrat, am observat că insul gras din faţa mea abia îşi trăgea în picioare pantofii, probabil după un somnuleţ bun pe canapea! – pătrund în încăperea de unde, cu câteva luni mai înainte scoteam - salvând de la incinerare - cărţile semnate Cioran, Eliade, Ionescu, Blaga, Sergiu Al-George… După schimbul reciproc de amabilităţi reci, se alunecă în dialog serios:

- *De fapt, tovarăşe - nu se trecuse la domn, abia mai târziu tovarăşii s-au metamorfozat în domni, securiştii în bussiness men, iar partidul comunist în diverse alte partide, care mai de care mai democrate, mai rezonante istoric - ce urmăreşti? Ce doreşti să obţii, concret, de la viaţă? sparse, strident, liniştea încăperii de la etajul I, vocea piţigăiată a proaspătului lider local, care-şi foia bucile-i enorme în fotoliul larg, din piele de capră neagră.*

Am început, brusc, a transpira în podul palmei stângi, ştiind că va trebui să nu cedez în faţa buldogului dinaintea mea, care se grăbise să preia frâiele locale, în vidul de putere creat, aranjând lucrurile aşa cum îi dicta conştiinţa lui pervertită-n rău.

- *Nu urmăresc decât să descopăr adevărul, să lupt pentru apărarea lui aşa cum pot, prin ziarul pe care-l conduc, replicai formidabil, fără a bănui nimic din ceea ce urma să declanşeze: o reacţie involuntară, pornită din instinct tipic…*

- *Adevărul, ha? se scobi nedumerit „ex-activistul“ în*

urechi, lăsând să-i scape un uşor grohăit din gâtlejul asediat de trei rânduri de grăsime, disproporţionat dispuse peste gulerul cămăşii umede.

În încăpere era cald, deşi afară iarna se dovedea a fi cât se poate de necruţătoare. Era cald, pentru că întotdeauna fusese cald în sediul fostei „case roşii“, ajunsă în proprietatea noului partid, intitulat pentru scurt timp - prost şi neinspirat - „Frontul Renaşterii Naţionale“, amintind de partidul non-conformistului rege, Carol al II-lea.

Caloriferele îşi făceau, sub noul regim care se înfiripa, pe tăcute şi negândite, datoria. Emanau căldură, iar căldura lor mă făcea să-mi amintesc de zilele facultăţii, consumate pe vremea dictaturii, când în camerele pătrunse de frig studenţii, afundaţi în pături subţiri ori plăpumi aduse de acasă, cu mănuşi în mâini, căciuli pe cap, ţineau filele de curs evlavios, învăţând în condiţii siberiene, la temperaturi sub zero grade…

Era căldura pe care mi-aş fi dorit s-o am atunci, ca student…

- *Păi… şi noi tot pentru adevăr luptăm, tovarăşe, reveni zâmbitor, felin, „ex-activistul“. Tot pentru adevăr am luptat de când mă ştiu, căzu el, instantaneu, în plasa melancoliei… Ştii, dumneata, cât de greu ne-a fost în vremea care a urmat războiului? Eheee, n-ai de unde să ştii, că nici nu erai născut pe atunci, oftă cu regret şi reproş, de parcă mă făceam vinovat că apărusem atât de târziu pe lume, ratând „măreţele momente“ ale naţionalizării, ori cooperativizării…*

- *Da, şi nici la Rovine n-am fost, replicai enervat, ţintind cu privirea buldogul roşu care continua să transpire prin cămaşa larg desfăcută la gât. Vena ce-i transporta sângele la cap se îngroşa, făcând vădite eforturi, iar acest lucru era uşor vizibil, ori de câte ori „ex-activistul“ se ştergea cu o batistă destul de şifonată, decolorată suficient, cât să provoace repulsia privitorului.*

- *Da, da, da'… nu pentru discuţii filosofice te-am chemat, tovarăşe ziarist… şi accentuă cuvântul „ziarist“, de parcă l-ar fi rostit cu profundă înţelegere, probabil pentru a mă face să cred că, iată, noua putere abia înfiripată pune mare preţ pe moralitate, corectitudine, etc., că are încredere deosebită în tinerii continuatori ai idealurilor celor morţi în Revoluţie, mai ales în junii care scriu, dezvăluind situaţii paradoxale, reflectând fapte*

nepermise până doar cu câteva săptămâni înainte, interzise de cenzura comunistă…
(Impresia creată ? În limbajul băieților din redacție, ceață, abureală, vrajă…).
Îl priveam scârbit, dar mă minunam, totodată, cum îi reuşeşte atât de bine camuflajul cameleonic ! Cum poate să se schimbe, să se adapteze uluitor de rapid noului suflu, cum poate îmbrățişa fără nici o ezitare noile concepte - de data asta sănătoase - ale unei vieți democratice, fără ca măcar să tremure la gândul, că până mai ieri îl aplauda şi venera pe Ceauşescu în sala congresului, realegându-l pentru a nu ştiu câta oară, adulându-l ca pe un zeu de ceară pe fostul impostor, fiu de pingelar… Abia mai târziu aveam să aflu că naivitatea are calitățile ei.

- *Dar, pentru ce anume?*
- *Păi, cum să-ți spun…*
- *Fiți cât mai direct, „tovarăşe“ consilier. Nu vă jenați!*
- *Iată…*

În acel moment, beculețul verde al telefonului cu multe butoane, pâlpâi de câteva ori, agitat. Consilierul ridică receptorul şi, compunându-şi o poză gravă, se prefăcu atent la ce-i comunică secretara. Cum scaunul meu nu era departe de biroul lui, vocea pisicească a secretarei, de numai 20 de ani - pe care o văzusem în treacăt, în anticameră, dezgolindu-şi picioarele până în zona chiloților, aşa, pe sub birou, ca şi cum nu şi-ar fi dat seama de acest lucru - se auzea destul de clar : Dar, tovarăşe consilier, sunt la poartă câțiva țărani, veniți să-şi revendice nişte pământuri de la strămoşi…zic ceva de obşti… ce-s alea? Ce să le spun? Îi mai primiți azi?

- *Ce țărani? Care strămoşi? Obşti ? De unde dracu' vrei*

să ştiu eu de obştile lor ? Lasă-mă, dragă, nu ți-am spus că sunt într-o şedință importantă? Pentru Dumnezeu! Trimite-i, cumva, la plimbare, spune-le să revină în altă zi! Ia-le cererile, să nu creadă că suntem oameni neserioşi şi, după ce ies din birou, arde-le! N-am timp, acum, de aşa ceva, ai priceput?

- *Dar, tovarăşe…*
- *Nici un tovarăşe, n-ai înțeles ce ți-am spus? se enervă*

mai tare consilierul, văzând că secretara îndrăznea să comenteze. Apoi se întoarse, volpone, spre mine:

- *Futu-le genunea mamii lor de boarfe şi curve ordinare, nici n-a dat revoluţia bine peste ele şi se şi cred în drepturi democratice. Vor să fie respectate de parcă ar fi… cum dracu' îi zicea ăleia a Egiptului… ? Hai, că dumneata ştii, că eşti istoric…*

- *Nefertari? Incercai, folosind numele egiptean, mai puţin uzitat al reginei Nefertiti, reuşind să provoc dezamăgirea consilierului.*

- *Nu, nu, aia pe care a regulat-o boşorogul ăla roman, cum dracu' le zice, dom'le la amândoi…uite ce…cum naiba îi zice… am de asta… lipsă de memorie… şi numai din cauza ţărănoilor ăstora… Parcă acuma de pământul lor avem noi timp, când atâtea chestiuni importante ne frământă mintea ?*

- *Cleopatra, pe el Cezar, iar dumneata: lapsus!*

- *Corect, aşa e! Toate se simt acum cleopatre, dom'le. Păi, hai să-ţi spun una, tovarăşe, aşa, ca-ntre bărbaţi. Ştii ce mi-a zis o boarfă pe care o regulam de ani de zile? Că nu-şi mai pune genunea la bătaie decât pe bani, că cică acuma e democraţie şi dacă vreau să i-o mai văd, trebuie să plătesc. Ei, ce zici? Eu, care i-o trăgeam gratis, care i-am dat casă, maşină, bani, acu' trebuie să plătesc numai pentru a-i vedea genunea. Şi-au luat-o în cap şi nu este decât începutul… să vezi peste vreo câţiva ani… Nu trebuie să scăpăm hăţurile din mână, că altfel o ia căruţa la dracu', pe mirişte… Şi-atunci, ce Dumnezeu facem?*

Privesc indiferent peste umărul consilierului, lăsându-l să peroreze pe tema vieţii lui sexuale, până când face clăbuci la gură, precum buldogul. Apoi mă ridic brusc, apăs pe butonul soneriei fără să-l avertizez şi, în câteva secunde, secretara pătrunde în cameră, arătându-şi aceleaşi picioare jenant de goale...

- *Adu o cană mare cu apă, porunci consilierul, în vreme ce ţăranii - care ajunseseră prin cine ştie ce manevre în anticameră - îşi holbau ochii, nevenindu-le să creadă că omul la care veniseră se afla, totuşi, în clădire.*

Careva să zică - gândiră ei - şi ăştia, noii, tot cu minciuni, ca şi ăia de neluară pământul, acu' mai bine de patruj' de ani în urmă…

- *Da, imediat… se execută secretara, trântind uşa în*

urma ei, puțin nervoasă că n-avusese inspirația de a nu lăsa ușa atât de larg deschisă.

- *Așadar, să revenim la ale noastre, zise Consilierul, oceni rad.*

- *Să revenim, replicai pe un ton care presupunea că întreaga mea viață atârnă de discuția respectivă.*

- *Ia spune-ne - ișcio raz, volpone - (așadar, erau mai mulți, gândii, dacă insul folosește pluralul !) de unde ai lista cu cei care trebuie să primeasă noile apartamente?*

- *Sursele de informare nu se divulgă, e o chestiune de deontologie, „tovarășe" consilier.*
- *Așa, așa, deon… cum îi zici?*

- *Deontologie…*

- *Mă rog, așa o fi, dar spune-ne atunci, de ce ne acuzi pe noi că dăm apartamente preferențial, anumitor persoane din anturajul nostru, care s-au bucurat de avantaje și înainte de moartea lui Ceaușescu?*

Brusc, la rostirea numelui marelui conducător, bărbia consilierului tremură necontrolat, iar ochii i se umezesc melancolic, a duioase aduceri aminte…

- *Eu nu vă acuz, alții o fac și cu argumente, dovezi solide, returnai răspunsul sesizând lacrima - din ochiul consilierului - care nu avea puterea să se desprindă, să-și dea drumul pe obrazul buhăit.*

Consilierul se roti în jurul biroului fosăindu-și again nările, trecându-și mâna prin puținul păr răsucindu-se destul de greu când ușa se deschise, lăsând-o pe secretară să intre cu o sticlă mare de apă minerală plus două pahare curate.

- *Bei? mă îmbie consilierul.*

- *Nu, mulțumesc !*

El își puse de două ori apă, sorbind tot de atâtea ori, cu sete de comunist, de parcă traversase Kalahari, iar acum dăduse peste o izbăvitoare oază. Apoi râgâi profund, răspândind în aer parfum de usturoi lâncezit în mațele-i bătrâne, cu o satisfacție ancestrală.

- *Ei, așa mai merge, zise, reluându-și locul în fotoiul*

ultra confortabil. Trecu brusc, la atac :

- *Tovarăşe, ştim despre dumneata destul de multe. Spre exemplu, locuieşti într-o mahala a oraşului, într-un apartament mic, înghesuit, doar de două camere, unde respiră aerul un moşneag, alături de un bebeluş, şi unde tot acolo respiri împreună cu soaţa dumitale, care mâine, poimâine, îşi poate pierde serviciul…*

Aici făcu o pauză studiată, pentru a vedea cum reacţionez, dar nici un muşchi nu se mişcă pe faţa mea lividă.

- N-ai vrea un apartament normal, spre exemplu, într-o zonă mai centrală, de-o pildă, chiar deasupra la Romarta? Cu patru camere, balcon, vedere spre parc… Să poţi face şi dumneata sex în linişte… Ei, ce zici? îşi roti în cap ochii, libidinos, „tovarăşul".

Rămân de gheaţă. La aşa ceva nu mă aşteptasem. Parcă eram prizonierul unei piese de teatru, semnată Mihail Sebastian şi intitulată „Ultima oră"…

Acolo, unul Bucşan, îi făcea oferte peste oferte profesorului de istorie care, fără să bănuiască - scriind despre campania lui Alexandru Macedon în Asia - atinsese o anumită chestiune privind aprovizionarea cu grâu, despre care importantul Bucşan nu era străin, realizând afaceri necurate, obţinând sume uriaşe de bani, ca orice afacerist, as în a se învârti în lumea interlopă şi fenta legea, atunci când condiţiile o impuneau… Totuşi am puterea să răspund :

- *Nu, nu, nici nu poate fi vorba de aşa ceva… un apartament în centrul oraşului…*

- *Bine, tovarăşe, atunci, ca să nu bată la ochi, uite, mai într-o margine, acolo unde se ridică acum unelea noi, care până în vară vor fi gata…*

- *Nici vorbă, „tovarăşe" consilier, nici vorbă, refuz în continuare .*

Consilierul îşi mai turnă un pahar cu apă. Se învârtea ca un taur în arena goală. Îşi trecu mâna peste burta mare, revărsată chinuitor dincolo de cureaua pantalonilor. Se scărpină, fără jenă, la unul din testicole, apoi fornăi, a admiraţie;

- *Tovarăşe, eşti tare! Îmi placi. Plusezi, ca la poker.*

Uite, ultima ofertă şi batem palma. Nu mai publici nici o listă cu apartamente, dai o… din aia… cum se cheamă…?

- *Dezminţire, completai eu, indiferent…*

- Aşa, o dezminţire şi spui că un copil din ăsta tânăr, din redacţie, n-a ştiut ce publică… Uite, îţi dăm casa mare, unde a stat fosta secretară de partid…

- Aceea din centru, de lângă Teatru?

- Nu, tovarăşe, ce-şti copil ? Aia de lângă Biblioteca Judeţeană, aia cu etaj, prinse curaj şi speranţă consilierul…
Îl privii cu milă, apoi cu greaţă. Reptila de la picioarele mele se dovedea capabilă de orice. Nu doream să-mi pierd capul, dar nici pacifist absolut nu puteam rămâne o veşnicie. Îmbrăcasem, în felul meu, cămaşa cu zale dată de Ananke, iar moira-mi personală, era pecetluită. Ori mor cu ei de gât, ori supravieţuiesc, iar atunci am izbândit. Ca să-mi râd de consilier, zic:

- Adăugaţi maşina fostei secretare şi suntem chit!

- Bravo, tovarăşe, vezi? Aşa mai vii de acasă!
Orice om are preţul lui… şi se ridică vioi din fotoliu, simţind că aduce peştele în năvodul pe care i-l întinsese - credea el - cu dibăcie.

- Aşa o fi, dar eu nu am preţ. Nu pot fi cumpărat, nici de oferta dumitale şi nici de a altuia. N-ai decât să ţi le iei pe toate, şi casă şi maşină şi altele şi să ţi le îndeşi în dosul tău mare şi gras, replicai, considerând că sosise momentul să las la o parte politeţurile, pierzându-mi calmul, înroşindu-mă, spumegând de furie. Şi continuai :
- Crezi că aş lua măcar un ac din ceea ce-mi daţi voi, nenorociţilor, comunişti obedienţi, lipsiţi de orice verticalitate, voi care mi-aţi distrus familia, urmărindu-mi bunicii şi părinţii, întemniţându-i prin lagăre, la Aiud, luându-le pământul, lăsându-i în sapă de lemn, batjocorindu-i, umilindu-i, până când au închis ochii, chinuiţi fără a înţelege ce plan avusese cu ei Dumnezeu, nici măcar în ceasul morţii lor?
Să nu mai îndrăzniţi vreodată să mă… ba, pardon, să ne chemaţi pe noi, ăştia, tinerii - care nu ştim să scriem încă bine prin ziare, dar care am murit ca proştii pentru de alde voi - să nu ne mai chemaţi, nici pe noi, viii, şi nici pe morţi la ordine, căci focul Revoluţiei nu s-a stins încă… Nu pricep ce tupeu poţi avea, de-mi ceri să mă autocenzurez, ca pe vremea voastră… ?! Ziarul e sângele nostru; am riscat cu propria noastră viaţă, riscăm în continuare pentru adevăr, iar dumneata… în fond, cine eşti dumneata, căci în focul

evenimentelor nu ți-am văzut figura? După ce perdele îți tremurau nădragii, când noi instalam în Piața Unirii boxele și microfoanele, chemând lumea să se alăture celor din Timișoara, pe când la fabrica de lemn, din ordinul ex-secretarei, ni se pregătiseră deja ciomege pentru spinările noastre…? Răspunde! Ai amuțit? Unde erai când am fost în Bucureștiul plin de sânge? Unde erai, când în Gara de Nord, încă se mai auzeau rafale de armă automată ce mușcau din zidurile blocurilor, semănând moartea printre nevinovați? Unde erați cu toții și de unde ați răsărit, așa, deodată, vii, dornici de proaspătă putere? Nu vă temeți de ceasul răzbunării legitime a celor mulți, pătimiți?

Devenisem patetic - la extrem - dar doream să fiu patetic, doream să urlu și să-l strâng de gât pe individ, căci îl suportasem prea mult. Replica veni, aproape ca o lovitură de topor:

- *Patetic, cât se poate de patetic! Și, sincer să fiu, continuă consilierul, mă așteptam la așa ceva din partea ta. Un tinerel, brânzit în jurul botului de laptele care încă nu i s-a uscat de la mă-sa, vine să-mi dea mie lecții de viață și politică. Ascultă - iar aici tonul vocii crescu amenințător - dacă nu vei scoate lista cu apartamentele din prăpădita aia de foaie pe care o conduci, vei avea zile amare, deși ai sprijinul Poetului Dizident… Nu-i vorbă, că-l vom aranja noi și pe el…îl vom forța să părăsească județul cât de curând, ca și pe alții care s-au dat dizidenți, mari revoluționari – cârnaț! - iar acum nu fac altceva decât să mențină dezordinea în vechiul nostru județ…*

- *Ori ești beat, ori ești nebun, altfel nu-mi explic atitudinea dumitale; uiți că la ușă așteaptă atâția oameni să li se facă dreptate, uiți că foaia amărâtă pe care o conduc este cea mai căutată și citită gazetă, uiți că oricând pot să divulg subiectul discuției de azi, să dezvălui mituirea pe care mi-ai propus-o…*

- *Și cine te împiedică s-o faci? mă privi sfidător consilierul, în timp ce mă apropiam de ușă cu spatele, nescăpându-l din ochi nici o clipă pe acest șarpe veninos ce reușise să se înfiltreze printre revoluționari preluând, din mers, puterea, la vârf.*

Chiar în acel moment, ușa se deschise și pătrunse Poetul Dizident. Părul său argintiu, aruncat pe spate, impunea respectul cuvenit. Avea ochii obosiți; nu dormise de aproape o săptămână, tot încercând să încropească o formă de conducere locală, dar haosul era

bine instalat, lupta pentru reîntronarea ordinii neavând nici un orizont limpede. Salută, aşezându-se pe un fotoliu mic, aprinzându-şi o ţigară.

- *Vă rog să mă scuzaţi că v-am întrerupt, domnilor, dar tocmai acum vin de la ultima şedinţă a Consiliului Frontului Judeţean, unde am fost confirmat în fruntea acestuia… Dumneata unde ai fost, domnule consilier?*

Ignorând întrebarea Poetului Disident, consilierul se ridică automat, precum un arc scăpat de sub control şi, cu plecăciunile tipice unui servitor umil, dar alunecos, se îndreptă cu mâna întinsă spre noul lider judeţean.

- *Oooo, să ne trăiţi, să ne trăiţi şi la mai mare, începu el în trombă, abordându-şi, la comandă, o mină zâmbitoare, fericită, de parcă vestea i-ar fi umplut lui inima de bucurie şi nu mie, care stăteam încremenit de rara apariţie a Poetului, căci acesta avea obiceiul să stea cât mai retras, ferindu-se din calea tuturor curioşilor, incomozilor, ipochimenilor de tot soiul ce-l asaltau zilnic cu propuneri stupide sau întrebări care nu-şi puteau afla vreodată răspunsul. Mulţi se înfigeau în sala de Consiliu, simţind că în aşa zisul vid de putere creat, era acum o pâine bună de mâncat. Unii cerşeau, pur şi simplu, un loc de director la spitalul municipal, alţii la vase emailate, alţii vizau laminorul, alţii biblioteca and so on...*

Erau capabili? Dacă o spuneau ei, o susţineau ei, înseamnă că da! Argumentele forte? Vocea fiecăruia, decibelii, răcnetul pornit din gâtlej, ochii injectaţi şi vena, care urca sângele spre cap, să fie cât mai umflată. În final - când pentru mulţi lucrurile păreau pierdute - celebra metodă, a pumnului în masă, ori, de ce nu, şantajul…

Poetul Dizident privea scârbit toţi viermii. Simţiseră savoarea leşului, iar acum se grăbeau să înghită totul, să lase numai albele oase în bătaia vântului. Era Revoluţie, încă, şi totul era permis…

Poetul Dizident ignoră servilismul consilierului şi, întorcându-se în direcţia mea, mă întrebă, pe nepusă masă:

- *Vrei să preiei vechiul ziar comunist, să-i dai o nouă înfăţişare? Poţi face orice schimbări doreşti. Poţi face curăţenie, aşa cum intenţionez şi eu să fac. Numai să fii de acord…*

Preţ de câteva secunde bune, cuget asupra propunerii. Nu neg în sine că mă surprinde, dar şi onorează, deopotrivă.

- *Nu! Mulţumesc. Mă văd obligat să refuz. Ziarul nou*

pe care l-am înființat nu are nici o legătură cu comunismul şi aşa vreau să rămână lucrurile în continuare. Mă voi bate pentru asta…
Poetul Dizident mă privi puțin surprins, zâmbi trist, melancolic, apoi îl concedie pe consilier din câteva vorbe:

- *Din acest moment, dumneata vei părăsi fotoliul şi*

funcția pe care le-ai luat fără nici un drept. Vei fi judecat pentru toate acuzațiile ce ți se aduc.
Veniți şi luați-l! îndemnă Poetul nişte milițieni, care aşteptau în anticamera devenită neîncăpătoare. Consilierul încercă o replică prin mimica feței sale stupefiate, dar Poetul i-o reteză cu un gest scurt, arătându-i direcția: IEŞIREA!
Mă grăbii să deschid uşa, ieşind odată cu ceilalți, urmărindu-l pe consilierul care se văita de mama focului de nedreptatea ce i se făcuse lui, care slujise cu atâta credință această țărişoară… Urma un şir de bla, bla-uri…
Poetul Disident avea să renunțe, mai târziu, din motive care-mi scapă azi - poate simțise că nu este făcut pentru lupta politică, nici pentru actul guvernării – la suprema funcție județeană, retrăgându-se în capitală.
Poate că omul a făcut bine, în primul rând, pentru propria-i persoană, creație, faimă literară – pe care sunt convins că n-a urmărit-o, dar care l-a asaltat, inevitabil – apoi, pentru sănătatea sa, deşi…

Break work, 2004.

Am cumpărat, în sfârşit, „Jurnalul” lui M. Cărtărescu. Ştiu că sunt la modă jurnalele, dar am ajuns să le citesc, nu din acest banal motiv, ci pentru că sunt convins că acolo pot descoperi o lume cât mai reală, cât mai apropiată de cea trăită, văzută, auzită, mirosită, pipăită de autori…
Cărtărescu poate că e un fericit, deşi nu am această certitudine, dar o certitudine tot am: că eu sunt fericit lecturându-i paginile scrise, aparent, cu o uşurință demnă de invidiat. Constat aceleaşi mulțumiri sufleteşti, uneori gânduri, idei exprimate, pe care eu însumi le-am avut cândva… Îi citesc cartea, cu aceeaşi pasiune

avută în orele de lectură petrecute asupra jurnalelor lui Sebastian, Eliade, Keyserling…

Las calculatorul să-şi revină, căci am lucrat cam vreo şapte ore în continuu, iar tăblăria ce-i protejează intestinele, s-a cam încins. Oricum, trebuia să ies după cumpărături, fiindcă soţia mi-a lăsat o listă prelungă de alimente şi alte lucruri necesare traiului cotidian. Apoi, să nu uit, peste câteva zile începe şcoala; trebuie să-mi cumpăr un stilou nou. Cel vechi şi-a trăit traiul, şi-a mâncat mălaiul. Îl am, n-o să vă vină să credeţi, din timpul liceului! A fost un stilou bun, chinezesc, zice-se, cu peniţa din aur. Deunăzi l-am scăpat din mână, iar peniţa destul de subţiată, a cedat. Va trebui să-mi cumpăr urgent altul, deşi stilourile din ziua de azi, sunt nu numai scumpe, dar şi mult mai proaste…

Mini-calvarul navetei: înseamnă atingerea a două puncte A şi B, zilnic, aproape între aceleaşi ore, cu aproximativ aceleaşi microbuze înghesuite, purtând oameni nespălaţi, duhnind a usturoi, transpiraţie, sudoare, aceleaşi figuri ale colegilor, schimonosite, supte de fumul acru al ţigării sau cafelei prelungite în pauzele dintre orele de curs.

Monotonie acută, spirite frustrate, alienare, zbuciumare în van, lipsa oricărui orizont optimist, cocoşare, scârbă colaterală actului educaţiei, salarii mici, pantofi scâlciaţi, omul cu mârţoaga, taifun în adâncul sufletului meu mărginit de-o pădure cu salcâmi violeţi în apusul toamnei târzii, sâni de femei triste lovind aerul ca pescăruşii valurile înspumate ale oceanului, toate concentrate în ungherul inimii obosite, urcă spre retina interioară a ochiului focalizat către gânduri înalte, greu de priceput...

Cred că pe crucea mea de mormânt nu trebuie să stea scris nimic. Ce importanţă are acest lucru numit epitaf, ce rol joacă el în amăgirea morţii? Anii trec, iar corabia timpului mă poartă - ca pe toate umbrele planetei - spre o destinaţie unică, sigură. Nimic nou, aşa încât monotonia repetabilităţii creează frisoane spiritelor cu prea multe momente de luciditate…

În mica şcoală unde predau, se întâmplă incredibile lucruri. Le aflu pur întâmplător, căci nu-mi pot astupa urechile, într-una din zile, când la fumoar se discută aprins, ca-ntr-o telenovelă sud-americană, dar în ritm autohton. Pentru moment, actul educaţional este ignorat, savoarea micii bârfe umplând atmosfera. O voce afirmă, înţepat, poate şi cu invidia datorată vârstei înaintate, că directorul - trecut de prima tinereţe - îi poartă

sâmbetele tinerei secretare; altă voce insinuează că se fac nu ştiu ce nereguli privind lemnele pentru focul din clase şi tot aşa…

Nu le înțeleg; în definitiv, directorul are viața lui, şi dacă secretara, care are în jur de 28 de ani nu se agită, atunci de ce ar face-o altcineva? În afară de asta, aşa prăpădită cum e şcoala, nu-mi amintesc să fi îndurat vreodată de frig. În alte şcoli unde am mai predat, s-a mai întâmplat şi o asemenea situație deranjantă, dar aici nu…

Ajuns în cancelaria goală îmi iau catalogul, după ce semnez, în prealabil, condica. În dreptul geamului înalt, aud o gălăgie obişnuită pentru acea oră: profesoara, mare iubitoare de câini, îşi hrăneşte „copiii". Şi are destul de mulți: vreo 10! În fiecare zi vine cu sacoşa plină de resturi şi dă fiecăruia după nevoi. Uneori, potăile needucate, flămânde, se mai iau la harță, rupându-şi bucăți din blană, urechi, pentru un colțuc de pâine. Nu e zi lăsată de la Dumnezeu ca profesoara să nu stea cu patrupedele în curte, alteori să umble disperată prin sat, dacă unul sau altul, fiecare cu numele lui, n-a apărut la apel…

Încerc să mă strecor felin din cancelarie, pentru a evita asaltul anumitor colege care simt acut nevoia să-şi verse informația, fără să le-o cer. Ceea ce-i mai dureros, de multe ori, e că şi-o decartează în fața ochilor, urechilor mele plictisite, fără să le mai pot opri. Nu de puține ori am fost ținut de mânecă, insistent - chiar până în dreptul cabinetului meu, situat cam la vreo sută de metri de cancelarie - pentru a mi se mai turna puțină cucută în ureche, iar eu, dintr-o proastă bună creştere, să fiu incapabil de reacție, nerepezind persoanele cu pricina, afişând un zâmbet bonom, înțelegător şi împăciuitor deopotrivă, sacrificând minute bune din propriile ore, de hatârul nu ştiu cui. Anul acesta, însă, le-am făcut-o! Am aranjat în aşa fel, încât oraru-mi să nu mai coincidă cu al anumitor persoane, să plec ultimul din şcoală, căci numai aşa pot scăpa de agresiunile suportate stoic până anul trecut…

Deşi mulți copii obțin rezultate dezastruoase la examenele sfârşitului de ciclu gimnazial, nimic nu pare să modifice tabieturile deja împământenite…

De când a început şcoala, prea puțin timp las rândurilor scrise în această „carte" electronică. Intervine oboseala firească, fiindu-mi teamă, uneori, că Dumnezeu nu-mi va mai da inspirația – atât cât este ea inspirație – aşa cum a făcut-o până acum.

Pornesc bătrânul calculator; constat că am rămas cu firul amintirilor la începutul anilor 1990…

Câteva ore mai târziu, după concedierea consilierului, deschideam uşa redacţiei. Bătrânul secretar de redacţie, nea' Jipa, fuma în colţul unei mese, având în faţă o jumătate de pahar de vin alb. Fără el nu putea. Avea mâinile acoperite de praful plumbului tipografic…

În dreapta paharului, o scrumieră improvizată dintr-o conservă de peşte, lăsa fumul unei ţigări nestinse să sfredelească aerul, elicoidal. Nea' Jipa, însă, nu-i dădea atenţie. Pe el îl interesau articolele, numărul de rânduri pe care trebuia să le înghesuie într-o pagină; nu uita şi fotografiile, cercetate atent, depărtându-le sau apropiindu-le de ochi, ca şi cum ar fi fost făcute în ceaţă. Unele, chiar erau făcute în ceaţă. Fotografi amatori, mormăia nea' Jipa, sorbind din pahar o gură de vin, fumând chiştoacele din ziua anterioară.

Când curentul făcut de uşa deschisă îi răvăşi foile, nea' Jipa ridică ochii, pus pe harţă. Doar spusese de atâtea ori să se intre cu grijă în redacţie! Curentul dintre geam şi uşă îi alunga, mai totdeauna, foile gata tehnoredactate, în cele mai nebănuite colţuri ale încăperii lungi, friguroase. Uneori, trebuia să le caute pe sub dulapurile înalte, grele, din metal, moştenite de la comuniştii care-şi făcuseră aici, atâţia ani de zile, văleatul. Iar la vârsta lui, care ajungea aproape de 81 de ani, cu bolile pe care le avea, nu mai putea atât de uşor să se aplece pe sub mastodonţii de metal, transformaţi în fişiere, bune locuri de păstrat puţinele exemplare returnate din ziarele nevândute.

- *Bună seara, nea'Jipa. Hai că avem noutăţi bombă! mă grăbii să-l salut, bucuros că bătrânul revenise, aşa cum promisese, în redacţie.*

În timp ce-mi dau jos paltonul şi mănuşile, mă îndrept către micul răcitor aflat în dotare; scot un pachet cu şuncă, ceapă de apă, două bucăţi de brânză, un pachet de Carpaţi, din ăla cu filtru, iar de sub haina largă, o sticlă de vin.

- *A, păi dacă-i aşa, nu-i bai, că în mod expres am lăsat loc pe prima pagină, pentru ce aveţi mai proaspăt, mai incitant. Să auzim; despre ce-i vorba? mă îndemnă nea' Jipa din ochi, în timp ce-mi trăgeam scaunul în dreapta bătrânului, dând foc unei ţigări. Unul din membrii redacţiei, venit şi el de pe drumuri, turnă vin în*

paharele de plastic, iar o tânără secretară taie şunca, apoi brânza, în felii mici, delicate.

- *Taie-le mai mari, fato, grăi bătrânul, că zmeii ăştia n-au mâncat de azi-dimineaţă şi la veştile care se laudă că le-au adus, merită din plin mâncarea.*

- *Chiar aşa, nea' Jipa. A căzut consilierul cu faţă de buldog, ştii, ăla care ne promitea că o să părăsim sediul redacţiei cât mai curând, iar la conducere a fost ales Poetul Dizident.*

- *Brava! făcu bătrânul, aprinzându-şi o ţigară, în vreme ce sfărâmam ceapa pe marginea biroului, răspândindu-i mirosul în încăpere…*

- „Bomba" asta se cere pentru peste două ore. Trebuie să meargă cineva la linotipişti, să dea materialul, rosti repede secretara, îndrăznind să servească din brânza albă, ca o coală de hârtie.

- *Ştii de unde-i brânza asta, nea'Jipa?*

- *Habar n-am!*

- *De la ţăranii veniţi azi la judeţ să-şi rezolve problema cu pământurile. Cum consilierul i-a cuşuit, i-am găsit la sediul nostru, jos, în hall. Mă aşteptau să-mi dea copii ale actelor de proprietate, păstrate cu mare greu. A trebuit aproape o oră să stau cu ei de vorbă pe tema asta. Le-am promis că materialul apare peste două zile… Nu ştiau cum să-mi mai mulţumească. Cică fuseseră şi la celălalt ziar, dar comuniştii de acolo, speriaţi, i-au refuzat. Drept mulţumire, m-au înghesuit cu astea. N-am putut scăpa de ei până nu le-am luat brânza şi ceapa. Vinul îl am de acasă. Ei, ce zici, am greşit că le-am acceptat darul?*

- *Nici pomeneală. S-ar fi simţit jigniţi, replică nea' Jipa, în timp ce mai sorbea o gură de vin, în urma brânzei cu ceapă care se pierduse, demult, pe traseul scurt al esofagului…*

Telefonul zbârnâi ciudat, nervos. Nimeni nu se îndura să se despartă de mâncare. După şapte apeluri, ridic receptorul.

- *Aici ziarul „Viitorul". Cu cine stăm de vorbă?*

- *Avocatul Tembelovici. Am aflat că publicaţi o listă cu nişte apartamente date pe sprânceană, că aş fi pomenit şi eu pe lista celor care au intermediat afacerea. Vă rog să scoateţi imediat, dar imediat, mă auziţi? articolul incriminator din ziar, ca să nu aveţi*

probleme! Vreau să stau de vorbă cu redactorul-şef, zise el într-un târziu, imperios, dându-şi seama că făcuse o introducere eronată. În loc să-l ceară mai întâi pe redactor…el pornise cu ameninţările. Înseamnă că presiunea ziarului nostru era cea care trebuia să fie. Ipochimenilor le tremura turul, simţind că pot fi curăţaţi de o mână de juni, puşi pe hartă, preţul fiind scoaterea în lumina soarelui a scumpului adevăr…

- *Chiar el la telefon!*

- *Aha! Deci te-am nimerit!*

- *S-ar putea zice şi aşa, dar dacă aveţi ceva de spus, veniţi la noi la redacţie, daţi o declaraţie în scris cum că…*

- *Ce declaraţie? Cu cine crezi că stai de vorbă, bă, puţoiule? Cu crăcănatul ăla de consilier care nu-i în stare de nimic? Măăă, puţoiule, aici e însuşi avocatul Tembelovici, dacă-ţi zice ceva numele ăsta. (Nu, nu-mi zicea!). Să faci un pustiu de bine, să scoţi articolul, fără prea multe comentarii, că şi aşa ai făcut destul rău publicând prima parte a listei…*

- *Domnule avocat, să ştiţi că limbajul dumneavoastră, ameninţările proferate au fost înregistrate, auzite şi de colegii din redacţie…Să nu fiţi mirat dacă, mâine, veţi apărea pe prima pagină a ziarului nostru…*

- *Du-te, băi, puţoiule în genunea mătii, că te aranjăm noi, de n-o să-ţi mai revii niciodată! O să-ţi facem viaţa amară, dacă ai să rămâi în judeţ, cine mama dracului te-o mai fi adus şi pe tine aici…?!*

Trântii telefonul, nervos.

- *I-auzi, năpârca naibii, ce ameninţări şi înjurături proferează la adresa mea. Să ştiu că mor în mijlocul străzii dar lista tot am s-o public, inclusiv injuriile lui de bodegar necioplit...*

Cineva bătu, atunci, în uşa redacţiei. Erau nişte medici care veniseră cu o plângere. Îi preluă un redactor tânăr, ambiţios, care avea să devină mai târziu un actor cunoscut în urbea noastră.

Eu trecui la treabă alături de nea'Jipa. Ziarul era paginat. Fuga cu el la linotip. Corectura şi răscorectura. Aşezarea în pagină, calandrul, rotativa…

Se făcuse 12 noaptea. Ziarul proaspăt zăcea la marginea rotativei, prins în pachete de câte o sută de bucăţi, cu sfoară obişnuită, de

cânepă. Mirosul cernelii, al plumbului topit şi răstopit pentru reproducerea fotografiilor, intrase în hainele mele, în pielea mea; parcă îi simţeam gustul şi pe limbă. Zgomotul rotativei încă mai torcea în inimă, în creier, în vârful părului. Ce dulce miros, ce chinuitor zgomot, dar plăcut…
Când ajunsei înapoi la redacţie, nu mai era nimeni. Am încuiat uşa, aruncându-mă pe canapeaua de serviciu, învelindu-mă cu paltonul. Adormii somn adânc...

Vântul alunga luna din ferestre, iar umbrele crengilor dezgolite loveau periodic, ori de câte ori draperia biroului era împinsă de curentul strecurat prin geamul spart într-un colţ, tastatura maşinii de scris.
Ciocănituri puternice în uşă mă treziră. Mă frec la ochi, aşa cum face orice om buimac, trezit pe neaşteptate, în toiul nopţii. Deschid uşa. Nimeni! Jos, în dreptul pragului tocit de timp, gălbui, mic, aproape de nebăgat în seamă, zăcea un bileţel. Mă aplec şi-l iau, deschizându-l simplu, cu doar două degete. Era un bilet de ameninţare cu bătaia, iar la nevoie, chiar cu moartea. Zâmbii. Se vedea cât de acolo, că oamenii nu pierdeau timpul. Aprind lumina, caut o ţigară, privesc ceasul. Este ora trei dimineaţa. Aşezat la maşina de scris, dibui scrumiera în fundul unui sertar. Ţigara se aprinde aproape singură, iar braţele maşinii de scris intră în ritm.
Editorial: SCORPIONII ROŞII DE IERI, REVOLUŢIONARII DE AZI… Rotocoalele fumului ţigării uitate, se ridică regulat din scrumiera de culoarea cognacului. Scriu înverşunat, de parcă aş trage nu cu vorbe, ci cu gloanţe de mitralieră. Nu-mi venea să cred că, numai cu câteva ceasuri în urmă, fusesem supus unei încercări de mituire crasă, iar puţin mai târziu şantajului, injuriilor. Indivizii aceştia nu au nimic sfânt în ei – gândesc - în vreme ce mai schimb o pagină, scrumând febril, neatent, alături de scrumieră. Nu era prima oară, dar nu-mi păsa. Eram ferm convins că Revoluţia presupunea o schimbare radicală, absolută, spre bine - aşa suna, cel puţin, în teorie chestia - doar cursese atât sânge, în decembrie… Ştiam că nici o revoluţie care se respectă, n-ar suporta alături titlul de „catifea“ deşi, la cehi, acest lucru, chipurile, se petrecuse. La noi, nu! Întotdeauna a curs sânge, dar niciodată ca acum, atât de nevinovat şi, după cum deja arătam prin titlul ales, inutil… Schimbarea nu avusese loc! „La vremuri noi…”, celebra zisă a liberal-moderatului Kogălniceanu, fusese complet uitată, de nu cumva şi aceea nu fusese

inventată, trecută în mitologia orbitoare, de poleială, a naţiei române… Cine ştie…?
Un lucru era cert: „la vremuri noi, oameni noi“, se metamorfozase în „la vremuri noi, tot noi!“. Unde s-a mai pomenit schimbare, cu oameni de aceeaşi mentalitate, comunistă, şcoliţi la Moscova, adică acolo unde doctrina stalinistă era servită la micul dejun, la prânz, seara, ţinând loc şi desertului? Acolo unde tătuca Stalin şi Brejnev introduseseră în sângele ruşilor comunismul cu seringa, direct în vene, vreme de peste şapte decenii?

Românaşii noştri semiobscuri – de scorpioni e vorba, de cei postdecembrişti! - în frunte cu balşoi i zameceatelinîi I.I., se treziră, poponeţ, pe creasta valului revoluţionar, dar nu oricum, căci s-a dovedit ulterior, la nici câteva zile, că ei acţionaseră conform unui plan bine pus la punct: declanşarea revoltei, prinderea şi uciderea cât mai rapidă a ceauşeştilor, formarea noii conduceri, alcătuită din comunişti cu faţă umană, zâmbitori, dispuşi la toate compromisurile posibile, imposibile, domolirea gloatei, turmei, norodului plus continuarea valsului, dar în ritm bizar, de kazaciok. Un amestec de rafinament occidental şi bădărănie specifică sovieticului, capabil să cojească şapte piei de pe spinarea mujicului. Aceştia erau, cu unele excepţii, noii autoaleşi ai neamului, care trâmbiţau tot felul de comunicate pe micul ecran al televizorului, acolo unde - ce odioasă înscenare - se transmitea prima Revoluţie din lume în direct, ca un real sângeros show american!!!
Scriam şi, pe măsură ce articolul prindea singur contur, gândurile-mi deveneau tot mai clare, mai limpezi. Maşina continua să bată allegro, ma non troppo, transformând în semne de cerneală gândurile-mi aprige. În mine, pe atunci, nu se afla decât sânge menit să curgă pentru dreptate, pentru adevăr…

Nu înţelegeam că toate nu-s decât chestiuni pur filosofice, la urma urmei, menite a fi dezbătute de minţi luminate, nu pentru a fi concretizate în practică. Erau doar nişte drăguţe idei platonice, despre care discuţi la seminarul de filosofie greacă, te laşi sedus cerebral şi nimic mai mult! Puteam fi, oare, condamnat în anii tinereţii că nu pricepeam diferenţa dintre ideal şi realul cotidian? Nicidecum… căci trăiam intens, crezând absolut, că venise timpul spălării păcatelor, purificării naţiunii prin sângele celor ucişi. Altfel, mă întrebam a nu ştiu câta oară, la ce folos jertfa sângeroasă? La ce folos?

Ei, tinerii - cei rămaşi în viaţă - trebuiau să facă în aşa fel încât, jertfa morţilor din decembrie să nu fie inutilă…

Breaking news, 2004.

Am terminat de fişat „Jurnal", al lui M. Cărtărescu. Cuprins de un entuziasm nemaiîntâlnit, fac un gest de care nu mă mai consideram capabil, acum, la anii maturităţii. Obţin numărul de telefon al scriitorului şi îl telefonez direct, fără scrupule. Îmi răspunde soţia acestuia. Scriitorul nu este acasă, dar pot reveni în altă zi. Între timp, fac un mic pachet cu aşa zisele mele cărţi. I le trimit. Apoi telefonez din nou. Îmi răspunde again soţia, care-mi spune că Mircea vine imediat; scrie ceva, iar eu – gândesc - îl deranjez… Vocea este aceeaşi pe care i-o ştiu din emisiunile TV. Omul este extraordinar. Îmi mulţumeşte elegant pentru cărţile trimise, coletul meu găsindu-se chiar pe biroul său. Dialoghează deschis, de parcă ne ştim de-o viaţă şi ne-am fi despărţit ieri seară, la cină, iar acum, de dimineaţă ne propunem o scurtă întrevedere la Facultate, după începerea anului universitar. Un om atât de deschis, de apropiat, încurajator prin tonalitatea vocii, n-am mai întâlnit niciodată. Ar fi putut să se scuze, să mă amâne, că are treburi mult mai importante decât să stea la taclale cu un cvasinecunoscut, dar nu! Nimic din toate acestea. Dimpotrivă! Îmi propune să ne vedem după începerea anului universitar. Este o ocazie pe care n-am de gând s-o ratez, rară, tot atât de rară pe cât a fost cea din anii facultăţii când, la Iaşi, l-am putut vedea şi asculta pe C. Noica puţin înainte de recluziunea lui în supramundan, pentru vecie…Posibila întrevedere cu Mircea înseamnă o piatră de încercare, dar şi o imensă bucurie spirituală. Îmi fac din nou planuri, iluzii… Încep să simt, înă o dată, că trăiesc şi nu oricum, ci cu folos…

Telefonul zbârnâi ciudat; întâi uşor, apoi tare, ca şi cum ar fi fost alarma unei sirene a salvării. Deschisei ochii. Ziua se mijea liniştită printre perdelele chinuite de vântul subţire. Abia atunci mi-am dat seama că nu scrisesem nici un rând, că totul nu fusese decât vis, refulare a minţii chinuite de evenimentele zilei precedente. Un reziduu util, deversat în somn, care uneori poate produce adevăruri,

iar alteori, declanşa anumite atitudini sau evenimente pe care nici nu le puteai bănui, închipui…

Scenariul se reluă, de data aceasta, în mod real. Mă aşez la maşina de scris şi scriu cu litere de-o şchioapă titlul: SCORPIONII ROŞII DE IERI, REVOLUŢIONARII DE AZI…

Niciodată nu-mi făceam un plan în privinţa a ceea ce urma să scriu. Ideile îmi veneau pe parcurs. Atunci când acest lucru nu se întâmpla, iar mintea mi se golea de orice concept, de orice gând mai acătării, mă apucam de fumat (azi gândesc sănătos: prost obicei, păguboasă meteahnă!). Ajunsesem să fumez, de când cu Revoluţia, până la un pachet şi jumătate zilnic. Ştiam că nu foloseau la nimic ţigările arse, transformate în chinuite chiştoace strivite de marginea scrumierii, dar erau singurele elemente cu ajutorul cărora puteam număra clipele, minutele, orele de ineficienţă intelectuală, până aparatul se repunea în mişcare permiţându-mi să redevin seriosul publicist care mă pretindeam a fi… Se făcuse deja ora 8 şi nimeni nu ajunsese la redacţie. Ce să fie, oare? Apoi puţină agitaţie jos, în hall-ul clădirii, rumoare, câteva înjurături scânteietoare…

Urca nea'Jipa, chinuindu-se pe treptele îngheţate de la intrare. Deschise uşa şi, fără a da bună-dimineaţa, se duse direct la aparatul de făcut cafea, turnă în paharul de plastic - cu parfum de vin recent - câteva lacrimi de lichid negru şi mult zaţ. Sorbi cu regrete şi se întoarse spre biroul meu, căci de abia atunci simţi mirosul de ţigară neterminată.

- *Salut şefu', nu credeam să fi ajuns cineva înaintea mea! Am venit mai repede azi să termin articolul despre copiii orfani găsiţi, ieri, în gară…*
- *Nici eu n-am venit mai devreme: am adormit în redacţie…*
- *Cum frate, pe frigul ăsta teribil? se miră nea'Jipa, căutând caloriferul electric, pentru a-l pune în funcţiune… Dar ce mă mir, aşa făceam şi eu în tinereţe… Păi, înseamnă că nici de mâncat nu ai mâncat, în dimineaţa asta!*
- *Nu, dar nici nu mănânc aşa de matinal. Nu pot gândi cu stomacul plin, aşa cum vreau să gândesc. Dezinhibat de orice complex, de orice ruşine…*
- *Dar ce scrii, acolo, şefule? Care-i ţinta pe ziua de azi? Adică, pardon, pentru mâine? Acela nu-i editorialul de mâine?*
- *Ţinta-i una nu tocmai simplă: comuniştii, pe care am*

avut impresia că-i dăm jos de la putere…dar ei, îmbrăcându-şi alte haine, dregându-şi glasul, transformându-l dintr-unul veninos în altul mieros, folosind uşa din dos, au revenit frumuşel, la nici o lună şi jumătate, în locurile de unde valul revoluţionar i-a măturat…
Nea' Jipa zâmbi melancolic, răsucindu-şi o ţigară pe genunchi. Îl privii mirat, căci nu-l văzusem niciodată cu zâmbetul pe buze. Mai totdeauna era încrâncenat, nemulţumit de toţi cei din jur, comentând, aruncând sudălmi în toate direcţiile. După o pauză în care nici unul, nici celălalt nu ne grăbiserăm să spunem vreun cuvânt, nea' Jipa rosti, aproape filosofic:

- *Nimic nou sub soare! I-am dibuit eu de la început pe*

ăştia, cine sunt, ce vor. Doar sunt aceiaşi care m-au alungat din viaţa publicistică, acum mai bine de douăzeci de ani, în urmă. Câţi ani aveai pe atunci, şefu'? Trei, patru? Şi-şi molfăi mai departe ţigara, în vreme ce îl priveam fix, dorind să surprind vreo nuanţă de superioritate în vocea bătrânului.
Ori de câte ori cineva mai în vârstă vroia să-mi demonstreze ceva, îmi arunca în faţă chestia cu vârsta. Câţi ani aveai, pe atunci? Urmat de un aha! Semnificativ, definitiv. Adică, eram un mucos, ori nici nu apucasem să mă nasc, cu alte cuvinte, nu puteam pricepe prea multe din ceea ce se pretrece în jur; mai trebuia să aştept un car de ani pentru a înţelege cu ce se mănâncă viaţa, unde se află ascunsă piatra filosofală…
Dar nu, pe mutra lui nea'Jipa nu se citea decât melancolia împletită cu regretul timpului scurs, pierdut undeva, în neant, cine ştie unde. Nu avea nici cea mai vagă intenţie de a mă jigni, căci doar eu îi oferisem, cu ochii închişi, când se prezentase în zilele tulburi din decembrie, ocazia de a pune umărul la clădirea unui nou ziar, deşi munca, îl avertizasem, nu era plătită, deocamdată, toţi cei care se învârteau pe acolo servind în spiritul unui patriotism extrem, voluntar.
Scorpionii roşii, însă, vegheau din spatele pădurii orice mişcare greşită a mulţimii nevinovate, iar mulţi dintre ei - aşa cum îmi dădusem destul de târziu seama - se deghizaseră, abil, în fluturi frumos desenaţi.

- *Lupi în piei de oaie, glăsui nea' Jipa, trezindu-mă din reverie, citindu-mi parcă gândurile. Apoi îşi sorbi cafeaua şi se aşeză vârtos pe treabă.*

- *Oare, aşa să fie? mă întrebai cu glas tare, pentru a*

obține sau nu reconfirmarea lui nea' Jipa.

- *Șefu', ia privește încoa' la capu' ăsta pleșuv, la pielea zbârcită a feței. Crezi că am trecut degeaba prin viață? Am pătimit multe; am văzut și mai multe, slavă Domnului și ucigă-i toaca!*
Nu eram tocmai copil când prin munții noștri bunică-miu și alții ca el mâncau iarna fructele pământului iar vara sălbăticiuni, luptând în numele unei idei, așteptând să vină americanii. Și, după cum știe toată lumea, au venit rușii, arzăi-ar focu', că nimic bun nu ne-au adus niciodată…!
Au luptat și murit prin munți fără să rezolve nimic, iar pe noi, rudele lor, ne-au prigonit securiștii până în zilele din urmă, când probabil, simțind sau știind că se pregătește ceva, ne-au lăsat mai domol.
Ce crezi, șefu', că noi scoatem ziarul ăsta, aici, de capul nostru? Crezi că dacă n-am fi urmăriți, înregistrați în tot ce facem, am avea vreo șansă să tipărim vreun rând? Nici pomeneală! Oamenii din județul ăsta s-au schimbat mult. I-a schimbat comunismul și n-or să-și revină așa de curând…

- *Ce spui, nea'Jipa, chiar crezi că redacția noastră este monitorizată de fosta Securitate? Crezi că suntem noi atât de importanți, încât să fim urmăriți, chiar și acum când, încă, lucrurile nu sunt clare, nici măcar la București?*

- *Șefu', șefu' se vede că ești necopt și, nu te supăra că ți-o spun, dar serviciile sunt servicii, asta-i meseria lor, asta-i viața lor, ei din asta trăiesc. Crezi că toți oamenii care intră la noi în redacție, zilnic, poate câteva sute, sunt curați, cu gânduri bune?*
Mulți dintre ei sunt oamenii lor, trimiși să vadă ce facem, ce atitudine avem… Pun pariu că, deja, ți s-au mai adăugat câteva file la dosarul personal, conchise nea'Jipa, trăgând voluptos din țigară. Când să mai zică ceva, sună telefonul. Ridic receptorul:

- *Da!*

- *…………………*

- *Alo! Alo, cine sunteți? Mai tare, vă rog!?*

- *……………………*

- *Dar răspundeți odată, insist, văzând că din capătul celălalt al firului nu se aude decât un fâșâit groaznic.*

- *Ce, nu-i nimeni? interveni nea'Jipa. Probabil ne verifică, dacă suntem aici, aşa de matinal, glumi el, gândindu-se tot la securişti. Scuipă-le, şefule, ceva de dulce în urechi, să vezi cum li se moaie cordonul…*

- *Hai, nea' Jipa, că prea eşti obsedat de securiştii ăştia… Cine ştie care necăjit a mai sunat, din fundul lumii, să ne spună de vreo nelegiuire petrecută în satul lui…ori, de ce nu, în oraşul lui…*

Ceasul arăta deja orele nouă. În uşa redacţiei se auzi un ciocănit uşor. Ridic ochii din maşina de scris. Nu aşteptam pe nimeni, întrucât liceenii care mă ajutau să duc ziarul în spate, se aflau la ore. Abia după-amiaza redacţia se umplea de tineret, atmosfera devenind veselă, gălăgioasă, plină de voie-bună.

Ciocăniturile deveniră mai insistente. Catadicsesc, deşi nu-mi plăcea să fiu întrerupt din muncă:

- *Da', intră domnule, odată!*

- *Bună-dimimneaţa! Aveţi un apel telefonic, îşi introduse capul blond, secretara, pe uşa abia întredeschisă. Aşa era. Beculeţul roşu pâlpâia demult, dar cum soneria fusese dată la minimum, nu sesizasem apelul. Mulţumesc secretarei. Mă pregătesc să ridic receptorul, convins că voi da peste acelaşi ins care mă „verifica“ dacă sunt la locul de muncă. Aveam pregătite şi nişte vorbe, nu tocmai duioase.*

- *Alo! Da, redacţia ziarului „Viitorul“!*

- *De la Inspectoratul Şcolar vă deranjăm aşa de dimineaţă. Cu redactorul–şef am dori să discutăm…*

- *Chiar el la aparat!*

- *Ştiţi, avem un post liber la cel mai bun liceu din municipiu… N-aţi dori să-l ocupaţi dvs.? E chiar în specialitatea pe care o aveţi pe diplomă. Istorie…*

- *Cum? Nu înţeleg, o catedră vacantă, tocmai la mijlocul anului? Cine a fost pe ea până acum? mă nedumirii, acoperind cu palma receptorul. Apoi: auzi, nea'Jipa, ăştia vor să mă lege de mâini şi de picioare, oferindu-mi un post chiar în buricul târgului… Dacă nu le-a mers cu casa şi apartamentele, acum vor să mă prindă cu serviciul… ce părere ai?*

- *A suflat careva vreo vorbă despre listele descoperite de noi, cu posturile date preferențial de conducerea Inspectoratului, unora şi altora? se precipită nea'Jipa, lăsându-şi treaba deoparte, devenind mai atent.*

- *Cine să sufle, nea'Jipa, că doar noi doi ştim despre asta…*

- *Alo! Alo!, interveni vocea de la celălalt capăt al firului, mai sunteți acolo?*

- *Da, vă ascult, revenii prompt.*

- *Păi, ce să mai ascultați, acceptați sau nu? Că ne trebuie om pe post… a fost cineva, dar s-a pensionat pe caz de boală, o brodi vocea, arătând că pauza îi fusese de folos pentru a încolți minciuna.*

- *Aha, făcui. Am înțeles…*

- *Veți veni doar provizoriu, fără să dați examen, până la vară, după care vă puteți înscrie la concurs…insistă aceeaşi voce, cât se poate de persuasiv. Sesizam mierea ce se scurgea din gâtlejul viperei, dar nu abdicai de la principii:*

- *Accept, dar să ştiți că articolele din ziar tot adevărul îl vor respecta şi de acum încolo…*

- *Adică, ce vreți să insinuați… că noi…cumva…dar, vai de mine şi de mine, niciodată nu ne-am gândit la aşa ceva…! Doar trăim într-o nouă lume, liberă, democratică, nu-i aşa? reveni vocea cât se poate de degajată, uşurată că misiunea fusese îndeplinită.*
Ce legătură avea democrația cu încercarea subtilă de mituire, încă nu puteam pricepe… Aşez receptorul în furcă şi mă prăbuşesc pe scaun.

- *Ehei, haita se strânge! comentă nea'Jipa, văzându-şi mai departe de treabă, oftând semnificativ în sensul: „Doar te-am avertizat şefu', să nu intri în dansul lor…!".*

- *Alea jacta est! comentai scurt, înciudat. Trebuie s-o trăiesc şi pe asta. Să văd ce iese!*

- *Şi crezi că trecerea Rubiconului i-a folosit lui Cezar?*

Arderea Bibliotecii Alexandriei nu i s-a pus lui în cârcă? Şi n-a sfârşit murind înjunghiat de partenerii lui? Dar ce trebuie să-ţi dau eu lecţii de istorie şefu', că istoria o ştii - sunt sigur - mult mai bine ca mine… Vei avea timpul, poate puterea, să înveţi şi despre viaţa care face istoria… Vei avea timpul!
Din nou, ciocănituri în uşă. Secretara:

- *Doi tineri doresc să vă vorbească! Să-i invit în redacţie?*

- *Da! rostii lapidar, rumegându-mi în tăcere gândurile.*

Pe uşa larg deschisă pătrund doi tineri destul de jigăriţi, destul de goluţi, în nişte giace subţiri, fără mănuşi. Unul era înalt, altul mai scund, dar cu ochi vioi sub frunte. Se prezentară:

- *Bună dimineaţa! Suntem B. şi M. Am venit în legătură cu anunţul din ziar…*

- *Bună-dimineaţa! Care anunţ, nea'Jipa? Ştii ceva?*

- *Cel cu privire la concursul de ocupare a unui post de redactor.*

- *Aha, da! Am şi uitat de el, replicai, măsurându-i pe cei doi cu privirea. Uitaţi cum procedăm: mai întâi, vă trimit la centrul sportiv din sudul oraşului, să faceţi un reportaj despre întrecerile tinerilor. După aia, mai vedem…*

- *Atâta? întrebă cel mai înalt, oarecum nemulţumit de treaba care i se dăduse, una cam lipsită de importanţă.*

- *Da, atât! Replicai scurt, fără a mai lăsa loc de intrepretare, comentarii. Uite, aveţi, aici, două legitimaţii provizorii… Să le faci nişte fotografii, nea'Jipa, apoi să le ştampilăm, dacă, bineînţeles, vor trece probele cu brio…*

- *Putem pleca? întrebară cei doi, aproape simultan.*

- *Puteţi!*

- *Ce părere ai, nea'Jipa? Câţi ne-au călcat pragul până acum pentru ocuparea posturilor de redactori?*

- *Cred că vreo cinşpe inşi… răspunse bătrînul, arătând*

că prea puțin îi păsa de număr, cât mai ales de calitate. Şi, după cum se arătau lucrurile, nici ăştia doi nu erau prea siguri de viața lor…
Timpul trecu pe nesimțite. În apropierea prânzului, cei doi tineri îşi refăcură simțită prezența. Le făcui semn să-mi înmâneze materialele scrise. Ambele erau redactate pe câte o bucățică de hârtie, neglijent, cu multe greşeli. Din zece rânduri, unsprezece erau greşite. Privii către cei doi; chinuit, zării în ochii lor speranța, dar şi disperarea celui flămând. Mi se făcu milă. Nu le zisei nimic. Îi lăsai vreme de un sfert de ceas în plata Domnului. Ieşii din redacție şi mă învârtii de câteva ori prin aerul rece al iernii. Trecătorii grăbiți se înghesuiau la chioşcul de ziare al redacției pentru numărul de azi, apoi plecau care încotro, umbre patrulând spre ținte doar de ei cunoscute. Mi se făcu frig. Urcai treptele redacției două câte trei, pentru a mă încălzi. Efortul mă mobiliză, concentrându-mi mai bine gândurile…
Le mai dau o şansă celor doi, după care mă închid în sine, aşezându-mă la maşina de scris.
Zilele zboară trepidant, între catedră, ziar şi casă. Într-una din nopți, pe când veneam spre cartierul unde locuiesc, câteva gloanțe trase aiurea, şuieră pe undeva, prin atmosferă. Nu se mai poate, trebuie făcut ceva! Armele trebuie strânse de la civili, joaca a durat suficient.
A doua zi propuneam, printr-un articol, strângerea armelor de la toți civilii care apucaseră în zilele din decembrie să pună mâna pe câte una. Greutăți din ce în ce mai mari, la tipografie. Muncitorii, pe care, la primele noastre apariții îi aflasem destul de binevoitori, acum erau din ce în ce mai lacomi. Zâmbitori, dar lacomi.
Cer foarte mulți bani şi nu numai de la publicația noastră, pentru tipărire. Trebuie să le dau, pentru fiecare număr de ziar, câte zece mii de lei, adică de cinci ori salariul meu lunar.
Ne suspendăm, astfel, aparițiile zilnice, transformându-ne în hebdomadar de seară. Nu-i chiar un lucru bun, dar se zice că apărem pe piața scrisă, locală. Şeful tipografiei, unul mare, gras, cu ochi de bursuc pus pe căpătuială, mă anunță, adeseori, cu o satisfacție suficientă, că ba nu e hârtie, ba alții au intrat înaintea noastră şi trebuie să mai aşteptăm, ba lipseşte linotipistul, ba plumbul nu e de calitate iar fotografiile noastre ies cât se poate de neclare, ba s-a îmbolnăvit cel de la calandru, ba s-a luat curentul şi când să ne bage ziarul în rotativă, pe la 12.00 noaptea, n-au avut cum, aşa că

dimineața la șase, când să vină vânzătorii volanți n-au avut ce pachete cu ziare să le dea și tot așa… Cred că ar fi descoperit un milion de motive, pentru a ne putea amâna. Începusem să simt, din nou, mâna consilierului precum și a avocatului Tembelovici.

Cu toate piedicile, uneori chiar cu furtul materialelor scrise, direct, din tipografie, băieții continuă să scrie bine, cu mult curaj, despre numeroase afaceri veroase. În timp ce noi nu câștigam nici măcar un leuț pentru munca depusă, tipografii prosperau pe zi ce trece. Și cum să nu prospere, dacă doar de la mine primeau șpagă – strigător la cer, dar numai așa puteam apărea editorial! – lunar, 40.000 de lei, adică jumătate din suma obținută prin vânzarea ziarului. Îi aflasem dezbrăcați, iar acum toți erau cu blugi, cămașă aferentă, ciocate din piele și asta, în doar câteva luni de zile. Ce-i drept, tipăreau la F. și alții, veniți de la T., R.S., B., G. și chiar din București. Imaginați-vă câți bani le ieșeau, bașca salariile lor de drept. Așa ajunseseră să-și cumpere mașini, să ne privească de sus, cerându-ne tot mai mulți bani, uitând de principii – dacă le-au avut vreodată, de Revoluție, de sacrificiul tinerilor morți. Astea trecuseră, deja, în uitare…

Dar ce spun eu de tipografi, când chiar în cadrul organizației de tineret încropite, devenită un soi de nou utc, banii câștigați de ziar erau umflați de nu se știe cine, căci ori de câte ori discutam în rarele ședințe problema financiară a ziarului, se ridica unul, care lucrase înainte ani buni la organizația comunistă de tineret și spunea că toți banii rămași, de la un număr la altul, se duc pe plata tipografiei, a hârtiei, transportului, plății volanților etc., așa încât, nouă nu ne mai rămânea nici un leuț.

Începuse de câteva luni școala, iar tinerii veneau din ce în ce mai rar pe la redacție, așa că în locul lor s-au infiltrat, recunosc, cu acordul meu, tot soiul de indivizi fără căpătâi, dar pe care nu aveam cum să-i verific, angajându-i în funcție de două criterii: unul, al propriei lor onestități – iar aici am greșit profund, pentru că mulți din ei s-au dovedit niște hahalere nenorocite, puse pe căpătuială cu orice preț, iar celălalt criteriu - probabil unicul valabil – ținea de conținutul articolelor, aspectul lor lingvistic și, nu în ultimul rând, de adevărul cuprins în ele. Inutil să mai spun că eu corectam și răscorectam greșelile, de simțeam că nu mai am ochi în cap.

În timpul ăsta, la școală, tinerii unei clase de a XII-a mă întâmpină cu „Imnul Golanilor”. Golaniada pornită din București cuprinsese toate spiritele deosebite ale nației, entuziasmându-i pe liceeni. Urmarea recitalului din sala de clasă? Sunt chemat la cancelarie de

către director pentru a mi se atrage atenția că-mi pot pierde catedra, dacă incit elevii să facă politică în școală. Inutil să-i explic, că n-a fost vorba decât de un gest solidar cu oamenii din Piața Universității, pornit din entuziasmul specific vârstei… Explicațiile sunt complet inutile. Eu n-am fost chemat acolo ca să vorbesc, ci să ascult! Comunismul era mai tare ca niciodată, iar asta, la scurtă vreme de la „îngrămădeala din decembrie", vorba dumirit-nedumiritului Dinescu…

Singura elevă, de clasa a XII-a, rămasă în redacția care număra acum numai vreo cinci inși, vine și-mi spune într-una din zile, că profesorul de franceză, angajat de curând, unul T., cu ochelari, pipernicit și figură de șoarece ascuns printre borcane, a încercat s-o violeze. O chem în biroul meu improvizat și o rog să-mi spună cum de a ajuns într-o atare situație. Fata nu se sfiește, căci ne știm chiar din decembrie; îmi spune - și atunci aflu pentru prima dată - că dorește să dea la teatru, că trebuie să cunoască bine o limbă străină, poate chiar două, și că d-l. profesor T. i-a propus de curând, să-i predea câteva ore suplimentare. Fata l-a invitat la ea acasă, însă omul a pretextat că nu poate veni, căci are unele probleme de rezolvat în fiecare după-amiază. Poate veni, însă, ea la el, sâmbăta. Zis și făcut, numai că la a treia întâlnire, „Franțuzul" a început să se apropie tot mai mult de tânăra fată, atingându-i ca din greșeală, ba o coapsă, ba un sân. Până ieri, când bestia s-a aruncat, pur și simplu, asupra ei, înghesuind-o în colțul unei canapele „rugând-o", în vreme ce îi umbla pe sub fustă, sa facă sex imediat cu el, că dacă nu, explodează! Speriată, tânăra, care este oricum mult mai solidă decât pricăjitul „Franțuz", reușește să-i aplice, involuntar, lovitura strategică. Se debarasează de animal, apoi fuge din apartament.

Privesc la ea stupefiat. Îmi dau seama că nu minte. Convoc imediat o ședință de redacție, dar individul nu vine, motivând diverse. Probabil bănuiește ceva. Amână deznodământul. După o săptămână intră în redacție, scuzându-se cu vocea lui sâsâită, enervantă acum, mai mult ca niciodată. În ochii mei, individul nu merită altceva decât pumni. Și mai predă și-ntr-o școală din buricul târgului. Cum dracu' ajung unii ca ăștia educatori? Pe cine, cum, educă ei? Pus în fața adevărului, confruntat cu mărturia fetei care este de față, nenorocitul începe să plângă, bâlbâind diferite scuze. Nu mă înduioșează, ci mai tare mă îngrețoșează. Îl dau afară din redacție, nu înainte să-i rețin legitimația de ziarist.

La nici câteva zile, alta şi mai şi; fotograful nou angajat este chemat la miliţie. Pe atunci, încă nu se transformase în poliţie! Curios, vreau să-l însoţesc, dar fotograful mă refuză precipitat, spunând că nu e mare lucru, probabil ceva legat de înregistrarea maşinii personale. Îl cred, aşa cum i-am mai crezut şi pe alţii, cum cred în general oamenii ce mi se adresează, deşi mulţi dintre ei s-au dovedit a fi fost mincinoşi de profesie. Nu trece mult timp, iar la redacţie se prezintă un miliţian care-l caută pe A., nimeni altul decât fotograful ziarului. Acesta nu e în redacţie, aşa că omul mi se adresează mie, rugându-mă să-i opresc din salariul fotografului o anumită sumă de bani, deoarece acesta, de ani de zile, nu plăteşte pensia alimentară. Îmi vine să şi râd, dar să şi plâng. Cu cine am ajuns să lucrez! Cu un violator şi cu un tată denaturat. Îi explic poliţistului că, deocamdată - şi deocamdată acesta durează de câteva luni! - lucrăm pe bază de voluntariat, dar că o să-i transmit mesajul restanţierului. Surprizele nu s-au terminat aici. În altă zi, îl trimit pe M.B. la un hotel, să facă acolo un reportaj, căci se pare că prin depozitul acestuia şeful hotelului tranzita marfă de contrabandă: ţigări, cafea, alcool. Îl aştept pe amicul cu materialul până seara. Acesta nu mai vine. A doua zi, îl văd cum deschide uşa redacţiei zâmbind, trântindu-mi triumfal, două cartuşe de Kent pe birou.

- *Pentru dvs., şefu', şi-mi zâmbeşte complice.*
- *Ce-i cu astea mă? îl întreb răstit, iar tipului îi îngheaţă zâmbetul pe mutră. Ce să fie, le-am primit de la şeful hotelului…*
- *Şi reportajul, de fapt, ancheta, unde-i? întreb din nou.*
- *Păi… omul este curat, foarte curat, face amicul, aprinzându-şi un Kent.*

Îl dau afară cât ai clipi, dar se întoarce după jumătate de ceas. Imploră atât de mult, încât mă las înduioşat - nici azi nu ştiu de ce! - şi-l reprimesc.

Tipografia ne trimite răspuns că nu mai putem tipări la ei. Gata! S-a închis moara pentru noi. Macină mălai pentru ziarul vechi al comuniştilor, care a reuşit să supravieţuiască. Mai mult decât atât, a pus mâna şi pe tipografie. Lucrătură curată, dar nu mă las. Mă zbat, dar scot ziarul la G. Acolo, alţi hoţi, mai mari. Cer dublu ca şpagă. În curând voi da faliment, căci nici vorbă de sponsori.

Şi e păcat, că e perioada când ziarul este foarte citit, aşa, cu toate greşelile pe care le are, cu pseudoziariştii ce-l scriu.
Când cred că pot salva „Viitorul", o nouă boacănă a celor din redacție. Acelaşi M.B. împreună cu un altul, merg la gară pentru a face un reportaj cu ajutoarele sosite din Belgia, din partea unui orăşel înprietenit cu oraşul F. Îi aştept pe cei doi, care ajung tocmai seara, îmbrăcați cu blugi şi giace îmblănite, aferente. Mă răstesc la ei, însă îi văd speriați, dându-şi probabil seama, că făcuseră o greşeală. Îi întreb de ce au întârziat atât de mult, de unde hainele astea pe ei? Îmi răspund la unison, că au trebuit să stea până s-a descărcat trenul. Văzând că toți luau cu sacii, au luat şi ei. Inutil să le mai spun că hainele, plus celelalte ajutoare sosite, trebuiau să fie repartizate de primar şi consiliul său, că nu se ia aşa, ca la autoservire, fără să plăteşti… Degeaba încearcă să mă convingă…i-a luat valul! Le cer legitimațiile, poftindu-i pe uşă afară, prăbuşindu-mă, extenuat, în scaun. Partenerul lui M.B. revine; are puterea să-şi ceară scuze; prea târziu, însă. Greşeala fusese comisă, cu sau fără intenție…
Poate că fără intenție, poate că-i luase valul, poate se socotiseră îndreptățiți să ia câteva țoale, ei înşişi fiind cetățeni ai F. şi, deci, înfrățiți cu belgienii care trimiseseră vagoanele cu pricina. În orice caz, ca ziarişti, nu trebuiau să se implice sub nici o formă; ar fi trebuit să stea deoparte… Iă dau afară şi pe ăştia. Mai bine că s-a terminat aşa, pentru că, la câteva luni bune, M.B. este prins de miliție ca membru al unei rețele profesioniste de traficanți cu mercur pe ruta Braşov-Bucureşti. A luat puşcărie un an de zile pentru aşa ceva. Încă o dată aveam să-mi dau seama, că valul revoluționar scosese la suprafață prea puține lucruri bune şi prea multe rele.

Breaking sad news, 2004.

Primesc un telefon trist. A murit scriitorul Corneliu Fotea. Aşa, deodată, fără să spună nimănui, nimic. Cu o săptămână în urmă stabilisem să ne întâlnim la bătrânul grafician Cucereanu, în partea Oborului, unde la o masă, în curte, sub un umbrar de toamnă să mai discutăm diverse, dar mai mult despre Eminescu.

Fotea devenise obsedat în ultimii doi ani, de Eminescu. Cel puțin în ultimele luni, îl auzeai vorbind numai despre Eminescu: viața, împletită cu opera.
Țin minte, că în primăvară, când teii erau în plină desfășurare florală, ne-am întâlnit la un pahar de vorbă pe tema manuscriselor indiene la Eminescu. Fotea vroia să știe dacă budhismul avusese o influență asupra geniului eminescian. I-am spus și eu ce m-am priceput.
Nu știu dacă l-au mulțumit opiniile mele, dar ne-am despărțit strângându-ne mâinile, promițându-ne revederi dese. N-a fost așa, căci viața nu te lasă, acaparându-te în mersul ei trepidant, parcă vrând să te facă a uita de prieteni, de cunoștințe, de rude. Fotea fusese cel dintâi om căruia îi dădusem romanul meu, în manuscris, „Careul Mare", și tot el fusese cel care participase într-o toamnă, când am lansat cartea premiată de nemțeni…
Lucrasem o vreme, împreună, la revista Salonul Literar; în timpul liber ne întâlneam periodic la d-l. B, anticar ambulant, pentru a mai cumpăra câte o „vechitură".
O noapte întreagă n-am putut dormi, gândindu-mă dacă să mă duc la biserica unde-i fusese depus trupul, sau să nu mă duc. Aș fi vrut să rămân în minte cu imaginea sa vie, cu discuția avută despre Eminescu, însă conștiința nu-mi dădea pace, împingându-mă în piață, cumpărând patru garoafe albe, ajungând la casa mortuară și așezând florile la picioarele sale. Avea o figură liniștită, împăcată. Probabil ajunsese la Eminescu și aflase toate răspunsurile pe care nu i le puteam oferi noi, cei rămași azi, în viață. A murit cu numai două zile, înainte ca fetița lui să poată aniversa 12 anișori…

Când nu mai știam cum să scot bani pentru ziar, primesc o ofertă de la liberali: de a trece cu tot cu ziar la aceștia. Amân gestul pentru un ultim număr ca ziar independent, căci înregimentarea politică știu că-mi va îngrădi mișcarea de libertate. E numărul special de 1 aprilie. Hotărăsc, de data asta cu liceenii care m-au ajutat să scriem ziarul în zilele revoluției, o apariție șocantă, dar numai cu păcăleli. Citisem pe undeva, că un mare cotidian francez făcuse o păcăleală de 1 aprilie parizienilor, spunând că se scoate la vânzare turnul Eiffel, iar păcăleala a prins, mulți protestând nervoși în jurul simbolului modern al Franței o zi întreagă, și asta până s-a transmis la radio că totul mu fusese decât o glumă…

În afară de amuzamentul jocului – omul cu suficient umor, nu se poate supăra dacă de 1 aprilie i se „trage" o păcăleală – testam inteligența, atenția conjudețenilor, cu numai o lună și trei săptămâni înainte de primele alegeri libere. (Țin minte că într-un an postrevoluționar, guvernul a avertizat că de 1 aprilie se vor scumpi, cu nu știu câte procente lumina, gazele naturale, benzina etc., de am crezut că este o păcăleală. Știți că n-a fost?)

În fine, revenind la - pot să-i spun memorabila zi de 1 aprilie a anului 1990 - îmi amintesc, ușor, cum toți liceenii entuziaști și-au adus contribuția, venind, care mai de care, cu idei năstrușnice. Eu doar le atrăgeam atenția că trebuie să mai fie și credibile, să atingă anumite corzi sensibile ale cititorilor. Tot ziarul n-a publicat un articol serios, o știre demnă de publicistică. A fost full de poante, așa că orice om - cu oricâtă puțină minte ar fi avut, credeam noi - putea să-și dea lesne seama de farsă, mai cu seamă că în locul casetei redacționale, amplasată pe ultima pagină, trecusem cu litere de-o șchioapă: Ediție specială - 1 aprilie!

Iată ce scrisesem în ziar: pe prima pagină, cu titlu mare, faptul că mașina fostei secretare de partid, N. M., este scoasă la licitație în Piața Unirii, dacă vremea va fi frumoasă. În acest caz, evenimentul va fi însoțit și de fanfara Casei Armatei din urbe, iar dacă va ploua, licitarea se va permuta în marea Sală Polivalentă.

Cu un titlu mai mic, scriam că un ziarist comunist, fost redactor șef al ziarului „M", unul N., avea să plece la un curs de specializare în S.U.A., la New York Times, chipurile, fiind singurul selectat, pentru că avea habar de limba engleză, norocul picând pe el și pe alți șase ziariști din întreaga Românie.

Alte două farse erau legate de teatrul și muzeul local de istorie. Despre teatru am inventat că este scos la vânzare, pentru a fi cumpărat de un grec, mare armator și acolo dădeam numele lui Konstantin Karamanlis (!), în vreme ce la muzeu urma să fie depozitată o sferă ciudată, plus un cilindru (dintr-un material necunoscut, cu inscripții în genul celor de la Tărtăria, bănuite a fi de origine extraterestră), doar 5 zile, după care vor fi preluate de București pentru a fi trimise tocmai la N.A.S.A., motiv suficient pentru localnici să dea buzna la muzeul cu pricina, măcar așa, dacă nu în mod obișnuit. Reproduceam sfera în paginile ziarului, cilindrul misterios, ambele realizate de un băiat talentat la desen, despre care acum nu prea mai știu multe. Se pare că a migrat în Italia, ca atâția alții…

În fine, am scos atunci un număr dublu, vreo 40.000 de mii de ziare. S-au dat toate, de la prima oră a dimineții, precum odinioară, de 23 august, salamul sau celebrii pui rahitici, supraintitulați „frații Petreuş". Mulți cititori ne-au căutat chiar la redacție; asta am aflat-o de la portarul clădirii, ulterior.

Nu ne aşteptam, însă, sub nici o formă la isteria cauzată de acest număr comic. Pentru maşina secretarei, un Renault albastru închis, s-au adunat în Piața Unirii mii de oameni. Unii veniți de la B., G., alții de la T. Îşi scoseseră banii de la C.E.C – aflasem asta de la o cunoştință care lucra acolo; alții se cazaseră la hotelul Unirea, cu 24 de ore înainte, pentru a nu rata ocazia. Au aşteptat să vină maşina, au aşteptat să vină fanfara militară, dar nimic din toate astea nu se întâmpla. La un moment dat, un cetățean cu o Volgă mare, neagră, parchează în fața hotelului dând să coboare din maşină. Mulți cetățeni, care probabil nu ştiau cum arăta maşina secretarei, încep să liciteze instantaneu; îl scot cu forța pe bietul proprietar din autoturism şi spiritele se încing. Trec minute bune până se lămureşte totul. Nu asta e maşina propusă licitației… Dar dacă licitația se desfăşoară în alt loc? vine o întrebare din eter; atunci, gloata se trezeşte ca după un duş rece, pornind şuvoi spre sediul Primăriei. Primarul este asaltat, luat pe sus, întrebat de oamenii ajunşi la capătul răbdărilor, unde este maşina. Omul, nici măcar nu citise ziarul! Turbații i-l îndeasă sub nas, indignați. Îl citeşte şi el, după care răsuflă uşurat, arătându-le tuturor celor prezenți, ce scrie în caseta redacțională. Le trebuie mult să-şi revină din uluială…

A doua zi, la redacție, mare vânzoleală mare, infinite apeluri telefonice. O doamnă, care spune că este nepoata lui Pastia, amenință cu greva foamei, dacă teatrul e vândut oricui, fie şi grecilor. O liniştim, îndemnând-o să citească ce scrie în aceeaşi casetă redacțională.

La muzeu, directorul nu mai face față vizitatorilor, primii, după ani buni de „secetă" care cer să vadă obiectul solicitat de N.A.S.A. Bietul om nu ştie ce se întâmplă. Ne dă telefon. Îl lămurim, totuşi ne cere un ziar, că el nu a mai apucat unul, deşi a dorit să cumpere aşa ceva.

Îmi dau seama, azi, la 14 ani de la eveniment, că nici eu nu mai am un număr din acel ziar, în arhiva personală şi conştientizez că s-a pierdut, cel puțin o valoare sentimentală, dacă nu mai mult decât atât.

În sfârşit, mă întâlnesc întâmplător pe stradă cu redactorul şef comunist, care-mi bate obrazul. Mă întreabă ce-am avut cu el, că toată lumea îl ia acum peste picior, deşi nu pricep de ce. Era un articol menit să-i sporească „prestigiul", nu?

Atunci a fost singura dată când am primit - toţi cei din redacţie - câte 2 000 de lei, adică echivalentul unui salariu de profesor debutant. Personal, cu ei mi-am plătit chiria, lumina, butelia, mi-am luat câteva cărţi. N-aveam timp, încă, pentru a le citi imediat, dar…

După 1 aprilie, lucrurile luaseră o turnură mult prea gravă, considerau năpârcile roşii; ziarul prinsese prea mult cheag, pentru a mai fi lăsat să funcţioneze în judeţ. Joaca durase prea mult, iar gluma se îngroşa, căci veneau alegerile…

Un ziar cu ţinută liberală, cu nume liberal, aidoma organului partidului din perioada interbelică, nu putea face decât rău comuniştilor, care se refugiaseră în mastodontul partid creat - pretenţios intitulat - al Salvării Naţionale. Sincer să fiu, nici azi, după atâţia ani, nu pricep împotriva cui au făcut front de salvare naţională, toţi cei aproape patru milioane de comunişti!?

Şi pe cine, de ce, voiau să (se) salveze? Pe ei, de ei înşişi? Puţin probabil. Anyway, când am văzut că nu se mai poate, am trecut la liberali. Cu surle şi trâmbiţe, ca să se ştie! Mare scofală, zic acum, după atâţia ani scurşi fără istoric remarcabil...

Filiala liberală avea sediul într-una din clădirile dezafectate ale muzeului de istorie, într-o casă veche, probabil proprietatea cuiva înstărit, înainte de naţionalizare. Ne-am instalat într-o cămăruţă, făcând cunoştinţă cu membrii fondatori. Deja aveam o reputaţie de om care lovise în câţiva comunişti, luându-se la trântă cu ei; asta făcea impresie bună în ochii liberalilor; cum nu se pricepeau să conceapă un ziar, am avut – totuşi - o mai mare largheţe la început. Ghidându-mă după modelele interbelice, studiate pe vremea studenţiei ieşene la fondul special al Bibliotecii Universitare „Mihai Eminescu", am pornit la treabă.

Citisem, fişasem numeroase ziare de partid, independente sau cu o asemenea pretenţie: „Universul", „Dreptatea", „Viitorul", „Dimineaţa", „Porunca Vremii", deşi pentru acesta din urmă, ca şi pentru „Sfarmă Piatră" a fost necesară o cerere, cu justificare specială. Cu greu mă mai ajuta şi nea'Jipa, care venise cu ideea colorării în albastru a primei şi ultimei pagini a hebdomadarului politic. Azi - când banii zboară pe diverse porcării ţâţoforme,

hustleri şi ok-madame-uri, cu foi de înaltă calitate coloristică, dar numai atât! - efortul nostru de atunci nu poate fi înțeles, în toată dimensiunea lui.

A scoate un ziar cu două pagini colorate, însemna folosirea calandrului în două rânduri şi a rotativei idem. Adică, tradus financiar, bani mai mulți. Iar când tipografii au văzut că tot eu scot ziarul, nici n-au mai stat la negocieri. Mi-au spus direct prețul, de era să-mi stea inima. L-am comunicat liberalilor, iar aceştia, fiind de acord cu el, mi-au dat lumină verde.

A vorbi despre liberali sau liberalismul acelei perioade, înseamnă a te încadra între limitele naivității, credulității, parvenitismului imediat, ignoranței izvorâte, la unii din prostie, iar la alții din completa necunoaştere a fenomenului. Aspectul tristo-amuzant, ținea de numărul tot mai mare de liberali înscrişi peste noapte, care îngroşau rândurile partidului păstorit, pe atunci, de R. Cîmpeanu, liberali care habar nu aveau cine fuseseră Ion sau Ionel Brătianu, Duca ori Gheorghe Brătianu; erau într-o stare de paralelism absurd cu doctrina liberală şi neoliberală, dar culmea, se băteau cu cărămida în piept că sunt liberali, că susțin idealurile partidului. Doar cu Nini mă înțelegeam bine, discutând, deseori, târziu în noapte, când ne întorceam de la lipit afişe electorale, despre doctrinele neoliberale şi gândirea lui J.M.Keynes…

Enough cu măruntele mele observații inofensive, care oricum n-au schimbat nimic din atmosfera vremii de atunci. Şi, fie vorba între noi, nici nu aveam o asemenea pretenție deplasată… Totuşi era şocant pentru un tânăr ca mine, fără experiență, să întâlnească asemenea situații, specimene… Dar să revin…

Nici nu deschid bine uşile noului sediu unde funcționa redacția ziarului liberal „Realitatea", că dau peste o mai veche cunoştință: profesorul violator, „Franțuzul"! Casc eu ochii mari, îi cască şi el. Nu-l salut; trec mai departe, încercând să-l ignor, deşi îmi vine permanent să mă întorc, să-l iau la palme pe individ, uite-aşa, ca-n Caragiale. Dar, lucru glorios, mă abțin!

N-am timp, deocamdată, de mangafa; poate mâine. Campania electorală a pornit, iar feseniştii convinşi şi susținătorii lor boicotează, până la violență, manifestările partidelor istorice. Astfel, candidatul liberal la primăria F., E. C. – om cu două facultăți; contează? – este alergat pe întreg Bulevardul Unirii de vajnicii susținători ai ex-tovarăşilor I., P. R., & Company cu lozinci de genul „NOI nu ne vindem țara!", „NOI am mâncat salam

cu soia", ori celebra, dar idioata formulă „NOI muncim, noi nu gândim!", pe care aveam s-o reaud mai târziu, în timpul mineriadelor. (Repetabilitatea concentrată a unor formule, lozinci etc. - la anumite intervale temporale, în mijlocul unor evenimente fierbinți - mi-a dat de înțeles că erau anume fabricate de inşi inteligenți, care puteau uşor manipula turma eterogenă, spre ținta numai de ei aleasă!).

Candidatul nostru liberal e alergat cu bâta, lovit în cap, ajungând la redacția noastră cu țeasta însângerată; i se acordă primul ajutor, i se fac fotografii. A doua zi apare pe prima pagină a „Realității".

Din câte ştiu, a fost cea dintâi victimă a violenței unei campanii electorale postdecembriste, despre care nu s-a spus mare lucru în presa centrală a vremii. Probabil, dacă omului i s-ar fi rupt câteva coaste, un picior, atunci ar fi urlat până şi B.B.C.-ul, aşa…

Bineînțeles că pe listele electorale au candidat câțiva oameni pentru senat, iar alții pentru deputați. Printre ei m-am trezit pe un loc neeligibil, după ce - consecvenți vechilor metode - cei de la „centru" ne impuseseră pe prima poziție un om de-al lor, un bucureştean, despre care nimeni nu auzise. Încă o dată, Caragiale îşi demonstra nemurirea ajungând să mă enerveze; cum de putuse creiona atât de bine profilul - (moral(?)/imoral/) - al acestui neam? Seva genetică a parvenirii, căpătuirii cu orice preț, ba cu o bucată de pământ, ba cu o mică avere moştenită, ori cu un locşor eligibil pentru forul legislativ, se dovedea plină de resurse. Sevă inepuizabilă, mon cher…

Oamenii erau în stare de orice, numai să ajungă acolo, sus. Dacă nu în Parlament, măcar în consiliul județean, sau în cel al primăriei oraşului.

Am asistat în anul de grație 1990, dar şi mai târziu, în 1992, la adevărate lupte verbale, alteori fizice, la harță în toată regula, cu prilejul „confecționării" listele parlamentarilor. „Paşnicii" liberali de-atunci, în exterior pledau pentru concordie, pe când în interior cădeau în mrejele celei mai evidente discordii. Simțeau - încă de pe atunci - că acolo, în Parlament, curge laptele combinat cu miere, că acolo e un os gros, măduvos, bun de supt, chiar şi în somn…

Dar nu bănuiam, că voi trăi să văd cum Caragiale însuşi este depăşit de cele mai hilare, jenante situații, în anul de grație 2004. Imagini incredibile (transmise din Parlamentul României, cu indivizi cel puțin suspecți, care dormeau în toată regula, de parcă

forul legislativ ar fi fost un pat uriaş al neîmpliniților nației; un Parlament cu inşi suficienți, răsfoind tot soiul de ziare, în timp ce alții îşi scuipă caraghios plămânii la microfonul unic al Sălii Deputaților, ascultați doar de un sfert din numărul total al aleşilor neamului; un Parlament unde ipochimeni versați, folosesc cartelele altora pentru a vota de cinci/şase ori în numele chiulangiilor) sunt repetat transmise doar, doar, poporul va pricepe în ce hău imoral s-a prăbuşit...
Presimțea românul, încă din 1990, cât de dulce avea să devină „munca" de parlamentar, cât de ieftină hrana – repet - în acest an 2004! (Deşi salariile aleşilor sunt destul de mari, pentru o Românie unde omul de rând face foamea, cu un salariu de mizerie, serviciile oferite parlamentarilor sunt prestate la prețuri neverosimil de mici).
Iată, deunăzi, văd la acelaşi televizor personal, cum laborioşii (labor omnia vincit? aiurea!) noştri parlamentari - abia întorşi din modestele vacanțe petrecute pe diferite coaste litorale, riviere, plaje, de nu le mai ții minte denumirea - sunt obligați să servească masa, nu în familie, ci la restaurantul Parlamentului, acolo unde - ca pe vremea lui Ceauşescu - toate produsele aveau/au un preț, mai mult decât derizoriu. Până în 35.000 de lei, azi! O prăjitură e cumpărată de „pauperul" parlamentar cu fabuloasa sumă de 9.000 de lei!
Noi, „oamenii de rând", cum suntem numiți, o cumpărăm cu 35.000 de lei, de la ordinara cofetărie din colț! Mi se pare just. Aşa este corect! Să muncim pentru prosperitatea parlamentarilor de duzină, care habar n-au - de pildă - ce cuprinde Constituția României!!!

Mi-a fost dat să văd, să aud, înainte de referendumul pentru modificarea Constituției din 1991, cum mai mulți somnambuli parlamentari, afişând zâmbetul aferent pe buze, îngăimau aidoma reduşilor mintal, că n-au avut timp să citească legea fundamentală a neamului; nici măcar primul ei articol!
Iar unii dintre ei, dormitau de cel puțin două legislaturi în for! Scuza imbecil/cretinoidă a cromagnon-ului ajuns în Parlament era… țineți-vă bine, sau luați un scaun, de vă aşezați, că „n-avuseseră timp!". Pam-pam!

Toate astea se întâmplă în zilele noastre când, într-un marş triumfalist, urlăm fericiți, cât ne țin foalele, că vom intra în 2007, în U.E.! Nu putem pricepe că nu pătrunderea în uniune înseamnă, automat, rezolvarea definitivă a tuturor problemelor noastre…

Să revenim în 1990, la campania electorală de-o savoare pe care Caragiale, totuşi, n-o bănuia a rezulta vreodată din gonadele poporului român.
Era în perioada când se confecţionau lozincile necesare atragerii electoratului, tipăririi afişelor, conceperii discursurilor vomate asupra electorilor gură-cască, adunaţi prin cămine culturale sau pe tăpşanele cu oi - în cazul multor localităţi rurale - căci prin anumite aşezări, liberalii sau ţărăniştii nu erau acceptaţi sub nici o formă de fesenişti. (Citeşte, comunişti!).
Îmi revine sarcina întocmirii unor discursuri, îndemnuri către intelectuali, ţărani, muncitori, de parcă nu eram liberali, ci comunişti din vremea lui Petru Groza. Le spun asta „liberalilor", dar nu vor să mă ia în seamă. Ei o ţin pe-a lor, una şi bună: doresc să se adreseze tuturor categoriilor, claselor sociale, pentru a arăta cât sunt de atenţi cu fiecare, şi o vor face ca atare, cu, sau fără mine.
A fost prima „încordare" cu cei din conducerea filialei. Le fac pe plac, deşi scrâşnesc din dinţi; dacă se continuă astfel jocul, plec şi-o las dracului de politică, deşi nu-mi doresc decât să ajut – auziţi, dumneavoastră, ce porcărie-mi iese din minte! – la propăşirea neamului!!! Să râzi gheboşat, nimic mai mult!
Ajung, again, cu lozincile la „cenzură". Nişte inşi cu niţică ştiinţă de livre, tunşi, frumos pieptănaţi, autointitulaţi forul superior de conducere liberală…bla, bla, bla - la n plus 1…bla - mă privesc, aparent, derutaţi şi-mi toarnă în auz:
Nu e bine, dom'le, îmi zic ei superior – deveniseră, peste noapte, atoateştiutori! - trece acolo, cât mai multe promisiuni, cât mai atrăgătoare! Ce dracu'! Scrie despre ce-i doare pe români, promite-le marea cu sarea, Luna de pe cer, dacă e nevoie! Nu ştii că în campanie câştigi doar dacă minţi cât mai mult şi mai convingător?
Nu, nu ştiam!
Minciuna electorală e mierea otrăvită ce îndulceşte alegătorul o dată la patru ani, iar noi trebuie să i-o servim în chesele de cristal, dom'le, n-ai priceput jocul? mă mai luă pe sus un domn foarte în vârstă, care sigur prinsese alegerile din interbelic…
Bine, bine, încerc eu o replică, dar dacă oamenii ăştia vă votează, asta, prin reducere la absurd?
Nu-i nimic - îmi răspund ei cinic - să ne vedem în Parlament, că după aia ne-om descurca!
Nu-mi vine să cred urechilor! În ce cloacă am nimerit…! La câteva zile după dialogul interesant cu cenzura „transcendentală" (pardon,

să iertați!), vine candidatul de la București, unul din mulții agamiți care au umplut și vor umple, din păcate, shameless - Parlamentul. Deși e un tip șters, pare un intelectual rafinat, complet rupt de realitatea politică, în general; de cea locală, nu mai vorbim....
E primit cu flori, strângeri de mâini, pupături țocăite, țărănești, taraf cu lăutari. Parcă pe pământ a pogorât Mesia. Într-un colț al sediului partidului, Nini împreună cu mine, abia ne abținem să nu râdem când, de fapt, în sinea noastră, sufletul plânge. Presimțim ce se va-ntâmpla cu democrația pe eternul plai mioritic...

Bineînțeles că alegerile le-am pierdut, nici măcar remarcabil. Un singur lucru mi-a provocat o bucurie ieftină, dar totuși o bucurie, ca de copil și pentru aceasta am să-i fiu recunoscător lui C. - om alungat din țară de mineriade, de presiunile făcute asupră-i cu prilejul tristelor evenimente, tocmai în S.U.A. E vorba de umilirea „Franțuzului"...
„Franțuzul" s-a dovedit a fi un personaj incorigibil, căci, mult mai târziu - când apele politice se vor fi domolit pe malul calmului M., sub oblăduirea BARONULUI - îl voi reîntâlni, constant, la diverse manifestări culturale, lansări de carte, simpozioane, dar numai pentru „partea a doua a evenimentelor", unde era întotdeauna primul, înfigându-și mâinile până la coate în saleuri, prăjituri și altele puse la dispoziție de cel „împricinat": scriitor, pictor, sculptor, fotograf...

Se propune - înainte de confruntarea din mai, 1990 - ca o delegație liberală să meargă la București, pentru a se întâlni cu R.C. Hotărâm ca toți participanții să contribuie cu bani la cumpărarea benzinei necesare. „Franțuzul" vrea și el să meargă, dar fără să plătească. Îmi aduce aminte, atunci, de un fost coleg de facultate, o lichea care mânca întotdeauna din mâncarea noastră când veneam de acasă, în vreme ce din a lui mânca doar el! Cred că și alții au trăit asemenea experiențe cu neamuri proaste gen Hagi Tudose: „Taie-i coada motanului, că se pierde prea multă căldură, când iese din casă!".
Bineînțeles că ne opunem cu toții luării „Franțuzului", dar C., mai gentillom, se oferă să-l primească în mașina lui, pe locul din dreapta șoferului. La data stabilită, coloana liberală, redusă la numai trei vehicule, pornește spre capitală. Eu, în mașină cu E.C., să văd ce-i coace mintea. La vreo douăzeci și cinci de kilometri de orașul F. depărtare, în dreptul unui han, E.C. trage mașina pe dreapta, într-o parcare. Îl roagă firesc, nonșalant, pe „Franțuz", să meargă la han

pentru a-i cumpăra nişte ţigări. „Franţuzul" se execută. Coboară voios din maşină. E.C. aşteaptă să intre în han, să închidă uşa după el, apoi apasă pe acceleraţie cu putere. Ne uităm prin lunetă. Nu reuşim să-l vedem pe „Franţuz". Probabil e prea aglomerat, ori a profitat de ocazie, ca să meargă la W.C, căci înainte de a pleca, „nemernicii" colegi – aici folosesc termenul „nemernicii" cu duioşie – îi dăduseră nepotolitului să bea bere. Şi cum aceasta era gratis…

Am râs până la Buzău, imaginându-ne mutra „Franţuzului", ieşit din han, holbându-se către parcarea goală. Şi, cum se întâmplă în asemenea ocazii, când imaginaţia celor implicaţi în farsă ajunge la culmi hiperbolice, râsul deveni homeric, reuşind să oblige şoferul să oprească pe dreapta, popas obligatoriu, necesar ştergerii lacrimilor...

Scăpasem de intrus, iar asta ne făcea mai relaxaţi. Ajungem la Bucureşti. Acolo, trebuie să aşteptăm vreo patru ore, până suntem primiţi la R.C.

Rămân impresionat de statura politică a omului, de judecata lui limpede, rece, raţională. Aşa mi s-a părut atunci, dar timpul avea să-mi demonstreze că părerile prea puţin contează în politică. După ce ieşim de la întrevedere, cu cine credeţi că dăm nas în rât? Cu „Franţuzul". Luase trenul!

Inutil să insist, aici, asupra smiorcăielilor de tot soiul ale ipochimenului; cert este, că la întoarcere a folosit tot Gara de Nord.

Insuccesul alegerilor, pentru liberali, m-a propulsat în funcţia de vicepreşedinte, deşi puteam să obţin, foarte lejer, funcţia de preşedinte. Însă nu mă omoram după funcţii, cum nu mă omor nici azi. Slăbiciunea pentru liberalism mă făcuse să cedez, să accept o asemenea responsabilitate. Pentru mine era, realmente, o responsabilitate. Pentru alţii, nu! Mă refer la mulţi dintre colegii de partid. De pildă: unul candidase pe lista consilierilor judeţeni iar printr-o fericită conjunctură devenise, în urma votului, vicepreşedinte judeţean. Om cu funcţie mare, maşină la scară, secretară, telefon… Credeam că ne va ajuta în „lupta" cu adversarii care acaparau uşor, dar sigur, puterea politică locală. Şi adversarii erau comuniştii conduşi de un cârmaci dibaci...

Valurile corăbiei adversarilor se vor fi dovedit, în timp, prea mari pentru barca liberală…

În fine, vorbeam despre omul nostru, ajuns sus. Eram la el în birou, la judeţ, în timpul iernii. Iarnă grea, cu nămeţi. Asiguram comandamentul: intervenţii, paraintervenţii, rezolvate cu ajutorul armatei, tanchetelor. Chestiuni de promptitudine, atenţie imediată.

La un moment dat, omul nostru apasă pe un buton. O luminiță verde se aprinde. Intră, cocârjat de șale, la 90 de grade, șoferul pus la dispoziție de administrația locală. La dispoziție - se înțelege - pentru probleme legate de muncă. Nici una, nici două, îi dă șoferului bani, apoi îl trimite acasă la el pentru a vedea dacă băiatul său - un copil destul de mic - și-a pus mănușile, ori nu. Apoi, poate să meargă, să facă piața. Mă duc pe jos, domnule vice? întreabă, tot cocârjat, șoferul. Nuuuu, nimic, ia mașina! îi recomandă relaxat vicele, în timp ce-și mai toarnă o ceașcă de cafea din vasul special pregătit de secretara zglobie, cu vocea unei vrăbiuțe nealinate. Nu mă rabdă inima și după ce șoferul iese, rostind de trei ori „să trăiți", de parcă ar fi spus „Doamne-ajută", mă reped la ins zicându-i vreo două de la obraz, amintindu-i că gesturi din astea, numai comuniștii făceau. Zâmbește rece, apoi mă poftește afară, pentru că are treabă, iar eu, vădit, îl încurc. Mă retrag stupefiat, conștient că mi-am mai făcut un dușman, de data asta, chiar din rândul „alor noștri", al liberalilor…

Au trecut câteva zile de când am lăsat deoparte această scriere a mea, personală, căci a început școala. La modul serios. Evident, nu pentru toată lumea. Unii dintre colegi, recte colege, vin la școală ca să aibă de unde se întoarce acasă. Nu mișcă un deget, crezând că toate se vor rezolva de la sine.
Eu, spre exemplu, când am văzut că în cabinetul de istorie lucrurile sunt aruncate prin toate părțile după curățenia generală din vară, m-am apucat singur de treabă, până mi-a sărit în ajutor un număr de copii, entuziasmați de munca voluntară în folosul comunității, tot atât de mult cum am fost eu, prima dată, când am mâncat mere pădurețe. Fiind, însă, corigenți, până la susținerea examenului care are loc tocmai peste o săptămână, mai dau o mână de ajutor școlii. Așadar, ne suflecăm mânecile și începem: spălăm, dăm cu mătura, cu peria, ștergem geamuri, dăm lambriurile cu lac, curățăm masa de birou uriașă, ce-a aparținut cândva unui boier din vremuri apuse, zice-se mai bune, interbelice… După ce ne săturăm de toate astea, ieșim în curte și-l ajutăm pe don' Pedro, profesorul de sport, un om extraordinar, cu mult suflet, care se chinuie cu alți copii, să schimbe porțile de handbal. Punem umărul și acolo, în plin soare matinal, dar asta ne face bine, atât spiritului cât mai ales mușchilor adormiți. Suntem leoarcă de sudoare, dar satisfacția lucrului împlinit le întrece pe toate. Când luăm și noi o mică pauză, ies colegele de la

fumoar, cele care-şi băuseră cafeluţele în umbra şcolii. Cum ne văd, ne strigă: „Ei, ce staţi? Aţi obosit? Aşa bărbaţi sunteţi voi?”. Ne abţinem de la răspunsuri, din două motive: primul, e că sunt copiii de faţă, iar al doilea, nu se cade…
În acelaşi timp vine colega a cărei activitate crucială în şcoală, pare să fie grija faţă de câini. Le-a făcut celor 10 patrupede un ţarc, iar acum, la ora prânzului urmează să le servească masa. Pe noi nu ne întreabă nici dacă am băut apă, dar javrelor le aduce câte două sacoşe, zilnic, de mâncare. Când să traverseze curtea, una dintre colege, ieşită de la fumoar, o întreabă pe doggy lady dacă „mai stă”? De parcă aceasta era prezentă de dimineaţă, iar acum se făcuse ora plecării. Răspunsul vine nonşalant, încât mă face să izbucnesc în râs. Bineînţeles că o fac discret. Zice, deşi abia de o jumătate de minut a coborât din maxi-taxi: ”Mai stau, tu, puţin, că mai am treabă!”. Să nu-ţi dai palme fără întrerupere? Auzi: „Mai stă puţin”!
Dar ce, madame, aţi stat cumva prea mult şi noi, ceilalţi, idioţii - de’! - care am muncit rupându-ne spinarea, n-am avut timp să vă observăm, de rapidă ce eraţi în rezolvarea treburilor şcolii?
Măi, a naibii limba asta română, cum îţi permite să schimbi faţa unei situaţii jenante, într-una degajată, lipsită de aerul inferior al complexităţii.
Lejeritate, indiferenţă, multă doză de non-simţire, iată soluţia pentru a nu face riduri în România contemporană. Ne întoarcem la treabă, întrucât mai avem de vopsit barele celor două porţi.
Vine şi vicele primăriei, care nu face decât să se scarpine în cur de faţă cu toată lumea - serios! - lucru care pare un reflex, aproape un hobby. Se scarpină, realmente, fără să-şi dea seama că noi îl privim stupefiaţi, căci nu-i înţelegem prezenţa, atât timp cât nu face decât să privească la noi, cum transpirăm…
Pierdut noţiunea timpului de când lucrăm. Au plecat toţi colegii din şcoală. Am rămas doar eu, don’Pedro, doi copii, câteva prezenţe canine. Ne aşezăm pe una din bănci. Privim asfinţitul în rotocoalele unei ţigări, după care luăm maşina de întoarcere spre oraş. Acesta trepidează, undeva, în depărtare. Deasupra unui curcubeu nenăscut, ţipă hieratic pescăruşul marin rătăcit în câmpie…

Calculatorul funcţionează liniştit în timp ce pe marginea biroului cana cu ceai gastric îşi consumă aburii în aerul rece al serii. CD-ul completează aerul rotund cu un superb cânt al lui Dvorak.

Aproape că-mi vine să plâng. Slăbiciune feminină, în prag de toamnă, de unde justificarea originii androgine.
Îmi pusesem atâtea speranțe că voi putea să mă rup, să las totul în urmă, pentru a preda filosofia în cadrul unei universități de stat, al cărei nume nu vreau să-l dau. Şeful catedrei mă asigurase că există posibilitatea întocmirii catedrei, chiar pentru nivelul de conferențiar. Plin de entuziasm, am dat drumul redactării cursului. Am scris non-stop săptămâni întregi, căci îl aveam în minte. India cu toată filosofia sa, de la Vede şi Upanishade, până la neortodoxele doctrine ale budhismului ori jainismului. Apoi, mai departe Grecia, cu presocraticii Heraclit, Parmenide, Empedocle din Agrigent, Democrit din Abdera. Când trec la Platon, ca şi acum, melodia se schimbă lin, cu un vals de Brahms, divin. Scriu în continuare, lucrez intens asupra cursului, scriu frenetic, de parcă mâine sau, mai rău, ori poate mai bine, în secunda următoare, mi s-ar sfârşi viața. Ideile abundă, fantastic; nu pot eu tasta atât de repede, pe cât curg ele. Primesc un telefon. E urgent. Trebuie să mă deplasez sute de kilometri, dus-întors, la universitatea ce mi-a promis postul, pentru a discuta - zice şeful catedrei - unele detalii. Nu se pot rezolva prin telefon, întreb, simțind ceva fatal plutind în eter. Nu, mi se răspunde prompt, după care telefonul tace. Înțeleg… oare ce pot înțelege?
A doua zi ajung, de cu zori, la universitate. Aştept la nesfârşit, până când şeful catedrei catadicseşte să apară. Mă invită subteran, în locul unde i-a fost rezervat spațiul disciplinei ce-o păstoreşte. Începe cu scuze, cu noua chartă universitară de la Bologna, cu reducerea numărului de ore pe cap de student, cu schimbarea structurii catedrei, pe care oricum nu mai pot s-o ocup, pentru că aceasta nu mai există, ori există, dar este ocupată de altcineva, deocamdată, dar că vom păstra legătura… Deja mintea mea a luat-o uşor razna. Nu mai pricepe nimic. Dacă tot e să nu primesc postul promis, de ce nu mi s-a comunicat asta, la telefon? Pentru ce-am mai făcut atâtea sute de kilometri? Ca să-mi dau seama că nu-s omul potrivit, la locul potrivit? Cine mi-a luat locul? Pentru câți bani? Asta n-o voi şti niciodată. Mă ridic automat. Schițez un zâmbet politicos, rece, întind mâna şi deschid uşa de la intrare, fără să mai rostesc un cuvânt. Cobor spre autogară mecanic, precum un robot; nu mai aud nimic în jur.
Nici nu ştiu cum am ajuns acasă, câte ore am făcut pe drumul de întoarcere. Înfrângerea neprovocată este cel mai greu de suportat.

Am muncit toți anii aceştia în van. N-am reuşit decât să public patru cărți, câteva articole, în rest, nimic… Munca mea se duce pe apa sâmbetei; cursul de sanskrită, de filosofie indiană, nu le voi putea preda niciodată, niciodată… Voi muri împreună cu ele, căci nu voi împărtăşi experiența indiană nimănui, decât mie însumi, formă de egoism extrem, la care mă supune propriul destin. E greu să-ți revii după înfrângere, mai ales dacă ea ți-a fost administrată mişeleşte, lovitura cuțitului primind-o între omoplați. Deşi am trecut prin atâtea neajunsuri, încă nu-mi pot reveni…
Printre perdele, în depărtare, clipocesc reci, indiferente zbaterii mele, stelele. Cerul înstelat deasupra mea, legea morală în mine. Aşa voi muri; poate că este mai bine aşa…

Anul 1991 a însemnat colaborarea cu „Românul Liber”, tipărit pe atunci la Londra, precum şi mineriada care a băgat groaza în toți. Până şi în neînsemnatul nostru oraş erau aşteptați, nu ştiu de ce, minerii. Să vină cu ghioagele lor noduroase, cu pumnii lor încleştați, să ne ardă bine pe spinare, în fălci, să ne sară din cap democrația, libertatea şi alte alea, care nu fac bine creierului de intelectual. Am auzit, din nou, la televiziunea națională, aceleaşi lozinci păgâne, cum ar fi „Noi muncim, noi nu gândim”, „Am venit să vă stârpim”. În fața Casei de Cultură mă întâlnesc cu P.S. Acesta stă pe o piatră cu alți câțiva tineri. Aşteaptă şi el minerii. Mă alătur lor, resemnat, dar încordat. La urma urmei, ce-o să ni se întâmple? Vom ajunge la spital ca M.M., studentul acela din Bucureşti sau, mai rău, la cimitir. Liberalii care ne conduceau au fugit, care pe unde au apucat. Dar, spre ruşinea lor, n-au plecat cu mâna goală. Unii spun că au luat banii partidului, primiți de la diferiți donatori, alții că au luat maşinile de scris şi numeroase bunuri pentru a-şi face rost de bani şi a o şterge rapid, cerând azil politic în Austria, din cauza nesiguranței din țară. Aşa au plecat destui, o parte din ei ajungând în Canada, S.U.A. insulele Hawaii, chiar Australia. Noi am rămas. Şi când ne-am deşteptat din somnul groaznic, l-am văzut pe comunistul cu față umană, acest original al democrației româneşti, cu zâmbetu-i neşters pe chip, mulțumindu-le minerilor, pentru gestul lor tovărăşesc, de a elimina „golanii” din Piața Universității… „Hai la lupta cea mare…”. Şi au venit… Şi au dat în oameni nevinovați, minerii cu fața întunecată de zgura adâncurilor, care nu vor pricepe niciodată ce se petrece la lumina zilei, în profunzimea lucrurilor, ori în spatele cortinelor de catifea

roşie… Şi au dat cu bâta în capul, coastele studenților, bătrânilor, copiilor… s-au urinat, defecat, în universitățile bucureştene, mâncând apoi salam, evident, cu soia, în fața preşedintelui, chirciți în uriaşa sală Polivalentă, acolo unde şeful statului le mulțumea pentru spiritul tovărăşesc de care dăduseră dovadă, stârpind neisprăviții din Piață…
Ce mai poți spune? Bâta devenise, pentru câteva zile de groază în vara acelui an, simbolul noii puteri politice bucureştene.
Ce să mai creadă restul neamului despre libertatea postdecembristă?
Cum să mai priceapă, în ce culori să zugrăvească mass-media internațională, baia de sînge de la Bucureşti, unde românii hăituiau români?
Normal că în cele mai sumbre culori, atât de sumbre, încât Occidentul şi-a întors fața de la noi, pentru mulți, foarte mulți ani. Ne scufundam, ca națiune, undeva, pe la începutul evului mediu, când migratorii pendulau de-a lungul sau de-a latul Europei, făcând ordine în acelaşi mod sângeros, ca în România sfârşitului de mileniu. Iar azi, preşedintele nici nu mai discută despre acele lucruri sinistre. Nu, el a devenit brusc, miraculos - ca un cameleon din nu ştiu care junglă - un cu totul altul. El nu mai este comunistul din vremea lui Dej, ori Ceauşescu, ci democratul pur de azi. El nu mai este preşedintele care se impacienta atunci când auzea că regele Mihai se află pe aeroportul Otopeni, dând ordin să nu fie primit în țară, ci cu totul şi cu totul altul, căci azi îl primeşte pe Rege cu brațele deschise, strângându-i afectuos mâinile, privindu-l sincer în ochi, luând dejunul cu acesta, purtându-se deschis, liberal şi cinstit, cât se poate de cinstit...

De câteva ori şi-a dat în petic, ieşind la rampă cu idei năstruşnice, înroşindu-se, enervându-se, gesticulând, perorând, ca în vremurile bune ale ceauşismului, vorbind despre mafie, corupție, hoție şi alte chestiuni pur neofanariote, de parcă ar fi fost un ins venit din afară, care-şi permitea să critice starea de fapt a națiunii, nu cel sub preşedinția căruia se petreceau toate. Un timp a fost atât de nervos, încât întors din nu ştiu ce țară şi întâmpinat la aeroport de ziarişti pentru a-l consulta într-o chestiune vitală în acel moment pentru neam, comunistul cu chip nou, preschimbat în democrat rasat, ex-tovarăşul ajuns domn, le-a replicat celor cu microfoanele întinse către gura-i de aur: „Nu vă priveşte, nu e treaba voastră!". Cu alte cuvinte, duceți-vă… şi vedeți-vă de măruntele voastre

treburi, că de astea importante ne ocupăm noi, cei care ştim să conducem ţara… Pe mulţi a reuşit să prostească noua sa imagine, pe mine, în nici un caz…

În oraşul nostru n-au ajuns minierii. Oamenii şi-au continuat viaţa ca şi cum mai nimic nu se întâmplase. Ca şi la revoluţie, de altfel…

A trecut anul… se apropiau noile alegeri, de data asta pentru o legislatură de patru ani. Liberalii aveau un ascendent deosebit. În cadrul Convenţiei Democratice erau socotiţi „locomotiva” acesteia, stârnind invidia ţărăniştilor şi bucuria feseniştilor, care vedeau cum dreapta democratică nu se poate coagula, datorită certurilor dintre parteneri. Şi iată, nici acum, după atâţia ani de la revoluţie, nu se poate spune acest lucru…

Mergem la Bucureşti din ce în ce mai des, pentru consultaţii electorale cu şefii cei mari. Dar şefii cei mari habar nu au ce este în teritoriu, nu stăpânesc absolut deloc politicile în plan judeţean. Iar când legăturile dintre creier şi restul organismului sunt deteriorate, nimic bun nu se poate întâmpla…

O idee lansată de o minte diabolică, face ca liberalii să părăsească alianţa democratică a Convenţiei, crezând că nu mai este nevoie de înţelegerea cu ţărăniştii. Şefii de la centru gândesc la fel cu cei din teritoriu. Liberalii se cred mari şi tari. Atunci, la Congresul partidului, R.C. om echilibrat politic, vine cu o propunere şocantă pentru preşedinţia României: Regele Mihai I de România! Mulţi rămân cu gura larg deschisă la bec, numai timişorenii vociferează, se împotrivesc, aşa cum o face răspicat şi d-l. Radu Ciuceanu. Degeaba! Se supune votului năstruşnica idee, iar aceasta e votată în majoritate…

A se băga la cap, că nu totdeauna majoritatea care decide, poate să aibă şi dreptate. Atunci l-am înţeles pe Ţuţea de ce afirma, într-un interviu televizat, că democraţia este periculoasă: pentru că permite multor imbecili să-şi exprime votul. Democraţia poate fi oarbă adeseori, mai ales pentru ignoranţi. Greşelile s-au ţinut, ulterior, lanţ. Delegaţia liberală trimisă la Versoix, pentru a discuta propunerea adoptată în Congres, nu are în componenţa ei pe R.C., preşedintele partidului. La poarta reşedinţei Majestăţii sale, milogii liberali sunt ţinuţi ore bune, pentru ca să aibă surpriza întâlnirii cu liderul ţărănist necontestat Corneliu Coposu, care tocmai avusese o

întrevedere cu Regele. Înaintea liberalilor! Consecința? Regele refuză elegant, politicos, propunerea liberalilor.

Alegerile trebuie să aibă loc, totuşi. Particip personal, alături de alții, la lipirea afişelor, acțiune făcută mai mult noaptea, ca şi cum am fi fost personajele filmului celebru din vremea comunismului „Lumini şi umbre". Am vagul sentiment că mă aflu în clandestinitate, că lupt în ilegalitate, căci la lumina zilei e imposibil să lipim afişele noastre electorale, fără a nu fi înjurați ori huiduiți, scuipați de concetățeni democrați până în măduva oaselor…

Pe listele locale liberale îşi face apariția un venetic, nu-i dau numele, că n-are importanță; de ajuns să spun că a reuşit să umple portbagajele şi buzunarele unui liberal bucureştean chipurile onest, dar căruia, la bătrânețea lui respectabilă, îi plecaseră demult boii de acasă, aşa încât nu mai ştia bine ce face. Vite aşa ajungem noi, la județ, cu un al doilea dandanache, care, musai să-şi facă o campanie electorală nemaivăzută pe tărâm mioritic, anume cu avionul. A închiriat un Iliuşin vechi şi a zburat pe deasupra micii urbe, aruncând cu fluturaşi peste capetele cetățenilor. Destul acest gest, cât să inflameze mai mult spiritele, iar noi să nu obținem nimic în alegeri. După eşec, îmi dau demisia. Şi din funcția deținută până atunci şi din partid. Trăiesc impudicul sentiment al ruşinii de a nu putea obține, la nivel național, minimum 3% din cât se cerea pentru a avea câtiva parlamentari. În schimb, partidul comunistului notoriu, I.Verdeț, intră în Parlament, la nici trei ani împliniți de la Revoluția din decembrie…

Personal, pierd catedra de la liceul situat în buricul târgului şi, pentru o vreme, încerc să mă camuflez departe, la țară, într-o şcoală mică, din mediul rural. Din acel moment, toate căile de acces pentru realizarea mea materială, dar şi profesională, îmi sunt blocate sistematic.

Încerc să ocup un post la muzeul local de istorie, în urma unui anunț în ziarul foştilor comunişti, care continuă să reziste pe baricade, lingând cu sârg dosul hemoroidal al puterii. Postul ar fi disponibil, zice-se, la secția de la crâng, unde funcționează un modest muzeu al satului. Acolo ar fi bine, îmi zic; în pădure aş fi singur, cu doar cei câtiva urşi din mica şi chinuita menajerie zoologică plus o vulpe costelivă, de-ți vine să-i dai zilnic câte o găină din banii proprii, căci instituția nu are finanțe decât pentru a cumpăra bietelor patrupede… pâine! Atunci am văzut, pentru prima dată în viața mea, cu prilejul unei vizite conjuncturale, o

vulpe înghițind cu gogâlțuri, cocoloaşele de pâine aruncate de îngrijitorii temporari.

Mă prezint la directorul muzeului, făcându-mi intenția cunoscută: de a concura pentru postul de etnograf, mai cu seamă că în facultate am făcut un an de zile curs special de etnografie şi folclor. Omul - pe care-l cunosc de când cu păcăleala din aprilie - se uită jenat la mine, apoi îmi spune că nu are rost să mă înscriu la conscurs, căci postul e deja ocupat.

- *Cum ocupat? - întreb naiv, cu ochii albaştri larg deschişi - când concursul va avea loc abia peste trei zile, adică joi?*

- *Aşa bine, ocupat, şi încă de marțea trecută de nepoata senatorului Y, care mai are câțiva ani până la pensie şi nu poate face naveta, mai ales că are şi o nepoțică… iar directorul se pierde în amănunte ce nu mă privesc absolut deloc.*

… Şi, încă îmi face un serviciu, că altfel aş fi pierdut timpul cu învățatul imensei bibliografii, în doar 7 zile…

- *Dar ceilalți candidați? încerc eu o întrebare.*

Directorul râde nervos, dându-mi de înțeles că prezențele multicolore cu pene sunt o obişnuință în România…

- *Anunțul din ziar, de ce a mai fost dat, dacă postul era ocupat de săptămâna trecută? mai încerc o întrebare.*

Directorul îmi răspunde sardonic, scrumând o țigară de bun gust: pentru a avea o acoperire în fața legii, a posibililor reclamagii…

Au trecut anii peste mine, albindu-mi tâmplele, ceafa, apoi fruntea, tot părul, trăind sufocat de minciunile permanente ale guvernanților, politicienilor de mâna a doua şi a treia, funcționăraşilor şi trepăduşilor de conjunctură...

Produs al națiunii mediocre, scufundate în mizerie materială şi spirituală, dar cuprinsă de vârtejul manelelor cântate de fețe măslinii, pe care doar ecranul de sticlă al televizorului sau difuzorul plat, rece, al radioului le mai poate suporta.

O națiune care ține cu tot dinadinsul să mă facă de râs că mă numesc român, o națiune care haleşte lebedele vieneze, ori produce concerte de jazz de cel mai îndoielnic nivel artistic în scălâmbăielile unuia numit Răducanu - pe aceeaşi scenă unde, anual, au loc celebrele concerte de New Year - lăsând vienezii interzişi, cu ochii măriți în cap, de stupoare...

O națiune care râde cu gura împletită după urechi, urmărind hipnotizată emisiunea unui ciudat fără limite ce ține cu tot dinadinsul să confirme teorii darwiniene.
O națiune care plânge defectuos la emisiuni gen „Iartă-mă”, ori „Din dragoste”, acolo unde un dandy fals - ce pretinde că plonjează în inimile oamenilor - se re-produce fără jenă, aproape tot anul, săptămânal, dezvoltând rating-ul televiziunii gazdă.
Mulți agramați, mulți inculți, mulți inși suficienți, multe reziduuri umane a scos la suprafață libertatea post-decembristă!
Vidanjorul pe care-l aștept - un vidanjor cu forțe cosmice, ce-ar trebui să ne salveze, curățindu-ne de gunoaiele și lăturile ce-au cuprins pământul țării - cred că a intrat în concediu pe o perioadă nelimitată. Nu știu dacă nu vom muri sufocați…
De aceea mă retrag tot mai mult, mai des, în bârlogul meu, de unde-mi place să privesc, prin geam protector, spectacolul naturii, nu al lumii, căci acela mă îngrețoșează, odată cu trecerea zilelor…
Iată, spre exemplu, acum: soarele coboară lin, verde-auriu, în asfințitul de toamnă. E o nemișcare de catedrală gotică printre frunzele încă de smarald, iar tăcerea crește progresiv în nervurile astâmpărate de dorul primăverii, demult trecute și pe la noi, încât îmi vine dor de ducă. Femei cu șoldul plin se strecoară fecund printre mașini, iar copiii râd departe, prin ochiul geamului de la biroul meu minuscul…
Am constatat că aici mă simt, de la o vreme, cel mai bine. Aici, printre aceste cărți, care numai nu mă trag de mânecă, numai nu mă incită la dialog, în surâs spiritual decent, provocator, nespus de seducător. Parcă sunt pe o pajiște a unui castel medieval francez, bine păstrat, cu grădini tăiate romboidal, spiralic, în marginea unui râu ce curge veșnic, tresăltând lin peste milenarele stânci, iar păstrăvi cu burta stropită în curcubeu, alintă cu spinările lor aerul, în salturi paralele vântului aninat în flori de păpădie, risipind cu regret fulgii albi, ca niște păreri neexprimate. Așa mă simt în vecinătatea cărților… Poezii… Undeva, amețitor, valsul „Frumoasei din pădurea adormită”… Glissando…

Colaborarea cu ziarul diasporei, „Românul Liber”, a însemnat mai mult articole privind regalitatea din România și chestiuni de filosofie a culturii. Ziarul, frumos tipărit la Londra, cu câteva pagini color, era răspândit în orașul nostru de voluntari, ce

plasau lunar publicația în cutiile poştale din scările blocurilor. Bineînțeles că ei nu ştiau pe mâinile cui aveau să încapă. Unele exemplare, însă, le-au citit şi cei din vechea gardă comunistă care, văzând că semnez articole regaliste, mi-au scornit un nume nou: de „monarhist". Lucrul nu mă deranja, ci dimpotrivă. Mai ales că la venirea, cu chiu cu vai, a Regelui în țară, am putut participa la mitingul de întâmpinare în Bucureşti, unde se strânsese lume, cum doar la Revoluție mai fusese. L-am văzut pe Rege, doar cățărărându-mă într-un arbore ornamental, aşa de mult popor venise să-l aclame. Ce simplitate, ce ținută, ce om! Doar privindu-l câteva minute, m-am amăgit cu ideea că am priceput cum fuseseră românii înainte de războiul mondial şi, o dată în plus, cum ajunseseră. Imediat mi-a mai apărut un articol, înconjurat de fotografiile Majestăților lor, pentru că fusese surprinsă într-un instantaneu şi Regina.

Bineînțeles că mi-a făcut nespusă plăcere apariția articolului, mai cu seamă că ziarul era răspîndit printre românii din Australia, America, din Europa şi până la cei rătăciți prin Africa. Dar bucuria ținea, de fiecare dată, prea puțin, căci rapandulele roşii aveau grijă să mă boicoteze, ridicându-mi baricade pe traseu. Nu m-am lăsat răpus. După propriile puteri am continuat să scriu.

Remember.

Zilele frumoase, tumultoase, ale gazetăriei din vremea Revoluției trecuseră; faptul că mai scriam în „Românul Liber" îmi dădea iluzia că lupta cu trecutul nefast nu încetase. La şcoală, nenorociții continuau să nu-mi dea catedra completă în specialitate, aşa că am predat, alături de istorie, franceză, rusă şi desen, deşi dubla mea specializare, aceea pentru care muncisem patru ani universitari, însemna istorie plus filosofie.

Niciodată, în 15 ani, n-am predat filosofie. (Doar în licee, în ultimul an de studii, se predă un surogat de filosofie, încât, poate a fost mai bine aşa, mă consolam în gând). Nu mi-aş fi putut bate joc de disciplina aceasta nobilă, nici de copii, nici de mine. Dar tot ce am predat, am predat cu pasiune, iar copiii au simțit asta, indiferent că era istorie, geografie, latină, franceză, rusă.

La examenul de titularizare era riscant să te înscrii, când mai ales ştiai că lucrurile se pot aranja, aşa cum s-a întâmplat când fiul unui

inspector a obținut, relaxat, nota 9.98 devansându-i pe contracandidați cu mai bine de un punct și jumătate. Pentru cei care luaseră note de la opt în jos, puteam pune mâna în foc, fără ezitare, că munciseră din greu, dar pentru maimuțoiul care luase 9.98… Să fim serioși! Mai cu seamă, că subiectele și corectura avuseseră loc în feuda noastră...

Nu ascund că am muncit mult pentru a realiza un cabinet de istorie rezonabil, unde am investit banii personali, rupând de la gura familiei sume importante… Ce făcea statul român - cel obligat să asigure partea material-didactică a școlilor, conform Constituției - în tot acest răstimp? Ce a făcut dintotdeauna: a manifestat indiferență crasă, iar acum, după Revoluție părea că-și aflase un nou țel: de acoperire a fraudelor fiscale cu banii harnicilor, dar prea indulgenților, contribuabili.

Am simțit în stat, dintotdeauna, nu un aliat, ci un dușman. Statul era cel care-mi hotăra destinul, statul îmi dădea salariul atât cât credea el, Goliatul acesta flămând îmi stabilea, ca pe vremea comunismului, „coșul zilnic", adică suma de bani necesară supraviețuirii. El îmi spunea cât să mănânc într-o lună, câtă hârtie igienică să folosesc și câtă pastă de dinți. Câte eugenii să cumpăr copilului, și câte perechi de ghetuțe într-un an de zile… Câtă lumină să consum, câte medicamente. Cât lapte, ulei, zahăr, sare, pâine. Toți contribuabilii eram băgați la un loc, în „coșul comun". Ba, pardon, nu chiar toți, pentru că în dreptul căpătuiților postrevoluției coșul era cu mult mai mare, dacă nu cumva semăna cu un crater unde se ghemuise un meteorit.

Au fost momente dureroase în existența mea, când i-am spus fetiței, care crescuse cu haine de împrumut, o vreme, că pe anumite străzi nu putem merge spre piață, căci acolo erau vitrinele luminate cu de toate, iar eu nu doream să risc o replică rămasă-mi în minte, dar spusă de un tată curajos băiețelului său de vreo șapte anișori: „Uită-te, bine, tată! Noi nu avem voie să cumpărăm așa ceva! Mașinuțele alea nu sunt pentru tine, ci pentru copiii milionarilor!". Iar în România postrevoluționară milionarii apăreau precum ciupercile după o ploaie bună, dar după cum știți, nu toate ciupercile sunt comestibile…

Am făcut ce am putut și am reușit să-mi feresc fetița de destinul celei cu chibriturile, cel puțin până acum, în clipa când scriu rândurile de față.

Am lucrat inuman, în condiții nefaste performanței didactice - în acea mică școală din Bărăganul bântuit de ciulinii milenari - un ciclu de șapte ani. Care erau condițiile?
Păi, ce să vă spun? Mai întâi că hărțile de istorie privind România contemporană se opreau, undeva, în jurul anilor cincizeci, când orașul Brașov se intitula „Orașul lui Stalin”?
Că băncile se dărâmau pe copii, iar școala nici bani de cretă nu avea, în vreme ce iarna elevii aduceau lemne pentru foc de acasă în geantă, pe lângă puținele rechizite cumpărate de părinți?
Că în cancelaria profesorilor căldura provenea de la aburii cafelei făcute cu termoplonjonul, sau de la țigările ieftine? Că într-una din ierni ajunsesem să rupem lemne din gard, pentru a ne încălzi, elevi și profesori?
Că drumul de navetist consuma aproape un sfert din salariu, insuficient și așa, supraviețuirii zilnice? Să vă mai spun că a cumpăra o carte - la începutul anilor '90 - reprezenta pentru un cadru didactic, realmente, o imposibilitate, iar atunci când gestul era făcut, se perturba pe luni de zile bugetul familiei, dacă investiția livrescă era una mai consistentă?
Că plecam fără pachet cu mâncare la noi, întrucât nu ne permiteam așa ceva, așteptând anotimpurile calde, pentru a ne putea amăgi foamea cu fructele verzi ale pomilor din curtea școlii, iar setea, cu apă de fântână, sălcie, băută din găleți insalubre, de unde se adăpaseră animalele satului, venite de la islaz, cu o seară înainte?
Probabil că întrebările acestea vor face deliciul politicienilor țării, care de 15 ani și mai bine, dar ce spun eu, dintotdeauna, (De ce dintotdeauna? Simplu: luați caietele revizorului școlar M. Eminescu și veți vedea acolo uriașa diferență de plată dintre un primar, mai mult ca sigur analfabet și un învățător, după care îmi veți da dreptate!) și-au bătut joc de breasla educatorilor neamului, lăsându-i în zdrențe, simpli muritori de foame.
Să vă mai spun că într-un ziar cotidian bucureștean, un publicist - pesemne umblat prin lume - arăta că un profesor în România câștigă lunar aproximativ, în medie, o 100 de dolari, în vreme ce o curviștină de lux, budapestană, aproximativ 2 000 de dolari pe noapte?
Să vă mai spun că iarna, care în școala aceea mică, amplasată pe direcția nord-sud, ținea din octombrie și până în mai, elevii scriau cu mănușile în mâini și căciulile pe cap?

Să vă mai spun că, în tot acest timp, Preşedintele ţării apărea pe micul ecran non-stop, cu un zâmbet larg pe chip? Să vă mai spun că, pupăză peste colac, ni se cereau rezultate deosebite în muncă, iar inspecţiile se desfăşurau la sânge, cu critici de tot soiul?
Bineînţeles că am întâlnit situaţii cât se poate de aberante! Spre exemplu, la un moment dat, ni s-a cerut să predăm anumite discipline, trecute ca opţionale. Nimic mai frumos veţi zice, dar disciplinele respective nu aveau nici manuale şi, atenţie, nici măcar programe! Ca să dau un exemplu concret: disciplina „integrării europene”. O aveai trecută în catedră, ca ins care predai socio-umanele. Dacă nu prezentai, în timp scurt, inspectorului de specialitate o programă realizată de tine, riscai să nu fii plătit pentru ora respectivă, deşi erai obligat s-o faci.
Eu primisem din Belgia, cu totul întâmplător, o cărţulie pentru copiii de gimnaziu, cuprinzând o asemenea problematică. M-am inspirat de acolo, prezentând inspectorului programa, ba chiar şi o schiţă personală, de manual. Nu vă spun că ipochimenul mi-a dat „indicaţii preţioase”, făcându-mi observaţii cum că, aşa şi pe dincolo, că e bine, dar ştiţi dvs., vorba idioată a românului atotştiutor: e loc şi de mai bine?! Prin urmare şi în consecinţă – aşa s-a exprimat omul, aşa am redat şi eu – a trebuit să refac programa, micul manual. I le-am dus după două săptămâni, fără a umbla prin ele nici cu un punct. I le-am lăsat pentru încă o săptămână. Când m-am dus, erau câteva adnotări făcute de el, câteva paragrafe tăiate. Le-am luat din nou, pentru a treia oară, fără să modific un rând. Când le-am reluat, de la acelaşi omuleţ, sublinierile erau puţine, aproape dispăruseră. Mi le-a returnat, încă o dată. Ibidem, cu aceeaşi poveste… A cincea oară nu făcusem - la fel - nici o modificare.
Când mi-a venit bine, în prezenţa mai multor ipochimeni de inspectori, adunaţi cu făraşul revoluţionar prin inspectoratul bântuit atunci - iar azi, mai mult ca niciodată - de stafia comunismului, a mentalităţlior cu damf dictatorial, i-am prezentat toate cele cinci variante de manuale şi programe neschimbate. Între primele şi ultimele nu făcusem nici o modificare... I-am spus-o, de faţă cu toţi! Omul nu citise nici măcar un rând din toată munca mea!
Am ieşit, nu înainte de a-i trânti foile pe masă, ducându-mă în plata Domnului, cu un cortegiu de gânduri neortodoxe la adresa drăguţului…

Dar să revin la amintirile mele de „monarhist”… Idioții! Inculții! Dacă ar şti, că în vremea regalității s-au făcut cele mai durabile lucruri ale României moderne şi contemporane… Că neamul nostru, de la Burebista încoace, a fost unul monarhic… Numai comunismul le-a băgat ipochimenilor ăstora republica în cap…

Când în cabinetul de istorie, alături de tradiționalii voievozi ai neamului, am aşezat chipurile regilor Carol I şi Ferdinand I – fotografii reproduse din manuale vechi, interbelice, salvate de bătrânii familiei, mărite la fotograf din banii mei, de profesor amărât – mi s-a părut că împlinisem un act justițiar. Dar nu m-am bucurat de actul reparatoriu prea mult, căci a doua zi, directorul micii şcoli a venit roşu la față – cum altfel? - şi mi-a ordonat să dau jos de pe pereți regii aceia netrebnici, să nu mai fac propagandă monarhiştilor, că în şcoala lui nu se face politică. Auzi, în şcoala lui…! N-am încercat să-i explic simplul fapt, că tocmai regii aceia nu fuseseră netrebnici, însă pentru a-i păstra, am recurs la o simplă stratagemă, unica, fără a fi convins că va ține: „Domnule director, i-am aşezat pe perete, tocmai pentru a le arăta copiilor chipul celor care şi-au trădat neamul!”. Nu credeam că replica mea îi va închide gura, dar miracolul a funcționat.

Din câte înțeleg, şi azi, în anul de grație 2004, se mai păstrează în mica sală de clasă, scufundată în colbul Bărăganului, chipul Regelui care a obținut independența României şi pe cel al Întregitorului de neam. Toate amintirile mele „monarhiste”, aparțin anului 1993! Pentru rigoare!

Într-o veche fotografie a familiei, de fapt un tablou oval aşezat pe un carton dreptunghiular, pătat la unul din colțuri, probabil cu niştea cafea, stătea în haina regală de paradă, străbunicul meu, cu față rotundă, mustață în furculiță, fost şef de jandarmi la granița Prutului. Avea o demnitate în priviri şi o siguranță pe care puțini bărbați o mai au. Prea multe nu ştiam despre el, căci în familie arareori se discuta despre bătrân. Doar într-una din zilele copilăriei mele, când bântuiam prin podurile caselor vecinilor după cărți rare, monede de valoare, uitate de timp, ajungând şi în vechea cămară a familiei, am dat peste tabloul cartonat despre care nu ştiam să existe. Se cunoştea că era vechi, căci avea patina inconfundabilă a scurgerii vremii, anume coloritul maroniu spre gălbui, la care se adăuga un miros de lemn păstrat la întuneric, de clei uscat amestecat cu esență de trandafir. Atunci am dat fuga la mama întrebând-o cine este omul din imagine. Mama mi-

a răspuns simplu: străbunicul tău! A slujit în armata Regelui şi a murit de inimă rea, din cauza comuniştilor care l-au lăsat în sapă de lemn.
Mai târziu aveam să aflu că străbunicul, ca atâţia alţii, după 1947, fusese categorisit drept chiabur; că i se confiscase pământul, pădurea, tot ce avea, inclusiv casa, fiind obligat să plătească la C.A.P., zilnic, o anumită sumă de bani, echivalentul laptelui pe care nu-l putea da, întrucât nu mai avea nici o vită în bătătură. Le luaseră la C.A.P., căci aşa se făcuseră averile gospodăriilor ceapiste, prin furtul averilor oamenilor muncitori, etichetaţi drept chiaburi, copiindu-se prostul model de dincolo de Prut, al asanării kulacilor. Străbunicul slujise sub doi regi, ultimul fiind Regele Mihai, iar eu avusesem norocul şi cinstea să scriu despre el, ba chiar îl văzusem la Bucureşti, la 30 de ani după moartea străbunicului...
"Uf, tati, ne-au luat hoţii pământul", zicea cu năduf străbunicul, la cei 90 de ani ai lui, mângâind prunii din faţa casei, unde ajunsese să trăiască în gazdă. El, care avusese peste 40 de hectare de pământ şi administrase un sat întreg, în marginile zbuciumate ale Prutului! Ajunsese în sapă de lemn, sărac lipit. Din cauza vremurilor nefaste, fiica lui, nepoatele, între care şi mama mea, au avut de suferit în continuu. N-are rost să dau amănunte, căci nu-mi plac lamentările, mai cu seamă că familia mea n-a fost unica năpăstuită…
Iar eu, ca urmaş al străbunicului Cânepă, jandarm în armata regală, să-i simpatizez pe cei cu zâmbet prelung, care ne spun voioşi cum vom trăi mai bine în democraţie?
Să-i cred pe ghiftuiţii trecutului comunist numai pentru că, de la Revoluţie încoace, îşi zic domni şi nu tovarăşi? Nici vorbă de aşa ceva; chiar dacă ar fi s-o iau ca pe o luptă pur personală cu rapandulele roşii, tot n-aş renunţa. Până şi aceste rânduri, dacă vor apărea vreodată, pe la vreo editură oarecare, nu vor să se constituie decât în protestul meu vehement împotriva celor care ne-au mutilat familiile, sufletele, decenii de-a rândul, iar acum pozează în bonomi. Să nu-l simpatizez pe rege şi familia sa şi să cred în comuniştii care îşi impun cu forţa, ameninţări, şantaje, teroare, voinţa de a conduce cu orice preţ la începutul celui de-al III-lea mileniu? Nici pomeneală!

Tot în acea şcoală uitată în Bărăgan, aveam să-l întâlnesc, mai târziu, pe „marele" revoluţionar bucureştean D.I. venit să doneze bani - nu ştiu de unde, căci nu cred că din ai lui -

pentru acoperişul perforat al clădirii unde ne desfăşuram activitatea.
Bineînțeles că era în vremea campaniei electorale! Dar ce credeați?
Auzisem gălăgie, încă înaintea terminării orei şi ieşisem să văd ce se întâmplă. Pe hall puțea gros a usturoi, a băutură, țigări fine. Combinație letală. Cu cât mă apropiam de cancelarie, cu atât danful usturoiat făcea mai greu de traversat spațiul. Copiii veniți în urma mea, mă întrebau din priviri. I-am concediat cu un gest scurt şi am apăsat clanța şubredă a cancelariei. Acolo, în poziție semicocârjată, aproape lingând mâna revoluționarului de conjunctură, directorul mulțumea înmiit pentru „porcoiul" de bani primiți: 10.000 de lei! Ajungeau pentru câtiva metri pătrați de tablă zincată! Vacs albina, crema puca, vorba îndrăgitului meu actor, Dem Rădulescu, fie-i țărâna uşoară!
Se râdea, se făceau glume, aproape fără perdea, buna dispoziție invadase pereții cenuşii ai şcolii. Revoluționarul duhnea a usturoi şi a băutură. Mi s-a făcut, instantaneu, greață, mai cu seamă că ştiam cine este, dar mai ales pentru că avea tupeul să vină, să arunce bani nemunciți de el, drept ajutor, instituției numită şcoală. Jignire mai mare ca atunci n-am mai simțit mulți ani de zile, până în anul 2000, când, vorba cântecului „nu mai eram copii"; atunci, un inspector limitat, mi-a rânjit dantesc când i-am prezentat umila mea diplomă de doctorat (nu eram nici primul, nici ultimul care obținea aşa ceva, dar cu câte sacrificii!) aruncându-mi printre dinții galbeni, nespălați: „Ne-ai ocolit, ne-ai ocolit!", adică ai reuşit, poate fraudulos, să-ți iei diploma.
Cu alte cuvinte, eu, cel care-mi obținusem doctoratul fără a avea cele două grade didactice, II şi I, nu le deschisesem cu capul uşa, vreme de 10 ani de zile, nu le umplusem burțile, buzunarele, aşa cum făceau şi încă mai fac aproape toți colegii pentru trecerea inspecțiilor, când în cancelarii se întind mese, care mai de care mai sofisticate, mai bogate, deşi amărâtul acela de-şi susține gradul didactic face cu siguranță un împrumut la C.A.R. – plătibil într-un an de zile, pentru o aşa corvoadă… Dar ce mai conta asta, atât timp cât inspectoraşul îşi punea semnătura, apoi se scufunda în alcool până la nas?
Dacă cineva – în România actuală - vrea să te umilească, te umileşte, dacă vrea să de discrediteze, te discreditează, dacă vrea să-ți distrugă familia, o face relaxat, în timp ce-l sună celularele, iar el bea un brandy fin. Că doar e democrație, „neamul nevoii"! Dacă un

inspectoraş prăpădit vrea să se urineze în capul profesorilor lipsiţi de coloană, o face liniştit; ba încă e invitat de amărâţi s-o mai facă şi altădată, că ei cu plăcere suportă umilinţa, atât timp cât nu le este periclitată poziţia socială - decăzută, ce-i drept - dar poziţie…

Am salutat. Beţivanul dinaintea ochilor mei s-a ridicat într-un echilibru precar, să se prezinte. Ştiu cine eşti, i-am răspuns, lipsit de orice urmă de protocol. Atunci a avut o tresărire, mai mult organică. Cineva avea curajul să-l „agreseze" la per tu. Cineva, dintr-un sat jegos, de câmpie. Cineva dintre mărunţii, neînsemnaţii contribuabili care-şi plăteau conştiincios taxele, de-i permiteau lui să se plimbe cu două …zdoase după el şi doi găligani, pe post de Kevin Costner, dar, se înţelege, fără şarmul americanului. Cineva care, pe deasupra, purta barbă, ochelari. Adică unul mai mult decât suspect. Bineînţeles că ipochimenul s-a agăţat de barba mea, făcând trimitere directă la candidatul C.D.R. Pe atunci, trimiterea mă onora, dar azi aş considera-o o jignire, pentru că omuleţul cu închipuiri clare, asemuit din profil cu Al.I.Cuza, s-a făcut de tot râsul prin politica purtată, aşa încât, cu vremea, a ajuns un nimeni pe scena vieţii politice româneşti. Bineînţeles că, la plecare, nu l-am salutat şi bineînţeles că nu am dat mâna cu tânărul revoluţionar. Directorul tremura, să nu se răzgândească, să-i ceară banii, dar „catindatul" la Parlamentul României, mai avea multe pomeni de făcut şcolilor din traseu. Pomeni care să însemne voturi, pomeni care să-i confere fotoliul de parlamentar… Ducă-se… şi s-a dus! A ajuns, poponeţ, la Cotroceni. E ditamai consilierul prezidenţial şi am mare încredere că-i oferă cele mai bune sfaturi Preşedintelui…

Ne luau pe toţi şi ne iau, din păcate, încă, drept fraieri. Drept oameni fără măduvă, fără coloana spinării. Drept inşi care se mulţumesc cu firimiturile de la masa îmbuibaţilor, guşaţilor de tot soiul – câtă dreptate avea Eminescu! - care ne arată noul drum spre culmile luminoase ale unei alte uniuni, celei europene. Căci, România asta, nu va face altceva decât să schimbe într-un secol, o Uniune cu alta, trecând chircită, de la Uniunea Sovietică, la Uniunea Europeană. Să dea Dumnezeu să-i meargă mai bine, de aici încolo, că eu nu mai am puterea să cred în promisiuni...

…Era într-o toamnă, la aceeaşi şcoală mică, de câmpie, când am primit ordin de la primarul ales, unul care avea multe lipsuri în mentalitate şi comportamentul civilizat, să facem recensământul populaţiei.

Puterea politică, guvernul, deh, avea nevoie să ştie câţi români mai rămăseseră prin ţară, după ce aceştia umpluseră Italia, Turcia, Grecia etc., de prea mult bine cât li se servea, zilnic, în România. Cu alte cuvinte, ia să vedem noi câţi negri are plantaţia de bumbac, pentru a şti cât impozit să percepem, altfel, cei patru ani de vegetat în Parlament se vor fi dovedit inutili, pentru norocoşii aleşi.
Nu mai spun că ni se recomanda să realizăm recensământul după încheierea orelor de curs, întrucât funcţionarii primăriei, care primeau bani pentru aşa ceva, erau atât de ocupaţi cu rezolvarea problemelor comunităţii, încât, bieţii de ei, nu-şi mai vedeau căpuşoarele de treburi. Ni se promiteau bani pentru munca depusă. Am acceptat - în virtutea unei sume ofensatoare, dar care-mi permitea plata telefonului şi abonamentului TV pe o lună de zile - să număr populaţia de pe unele uliţe, ori fundături ale satului. Când ni s-au mai înmânat formulare şi pentru orătăniile din ogrăzile oamenilor plus dobitoace, am încercat un soi de protest, dar neavând susţinători, am tăcut înciudat. Căzuserăm, din nou, în capcană. Inutil a spune că mi-a fost cât se poate de greu să intru în ograda ţăranului, să-l întreb câte găini are, dar am făcut-o cu mare strângere de inimă, ştiind câte eforturi depunea sclavul brazdei negre pentru o bucată de mămăligă aburindă. Am mers câteva zile de-a rândul şi mi-am îndeplinit, conştiincios, misiunea. Am văzut câteva zeci de case, familii. Majoritatea, compuse din bătrâni trecuţi de 70 de ani. Mici, cocoşaţi, smochiniţi, ne rânjeau printre dinţii rămaşi, invitându-ne în umilele lor locuinţe lutite, bucurându-ne cu o cană de lapte proaspăt. Înghiţeam cu noduri, privind mâinile lor aspre, ce nu cunoscuseră odihna, nici cremele Palmolive. A dracului viaţă, gândeam şi mă ridicam brusc, prin fumul mămăligii prinse de fundul ceaunului, pretextând diverse scuze, ieşind din mica „bucătărie" improvizată ca un şopron, pornind spre alte fundături, urmărit de lătratul câinilor lipsiţi de blană, râioşi, costelivi, de puteai să-i foloseşti la orele de zoologie pentru studierea scheletului, fără autopsie.
Când să strângă directorul listele întocmite de toţi colegii, eu m-am opus. Vroiam să văd, mai întâi, banii. Bineînţeles că a ieşit scandal, pentru că datele trebuiau să fie predate la un anumit interval cronologic. Puterea era nerăbdătoare; vroia să ştie cum stă cu negrii! Iar eu, imbecilul, mă opuneam! A venit însuşi primarul şi s-a răstit la mine să-i dau listele, că de nu… Că de nu, ce? i-am replicat, făcându-l să-şi înghită vorbele. Apoi i-am amintit de banii promişi.

Ne prostea din nou, inventând nu ştiu ce scuze contabile, birocratice etc. Nu mă interesau. Eu vroiam banii pentru timpul pierdut, galoşii tociţi, frigul îndurat. Nu-i primeam, nici el nu primea listele! Când am văzut că vrea să mi le smulgă din mână, le-am rupt bucăţele şi le-am aruncat în soba unde pâlpâia un foc anemic. Vâlvătaia a crescut preţ de câteva secunde, apoi şi-a revenit la normal: mică, palidă, fără forţă calorică. În mine creştea atunci inima, iar primarul pleca cu buzele umflate, proferând ameninţări. Bineînţeles – îmi place acest cuvânt, bineînţeles, tocmai de aia am să-l folosesc, până s-o îngreţoşa cititorul de el, e bine? – că nici până azi nu au primit banii profesorii care, conştiincioşi dar umili, îi dăduseră listele primarului… Aş putea scrie un alt roman, numai cu amintirile mele de la cea şcoală, dar mă gândesc că poate nu e bine… Şi totuşi…

…Era directorul şcolii nu numai un model de supuşenie ofensatoare naturii umane, ci şi unul de o corectitudine dusă la absurd, dar poate că vina nu era în totalitate a lui, ci a sistemului ce-l modelase, sistemul comunist. La urma urmei, putea produce bun ceva în natura umană, comunismul? Vă las pe dvs., să meditaţi, să răspundeţi.

Întotdeauna, când comportamentul nostru capătă contururi prea întunecate, dăm vina pe sistem, deşi dacă am avea putere, ne-am putea rupe de acesta. Omul nostru nu avea putere. Omul nostru rămăsese cu obiceiuri vechi, pe care doar ieşirea la pensie, posibil să le fi vindecat, deşi am duioase îndoieli. (E corect aşa, duioase, nu dubioase!).

Ţinea regulat şedinţe, de parcă trebuia să îndeplinească un plan anume, şedinţe devenite un adevărat ritual sado-masochist. Majoritatea profesorilor din şcoală făcea naveta, oraş-sat şi retur. Aproximativ 45 kilometri zilnic, într-un autobuz care pleca la şapte fără un sfert dimineaţa, iar la şi jumătate ne lăsa în faţa şcolii. Traseul era parcurs în cântecele puse la casetofon, gusturile limitate ale şoferului însemnând - ţin minte şi acum - celebrele formaţii „Fraţii Peşte” ori band-ul cântăreţei „Nasta din Berceni”. Muzică idioată, în care versurile cele mai frecvente erau despre una Mona care se mărita şi care producea, pare-se, mare tragedie în sufletului tânărului, dar inepuizabilului manelist. Era „perfectă” pentru tonusul nostru cotidian. La întoarcere, maşina trecea variat, când la 13.30, când la 14.00, aşa că, dacă nu erai la vreme în staţie, o pierdeai. Următoarea sosea tocmai la orele 17.00! Navetiştilor, în

general, iar mie, în mod special, orele aşezate cu mare atenţie în orar se terminau, arareori, la 13.00. Paremi-se că numai o dată, şi atunci, vinerea. În rest, trebuia să ne descurcăm cu aşa zisele „ocazii", ori cu ultimul autobuz. Ziua întreagă era ratată pentru mizerul salariu, pe atunci, de 50 ori 60 de mii de lei. Iar directorul avea groaznicul obicei al şedinţelor aşezate, întotdeauna, la orele 13.00! Şi cum numai discursul prelung, sforăit al lui, ţinea cam o oră şi jumătate – aveam să cunosc pe propria-mi piele cât de mult le place comuniştilor să se audă pe sine perorând în eter, ani de-a rândul! – maşina de orele 13.00 (se înţelege!) era pierdută. Ipochimenului puţin îi păsa, căci casa lui se afla peste drum de şcoală, iar orele, din orarul făcut de el ori de consoarta lui, care lucra în aceeaşi şcoală, se terminau pentru el regulat, negreşit, la 12.00! Adică avea timp berechet pentru masa de prânz şi de-o aţipeală înaintea şedinţei… Azi aşa, mâine aşa, până într-o zi când i-am copt-o. Am ascultat liniştiţi discursul lui, auzind autobuzul trecând şi aşteptând ca directorul să se ridice, să considere şedinţa încheiată. Numai că eu şi alţi câţiva navetişti, notasem cu lux de amănunte tot ceea ce îngăimase. Şi l-am luat la întrebări constant, ritmic, preţ de trei ore. Undeva, în jurul orei 17.00, ne-am oprit ieşind în staţia de autobuz, în vreme ce directorul cu soţia lui o zbugheau pe uşă, de parcă le luase casa foc. A doua zi, la şcoală, omul avea o figură mai mult decât plouată. Din cauza şedinţei prelungite, n-a mai avut timp să ajungă pentru a alunga graurii din via nobilă, tocmai bună de cules. Urmarea? Trei sferturi din recoltă, compromisă. Aproape că-i curgeau lacrimi din ochi, în timp ce noi abia ne ţineam să nu izbucnim în râs de satisfacţie. De atunci, şedinţele s-au prescurtat în mod vădit; uneori, nici nu se mai ţineau. Astfel, ne puteam vedea liniştiţi de ore, de drumul nostru de navetişti ai foamei.

Break work, 2004.

Azi a venit un profesionist şi mi-a adăugat al doilea hard-disk. Pare să meargă mai bine, deşi nu mai pot asculta ca înainte CD-urile. Lucrez fără muzică, iar acest lucru este destul de enervant, întrucât îmi scade concentrarea. Totuşi, lucrez.

Îmi aduc aminte, că la sfârşitul anului 1993, aşa, cam la îngânarea toamnei cu iarna, am primit o veste urâtă: murise nea'Jipa.
Singur, uitat de lume, bolnav, într-un apartament lipsit de căldură, unde igrasia făcuse ravagii. Am fost şi i-am dus un buchet de garoafe albe. Era singur în casa mortuară, numai la uşă se afla un paznic. Prin perdelele cernite sufla un vânt rece, făcând ca lumânările să tremure intermitent. Era într-o dimineață, iar lumea încă nu venise să-l conducă pe ultimul drum. Parcă zâmbea, deşi nu cred că asta dorise să exprime, în ultima clipă a vieții. Am aşezat, înfrigurat, la picioarele sale, apoi de jur împrejur florile şi i-am şoptit înghețat: "Ne-au învins comuniştii, nea'Jipa! Mare dreptate ai avut!", după care am aprins o lumânare. Am mai zăbovit câteva minute, apoi am plecat. La înmormântare nu m-am dus. Nu suport ideea ca omul să fie băgat într-o groapă şi lăsat pradă viermilor. Mi se pare mai corectă atitudinea vechilor daci, aceea a incinerării. Te purificai prin foc în timp ce sufletul ajungea la Divinitate…

Soția bate discret în uşa biroului. Îmi aduce aminte că se duce la ziua de naştere a unei cunoştințe, de fapt o ştiți, aceea căreia m-am prezentat, la un moment dat, în nobilul costum adamic… Ştie că nu merg, dar mai încearcă, o dată, să mă convingă… să n-o las singură. O refuz politicos şi-i transmit că-mi pare rău. Am fost atâția ani de-a rândul la ea, încât m-am săturat. De fiecare dată apar aceleaşi rude plicticoase, care se aşază cuminți în jurul mesei, aşteptând rândurile de mâncare, ca la pomană. Nici muzică la casetofon nu pune, măcar pentru a nu se mai auzi dialogurile stupide, conjuncturale. Lasă doar televizorul pe un program de ea ales şi ascunde telecomanda, pretextând că s-a stricat. Te ghiftuieşti de mâncare, uneori din carne ținută la congelator luni de zile, iar la sfârşit eşti servit cu un tort uriaş, compus dintr-un milion de ingrediente, încât acrul se amestecă binişor cu amarul, dulcele cu săratul, frişca împreună cu alunele, feliile de portocale cu ananasul pescuit din compot şi tot aşa, încât, după ce pleci de la ea, te feliciți în gând că stai atât de aproape…
Revin la ale mele. Prin geamul întredeschis bate vântul, lin, răscolind frunzele plopilor îngălbeniți. Iar lucrul acesta îmi aminteşte, inevitabil, de mare…
V-am spus că anul acesta am fost la mare? Miracol! După ani de zile, am reuşit să ajungem, pentru o săptămână, la mare, să evadăm din oraşul prăfuit, din cartierul plin de jeg. Nu mai văzusem marea din studenție, adică de vreo 18 ani. Nu pot spune că n-am regăsit-o

schimbată. Era, şi chiar în bine. Hotelul, amplasat pe malul lacului Siutghiol, avea o faţadă spre mare, iar cealaltă către lac, lăsându-se înconjurat de flori multicolore, vesele, gazon cât se poate de verde, veşnic udat din aspersoare zi şi noapte. Seara, mingea aurie de pe cer cădea ca un puf liliachiu dincolo de lac, dincolo de un mal înalt, acoperit cu vile pompoase, în vreme ce apa era brăzdată de vaporaşe albe, albastre, roşii, portocalii. Masa o serveam la terasa restaurantului aparţinând hotelului şi nu pot spune că era lipsită de consistenţă. Ba, dimpotrivă.

Vântul se juca prin plopii părculeţului din preajma terasei - aşa cum o face acum în dreptul geamului meu - aducând miros plăcut de sare, nămol. Undeva, ţipau pescăruşii, destul de sinistru. Poate că numai ţipătul lor era singurul lucru trist din staţiune, încolo, multă lume optimistă, mult soare, multă distracţie, motociclete de mare viteză, maşini superluxoase, telegondola, parapantele, schi-jeturile, bărcuţa „Europa", evident, care pentru 30.000 de lei te scotea puţin în larg, satul de vacanţă, femei, mii de femei cu sânii goi pe plajele întinse, valurile albe, ca dantura de fecioară care face reclamă pastei de dinţi, sau limpezimea, liniştea apei, dimineaţa devreme, când mai nimeni nu era pe plajă; doar oamenii salubrităţii, căci românul, în general, este needucat şi lasă multe mizerii chiar în spaţiul unde se simte el mai bine, mai confortabil.

Cel mai frumos lucru la mare îl reprezintă copiii mici, de trei, patru anişori, cu părul auriu sau nu, care au primul lor contact cu nisipul infinit, marea buclucaşă ce-i loveşte atunci când se aşteaptă mai puţin, exact peste fundul lor mic, obraznic. Atunci sar, râd, fac zgomot, aleargă spre ai lor, arătând tuturor minunea ce li s-a întâmplat.

Încolo, farmecul traseului pe care-l făceam dimineaţă de dimineaţă, pe lângă un zid de piatră destul de vechi, aparţinând unor vile interbelice, smulgând un fir de iederă din braţele verzi revărsate sălbatic, dar elegant, peste trotuar, nisipul fin, proaspăt nivelat, chez-long-ul adăpostit sub o umbrelă generoasă, băiatul sau domnişoara de la bar care te serveau imediat cu o băutură, o salteluţă moale, cât să nu simţi răcoarea matinală, soarele căţărându-se lin din mare pe cerul netulburat de nori, pasul molcom al valurilor abia trezite. În marginea mării am uitat de grijile pământului, de toate probleme cotidiene, de mizeria zilei. M-am simţit liber, sănătos; stresul pierise, iar stomacul, chinuit în timpul anului, acum se recunoştea învins, lăsându-mă să mă bucur de toate.

Am observat unele lucruri la mare, acolo unde credeam că mă voi plictisi, căci mie îmi place mai mult muntele, unde privirea şi spiritul nu se pot odihni nicicum. Mă voi opri asupra unuia singur, care m-a amuzat…

Hotărâsem să merg pe malul apei, călcând scoicile fine, practicând, astfel, o terapie mai puţin obişnuită, în timp ce algele aduse de valurile mici îmi alintau gleznele bronzate. Distanţa parcursă era destul de lungă, aproape că ajunsesem din Mamaia la Constanţa când, văd la un moment dat, doi ţărani autentici, îmbrăcaţi în hainele ţinutului lor, botoşănean. Ţăranul cu femeia lui. Ea, cu fustele negre, puţin ridicate, iar el cu picioarele goale purtând pantalonii sumecaţi, până către genunchi. M-am luat încetişor după ei, să-i ascult ce şuşotesc. Înţeleg că sunt veniţi tocmai din nordul Moldovei, pentru a vinde fructe, aici, pe litoral. Cred că au mai mult de 60 de ani. Mănâncă amândoi câte un corn umplut cu gem şi îşi plimbă ochii peste mulţimea pestriţă dând, din când în când, din cap. Dacă la început el era destul de vorbăreţ, cu trecerea timpului ajunsese să nu mai scoată nici un cuvânt. Se minuna onomatopeic, ţinând mâna la gură sau făcându-şi cruce, ori de câte ori trecea prin faţa lui o femeie cu bucile roz-cafenii şi ţâţele goale, semeţite în vânt. Contrar obiceiului, femeia o luase de la un timp înaintea bărbatului vorbind de una singură, în vreme ce acesta uita să-şi înghită colţul de pâine. Când femeia îi aminti câţi bani câştigaseră numai din vânzarea prunelor, că făcuseră o afacere bună pe litoral anul acesta, ţăranul se grăbi să adauge că şi la anul tot aici vor veni… da, da, tot aici…şi grăbi pasul în urma nevestei, aruncând o ultimă privire fotografică, asupra unei blonde aurii, cu pieptul umflat, mameloane vişinii, care ieşea din spuma mării, aidoma Afroditei. Ţăranul se împiedică de un copil; se opri dintr-o înjurătură, punându-şi palma în dreptul gurii, alergând să-şi ajungă consoarta. În dreptul ei, îi zise, aproape şoptit: şî tu, fimeie, poţi sta cu ţâţili goali când merjim sînguri la cosît, cî doar nu ai alăptat copchiii, şî poţi arăta lumii ci arătă aistea di pi plajî…iar ea îl privi zâmbind, şoptindu-i o drăguţă vorbă secretă…

Sejurul a fost ca un vis frumos, unde lucrurile se întâmplă mai intens, mai adevărat, mai colorat decât în realitate, iar atunci când te trezeşti rămâi în suflet cu inevitabile păreri de rău…

La sfârşitul unei alte veri, nu mai ţin minte exact când, poate prin 1994 ori 1995, dar nu asta are importanţă, plecasem spre Bucureşti

într-o plimbare lipsită de griji. Trecusem de doi ani cel mai imbecil examen din sistemul nostru, definitivatul, şi acum nu-mi doream altceva decât să văd capirala relaxat, să bat cu pasul cât mai multe străzi, bulevarde. Zis şi făcut. Într-o dimineaţă caldă de august poposeam în Gara de Nord. Mă feresc la ieşire de taximetriştii insistenţi pornind per pedes spre Piaţa Universităţii. Trec pe lângă vitrine vii, multicolore, amestecându-mă printre miile de pietoni, topindu-mă anonim, iar lucrul acesta îmi conferă o siguranţă, o plăcere clandestină, pe care nu mi-o permit în târgul nostru prăfuit, întrucât acolo este imposibil să nu te recunoască cineva în două minute de mers pe jos, să nu te abordeze, ori măcar să-ţi facă disperat cu mâna, de pe trotuarul de vis-a-vis. Arborii s-au scorojit de rugina începutului timpuriu al toamnei, iar frunzele par că-şi iau cu regret adio, plecând într-un zbor planat, în unica lor aventură spre caldarâmul cenuşiu. Ajung în dreptul mai multor guri de metrou, dar mă feresc să folosesc această modernă maşinărie subterană. În fine, după mai bine de o oră de mers, ajung la Universitate, locul unde mă simt în largul meu, căci ştiu zona relativ bine, dar mai cu seamă, fiindcă aici găseşti numeroşi anticari ambulanţi. Mă decid greu cu cine să încep; cu cel din pasajul metroului, ori cu vânzătorii din faţa Universităţii. În fine, e mai puţin semnificativ acest lucru. Bani am destui la mine, căci unul din scopurile provincialului care trăieşte în mine, este de a face rost de cărţi, ori de câte ori vizitează vechea capitală a Moldovei, sau Bucureştii, aşa că pornesc „periegheza" livrescă…

Breaking news, 2004.

Amintirile-mi sunt curmate, brusc, de ştirile privind negocierile dintre sindicaliştii din învăţământ şi guvernanţi. Năstase iese în faţă cu o voce sigură, afirmând că nu are nici o îndoială în privinţa măririi salariilor profesorilor. Apoi, vestea că unii, aflaţi la început de carieră, profesori debutanţi, vor primi 700.000 de lei în plus – probabil aşa cred cei care conduc ţara, că-i vor atrage pe oameni în această nobilă ramură de activitate! – în vreme ce alţii, în pragul pensionării, cu toate gradele susţinute, vor

primi 2.300.000 de lei mai mult; e vorba de cei cu 40 de ani de muncă!
Însă nu asta m-a făcut să ciulesc mai bine urechile, ci ştirea imediat alipită problemei salarizării profesorilor: parlamentarii – ăia adormiţii, ăia absenţii, ăia care se scobesc în nas şi mănâncă la restaurante cu preţuri care sfidează traiul actual din România, căci de bunul simţ nu se mai poate vorbi, ăia care sunt deferiţi Parchetului, cercetaţi împreună cu tot soiul de „cămătari”, ăia care votează cu câte şapte cartele electronice în numele absenţilor, ăia care habar n-au ce scrie în Constituţia neamului etc., ei bine, tocmai ăia îşi pregătesc o lege prin care să li se acorde o pensie de 24.000.000 de lei (!) vitală - pare-se - celor care nu vor mai obţine în alegerile din toamnă, scaunul dulce de parlamentar!!!
Te-apucă groaza, disperarea, că asemenea inşi îţi pot hotărî destinul, ţie ca persoană, sau nouă, ca neam.

Revin, oarecum nervos, la masa de scris. Calculatorul n-a apucat să-mi introducă screen saver-ul, aşa că pot continua, fără o comandă în plus, lucrul…
Bucureştiul părea că se scufundă într-o perdea foarte fină de praf, filtrată prin soarele vişiniu, depărtat. Zgomotele mă loveau din toate părţile, inclusiv dinspre cerul acoperit cu nori vremelnici, acolo unde, după opinia mea de novice, două sau trei elicoptere se jucau fără folos. Ajung în dreptul mai multor standuri cu cărţi ieftine. Titlurile sunt atrăgătoare, incitante. Mă aplec spre un grup de cărţi aşezate într-o margine de trotuar, pe care nu le ridica nimeni. Observ, cu stupoare, că sunt din colecţia Biblioteca Orientalis, editate sub atenta grijă a celui care a murit atât de tragic, Idel Segall. În fapt, toată seria este îngrijită de nobilul om. Această carte pe care o ţin în mâini respiră aerul anilor 1978: „Cultură şi filosofie indiană în texte şi studii”, autor Theofil Simenschy. Stupoarea capătă nuanţe accentuate tocmai acasă, când, luând cartea pagină cu pagină, observ ştampila unei mari biblioteci bucureştene. Una care a fost mitraliată, arsă în timpul Revoluţiei, una din care au dispărut, pentru veşnicie, manuscrise aparţinând lui M. Eminescu.
O fi fost furată în timpul evenimentelor din decembrie 1989, sau ulterior, de vreun „cititor” certat cu legea? Nu ştiu. După momente de ezitare, de dialog cu propria mea conştiinţă, pun mâna pe telefon şi sun la serviciul de carte, relaţii cu publicul, al bibliotecii cu pricina, însă am ghinionul să dau peste o voce acrită ce mă repede

cât aş zice peşte. Las să treacă vreo trei, patru zile. Telefonez din nou, dar nu reuşesc să leg nici un dialog; se pare că persoana aceea este unica abilitată să răspundă telefoanelor din provincie. Păcat! Renunţ. Şi azi am cartea în biblioteca personală. De fapt, bună parte din colecţia Orientalis, unde se includ şi cărţi aparţinând lui Sergiu Al-George, ori altora, ce tratează chestiuni despre textele hittite, cultura chineză etc., am compus-o din cărţi luate de la vânzătorii ambulanţi. Puţină lume se apropie de Orient în România, deşi avem tradiţii seculare în acest sens, serioase, de la Haşdeu şi Eminescu la Eliade, Blaga, Al-George… Pe cei tineri, de azi, nu prea-i ştiu, cu excepţia lui Mircea Itu şi Şovărel.

Plimbarea mea prin Bucureşti a fost de un real folos, căci m-am întors cu o geantă de cărţi valoroase. De ceva timp, mai ales de când m-am despărţit de politică, am început să-mi completez biblioteca, în limita posibilităţilor.

Ştiu că se iscă tot timpul discuţii în casă pe această temă, că uneori nu mă pot abţine cumpărând cărţi cu banii necesari întreţinerii apartamentului, dar am învăţat că trebuie să profit de ocazie. La început, când biblioteca avea doar câteva sute de cărţi, soţiei îi era mai uşor să mă urmărească, detectând dintr-o privire ce titlu nou a apărut în raft. Acum însă, când scriu aceste rânduri, lucrul a devenit infinit mai greu, căci numărul lor a sporit, posibil la vreo 4 sau 5 mii de titluri. Şi totuşi, de fiecare dată când aduc o altă carte, nu trece mult timp, că o detectează cu satisfacţie de Scherlock Holmes în priviri, însă fără a mai face comentariile aprige, de odinioară. Probabil s-a obişnuit cu nebunia mea şi mă lasă în pace, căci mă vede satisfăcut ca un copil atunci când intru în micul apartament cu o nouă carte în mână. Au fost zile când am mâncat numai cartofi, sau fasole, doar pentru a-mi putea lua anumite cărţi rare, comandate din străinătate, a căror valoare financiară depăşea jumătate din salariul meu. Dar pentru mine erau cărţi vitale, nu puteam lăsa să-mi scape din mână. Timpul liber mi-a permis reînnodarea unor mai vechi preocupări - sporadice în liceu - mai organizate în vremea facultăţii: studiul lumii orientale, în special al celei indiene. Nu ştiam acum, după atâţia ani, în ce aventură spirituală mă angajam. Aveam să aflu mai târziu despre imensitatea comentariilor asupra cărţilor sacre orientale, cât şi despre cărţile însele. Citind afirmaţia unui mare yogin, care spunea că şi-a prelungit viaţa de trei ori pentru a pricepe literatura sfântă fără a atinge performanţa dorită, nivelul râvnit, mi-am dat seama, în plus,

de travaliul ce se cerea depus. Dar eu mă aflam abia la început şi, ca orice inconştient, care crede că-i va fi uşor să treacă oceanul cu o barcă simplă bazându-se numai pe forța brațelor proprii, m-am aventurat cu ochii închişi, acceptând provocarea. Ce a ieşit, veți vedea în continuare, dacă, respectând într-un anume fel imperativul kantian, va fi răbdare, tutun prin preajmă... Atunci, cine ştie, poate experiența mea va folosi şi altora...

Second breaking news, 2004.

Târziu în noapte, se aruncă în eter ştirea că s-au încheiat negocierile dintre sindicalişti şi guvern. S-au mai smuls ceva bănuți din ghearele hulpave, de sorginte bugetară, pentru a ne cârpi buzunarele. Totuşi, haosul nu este îndepărtat, căci o parte din profesori vor merge la deschiderea anului şcolar, iar alții nu. Ne vor aştepta copiii în curtea şcolii, cu flori, zâmbete, ochi neliniştiți în cap, părinții emoționați şi temători pentru propriile odrasle, iar noi vom lipsi. Decid să merg, împotriva tuturor. Voi fi lângă acei copii, care încă mai cred în mine, în noi...

Amuzament deplin, a doua zi, la deschiderea şcolii. Nu e vorba de slujba religioasă a părintelui care, prin vorbele sale, s-a rugat pentru pogorârea înțelepciunii în mințile celor prezenți, dar şi absenți, ci de aşa-zisele „cuvântări" ale notabilităților, pline de anacoluturi, propoziții greu inteligibile, eliptice, ticuri verbale gen „deci", „oarecum", repetate cam la două, trei cuvinte. Apoi clasa, ritualul distribuirii manualelor vechi şi noi, ochii, fețele luminoase ale copiilor dintr-a V-a A. Sunt simpatici, nu au figuri de Neandhertal, cum mi s-a mai întâmplat să văd în anii anteriori. Şi dezghețați la minte. Abia aştept să pot lucra cu ei...

Un alt lucru mă lasă cu gura căscată, deşi n-ar mai trebui, că doar m-am obişnuit cu felul unor profesori de a face „educație"; un copil, destul de firav, dar curat îmbrăcat, ca în prima zi de şcoală, se apropie timid de o profesoară bine împopoțonată, căreia aurul îi atârnă larg pe gâtul gros; îi oferă un buchețel de flori, mai mult ca sigur cules din grădina casei. N-a avut bani să cumpere buchete frumos învelite în hârtie şi celofane, cu multe steluțe, ca alți copii. E singur. Părinții sunt plecați în Italia. (Să fie, în afară de disperarea

pe care ți-o dă foamea, acest exod al românilor spre străvechiul pământ latin, o chemare subconştientă, ori inconştientă, către acel neam care a mai încercat, demult. să ne civilizeze, dar ne-a părăsit fără a reuşi prea mare lucru?)

Nu ştiu, tot ce se poate... Mâinile copilului tremură de emoție, iar vocea i s-a sugrumat undeva, căci mare lucru nu poate rosti; cu toate acestea, întinde buchețelul doamnei profesoare care abia-şi cuprinde grămada de flori primite. N-are timp să privească în ochii copilului, nici măcar nu-i mulțumeşte, ci se răsteşte la el cu o întrebare, care până şi pe mine mă lasă fără suflare, preț de câteva secunde: „N-ai văzut mă, cât de scurte sunt cozile? Astea-s flori? Cum să le pun eu în vază? Iați-le acasă şi dă-i-le lu' măta!"...

Era acelaşi copil care, altădată, trimis să cumpere biscuiți şi pâine pentru câinii care împânzesc ograda şcolii, a aşteptat să intre protectoarea câinilor în cancelarie pentru a se repezi cu un picior în stomacul unei potăi jegoase şi să culeagă de pe jos, biscuiții ce încă nu fuseseră dibuiți de colții câinelui. Cum întâmplător am observat scena din hall-ul clădirii, am ieşit rapid şi am strigat la copil. Acesta a venit către mine, ascunzând la spate pachetul rupt. Stătea în fața mea - de parcă ar fi trebuit să se repeadă asupra capului său o serie de palme, pumni - cu ochii în jos, țintind un punct anonim, din cimentul ogrăzii. Credea că o să-i fac observație, că o să-l cert pentru că îndrăznise să se înfrupte din hrana sortită doar câinilor, ori poate aştepta ca pe o izbăvire bătaia... Câțiva colegi, ştiam că au drept procedeu didactic, verificat de generații, „sfânta bătaie". Am scos din buzunar câțiva bani şi i-am spus să-şi ia din ei ce-şi doreşte el mai mult. A aruncat biscuiții câinilor alergând spre chioşcul din vecinătatea şcolii. După un minut ieşea cu un pachet de biscuiți, ca ai câinelui, şi o sticluță de Cola, de 250 de ml.

Nu rezolvam nimic prin gestul meu, conştientizam, dar vag, simțeam o consolare a faptului că nu eu sunt vinovat de toate nedreptățile pământului...

Glissando.

E perioada, poate, cea mai frământată a vieții politice din România. Mineriadele au lăsat urme grele pe obrazul țării, mutilând, mai mult, chipul schimonosit de durerea, umilința celor cinci decenii de sovietizare absurdă, a unui neam obişnuit, cândva, să trăiască în demnitate.

Acuzații peste acuzații în Parlamentul țării, cuvinte grele, de ocară, aruncate de la tribuna legislativului, între intelectuali care nu-şi mai pot ține în frâu umorile, nervii, poate vedea orice român la ceas de seară, în loc de emisiuni culturale, ori filme clasice, muzică de calitate etc. Într-un Parlament unde, odinioară, țineau discursuri oameni de calitatea lui Iorga, Take Ionescu, Maniu şi mulți Brătieni celebri…
Azi, țoapele s-au văzut cocoțate pe creştetul nației şi defechează cu bucile răscăcărate aidoma târfelor ordinare care nu-şi mai pot controla sfincterele de atâta…efort!
O națiune întreagă îi vede, dar nu mai ştiu dacă o națiune întreagă se cruceşte. Pâinea şi circul sunt oferite ochilor de vârste diferite, într-un dezechilibru evident, fiindcă pâinea cam lipseşte… Sincer, nu credeam în momentele Revoluției, că voi avea parte de aer irespirabil, în România. Speram să pot trăi liber, să pot trăi decent, odată comunismul curățat; numai că acesta nu se poate curăța definitiv, ireversibil, decât dacă am avea parte de încă o „noapte a Sf. Bartholomeu", lucru realmente imposibil de îndeplinit azi, când până şi în puşcării cei mai bestiali criminali se bucură de drepturile omului. Ce-i mai dureros e că şi tinerii apăruți după Revoluție - mulți dintre ei destul de inconştienți - calcă servil, dar vajnic, pe urmele tătucilor comunişti, venind cu propria lor contribuție, mai adăugând ceva din zelul creator, mai umflând şi ei gogoaşa…
Şi când credeam că totul e pierdut în această țară, iată că flacăra speranței mi se reaprinde, fără a bănui că ea va izbucni tocmai din pământul natal, din ținutul mioritic, atât de cântat de unii, blestemat de alții…

Remember 1992

.

Cum prin anii '90 eram bolnavi de televiziune liberă, ziare libere, radiouri libere - mă rog, compensare, poate, tardivă a lagărului în care ne fuseseră terfelite, zdrobite, conştiințele – nu mă pot opri să nu slalomez, zilnic, printre cele 39 de canale ale Samsung-ului, „tehnologie pentru o viață". Mă opresc acolo unde se relata despre „un colț de plai, pe-o gură de Rai". Reportajul arăta nişte inşi care fugăreau cu bâta alți inşi, într-o regiune pitorească a ținutului putnean: parcul secular, dendrologic, de la Lepşa. Ce se întâmplase? Într-un spațiu unde legea interzicea cu desăvârşire construirea de vile, un fost prefect şi un primar îşi ridicaseră, se

pare, fără nici un fel de autorizație, ditamai casele. (Fac o paranteză; întotdeauna m-a impresionat arhitectura, de la Vitruvius încoace şi chiar înaintea romanului. Templele antice înălțate, înțelese ca efort al omului de a-şi redobândi condiția primară, paradisiacă, atât de naiv pierdută, se vădea în mintea constructorilor ca o supraetajare din piatră, spre cerul atât de îndepărtat. Această cățărare permanentă, de la piramidele egiptene, până la zgârie-norii de azi, nu face altceva decât să ilustreze regretul omului pentru condiția lui actuală, deşi mulți văd în ele doar măreția, grandoarea geniului arhitectural.

Ei bine, şi noi, românii, avem partea noastră de contribuție în spațiul nobilei profesiuni, arhitectura. Chiar localnicii, concetățeni de-ai mei, se pot mândri cu arhitectul I. M. al cărui bust, regretabil, a dispărut din oraşul nostru, cam de multă vreme. Am aflat că îmbătrâneşte, pe undeva, în întunecimea camerei de materiale a muzeului local de istorie…

…Cel mai bine se poate vedea cum funcționează, în concordie, spiritul arhitectului cu mâna constructorului, la Sinaia, acolo unde casele, deşi noi, nu strică absolut cu nimic înregului peisaj, iar vilele clasice ale perioadei neorenaşterii germane conviețuiesc alături de acelea contemporane, prelungire firească a viziunii celor ce-au înălțat minunea din Carpați: Peleşul!

Ei bine, de la atâta grandoare seculară, conservată atent de edilii oraşului Sinaia, coborând spre zonele de câmpie, nu poți observa decât nota discordantă pe care o fac sute, poate mii de hangare – pretențios intitulate vile - cu zeci de camere înălțate pe diverse străzi, înalte cât un bloc, cu linii drepte, lipsite armonie şi imaginație. Nu mai afli nici o continuitate; nu mai e practicată nici o politică a concepției arhitecturale, unde vechiul să se îmbine fericit cu noul. Întâlneşti - de-a valma - tot soiul de cutiuțe suprapuse, acoperişuri țuguiete, strălucind gitanesc în lumina orbitoare a soarelui reflectat de tăblii expuse indecent retinei…).

Tocmai astfel de case îşi făcuseră oamenii noştri la Lepşa!

Televiziunea, pe atunci liberă – doar v-am spus că eram obsedați de acest concept şi obsedați am rămas până azi! – îşi trimisese un cameraman, plus un reporter, unul C.R., pentru a investiga problema, la solicitarea unui tânăr promițător în ale politicii locale, M.O., cel despre care se va spune că întruneşte calitățile înalte ale unui BARON.

Bineînțeles că, pe atunci, acesta era un cvasinecunoscut - mă refer la tânărul politician! - dar pentru mine lucrurile nu stăteau deloc aşa, căci lucrase, vremelnic, în redacția ziarului „Viitorul". Acesta se lupta acum pentru apărarea pădurii seculare din regiunea Lepşa cu rapizii îmbogățiți ai vremii, de pe urma Revoluției.
Sigur că părea un nou David, care-şi îndrepta piatra spre capul Goliatului impertinent. Numai că Goliatul nu s-a sfiit de cameraman, nici de David, nici chiar de Televiziunea Liberă, punând zdravăn mâna pe bâtă, fugărindu-i pe cavalerii albi ai dreptății.
Confruntarea s-a soldat cu propulsarea lui David în fruntea celui mai popular partid de stânga din județ, iar de atunci şi până azi - într-o unanimitate care pune la grea încercare subtilele acorduri ale democrației de sorginte atheniană - omul a rămas în funcție fără probleme, căci niciodată, dar absolut niciodată, nu a încălcat legea, întrucât tot ce a făcut, a făcut „spre binele cetățenilor din sfântul ținut ce-l păstoreşte, pentru popor şi cu poporul în frunte".
Mă apucă, astfel, nostalgia în glissarea mea duioasă şi-n minte-mi picură versuri celebre, pentru vremea când au fost fătate: „Vom munci şi vom lupta/ Să-ntărim Republica", ori trepidantele: „Dai în mine, dai în tine,/Dai în fabrici şi uzine".
Azi, tânărul nu mai este tânăr, e om matur şi fără el, zău, nu ştiu dacă ținutul V. ar putea supraviețui… I se spune, de la un timp, „BARONUL", deşi, personal, habar n-am de unde i se trage aşa titulatură, care, totuşi, nu aduce prea rău cu blazonul nobiliar al ținutului mioritic. Paremi-se că însuşi Carol I al României avusese un titlu nobiliar legat de V. Ba chiar fusese şi o variantă de ridicare a Peleşului în Carpații de Curbură, însă proiectul a căzut, probabil pentru că măreața clădire ar fi fost prea aproape de ruşi, cine ştie…?!
De ce să nu fie, după ducele de V. - Carol I - şi BARONUL M. O., tot întâiul? Pe cine ar deranja acest lucru? Poate pe unul Cozmâncă, om politic controversat, care, venit pe plaiurile noastre în nu ştiu ce vizită cu iz mai mult sau mai puțin politic spunea - într-un interviu acordat ziarului ce sprijină fățiş opera de construcție, refacere a V., în spiritul pur european al prezentului – citeşte, pe placul Uniunii, unde urmează să intrăm cu toții, cu mamă şi cu tată! - vorbe destul de cețoase. Iată ce nedumeriri metafizice, ce angoase subterane îl frământau pe acest Cozmâncă: „Nu am nici o dovadă palpabilă că ar fi baron local, aşa cum a scris presa. Voi veni la F., nu să verific

dacă O. este baron local sau nu, ci să îi sfătuiesc pe oamenii noştri din V. să se ferească de a intra în posturi care le-ar putea atrage eticheta de baron local. În conferinţa de presă am spus că trebuie schimbată noţiunea legată de baron local. Trebuie să vedem exact ce înseamnă această etichetă şi care sunt dovezile care stau la baza acestor etichetări". (Vezi M. de V., din 28 iunie, 2003!).*

Nu ştiu dacă liderul bucureştean O.C., va ajunge să citească aceste rânduri, deşi nu ascund că am speranţa vagă a publicării scrierii de faţă, cândva, undeva, dar dacă nu se va întâmpla acest lucru, iată ce-i propunem, spre liniştirea domniei sale: luaţi dicţionarul explicativ, luminându-vă acolo, asupra noţiunii de baron, fie el şi local.

Domnule dragă, (Măi dragă, domnule! variantă folclorică, postdecembristă) pentru a economisi, totuşi, preţiosul timp, iată o explicaţie dată chiar aici: BARONUL este un titlu nobiliar de mare cinste, utilizat începând cu Evul Mediu, cu deosebire în Europa Centrală şi de Vest – adică tocmai acolo unde vrem să ajungem noi ca valoare a civilizaţiei contemporane româneşti – echivalentul Marelui Senior; mai târziu, a devenit un titlu de nobleţe intermediar, între cavaler şi viconte. Dacă lui M.O. a ajuns să i se spună BARONUL, aceasta nu se datorează nici într-un caz averii sale acumulate în mod cinstit, prin muncă perpetuă – căci habar n-aveţi dumneavoastră cât poate munci băiatul acesta, câţi bani poate aduce prin munca lui partidului din care faceţi cu onoare parte, nu mai spun câte voturi, pentru a putea dormi alţii liniştiţi – ci, numai şi numai nobleţii sale sufleteşti de care dă dovadă în orice ocazie, cu orice prilej. Eu n-am mai întâlnit un asemenea om în istorie, sau poate am întâlnit - dar mândria mea, locală, mă face să nu recunosc asta – om care să se ocupe, să rezolve atâtea probleme deodată!

Dacă-mi calc mândria în picioare, cred că voi face o mărturisire: să mă ierte Dumnezeu, însă numai Napoleon avea asemenea capacitate de muncă, voinţă de a rezolva două, ori chiar trei chestiuni, în acelaşi timp!

Poate nici nu ştiţi câţi oameni nevoiaşi a ridicat din ţărână BARONUL de-a lungul anilor, dar despre asta vom vorbi mai încolo...

În orice caz, pentru a n-o mai lungi inutil, omul îşi merită cu prisosinţă titlul nobiliar, deşi trăim într-o Republică sadea, de sorginte comunistă. El a reuşit - printr-o voinţă ce nu mi-o imaginam c-o posedă - aidoma unui superman real, nu de peliculă

ieftină, cinematografică, să devanseze intrarea însăşi a României pe traseul valorilor occidentale, fiind etichetat, independent de voința lui, cu titlul de BARON.

Bravo lui, s-o țină tot aşa, căci avem nevoie de asemenea oameni de nădejde!

Oameni adevărați, care să strunească hățurile unei națiuni aparent, dar numai aparent, dezorientate. Uite, că nu-mi pot opri admirația, şi gândul, ca fulgerul se îndreaptă către un alt tânăr curajos, plin de tact, politețe, bună creştere, maniere alese, care aduce foarte mult cu marele Titulescu: Ponta! Cu asemenea oameni, sigur țara noastră are viitor de aur şi, pe bune!, aşa cum nici nu visa defunctul Ceauşescu. Nu ştiu ce vom face cu atât aur, dar ştiu că va fi bine…

Țara are nevoie de cât mai mulți baroni; numai ei pot asigura stabilitatea regională, atât de necesară echilibrului general al întregii țări, iar de aici, a regiunii sud-est europene...

Iată cât de importanți sunt baronii în crucialul ceas al istoriei contemporane, când în lume se întâmplă atâtea nenorociri…

Ține-l în viață şi în funcție pe BARON, Doamne, dă-i gândul cel bun, mintea ascuțită, ca şi până acum… Aşa să-l ajute Dumnezeu!

BARONUL şi-a început activitatea politică alergând ca haiducii, prin pădurile străvechi ale neamului. Iar de atunci aleargă în continuu, antrenamentul său realizându-se pe lângă mai marii partidului, alături chiar de preşedintele țării, într-o vreme.

De fapt, nimic nou sub soare; tinerii sunt şcoliți de cei mai în vârstă, nu-i aşa? Ucenicii învață în preajma magiştrilor, indiferent de epocă, de contextul vremii. Spre exemplu, Platon - celebrul Platon! - pentru mulți, devenit astăzi, un mare nimeni, s-a şcolit la suflul incandescent al spiritului socratic, Aristotel la acela al lui Platon şi, mai departe, machidoneanul Alexandru, la poalele învățăturii stagiritului…

Mă rog, aş putea continua cu exemplele, respectând cronologia veacurilor, dar aş părea obositor, tocmai de aceea voi sări în contemporaneitate, acolo unde pildele sunt la îndemână, cunoscându-le, poate, mai bine: Hitler nu l-a avut ca mentor spiritual pe Nietzsche? Stalin pe Lenin? Ceauşescu pe Dej?

Tot aşa, respectând doar traiectoria exemplelor, BARONUL l-a avut ca mentor pe I.I., adică pe însuşi iubitul, cinstitul Preşedinte, schimbat atât de mult în bine, de la un timp încoace...

Dar despre BARON, faptele sale, despre vorbele lui de duh, aşezate în fraze frumos şlefuite, cu un bogat, divers vocabular, de înaltă

ținută, vom mai avea prilejul să mai discutăm, să ne spunem opiniile, mai încolo…

Break work, 2004…

Au mai trecut câteva zile, am mai respirat ceva din prostia sau din inteligența românilor. Celebra emisiune a „Cârcotaşilor" are o rubrică pe care n-o ratez niciodată: Topul ruşinică. În seara asta, fiică-mea mă strigă disperată, din dormitor, să-l mai văd o dată pe Vanghelie, celebrul primar „care este"… Turcescu-i bestial! Nu credeam că-i va cere să conjuge tocmai verbul cu iz shakespearean.
Primarul de sector al capitalei României - la început de mileniu trei - se poticneşte chiar din start. Habar nu are că trebuie rostit un lucru simplu: „eu sunt". Cere, din priviri, ajutorul turcescului, care l-a cam „turcit" cu dilema hamletiană. Râd tare, aproape isteric. Fiică-mea mă întreabă simplu: „Ce ai, tată, de râzi aşa, că doar ai mai văzut şi atunci, în direct, cât de penibil a fost agramatul?". (Fiică-mea a ajuns, între timp, în clasa a zecea, filologie, puțin importă colegiul…).
Râd, pentru că-mi dau seama că Cioran a avut dreptate în legătură cu prostia şi aspectul ei insondabil. Râd şi eu aşa, gândindu-mă la Cioran, la democrație, la România, la Vanghelie care este…

A doua zi, la şcoală, spectacolul continuă; o profesoară îmi zice că în vara asta a văzut Parisul. În loc să-mi povestească despre vreun muzeu ori piesă de teatru, sau despre Piața Concorde ea găseşte de cuviință să-mi spună că francezii au inventat un lucru extraordinar: aerul de Paris, la cutie! Măi, a dracului treabă, zic, cum la cutie? Uite-aşa bine, îmi replică şi mai amuzată tipa. Sunt conserve pe care scrie simplu „aer parizian". Şi, cumpără turiştii? întreb, la fel de curios. Cumpără, îmi zice ea şi-mi arată o cutiuță. Of, dacă aerul parizian ar conține inteligența anumitor parizieni, poate că românii ar da buzna să cumpere vagoane umplute cu aerul parizian… În rest, nimic notabil, căci în cancelaria plină de dame cu gesturi studiate în oglindă, ori plictisite, tracasate de pauza extrem de scurtă, se urmăreşte nu ştiu ce telenovelă la modă. Intru uşurel să-mi iau catalogul, apoi mă retrag discret, lăsându-le ventuză, cu ochii pe ecranul mic, dar colorat. Cum am ajuns,

Doamne, aici? Răspunsul e unul simplu, poate lipsit de semnificații în ochii unora, indiferent altora: din dorința de a fi mai aproape de casă, de a cheltui mai puțini bani cu naveta.

Aşa m-am înscris la un concurs de dosare - unde aveam punctajul cel mai mare - pentru un nou transfer, cu posibilitatea titularizării. În comisie erau inspectori pe care îi cunoşteam puțin. Ei mă cunoşteau, însă, mai bine, căci aveau o vechime mare în muncă, exprienta lor, de foire a cadrelor, coborând în vremea comunistă. Aveam îndoieli că voi obține o catedră mai bună şi aşa s-a şi întâmplat. Am cerut o anumită localitate, dar mi-a fost refuzată, pe motiv de buletin. Am avut un moment când am dorit să părăsesc clădirea, însă parcă cineva mi-a spus să mai rămân în sala repartițiilor. Când ultima solicitantă a cerut o localitate aflată doar la 1 km de urbea unde locuiam, am sărit ca ars: „Dar bine, localitatea respectivă n-a fost afişată nici la inspectorat, nici în sala unde se desfăşoară repartițiile, domnilor inspectori!”. „Cum să nu fie? Ia uitați-vă aici, în servieta mea! - mă îndemnă inspectorul de la personal - nu vedeți că scrie numele localității solicitate de doamna profesoară?

Şi scoate o listă cu anumite localități, care nu erau afişate pe nicăieri, dar prezente pe lista ascunsă a ipochimenului. „Ba văd şi nu-mi vine a crede cum de e posibil aşa ceva! Solicit eu această localitate, căci am punctaj mai mare!” rostesc atunci, prin surprindere, iar inspectorii nu mai au ce să facă. Mă repartizează pe mine în locul cucoanei, care-mi aruncă priviri piezişe. Cât le-o mai fi cărat săraca… Uite-aşa am ajuns eu în podoaba asta de şcoală…

Au trecut ani de când sunt aici, ani dificili, cu inspecții trimise pe capul meu, dar nu m-am plâns niciodată, deşi inspectorii stăteau la mine câte patru ore, în timp ce la toți ceilalți, câte una sau două ore…

Luni întregi citeam, conspectam în timpul liber pentru viitoarea mea teză de doctorat. La şcoală lucram clandestin, fără a şti nimeni dintre colegi ce am de gând să fac, pentru a nu stârni invidii, ori alte asemenea lucruri, care mi-ar fi creat disconfort. Simțeam că realizam ceva bun, că, în sfârşit, lucram şi că tot ceea ce întocmeam se contura uşor, deodată, fără efort suplimentar.

Urma să-mi găsesc loc la Universitate, la un profesor, ca doctorand. Evident, abia după aceea, susținerea atestatului de limbă străină, colocviul admiterii…

Sentimentul falsității este unul pregnant în mintea și inima mea. Simt cum în România contemporană, post comunistă, totul are o mare doză de falsitate, de prefăcătorie, de minciună, de kitsch. Scârba organică mă invadează cotidian, căci politicienii nu fac bine de dragul binelui, avocații nu luptă pentru dreptate de dragul justiției, medicii nu fac sănătos omul de dragul vieții, iar profesorii nu-și educă elevii de dragul formării lor ca oameni… Că or fi și excepții, nu mă îndoiesc… Se vorbește din vârful buzelor, se dă noroc cu adversarii pe sub mese, se pun la cale planuri oneroase - de către pitici ai conștiinței - pe seama națiunii vlăguite, iar în tot acest timp, ni se picură în urechi falsul adevăr că o ducem bine. Și Ceaușescu zicea la fel. Că în România e bine…

Păi cum să nu fi fost bine? Însă binele era numai pentru el și rapandulele ce-l susțineau. Așa este și azi: binele e doar pentru unii, puțini la număr. Bănuiesc aici un defect al istoriei care demonstrează, că în toate vremurile societățile s-au condus după principiul stupului de albine, unde cei mulți aleargă kilometri întregi pentru un gram de miere, iar trântorii stau pe spate, benchetuind, așteptând ziua când să se împreuneze pentru a-și perpetua specia…

Nici mediul universitar n-a scăpat de principiul stupului cu miere, mai ales acum, după Revoluție, când praful s-a ales de calitatea actului informațional-educativ, unde mulți studenți agramați își pot cumpăra diploma cu banii de la tăticu' sau mămica…

Așa am putut vedea la Universitate - în momentul admiterii la doctorat - figuri care nu aveau ce căuta acolo, printre candidați, și totuși…

Personal, colocviul n-a fost dificil; o prezentare a structurii lucrării, bibliografia aferentă acesteia... Eram obsedat de anumite piese sculptate de Brâncuși, pe care le botezasem „piesele indiene", de sensul metafizic al nerealizatului Templu de la Indore, rămas doar în stare de proiect, sculptura „Spiritul lui Buddha", plus Templul de la Tg-Jiu, a cărui simbolizare se includea, după opinia mea, modului de cugetare indiană. Așa că, prezentarea viitoarei mele munci - sub forma unei minimale structuri, cât și a unei bibliografii, față de care îmi exprimam temerea, deoarece aveam prea puține șanse în România s-o descopăr - a fost un lucru simplu.

Bineînțeles, simplu acum, după ce au trecut atâția ani de atunci și pot privi detașat, oarecum amuzat, crisparea din clipa invitării în sala colocviului, acolo unde șapte profesori ațintiseră atent privirea

asupra mea, discutând şoptit între ei, dându-mi impresia că nu prea aş avea şanse de izbândă. Totuşi, după ce îmi termin expunerea - destul de agitată, cu întreruperi, curioase întrebări din partea examinatorilor - comisia îmi dă lumină verde preocupărilor mele, stabilind, totodată, etapele pregătitoare tezei: două examene orale, din toată filosofia indiană, precum şi trei referate, care să constituie, în principiu, baza tezei.

După atâta vreme de negură, din nou lumina universitară, acolo unde fusesem obişnuit să trăiesc în anii facultăţii.

Brusc, aerul universitar îmi umple plămânii cu speranţa împlinirii profesionale, aşa încât, atunci când ies din sala de examinare, aproape nici nu observ cum cerul s-a luminat puternic, instantaneu, iar frunzele mici, ca nişte săbii minuscule, ies rebele din lemnul bătrân al arborilor Copoului.

E primăvară afară, dar ceea ce e mai important, e că primăvara a coborât şi-n sufletul meu. Marii profesori ieşeni mi-au dat credit, întorcând ochii şi spre amărâtul de profesor, venit din fundul lumii pentru a-şi demonstra calităţile de hermeneut. Ei, bătrâne, dansul de-abia acum începe… Să te vedem dacă faci faţă ritmului, examenelor…

Ajung în parcul Copoului, acolo unde se află teiul eminescian. E bătrân, dar totuşi tânăr, căci a înverzit ca în prima lui zi pe pământ; e un verde crud, intangibil, zeiesc. Euforia nu mă lasă să-mi revin, dar nu mă împotrivesc ei, ci mă las pătruns de ea, violat în cele mai intime celule. Femeile îmi par mai frumoase, fluturii mai coloraţi, universul întreg mai vibrant decât în vremuri apuse, pythagoreice, soarele mai prietenos ca niciodată…

Am învins o temere ascunsă, m-am învins pe mine. Cel mai mare câştig este acela când ajungi să te învingi nu o singură dată, ci de mai multe ori, căci atunci îţi dovedeşti tăria de caracter, în lupta cu propriul eu, nu în confruntarea cu alţii…

M-am învins, demonstrând că sunt egalul altora, care au reuşit mai glorios decât mine, în alte timpuri, dar în aceeaşi direcţie. M-am învins şi această luptă m-a epuizat în mod plăcut, dându-mi rarul sentiment al nemuririi… Îl savurez cu toţi porii pielii mele, cu nările larg deschise, cu ochii concentraţi, inima zburdând vioaie, cum n-a mai făcut-o demult. Îmi pare că pasa neagră din viaţa mea a trecut. Că totul se va schimba, din momentul reuşitei finale, marcate de susţinerea tezei, în faţa publicului, în faţa comisiei ce-mi

va da girul, confirmând că desăvârşisem o bună lucrare. Cobor spre Gară în pas de adolescent, cântec de privighetori, dar nu direct, căci am timp suficient pentru a mai vedea, încă o dată, străzile cu case străvechi ale bătrânului Iaşi…

Bădie Creangă, Bădie Mihai, vă simt paşii, vă simt chemarea, vă simt spiritul plutind prin iedera împânzită în dealul Sărăriei, vă aud inima pulsând, jos, la poalele Ciricului, iar acest lucru îmi dă curajul să merg mai departe, pe drumul necunoscut ce mi se deschide în față…

Pregătirea doctoratului - redusă cu acordul meu doar la doi ani din cei patru câți aveam voie - mă confiscă aproape în totalitate, aşa că rareori mai ştiu ce se întâmplă în lumea exterioară mie. Poate că e mai bine aşa, pentru că îmi protejez nervii.
Deşi ştiam în ce direcție să merg cu cercetarea, întâmpinam reale dificultăți în obținerea bibliografiei. Aceasta nu prea exista, pentru că, în afara lui Sergiu Al-George care abordase creația brâncuşiană în cartea sa celebră, Arhaic şi Universal, nimeni de la noi şi nici din străinătate, nu mai abordase cele trei opere brâncuşiene din perspectiva soteriologiilor indiene. Eram pe un drum aproape nedesțelenit; totuşi, îi mulțumeam lui Sergiu Al-George, că deschisese o poartă uriaşă către înțelegerea corectă a raporturilor dintre spiritualitatea indiană şi cea românească. Fără el, probabil aş fi renunțat la demersurile întreprinse de mine. Totuşi, cu o floare primăvara nu vine, tocmai de aceea trebuia să caut foarte mult, în diverse părți, direcții, materialul necesar întocmirii unei lucrări ştiințifice, serioase. Departe mi-a fost întotdeauna, de mintea mea, atitudinea altora, de compilatori fericiți, care-şi prezintă cărțile ca produse „originale" ale „efortului" lor intelectual. Nu, eu vroiam ca munca mea să fie, dacă era posibil, numai a mea, deşi conştientizam că sursele de informare nu-mi puteau lipsi, mai ales într-o atare întreprindere dificilă. Pentru că nimeni, dar absolut nimeni până la mine, nu mai îndrăznise să interpreteze înțelesul metafizic al statuii lui Buddha, ori să propună un comentariu indian al simbolurilor de la Jiu! Mă găsisem tocmai eu, care nici măcar sanskrita nu cunoşteam şi nici engleza, pentru a putea citi cât mai multe cărți în cele două limbi mergând, astfel, direct la izvoare, eliminând din drum intermediarii de prisos. Nu, eu făcusem în „buna" tradiție comunistă, numai franceza şi rusa. Nu spun că nu mi-au folosit, dar

tare bine mi-ar fi prins bine învățarea englezei, încă din anii de gimnaziu. Regrete târzii…
Pun osul la treabă și, pentru un timp, las la o parte cercetarea, trecând la studierea englezei de unul singur. Îmi cumpăr casete cu lecții de pronunție, dicționare, cărți în engleză, iar travaliul începe. În câteva luni prind foarte mult din această limbă, care mi se pare mult mai ușoară decât rusa, infinit mai ușoară. În plus, de la televizor, din filmele britanice sau americane, deprind foarte ușor expresii mai mult sau mai puțin ortodoxe. Nu ajung să vorbesc cursiv engleza, dar înțeleg ce mi se spune, iar dacă omul are răbdare cu mine, pot să-i dau replica în timp util, cât să nu se scape pe el…
Trec la traduceri din engleză în română, iar acest exercițiu cu creionul în mână îmi face mult bine. Noțiunile, topica frazei, îmi rămân mai bine întipărite în minte, în exprimare. Prind curaj, iar când pășesc pe stradă, știind că mai pot folosi o limbă în comunicarea cu alții, alta decât uzata franceză ori rusă, parcă pantoful se înfige mai bine în caldarâm, iar mersul devine mai sigur. Totuși, nu găsesc material bibliografic…

Întâmplarea joacă, uneori, în viața insului un rol mai mult decât important, crucial! Într-una din peregrinările mele livrești, obosit de căutări, dezamăgit de rezultate, intru într-un bar, pentru a consuma o cafea. Mă așez comod pe un scaun, dar nici nu mă înșurubez bine, că mă aud strigat. Când întorc privirea, un mai vechi prieten de-al meu A., îmi face semne că are un loc liber. Nu-l mai văzusem de un car de ani, așa că mă bucur de revedere; pălăvrăgim diverse. Fiecare și le spune pe ale lui, soarbe din cafea, mai trage un fum de țigară pe nări, înjură guvernul - lucru înțeles ca pe o sfântă datorie a oricărui intelectual respectabil - apoi revine la ale sale. Omul mă felicită pentru curajul înscrierii la doctorat, pe care amândoi îl înțelegem în abordarea lui tradițională, interbelică: adică serioasă, de înaltă ținută științifică - chiar dacă pe A.Pleșu îl sperie termenul rigoare. Mă plâng de lipsa bibliografiei, devenită acum o obsesie personală, întrucât simt cum timpul se subțiază, iar termenul scadent nu-mi dă nici o șansă. Atunci, amicul îmi spune direct: „De ce nu încerci la Ambasada Indiei de la București? Poate primești de la ei un sprijin!”.
Cum de nu m-am gândit, îi replic, unde mi-o fi stat mintea până acum? Ce simplu era totul! Iau trenul, cobor la București, ajung la Ambasadă, spun că sunt profesorul Icsulescu și că am nevoie urgentă de bibliografie pentru o lucrare științifică nemaiauzită,

nemaivăzută, iar oamenii, în frunte cu Ambasadorul, se vor pune urgent în priză, alergând care încotro pentru a-mi aduce cărțile necesare, mie nemairămânându-mi altceva decât să mă aşez comod la masa de scris, îmi ironizez amicul, mai sorbind o gură din cafeaua uşor răcită. Acesta mă priveşte cu reproş, pentru că el chiar vorbise foarte serios. Mă uit la el şi cad pe gânduri. La urma urmei, n-am nimic de pierdut. Fac rost de o recomandare de la Senatul universității ieşene şi, cu ea mă prezint la Ambasadă. Iar acolo, voi vedea ce şanse am de reuşită. Mă ridic de la masă, mulțumindu-i amicului, plecând îngândurat. După două zile eram la Iaşi, unde mă aştepta coordonatorul lucrării, D.P., cu recomandarea redactată, ştampilată de Rector. Întors acasă, simt cum, deodată, lucrurile se precipită. Dau telefon la Ambasada Indiei şi vorbesc cu secretara, D.N., spunând-i cine sunt, ce doresc. Amintesc şi de recomandarea ieşeană. Aceasta îmi propune o zi pentru întâlnirea cu ambasadorul în săptămâna următoare. Îmi fixează ora întrevederii, după ce mă roagă să aştept în telefon câteva minute, pentru a avea confirmarea ambasadorului. Rămân cu gura căscată, căci nu mă aşteptam la aşa ceva. Ideea amicului părea, cel puțin până acum, formidabilă. Simțeam prin aer ceva benefic, ceva pozitiv, care-mi dădea aripi, încredere. Simțeam că se va întâmpla un lucru fantastic. Nu ştiam despre ce era vorba, dar o siguranță venită probabil din transcendent, îmi stăpânea acum inima, mintea, dându-mi credința, că orice aş fi întreprins, aş fi reuşit. Lucru periculos, dacă stai o clipă şi judeci, dar deopotrivă de plăcut.

Vocea secretarei Ambasadei îmi confirmă data, spunându-mi că ambasadorul R.D. mă poate primi, pentru 45 de minute. Nu ştiu dacă să mă bucur sau nu. Rămân în aşteptare şi mă pregătesc de întrevedere. Îmi pare rău că limba mea engleză nu este una strălucită, dar nu mă descurajez.

După o săptămână, urcam în trenul de Bucureşti, cu toate actele necesare asupra mea. Tot drumul n-am făcut decât să mă gândesc la întrevedere. Ce voi spune şi, mai ales, cum? Trenul ajunge cu pufnituri, scârțâieturi groaznice, în Gara de Nord. Cobor. Refuz taxiurile. Iau metroul către Piața Aviatorilor, căci vreau să văd Arcul de Triumf. E grandios, e românesc, e reprezentativ pentru istoria noastră națională. Îmi fac necesarul curaj şi pornesc printre vilele ambasadelor, care mai de care mai fastuoase. Rămân cu gura căscată când trec prin dreptul clădirii Ambasadei Arabiei Saudite. Ce înseamnă petrolul! Luxul arab, fastul, eleganța ies în evidență

nu doar prin maşinile de firmă de la poartă, ori din curte, ci şi prin aranjamentul vegetal al grădinilor ce se pot ghici, ca şi oamenii care se perindă, dincolo de gardul din fier forjat ca o dantelă fină… Caut strada Uruguay, căci acolo, îmi spune un domn foarte în vârstă, bucureştean, s-ar afla Ambasada Indiei. Nu mai am mult de mers. După câteva minute ajung pe strada cu pricina. Pare pustie. Doar în capătul stradelei pietruite, zăresc ghereta de pază a unui ostaş român, sentinela de la intrarea în Ambasadă. Ajuns în dreptul gheretei, soldatul iese în întâmpinarea mea. Mă întreabă ce doresc, privind suspect la diplomatul mic ce-l port în mână. Abia mai târziu aveam să aflu că se atentase la viaţa Ambasadorului Indiei din Bucureşti şi că acesta fusese la un pas de moarte. Îi arăt buletinul, recomandarea ieşeană. Omul ştie acum cine sunt. Sună pentru a mă anunţa. Apoi, după câteva secunde se întoarce şi-mi comunică, oarecum stânjenit, că Ambasadorul încă nu a sosit. El nu ştia acest lucru, pentru că schimbul de sentinelă se făcuse pe la ora 9.00. A crezut că Ambasadorul era deja venit - aşa cum face de obicei - încă de pe la 8.30. Mă retrag în umbra unui arbore, căci soarele de toamnă bate destul de tare. O uşoară transpiraţie umple atmosfera de umezeală. Clădirea Ambasadei este, de fapt, o vilă destul de modestă, care are o placă pe care scrie în devanagari şi engleză, acelaşi lucru: „Embassy of India”. La un moment dat, un Oltcit alb opreşte în colţul micii străzi. Din ea coboară doi indieni, unul mai înalt, iar celălalt mai scund. Indianul înalt priveşte atent în toate părţile; e bine făcut, atletic; poartă un cercel într-o ureche. În picioare, şi el şi companionul său, au nişte şlapi de plastic ieftini. Intră în Ambasadă. Nu le dau o atenţie deosebită. Cred că sunt doi dintre servitorii ce lucrează în Ambasadă.

După câteva minute telefonul sentinelei sună, iar soldatul îmi spune că pot intra în Ambasadă, căci Ambasadorul mă poate primi. A sosit Ambasadorul? îl întreb derutat pe soldat, căci nu-mi dau seama pe unde ar mai fi putut intra demnitarul, întrucât vila nu are decât o singură poartă: cea păzită de soldatul român. Sigur că a sosit, îmi spune soldatul, arătându-mi Oltcitul parcat mai devreme. Nu mai comentez absolut nimic şi pătrund pe pământ indian. Vila – mică, văzută din afară - pare mare în interior. Peste tot, aer condiţionat. Aştept câteva secunde apoi urc în dreapta nişte trepte, acolo unde scrie SECRETARIAT. Mă întâmpină o d-ră sau d-nă, care se prezintă. Este persoana care mi-a stabilit întrevederea.

Urcăm la etajul I. Ambasadorul mă aşteaptă în spatele unui birou de lemn masiv, bine lăcuit. În stânga lui, tânărul din Oltcit…

Break work, 2004.

Trebuie să mă opresc din scris, căci soția îmi strigă să duc gunoiul. A muncit destul, în vreme ce eu am stat ca un trântor de intelectual, scriind numai elucubrații, amintindu-mi vrute şi nevrute din trecutul meu neimportant. Măcar atât lucru pot face şi eu: să duc gunoiul. Sau, poate că numai de atât sunt bun… Mă ridic anevoie din scaunul moale, comod, mă echipez cu treningul şi iau sacul din plastic, plin cu reziduuri alimentare. La televizor, în treacăt, aud o imbecilă de prezentatoare precizând apăsat că profesorii vor avea salarii de 19 000 000 de lei! Însă ea prezintă opiniei publice salariul brut… e salariul brut, cucoană, mai gândesc, înainte de a trânti uşa de la intrare...

E seară şi aerul rece aduce dinspre muntele nu tocmai îndepărtat miros de iarbă cosită, de balegă proaspătă, de lapte fiert. Aşa mi-a venit mie, deodată, în nări, o pală de vânt, parfumată cu seva vieții rurale… Bineînțeles că orăşenii get-beget nu pot pricepe un asemenea lucru, pentru simplul motiv că nu au simțul dezvoltat, educat pentru aşa ceva… dar eu, care am trăit copilăria şi tinerețea la țară, iar acum la maturitate tot la țară îmi desfăşor activitatea profesională, pot spune că am ajuns expert în recunoaşterea diverselor mirosuri. Deschid nările mai mult şi-mi umplu pieptul cu aer curat…

În dreptul containerului un om descarcă doi saci cu hârtie: ziare, reviste, cărți. Îl rog să mă lase să privesc, înainte de a le face vânt în lada mare, ruginită. Noroc chior: dau peste o „Autobiografie” semnată Jawaharlal Nehru, tocmai acum când…

Îl întreb pe om dacă nu e o greşeală, dacă nu vrea, totuşi, să păstreze cartea… cărțile… Îmi spune că nici nu se gândeşte să le mai păstreze, că mai bine aruncă tot decât să mai aibă vreun ziar ori vreo carte în casă. Şi, înverşunat, continuă să răstoarne maculatura valoroasă chiar în container. Treaba, deşi ciudată, nu mă priveşte, dar să-ți arunci biblioteca aşa… mi se pare curios fenomenul, căci şi alte cărți mai ies la iveală.

Mă simt un alt soi de Dănilă Prepeleac; în loc să vin cu mâinile goale de la gunoi, mă-ntorc în casă cu ele pline de cărți, câteva magazine istorice, colecții de ziare. Soția mă vede. Se crucește: „Ai ajuns și de la gunoi să aduci cărți? Unde o să le mai punem?”. „Lasă-le, femeie, că doar nu cer de mâncare, stau și ele acolo, pe niște rafturi. Nu fac zgomot, nu vor încălțări…”. „Da, ce să spun, umorul tău pe care-l știu de-o viață. Schimbă-l și tu, că m-am plictisit…”, mai zise consoarta, trecând repede spre bucătărie cu niște borcane și capace galbene, metalice. Mă fac mut. Intru repede în cabinetul meu îngust. Aprind veioza. Răsfoiesc cărțile; câteva sunt în franceză, vreo două, trei, în germană, una chiar în spaniolă. Magazinele istorice nu sunt de lepădat, deși n-am mai cumpărat demult din ele, în vreme ce ziarele sunt strânse ordonat, în colecții mici. Toate sunt numai din ziarul local, susținător al politicii de binefacere purtate de renumitul BARON, e vorba de „M. de V.”. Răsfoiesc, la întâmplare, câteva zeci de numere. Nu există interval de timp mai lung de o săptămână - dar ce spun eu? câteva zile, două, poate trei - ca ziarul cu pricina să nu amintească despre activitatea BARONULUI: cu cine s-a întâlnit, cu cine a dat mâna, cu cine s-a îmbrățișat, cu cine s-a mai confruntat și a câștigat, pe cine a mai ajutat, cum și cu cât efort and so long. Ăștia chiar că-i monitorizează viața, dom'le, abia mai poate respira bietul om, zău, dacă n-am dreptate! Aproape că-l sufocă și nimic mai mult. Ei, uite, tocmai de aia îmi place mie că nu sunt VIP în România contemporană; am o viață aproape calmă, lipsită de tot soiul de paparazzi, care n-ar avea altceva de făcut decât să-mi spioneze prin gaura cheii, viața intimă…

Deschid la o pagină oarecare din ziar. Citesc, pătruns de solemnitatea momentului, titlul mare: „O. – recte BARONUL, n.ns! – a inaugurat lucrările sălii de sport de la Școala nr. 2/ BARONUL (ziarul îi dă numele, M.O., dar noi am adoptat această denumire nobilă, care concordă cu atitudinea, demnitatea personajului; prin urmare, de aici încolo, vom folosi numai titulatura nobiliară, în locul numelui întreg pe care îl folosește corect ziarul, n.ns.!) a pus ieri prima piatră la temelia viitoarei săli de sport a școlii I.B. / Președintele Consiliului Județean a fost întâmpinat de o mare de copii între care se afla și fiica sa, M.” (vezi M.de V., din data de 2 noiembrie, 2002, p.1).

Iată încă un gest care nu-i face decât onoare BARONULUI; bucură sufletele unor copii cu un locaș de sport,

însă nu acest lucru mi se pare demn de luat în seamă, ci fapta care a urmat măreţei iniţiative, căci dând pagina ziarului, citesc înfrigurat, cu emoţie (mai că-mi dau lacrimile, întrucât grandoarea momentului poate suferi analogia ridicării bisericuţelor după o bătălie, în Evul Mediu, de către domnitorii români, când iluştrii înaintaşi puneau câte o inscripţie, de obicei în slavonă, pe unul din pereţii edificiului, adeseori deasupra uşii) despre ritualul desăvârşit la pornirea construcţiei.

Aşadar, urmând modelul celor mai mari voievozi din trecutul istoric de excepţie al neamului românesc, BARONUL şi apropiaţii lui - ar fi greşit, totalmente, să folosesc termenul de camarilă, e bine aşa, apropiaţi; nu cumva cititorul să gândească altfel! Îi dictez să citească apropiaţi şi nu camarilă, chiar îi recomand nici cu gândul să nu gândească altceva! – scriu un document pe care îl îngroapă la baza clădirii sportive, act fundamental pentru viitorul nostru naţional, din al cărui cuvânt spicuiesc, tot cu ajutorul nepreţuitului ziar: „Astăzi, noi, BARONUL, preşedintele C.J, G.B. prefect şi D.B, primarul municipiului F. am pus piatra de temelie a acestei săli de sport" (vezi M. de V. din 2 noiembrie, 2002, p.3!).

Bine că le-a dat prin minte să facă un asemenea gest istoric, menit să rămână urmaşilor şi urmaşilor urmaşilor lor, în veacul vecilor, Amin! căci, who knows dacă nu cumva o să reziste peste milenii sala de sport… şi, pentru a limpezi orice dubii ce-ar apărea în minţile arheologilor de peste un mileniu ori două, s-a plantat documentul cu pricina la temelia lui, necesarmente demonstrativ viitorului ultraîndepărtat…

Asta-mi place mie la oamenii respectivi: că se gândesc la istorie, că nu se pot desprinde de istorie, că se lasă violaţi de imaginea eternităţii, de consacrarea în veac a numelui lor. Şi dacă lumea de rând a prezentului nu dă mare atenţie unor atari efemerităţi, cei mari, conducătorii neamului, sunt obligaţi s-o facă.

Ţin minte că şi Ceauşescu suferea de aceeaşi plăcută meteahnă; cu orice ocazie care provoca amintirea nostalgică, romantică, a trecutului, omul nu se putea abţine să nu pozeze în prim-plan, ca exponent al tuturor faptelor mărețe ale lui Burebista, Decebal, Mircea, Iancu, Ţepeş, Ştefan, Mihai, oh, da, olteanul care făcuse unirea! Cuza şi cam atât, pentru a urma el, geniul Carpaţilor, fiul cel mai iubit al neamului, izbăvitorul naţiei, întrupat din lutul sacru al Bugiuleştilor peste milenii, tocmai de-acolo de unde cele dintâi oase – după cum titra istoria comandată a regimului – ale

omului, scoase la lumină de arheologi, dovedeau perenitatea rădăcinilor protoindoeuropene bine ancorate între Carpaţi, Dunăre şi Mare a căror sevă urcase până în inima fostului dictator. Din acest pământ, devenit axis mundi, din acest spaţiu sacru al Daciei hyperboreene, s-au înălţat şi continuă s-o facă oameni adevăraţi, de stirpe nobilă… Cât noroc pe capul meu că am putut să respir aerul în acelaşi timp cu asemenea oameni, cât noroc şi sfântă blagoslovire, căci, iată, mi se dă posibilitatea a consemna aici, în aceste pagini fragile, măreţia faptelor şi nu vorbelor oamenilor de bine care ne conduc fără prihană, destinele…

Nedemn de imaginea lui Ureche şi Costin, iată, încerc într-un soi de „cronică" locală, fără a respecta însă canoanele unei asemenea scrieri, să marchez în timp, (iar asta demonstrează că, personal, m-am molipsit de viziunea eternităţii, cine ştie, poate rămâne pe undeva „cronica" asta! Aiurea, să fim serioşi…!) să redau, cu oarecare fidelitate, entuziasm specific patriotismului mioritic, aproape tot ceea ce s-a întâmplat, esenţial, la început de veac I şi de start al celui de-al treilea mileniu, într-o ţară curat democratică, neicusorule! De voi izbândi, timpul va dovedi, asta pentru a nu mă rupe de aceeleaşi bântuiri transcendente ale viziunii eterne asupra celor scrise cu sârg, zile de-a rândul, săptămâni, luni, între aceste coperţi…

Remember 1997

Discuţia cu Ambasadorul m-a lăsat în pragul euforiei. După o jumătate de oră îmi propune, deodată, o bursă de studii în India!

Privesc întrebător secretara, care ţinea loc de translator, atunci când dialogul impunea o asemenea cerinţă, iar ea îmi face semn din cap, afirmativ: adică am priceput corect. Da, mi se propune o asemenea variantă originală de lucru asupra tezei de doctorat. Sunt uluit; speachless. Cum naiba să refuz aşa ceva?! Normal că accept. Bursa ar fi de şase luni de zile, cu posibilitatea prelungirii. Ambasadorul doreşte să mă revadă peste două săptămâni cu actele şi cererea în regulă, căci trimiterea documentelor către Consiliul Indian din Delhi, care se ocupă cu aşa ceva, va dura destul de mult timp. Sigur că părăsesc Ambasada şi Bucureştii, ameţit. Sigur că nu-mi revin ceva timp, nici după ce ajung acasă…

Sigur că, la un moment dat, euforia scade şi încep să evaluez situaţia la rece.
În primul rând, trebuie să merg la inspectoratul şcolar pentru a solicita rezervarea catedrei, eventual un concediu cu plată, căci nu-mi pot lăsa soţia cu un copil de gimnaziu pe cap, plus un bătrân de 80 de ani, în grijă. Eu ca eu, poate că mă voi descurca din bursa oferită de Ambasadă… de fapt nu poate, ci trebuie, în mod obligatoriu, să mă descurc! Dar soţia…? Apoi, să fac rost de lista cu vaccinurile necesare dosarului ce se depune la Ambasadă. Nu-i mare filosofie, dar trebuie alergat pe la medici. În final, aflu că am un dram de noroc, întrucât toate vaccinurile sunt făcute la timp, inclusiv cel pentru vărsat de vânt negru – tot a fost bun şi comunismul la ceva, căci m-a scutit de un drum la Institutul Cantacuzino din Bucureşti…
Apoi, pregătirea sufletească pentru că, deşi propunerea Ambasadorului este una care nu se poate refuza, în liniştea nopţii, când toţi ai casei dorm cu zgomotele oraşului deasupra capului, mă frământ în patul incomod, căci nu-mi vine deloc să-mi părăsesc aşa, familia, fără a o lăsa cu o anumită protecţie… Gândesc să renunţ la toţi banii de concediu, pe vară, bani care ar folosi foarte bine în lipsa mea, întreţinerii, subzistenţei, iar eu să plec cu puţinii bani ce mi-i oferă Ambasada. Altă soluţie nu văd…
A doua zi cer audienţă la Inspectorat. Mă lovesc de acelaşi zid rece, din piatră. Nu mi se poate da nici un fel de concediu plătit, cel mult unul fără plată. Că aşa scrie regulamentul. Degeaba încerc să-i explic ipochimenului că nu plec să-mi satisfac nişte plăceri personale, ci pentru a-mi întregi lucrarea ştiinţifică, cea de doctorat. Când aude una ca asta, omuleţul de la personal sare ca ars şi-mi replică scurt: „Atunci rezolvă-ţi treburile personale, nu apelând la noi. Dacă indienii ăia ţi-au dat bursa, tot ei să-ţi dea şi bani pentru familie! Ce mă priveşte pe mine doctoratul dumitale? Atât timp cât nu este oferită bursa prin intermediul statului român, nu putem să te ajutăm în nici un fel…!”. „Dar, bine, încerc un ultim asalt - deşi sunt conştient că ştacheta e prea sus pentru mine - muncitorilor români care pleacă în străinătate, chiar în India, de exemplu, cum de li se acordă salarii pentru munca depusă acolo, în timp ce le merge salariul şi în ţară?”. Replica vine formidabil, ca o lovitură de ghioagă noduroasă: „Bine, dom’le, cum poţi să compari distracţia dumitale, cu munca lor? Păi ăia muncesc în soare la 50 de grade Celsius, dom’le, pe când dumneata, dacă ai să ajungi, vei sta bine

mersi la umbra bibliotecii şi nu vei face altceva decât să citeşti câteva cărţi… Dumneata nu vei produce în şase luni de stat acolo, nici cât produce pentru statul român, un muncitor din ăla petrolist într-o singură zi! Cel mult, putem să-ţi dăm un ajutor de şomaj… - mai adaugă ipochimenul - adică 25% din venitul meu actual. Cu alte cuvinte, gândesc, o nimica toată. Dar tot ar fi ceva decât nimic şi, când să spun da, în disperare de cauză, un gând îmi luminează mintea: „Păi, dacă accept şomajul, nu înseamnă că pierd postul? Dar nu numai postul, ci şi titulatura asupra lui? Nu e echivalentă oferta cu scoaterea, ba nu, cu aruncarea mea afară din învăţământ? Ba bine că nu!". Refuz. Mă ridic automat să plec, nu înainte de a mai auzi replica celui de la personal: "Nu uita, dom'le, că tot de noi ai să ai nevoie! Tot noi îţi vom elibera, cândva, hârtiile…!". Nu mă obosesc să mai întreb despre care noi este vorba; îi ştiu foarte bine, adică noi, bătrânii comunişti care suntem în continuare la putere. Cine spune că bătrânii ăştia sunt lipsiţi de vigoare se înşeală amarnic; au o vivacitate uluitoare, mai ales atunci când e vorba de funcţii, mari sau mici. Se ţin de ele, precum lipitorile de om sănătos, cu o crispare demnă de o cauză mai bună. Uită să mai iasă atunci la pensie, uită de liniştea lor, „sacrificându-se" pentru binele altora, nefiind interesaţi nici cât negru sub unghie de banii pe care-i câştigă în plus, de averea ce le sporeşte, căci nu acest lucru este esenţial… Nu! Esenţial e binele făcut celorlalţi… De aşa bine m-am cam săturat, dar n-am ce face. Voi încerca orice fel de soluţii pentru a-i ocoli în continuare pe ipochimenii care vor să-mi pună crosa la patină. Întors acasă îi spun soţiei că n-avem nici o şansă în a obţine, legal, banii în perioada cât voi fi plecat. Oricum, am luat hotărârea, dacă se va putea, să plec la sfârşitul primăverii, atunci când voi obţine concediul pe vară. Cu banii grămadă pe cele trei luni, am să plătesc tot ceea ce înseamnă datorii către stat, iar ce mai rămâne, să fie bani în casă… Cât despre celelalte trei luni în plus, nu ştiu cum o voi rezolva… Las totul în mâna destinului…

Break work, 2004.

Într-una din zilele din urmă ies în oraş pentru a vedea ce cărţi s-au mai adus prin librării. Mi-am luat, după îndelungate ezitări, o pauză necesară întregului organism. Mă plimb câteva zeci

de minute prin parcuri, apoi, obosit oarecum de mişcarea făcută forțat după atâtea zile de sedentarism, mă opresc lângă un stand ambulant plin cu cărți. Printre ele, „Jurnal" de Silber. Îl iau, îl răsfoiesc, apoi mă uit la preț: 265.000 de lei. Alături, „Orbitor" de M. Cărtărescu. Acesta costă 240.000 lei. Totalul înseamnă aproximativ jumătate de milion de lei. Adică a zecea parte din salariul meu…da, da, cum bine ştiți, de profesor amărât! E mult? Sigur că este mult, căci cu suma asta aş putea plăti întreținerea pe oricare din lunile verii; e mult pentru România contemporană, pentru săraca Românie jefuită de toate hahalerele agramate, cu pretenții de oameni responsabili. Dacă stai bine şi gândeşti, din perspectiva unei țări occidentale, cele două cărți nu valorează decât aproximativ 12 euro, adică împărțit la doi, câte şase euro pentru fiecare titlu. O nimica toată! O mizerie, chiar, de preț!

Buzunarul începe să mă frigă, iar degetele coboară singure către banii binişor camuflați într-un colț cusut dis-de-dimineață. De banii ăştia nu ştie nimeni; e vorba de şase sute de mii de lei. Îi păstram pentru ocazii neprevăzute, de obicei neplăcute; o boală, un medicament, o urgență din aceea pe care ți-o serveşte viața când te aştepți mai puțin. Mai pipăi încă o dată cele două cărți. Ştiu că dacă nu le cumpăr acum pe amândouă, nu voi avea şansa, atât de curând, să le mai pot găsi împreună, căci în târgul nostru prăfuit, lumea prea puțin e interesată de cărți; tocmai de aceea, puținii librari nu se înghesuie să aducă prea multe titluri rare, deosebite, căci ar risca să rămână cu ele în stoc. Acesta-i târg de graniță vamală, obişnuit secole de-a rândul cu afacerile, mai nou cu bişnița, nu cu orizontul cărților ce respiră înaltul aer intelectual. De fapt, ce spun eu aici? Îmi reamintesc de studiul efectuat în România postdecembristă, care demonstra - prin rigoarea rece a cifrelor - că 48% dintre români n-au citit în viața lor o carte! Nici nu e nevoie, îmi zic în sinea mea, ca procentul să fie mai mic. Lectură cu de-a sila nu se poate. Dacă oamenii preferă să trăiască departe de cărți, e bine să-i laşi aşa, nu cumva să-i deranjezi din zeama lor…

Are țara tot mai multă nevoie de negri pe plantație, căci bumbacul creşte din abundență, iar noii ciocoi care ne jupoaie pielea trebuie să aibă din ce-şi duce, pe mai departe, existența. Aşadar, mai puțină lectură, mai puțină carte, mai puțină minte, cât mai mulți muşchi. Iar de la o vreme, parcă ne arătăm muşchii omenirii, cum n-am mai făcut-o demult.

Muşchii ne-au adus multe medalii de aur la recentele jocuri olimpice atheniene (nu ştiu de ce li se spune, generic, olimpiadă, că doar se ştie că olimpiada, încă din Grecia arhaică, era intervalul de timp de patru ani cuprins între jocurile olimpice… orice copil conştiincios de clasa a V-a cunoaşte un asemenea lucru, dar asta e mai puţin important) iar sportivii au primit toţi laurii cuveniţi, plus bani mulţi, evident nu aşa de mulţi cât ia un fotbalist de talent, dar mulţi. Primiţi cu tam-tam, flori, cu zeci de interviuri şi microfoane vârâte sub nas, olimpicii abia mai prididеau să răspundă curiozităţii bolnave a aşa-zişilor reporteri, mulţi de mâna a doua. De ce sunt de mâna a doua? Pentru că n-au o şcoală serioasă la bază, n-au cultură, nu sunt citiţi. Să vă dau un exemplu şi apoi revin la raţionamentul de mai sus, despre muşchii noştri olimpici…

Iată, văd într-o seară pe blestematul mic ecran, un interviu luat de o domnişorică pestriţă, cu voce de găinuşă sălbatecă, unui fotbalist străin, achiziţionat de-un club bucureştean. Care credeţi că era curiozitatea, de esenţă freudiană, a pupezei cu microfon? Să afle ce înjurături, în limba română, învăţase respectivul… Iar omul îi şi reproduce una neaoşă, în care-şi folosea organul pentru fecundarea aerului, căci altceva nu avea la îndemână; chestia se dă pe postul de televiziune - n-are importanţă care - în orice caz, unul naţional. Reacţia majoretei? Un râs sănătos, apoi întreruperea interviului. Şi era vorba de o înregistrare, nu de o transmisiune în direct, scuzabilă, oarecum.

Revin; după ceva timp, sosesc la aeroport, acelaşi, Otopeni, şi câţiva olimpici, premianţi ai unor discipline precum fizică, matematică, chimie etc., cu medalii de aur, argint, bronz la nivel internaţional. Pe ei nu-i întâmpină decât câţiva reporteri rătăciţi şi propriile rude. Nu tu ministru al învăţământului – probabil e ocupat cu bâţâielile tribale pe la antipozi! – nu tu oficiali din partea guvernului ori a preşedinţiei, nimic; deşi tinerii aceia reprezintă creierul de aur, argint şi bronz al României, în diferite domenii ştiinţifice. Lor nu li se dă, deocamdată, mai nimic. Din câte au înţeles, vor primi, la momentul hotărât, nu se ştie care, o sumă de bani cât să-şi ia jumătate de computer, adică vreo 400 de euro! Evenimentul îmi aduce aminte de o altă situaţie jenantă, când, la olimpiada naţională de limba română desfăşurată la Iaşi, sub tutela unei femei, ministru al învăţământului, celei care ocupase locul I la nivelul clasei a XII-a i se oferise penibila suma de 500.000 de lei. Nu spune nimeni că trebuie, musai, să acorzi bani unor asemenea

performanțe – deşi, personal, nu văd de ce nu s-ar da – dar dacă, totuşi, se ia o asemenea hotărâre, echilibrați fraților balanța, mai luați de la muşchi şi dați creierului, căci altfel, în curând, o să rămânem numai cu muşchii; nu sesizați cum creierele se grăbesc, toate, către Occident? Sau, poate, asta este intenția? Să rămânem numai cu muşchii? De fapt, ce e necesar mai mult pe o plantație de bumbac, se întreabă stăpânul: muşchiul sau creierul? Sigur că primează muşchiul, aşa încât, în scurtă vreme vom ajunge o țară musculoasă…

Cumpăr amândouă cărțile, îi spun vânzătorului ambulant, care-şi pironise ochii asupra mea, căci le priveam de minute bune, fără să mă pot hotărî. Scot hârtiile de o sută de mii. I le dau. Primesc un rest, menit a-mi lua două pâini şi patru covrigi. C'est la vie! Parşivă. Şi asta fără tragedia momentului, fără a mă consuma mai mult ca de obicei.

Trec, de la evenimentul achiziționării celor două cărți, mai bine de două săptămâni, în care n-am făcut altceva decât să citesc şi să recitesc. Jurnalului eliadian l-am adăugat pe cel al lui Sebastian, Cărtărescu şi Silber.

Sebastian mă surprinde mereu cu remarcile făcute la adresa lui Eliade, deşi nu eram străin de trecutul marelui savant al religiilor; încă mă mai surprinde atmosfera României antonesciene, când evreii erau tratați ca în Polonia, înainte de a se porni, realmente, „soluția finală". Îl recitesc pe nerăsuflate. Subliniez pe margine, cu creionul, că maestrul Radu Beligan, nu mai puțin valorosul Mircea Şeptilici, încă din anii '40, erau cunoscuți ca actori excepționali, urmând să joace într-o piesă de-a lui Sebastian. Câți ani are, oare, Beligan azi? Şi, de unde atâta longevitate? Termin cartea cu regretul că nu mai sunt pagini de citit. Mi-e teamă să mai încep alta, ca nu cumva gustul celei de-a doua să-l strice pe-al celei dintâi. E ca şi cum ai mânca o delicioasă prăjitură, apoi ai consuma, eronat, dintr-una expirată. Totuşi, vreau să citesc. Redeschid „Jurnalul" lui Cărtărescu. (Eliade spunea că viața este prea scurtă pentru a pierde vremea cu cititul cărților mediocre; trebuie să citeşti şi să reciteşti numai cărți bune, căci numai din ele ai ceva, realmente de învățat. Iar „Jurnal" este o carte excepțională!). Trei zile mi-au luat ca să-l relecturez, incluzând, temporal, pauzele necesare mersului la şcoală. Convingerea finală: „Jurnal" e la fel de bun, cel puțin, ca şi cel scris de Sebastian, evident, fiecare în stilu-i inconfundabil. Sunt, dintr-o dată, ghiftuit cu delicatese literare nemaiîntâlnite de mult, aşa că e

timpul să mă întorc la amintirile mele insipide… Amân lecturarea lui Silber.

Remember 1997.

A trecut anul. Pregătirile plecării sunt în toi. Biletele sunt ca şi achitate; banii, puţini, au fost drămuiţi până la ultimul leuţ… Ţin minte că am plecat într-o dimineaţă răcoroasă de vară, cu un tren vechi, care a staţionat în prăpădita noastră gară, doar cinci minute.

Mi-am aruncat bagajele într-un compartiment gol; alături de ele, m-am scufundat în somn, până la Constanţa, în legănatul vagoanelor pe şine, aidoma celui din braţele mamei, de care uitasem complet…

În gara Constanţa, agitaţie ca de sezon estival. Cobor precipitat, căci sunt într-o mică întârziere. Taxiul mă duce spre port, acolo unde un mic vas de pasageri mă va purta spre Istanbul. Am cerut - şi mi s-a împlinit dorinţa - să nu merg cu avionul. Am oroare de avioane, deşi se spune că reprezintă cel mai sigur mijloc de transport. Aşa o fi, dar eu nu mă pot obişnui cu gândul suspendării şapte ceasuri, în aer, fără nici o legătură cu scoarţa terestră.

Cu unele intervenţii, biletele mele, atât la dus, cât şi la întors, au fost preschimbate din cele de avion, în maritime. Vasul pe care urc e destul de mare, aglomerat, şi asta îmi procură senzaţia binelui, căci în mulţimea de oameni mă pot face uşor nevăzut, neştiut. Oricum, până la Istanbul este ceva cale de mers…

Am stat destul de mult chibzuind dacă e bine să scriu aici despre „experienţa mea indiană", ce a însemnat ea, fără înflorituri, fără adaosuri inutile. Dacă mai pot spune ceva în plus faţă de Keyserling, ori Mircea Eliade sau alţii asemenea lor, care au păşit pe sacrul pământ indian, producând adevărate opere de valoare universală, scoţând la iveală tot ce se putea, din amintirea Indiei bătrâne. Am ajuns la concluzia că fiecare, la timpul său, dar oricum în epoci diferite unul faţă de celălalt, au „fotografiat" India, aşa cum nimeni n-a mai putut s-o facă: facil, dar memorabil. Aveam eu calităţile necesare unei atari întreprinderi? Nu! Tocmai de aceea m-am gândit că a încerca o nouă descriere a Indiei sfârşitului de mileniu, a faptelor, evenimentelor ce mi s-au întâmplat în amănunt, ar cuprinde o mare doză de risc, fiind conştient că nu mă voi putea, vreodată, înălţa, nici măcar la jumătatea ştachetei impuse de predecesori atât de renumiţi.

De aceea voi menționa doar anumite gânduri, eventual trăiri-blitz ale scurtei șederi în India, precum și faptul că n-am înțeles nici o clipă deplasarea mea acolo ca pe o muncă impusă de factori exteriori mie, ci ca o prelungită vacanță. Vacanță începută pe transatlanticul ce m-a primit generos în strâmtoarea Bosforului, continuată feeric pe Marea Egee, Roșie, iar mai apoi prin Oceanul Indian, acolo unde feeria a încetat, anihilată de-o violentă furtună. Nu țin minte decât că ieșeam rareori din cabină, iar în timpul valurilor - care mugeau teribil - mă strângeam într-un colț al patului, ținându-mă de un mâner special prins în perete, ori de câte ori tangajul depășea limitele imaginației. Cu o zi înainte de sosirea în India - vasul urma să abordeze la Mumbay! - am ieșit din cabină, atras de muzica unui pian serafic, amplasat în sala restaurantului uriașului vapor. Soarele strălucea nefiresc, iar oceanul era clar, limpede, atât de limpede că puteai zări peștii uriași cum se zbat în adâncuri, întrecându-se cu nava mastodont. O tânără studentă poloneză, blond-roșcată, cu ochii verzi, îmbrăcată în blugi strânși pe coapse, „se mlădia" pe clapele pianului în ritmul unei tragice melodii semnate, Chopin. Această imagine audio-vizuală mi-a rămas perfect întipărită în fotogenia ecranului personal, interior, încât azi este atât de vie, apropiată sinelui tulburat, că mă liniștește, ori de câte ori trec printr-o furtună, taifun, uragan, you name it!

Apoi, țărmul indian cu parfum îndepărtat de mosc, sânge cald de impala, revărsat printre colții leopardului flămând, ori freamăt de pădure tropicală, aruncat peste poarta cărămizie, apuseană, a Indiei, Mumbay…

Sosirea întârziată a făcut ca nimeni să nu mă întâmpine în portul larg. Primele 24 de ore pe pământ indian au însemnat căutarea unui hotel de două stele, unde să mă pot caza și să simt binefăcătoarea apă a dușului.

Apoi somn adânc, lipsit de vise. A doua zi, în gara superaglomerată, îmi luasem adio că mă voi mai întâlni cu cei trimiși înaintea mea - doi studenți hinduși din Delhi, unul kașmirian de origine, celălalt bengalez - cu misiunea de a mă însoți până în capitala indiană, acolo unde urma să fiu cazat la profesorul S. Balakrishnan, îndrumătorul meu temporar. Așteptând pe una din băncile gării, privind la trenurile verzi ori portocalii care veneau și plecau într-un ritm amețitor, văd prin marea de oameni doi tineri longilini cu o pancartă mare din carton, pe care stătea scris, complet greșit, numele meu. Mă ridic și pornesc spre cei doi. Facem cunoștință, iar pe față

li se lățeşte nefiresc, un zâmbet alb, ca de canibal; e modul lor de a-mi spune bun venit.

Sahibul, adică subsemnatul, e invitat să urce într-un tren nu tocmai confortabil, cu bănci din lemn, alături de cei doi harapi înveliți în haine albe, uşoare, moi. Drumul a durat trei zile, cu dese opriri, ba din cauza inundațiilor, ba din a vreunei vite care trecea calea ferată, ori găsise de cuviință să doarmă chiar pe rambleu, între lemnele uscate, înalte, ale drumului din fier.

În fața mea a stat, vreme de două zile, o familie de hinduşi extrem de numeroasă. Fetele cele mai mari nu purtau coc, dar aveau sânii descoperiți, arătând că nu alăptaseră până atunci. De fiecare dată când scoteam ceva de mâncare, copiii mai mici, vreo cinci la număr, până în vârsta de 9/10 ani, mă priveau cu poftă, aşa că am împărțit toată hrana, mai ales dulciurile, cu ei. Nu cerşeau, nu întindeau mâinile tremurând; doar mă priveau fix, cu irişii lor mari, rotunzi, negri-căprui. Aveam să văd milioane de asemenea ochi în timpul şederii în India.

Tot drumul, atât cât am putut sta treaz, am privit prin geamul murdar peisajul, pigmentat cu numeroşi arbori, parcă desprinşi din stampele japoneze ale lui Hokusai, templele ascuțite, cucerite de ierburi fecunde şi numeroşii papagali multicolori, care vegheau, ca nişte aeroplane din al doilea război mondial, orice mişcare suspectă petrecută acolo, jos, între ierburile mereu foşgăinde, agitate. Şi peste toate, soarele rotund, chinuitor…

Delhi. Capitală imensă, cu multă populație, cam cât jumătate din România, cred, nu m-a impresionat decât după ce-am ajuns în partea sa veche, traversând un celebru afluent al Gangelui, râul Yamuna. Acolo, într-un loc mai puțin vizitat de oameni, maşini, rikşe motorizate sau nu, în umbra unui tradițional bungalow mă aştepta profesorul; în căruciorul său cu rotile, căci nu se poate deplasa - e paralizat de la brâu în jos - alături având pe unul din cei doi servitori, obişnuiții casei. Tinerii studenți mă părăsiseră la intrarea în larga curte, străjuită de tot soiul de flori, trompete galbene şi roşii. Aveam să-i mai văd de vreo câteva ori prin campusul universității de stat şi, din nou, la plecarea mea, precipitată, din cauza rănilor de la mâini…

Breaking news, 2004.

Radioul vuieşte, televizorul urlă. Un nou prilej de cancan, specific românesc, plin de caraghioslâc local, parfum specific, de ceapă putredă aruncată la gunoi. Protagonişti, preşedintele ţării şi, din nou, nelipsitul, inegalabilul, originalul ministru al învăţământului românesc. Primului - aflat în vizită, în Canada - un român plecat cu ocazia nefericită a mineriadelor, îi aruncă-n piept un carton în care se afla un cârnat, iar în obraz cuvintele: „Măi, animalule!". Preşedintele îi replică, spunându-i că animalul nu este el, sau cam aşa ceva. Schimb elevat de vorbe, pe tărâm nord-american…!
Dincoace, în spaţiul mioritic, nevinovatul ministru mai sus-amintit, oferă again! mostre de gândire/comportament nonconformiste, şocante. După ce produsese ilaritate cu ţopăielile lui tribale în Asia este surprins acum, de camerele televiziunilor, expunându-şi a huge and fat ass, pe când se chinuie să escaladeze geamul liceului unde învăţase o vreme. Apoi explică entuziasmat, că aşa chiulea el de la anumite ore: sărind sprinţar geamul! Şi adaugă, aproape conspirativ, plin de umor „superior": „Vă daţi seama câtă carte învăţam noi, pe atunci!".

Ne dăm seama, domnule ministru, ne dăm seama şi încă foarte bine!

De ce nu ne laşi, domnule, de ce nu pleci de unde ai venit? Închid radioul, rugând-o pe fiica mea să dea televizorul mai încet, eventual să-l închidă. Mai bine face creierului o lectură, decât avalanşa neghioabelor ştiri ce invadează eterul non-stop, ştiri nefaste, în imensa lor majoritate. Revin la ale mele…

Glissando.

La Delhi n-am făcut altceva decât să-mi cumpăr cărţi, să studiez în prejma lui S.B., atât cât îi permiteau boala şi bătrâneţea să mă suporte prin preajmă-i, să dezbatem probleme chinuitoare minţilor obişnuite, precum cele legate de henotheismul sau non-henotheismul

vedic, ori despre esenţa aprioric exprimată a cogito-ului cartezian în filosofia Jainistă.

Nu vreau să pătrund în amănunte plictisitoare pentru cei care nu cunosc problematica respectivă. Anyway, pe mine mă interesa, în mod special, vizita lui Brâncuşi făcută către sfârşitul anilor '30 în India, la Indore, cu ocazia invitaţiei primite din partea Maharajahului Holkar Rao, în vederea ridicării Templului…

Ceea ce mi se părea curios în legătură cu vizita sus-pomenită, era următorul lucru: deşi Brâncuşi vânduse aceluiaşi Maharajah variante ale păsărilor lui măiastre - marmură, bronz poleit, muncite în tehnica lui Isamu Noguki - cel găzduit în atelierul olteanului la Paris, o vreme - deşi stabilise cu acelaşi Maharajah să ridice Templul la Indore, deşi exista şi o machetă a Templului pe care eu însumi am putut s-o văd, s-o analizez în toată hermeneutica sa – Templul urma să aibă forma unui ou uriaş, cu intrare subterană! – deşi din Templu trebuiau să facă parte chiar păsările cumpărate de Maharajah, deşi sculptorul român lucra intens la „Spiritul lui Buddha" - şi el parte componentă a aceluiaşi Templu închinat memoriei decedatei soţii a Maharajahului - deşi însuşi Brâncuşi ajunsese la Indore, aşteptând să se înceapă lucrările la masivul Templu (zice-se, o replică peste timp la nu mai puţin celebrul Taj Mahal!) ei bine, cu toate acestea, nimic nu s-a întâmplat…!

Nu numai atât; se pare că Maharajahul nici n-a vrut să-l primească pe românul care aşteptase vreo trei săptămâni de zile întâlnirea, amânată sub diverse pretexte: ba că e la vânătoare, ba că e bolnav etc.…

După atâta plictiseală - căci Brâncuşi nu era făcut să stea, nici să aştepte inutil până când va catadicsi, nu ştiu ce Maharajah, să-l primească - sculptorul Coloanei Infinirii a mai vizitat câteva locuri din India sacră, printre care şi stupa de la Sanchi, apoi a plecat spre Europa.

Nu spun că-mi făcusem o misiune personală din a afla de ce Brâncuşi n-a mai ridicat Templul, căci asta mirosea mai mult a Holmes & company şi nu cadra cu structura, conţinutul ştiinţific al tezei mele. Pe mine nu trebuia să mă intereseze decât componenţa simbolurilor prezente în proiectul Templului, ce rol avea şi în ce poziţie ar fi urmat să se găsească în interiorul construcţiei „Spiritul lui Buddha", câte dintre simbolurile menite templului indian s-ar fi regăsit în Templul de la Jiu. După contabilizarea seacă a simbolurilor, facilă într-o oarecare măsură, trebuia să desluşesc

sensul lăuntric, metafizic, al acestora, chestiune complexă întrucât, se ştie, ceea ce ţie îţi spune un anumit simbol acum, foarte bine poate să spună altceva, altuia, atunci.
Prin urmare, chestiunea cu descifratul devenea partea considerată a very taff one!
Trecuseră două luni de când mă aflam în Delhi. Banii de bursă rămăseseră neatinşi. Mă descurcasem mai mult decât onorabil, reuşind să supravieţuiesc, aproape miraculos. O contribuţie avusese şi profesorul indian, care îmi asigura laptele, fructele, ceaiul verde sau negru, ori prăjiturelele din orez, aproape zilnic. Pot spune că mâncarea era berechet, iar cura aceea, aproape vegetală, îmi reglase stomacul, sistemul nervos central, cum nici un medicament nu reuşise în ţară. Mă simţeam ca nou, dornic de a vizita Indore. Comunicându-i acest lucru profesorului, omul s-a arătat oarecum îngrijorat, căci nici banii necesari unei deplasări îndelungate, nici companioni nu erau, pentru a-mi face traseul mai uşor. Îmi ceru oarecare timp, îngăduinţă, poate mă va ajuta în vreun fel. Deşi aveam îndoieli, am mai aşteptat câteva zile în răcoarea arborilor bungalow-ului - a fântânii arteziene ce funcţiona întotdeauna la orele prânzului, pentru a îmblânzi arşiţa - a liniştii înfundate între zidurile înalte aparţinând vilelor vecine. Oricum, nu mai era prea mult timp şi urma să se pornească musonul, iar ploile să devină aceeaşi obişnuită prezenţă, precum era soarele în anotimpul uscat.
Când credeam că nu mai am nici o şansă, profesorul îmi dădu vestea, într-o dimineaţă, că totul se rezolvase. Găsise sponsori. Găsise şi însoţitori care să vină cu mine, plătiţi pentru aşa ceva… Îmi refuză mulţumirile, urându-mi să vin sănătos înapoi, pentru a putea continua lucrul.
Contrar aşteptărilor, îmi dădu o cruciuliţă de argint, binecuvântându-mă ca pe un fiu. Mie îmi păreau toate cam exagerate, cam tragi-comice, dar omul îndeplinea toate gesturile cu mare seriozitate, concentrare şi, în acelaşi timp, detaşare de lumesc, cum de puţine ori mai văzusem la un seamăn de-al meu.
A doua zi mă urcam în tren, către noua destinaţie, Indore, probabil cel mai europenizat oraş al Indiei contemporane, curat, cu numeroase canalizări şi apă potabilă la robinet…

Work, 2004

Crudă realitate. Orele de la şcoală au fost un calvar. Multă gălăgie, debandadă, ca la început de nou semestru. Mă enervez când constat că am venit mai devreme cu două ore, că trebuie să stau câteva ceasuri degeaba, pentru a face doar o singură oră, iar aceea cu totul alta decât fusese prevăzut în orar. Nervii îmi explodează când observ panoul, plus coşul de baschet la care lucrasem o săptămână încheiată, rupte, iar fileul coşului distrus. Aflu că e opera unui aşa-zis elev, care n-a făcut altceva decât să se caţere pe panou, apoi să sară cu picioarele în coş! Adică să-şi bage picioarele în coş…! Îmi vine să iau un ciocan şi să distrug totul, totul… Cu mamelucii ăştia nu va ieşi nimic bun, niciodată. România este o ţară ratată, cu mulţi copii rataţi… Deodată ies din mine, la suprafaţă, toate nemulţumirile, toate nădejdile spulberate, toată disperarea acumulată, nerefulată…

Încă o dată se dovedea că Cioran spunea adevărul, chiar dacă acesta a deranjat şi continuă să deranjeze pe mulţi. Îmi vine să las la o parte orice fel de principii pedagogice, să-l strâng de esofag pe dracul împieliţat care a făcut asta… Ca să se întregească tortul, un coleg - poate colegă - îmi trimite clasa unde sunt diriginte, acasă, aşa că nu-i mai găsesc în cabinet, cum mă aşteptam, la terminarea recreaţiei… Pas de omoară pe cineva! Mă întorc, exact la timp, ca să dau nas în nas cu doggy lady care-mi comunică - pe ton confidenţial - că doamna de la dispensar, asistenta, a găsit păduchi în părul unor copii…

Bine că n-a găsit şi râie de la cele 10 javre care bântuie curtea şcolii, mârâi printre dinţi, îndreptându-mă spre cancelarie pentru a-i spune directorului ce debandadă e prin clase, cum descreieraţii de la o clasă de-a opta călăreau în toată regula catedra, înaintea evlavioasei ore de religie. Bineînţeles că ora trebuia să înceapă la fix. Bineînţeles că nu mai contează asta, deşi acum e şi 25 de minute. Popa bea liniştit cafeaua, iar ghiaurii dau prin băţ de obraznici ce sunt. N-apuc să-i spun directorului nimic, pentru că-l văd foarte fericit, din cale afară, jucându-se la draperiile lamelare din cancelarie, ca şi la acelea din propriu-i cabinet, azi primite. Cu puţin înainte de alegerile parlamentare! Le închide, le deschide, le închide, le deschide…

Când credeam că totul s-a terminat pe ziua în curs, văd cum maşina ce trebuia să mă ia la sfârşitul orelor din faţa şcolii, face pană chiar la doi metri în faţa mea. Aştept, încă 20 de minute, următorul maxi-

taxi. În sfârşit, ajung în oraş, văd un taxi care are scris pe geam 6 800 lei/km şi urc bucuros. Bucuros e un fel de-a spune, căci pe aparatul de taxat observ disperat, din mers, că valoarea e cu totul alta: 9. 900 de lei/km! A dracului românul, cum aplică el proverbul cu gardul şi leopardul. Sunt prea obosit să cer taximetristului să oprească, aşa că dau la finalul călătoriei dublul prețului obişnuit…
Dar ziua nu s-a sfârşit încă. Intru în scara blocului, acolo unde mă întâmpină un rahat de om matur, cât toate zilele. Mai să-mi verse mațele. Îl ocolesc atent, căci dobitocul urinase abundent în jurul piramidei căcăcioase, şi intru-n casă.
Iau o găleată plină cu apă, curăț căcatul, aruncând câțiva zeci de litri peste el, întrebându-mă, cum de toată lumea a putut trece până acum pe lângă mizeria respectivă, fără a o curăța. But what can I do? Life is life, and Romania is Romania…

Glissando obligatoriu.

Am stat în Indore trei săptămâni de zile, iar coincidența cifrică mă amuză; şi Brâncuşi aşteptase întâlnirea cu Maharajahul tot cam pe-atât. Oraşul are două universități; una de stat, iar cealaltă particulară. Ultima se intitulează „Devi University" şi e înființată de nepoata Maharajahului. Obțin ajutorul ambelor instituții. Vizitez palatul Maharajahului, admir numeroase obiecte de artă autentică. Încet, încet, la întâlnirile cu diverşi, aduc vorba despre Templul de la Indore, iar oamenii mai scapă câte o informație, un gând, o opinie… De ce n-a ridicat Brâncuşi Templul? De ce nu l-a primit Maharajahul? Sau, poate, de ce Brâncuşi n-a vrut să-l mai vadă pe Maharajah? Mai există şi alte planuri ale Templului? Sunt întrebări legitime, pe care le-ar pune oricine în situația mea. Până la urmă aflu un răspuns, pe care-l recompun în liniştea camerei răcoroase ce mi s-a pus la dispoziție, de când am sosit, folosind multitudinea informațiilor primite.
E ca un imens puzzle, în care am impresia că mă voi pierde, ori de câte ori voi încerca să-l rezolv. Totuşi, ajung, în final, la o singură concluzie, una care mă cutremură, pe care prefer să n-o folosesc în teza mea de doctorat, pentru că nu are relevanța ce-aş fi aşteptat-o. La mijloc e vorba de o moarte şi, probabil, de una misterioasă. Misterul ține de felul în care a murit - sau a fost ucisă? - maharana.

Poate de aceea Brâncuşi a renunţat la ridicarea Templului, el fiind un om cât se poate de credincios. Poate că n-a vrut să se implice tocmai acolo unde cursese sânge nevinovat… În definitiv, nu pot da crezare acestor speculaţii rezultate din vorbele unora, altora. Nu am nimic concret, palpabil, nici o dovadă, de aceea mă văd silit să nu mai continuu pe acest traseu incomod… Dacă va fi cazul, lucrul am să-l menţionez la addenda. Câteva chestiuni privind „Statuia lui Buddha", cum ar fi sensul spiralei utilizate de Brâncuşi, cele şapte trepte, care duc la cei şapte paşi ai lui Buddha, ovoidul, caliciul din partea superioară a acestuia, care nu înseamnă altceva decât floarea de lotus, mi le lămuresc la Indore. Totuşi, vreau să văd mai mult, să ştiu mai mult despre localitate, despre împrejurimile sale. Aşa că-ntr-o zi iau pe cei doi însoţitori şi plecăm dincolo de marginile oraşului. E cald în continuare, dar nu într-atât cât să nu suport arşiţa. Mergem vreo două ore bune pe un platou deschis, presărat cu arbori solitari, arbuşti cu ţepi şi fructe negre ori roşii, probabil otrăvitoare. Undeva se aude cântecul bul-bulilor, iar din stânga noastră şoapta unei ape curgătoare, care abia-şi târăşte destinul în aşteptarea marilor ploi. Ajungem în regiunea siturilor părăsite. Câteva temple şi stupa lăsate în voia plantelor agăţătoare, animalelor sălbatice, vânturilor, ploilor, prezintă o imagine dezolantă. Totuşi, pentru mine ele sunt singura legătură demnă de luat în calcul cu trecutul arian al locului. Vizităm, rând pe rând, ruinele. Printre pietre, speriate, aleargă şopârle mici, iuţi, argintii; par scurgeri de mercur în scoarţa pământului, sau printre firele palide, de iarbă.

Obosiţi după atâta cale, ne aşezăm pe nişte trepte crăpate să bem apă şi să mâncăm, fiecare, câte o banană. Soarele a trecut binişor de ora prânzului. Va trebui să ne întoarcem, deşi o idee prea clară despre rostul labirintului care duce în centrul stupelor, încă nu mi-am făcut.

Probabil marchează un anume soi de rătăcire a insului, simbolic vorbind, care se caută pe sine, ori o realitate menită să-i confere certitudinea prezenţei transcendentului în lume, iar aceasta nu va fi descoperită decât în final, când va ajunge în interiorul construcţiei, acolo unde va da peste osemintele celor dragi, ori relicvele unor sfinţi. Mai poate însemna, foarte bine, trecerea de la un nivel mundan, la unul submundan, sau de la viaţă la moarte, urmându-se un traseu sinuos, adeseori plin de capcane, de rătăciri inutile. Sau, poate metamorfozarea insului pornit în aflarea sinelui interior, pe

care nu şi-l poate detecta decât izolat, în meditaţie înaltă, departe de lume, în prezenţa permanentă a morţii, în căuşul de ou al stupei semiobscure…

Toate aceste gânduri îmi brăzdează mintea, constant, de când am ajuns aici. Mă ridic, fără să spun nimic însoţitorilor. Pornesc spre o mică stupa, aflată la vreo 30 de metri în faţa mea. Oamenii cred că am nevoie de intimitate câteva secunde şi mă lasă în pace, dar eu vreau să intru în acea ultimă stupa, care are semisfera spartă în partea centrală. Prin urmare, în interiorul ei ar pătrunde lumina zilei, avantaj considerabil pentru a vedea mai bine ce fel este ea concepută. Cobor uşor în labirintul care mi se pare foarte întunecat - căci încă nu m-am obişnuit cu trecerea de la lumina albă de afară, cu semiobscurul de aici. Merg sprijinindu-mă de pereţi, căutând să ajung cât mai repede în cupola stupei. Nu mai aprind lanterna, căci ochii mi s-au obişnuit deja. Când să ocolesc un loc special amenajat pentru nişele afectate amplasării urnelor cu cenuşa incinerată a celor decedaţi, ceva bestial mă atacă, sărindu-mi în piept. Mă apăr cu mâinile, respingând cu toată puterea vietatea, care mârâie ascuţit. Mă retrag în mare viteză, ţipând de groază. Impactul a fost atât de surprinzător, încât nu mă pot abţine să nu urlu, mai cu seamă că fusesem şi rănit. De acest lucru îmi dau seama mai bine afară, când văd cămaşa plină de sânge, iar palmele aşijderea. Însoţitorii aleargă într-un suflet la mine. Încep să se vaiete, luându-se cu mâinile de păr. Dar nu e timp pentru lamentări, căci trebuie urgent analizată situaţia.

Două degete, cele dinspre exterior, ale mâinii stângi, plus unul de la mâna dreaptă, podul palmei acesteia, au fost tăiate ca şi cu o lamă, de nişte gheare ori dinţi ascuţiţi. Cel mai grav e al doilea deget de lângă cel mic, căci pare sfâşiat în două, o parte din carnea sa dezgolindu-mi evident osul, odihnindu-se în palmă doar cu ajutorul unei pieliţe. Privesc la toate acestea ca la ceva complet străin mie; parcă nu eu sunt cel din care curge abundent sângele, parcă nu eu am degetele distruse… Apoi, după şoc, durerea vine ca o lovitură groaznică de măciucă, drept în moalele capului, coborând spre centrul nodal al stomacului, acolo unde se strâng toţi nervii. A fost pentru prima dată în viaţa mea când am văzut stele multicolore, între care cele verzi abundau lejer.

O greaţă imensă mă cuprinde; simt că am să leşin, dar un gând mai puternic decât leşinul, situat în vecinătatea fricii, gândul groazei că-mi pot pierde degetele, mă face să-mi revin. În timp ce însoţitorii

au pătruns cu foc şi urlete în stupa nenorocită, eu cobor pe malul râuleţului. Culeg o mână de lut galben pe care-l aşez cu mâna dreaptă, mai puţin afectată, peste degetele celei stângi. Apoi, cu o batistă înfăşor degetele rănite. Apăs cât pot, pentru a nu mai curge sângele. Stau aşa, minute bune în şir, fără să mă pot ridica, în vreme ce soarele mă loveşte în ceafă. După un timp apar însoţitorii, transpiraţi, obosiţi. Descoperiseră ce mă atacase; un soi de puma locală, care-şi făcuse culcuşul puilor tocmai în nişa unde eu bâjbâisem cu palmele…

N-aveam timp să gândesc, atunci, asupra semnificaţiei celor întâmplate; aveam s-o fac mai târziu, în spitalul din Indore. Drumul către oraş s-a făcut în patru, cinci ore, cu dese opriri şi opinteli, să nu leşin. Sângele se oprise, iar asta îmi dădea speranţă. Nu ştiam, însă, ce mă aşteaptă în continuare, la spital. Acolo am fost de urgenţă dus în sala de operaţii, unde, mai mult sau mai puţin anesteziat, a trebuit să suport un supliciu pe care nu mi l-aş fi închipuit vreodată. Carnea bună se lipise la loc, însă medicii se văzură nevoiţi s-o dezlipească, s-o cureţe, s-o dezinfecteze. Apoi s-o coase. N-am mai rezistat durerii. Am leşinat. Când m-am trezit, aveam amândouă braţele imobilizate, bandajade, suspendate, de parcă aş fi ţinut un copil în braţe. Lângă mine se afla o tânără asistentă ciocolatie, care, văzând că deschid ochii, alertă medicii. Dormisem mai bine de 24 de ore. Când am încercat să fac o mişcare nepotrivită momentului, dar firească în alte situaţii, am simţit aceeaşi săgetare în vintre ca pe malul apei. Nu era de glumă, aşa că m-am potolit.

A urmat o perioadă de două săptămâni când n-am mai putut face nimic fără ajutorul cuiva din personalul angajat. Abia spre sfârşitul celei de-a doua săptămâni am putut să-mi folosesc mâna dreaptă, dându-mi seama cât de bine este să ai cele două mâini, iar dacă nu, măcar pe una dintre ele. Puteam merge singur la toaletă, fără să mai trec prin jena de până atunci…

Când i-am putut comunica lui S.B. la telefon ce s-a petrecut, a început să se vaiete, să arunce vina pe însoţitorii mei, care urmau să păţească la întoarcerea în Delhi, cele mai neplăcute lucruri. Degeaba încercam să-l conving că bieţii de ei nu avuseseră nici o vină. B. nu vroia să audă de aşa ceva.

Ei, ce s-o mai lungesc, a trecut şi asta peste mine, dar mâna stângă n-o mai puteam folosi, cel puţin câteva luni. Întors la Delhi, B. a înţeles cât de gravă era rana. M-a ţinut la el câteva zile, timp în

care s-a agitat pe la diverse cunoştinţe de-ale sale, făcându-mi rost de bani, înţeleşi ca pe o recompensă pentru cele întâmplate, ca pe o scuză din partea lor, a indienilor, pentru cele petrecute. Tot răul era spre bine, căci aveam acum bani cum nu visasem, atât de mulţi, că-mi permiteam să cumpăr câteva zeci de cărţi în plus, în special de la celebra editură Motilal Banarsidas; ba, mai mult decât atât, să le plătesc transportul aerian şi nu cel maritim, primul fiind destul de scump: şapte dolari pe kilogram…

Break work, 2004.

Mi-a venit, din nou, rândul să duc gunoiul. Şi iar este seară, şi iar dau peste omul care-şi aruncă maculatura… Nu-l mai întreb de ce-o face. Ne înţelegem din priviri. El lasă pachetul lângă containerul cu resturi, iar eu îl ridic, nevăzut de nimeni, pierzându-mă în ceaţa nopţii. Nici nu cred că mai este nevoie să discut cu personajul acesta interesant, care-şi eliberează cu atâta furie biblioteca. Totul funcţionează, între noi, telepatic; nici programate, întâlnirile şi n-am fi fost atât de punctuali. Abia aştept să mai citesc ziarele, să văd ce s-a mai întâmplat cu BARONUL, ce-a mai făcut, ce-a mai visat şi cum i s-a îndeplinit visul, ca-n miraculoasa poveste a porcului...
Ajung în birou. Deschid la întâmplare ziarul local, citat mai sus. Lecturez declaraţia semnificativă a unuia, F.G.: „BARONUL (recte O.!) este ca şi preşedintele unui Parlament”, (vezi M. de V. din 18 aprilie, 2003, p.3). Aşadar şi, în sfârşit, s-a ajuns la sănătoasa concluzie că BARONUL este cel care decide totul, că el împarte şi desparte dreptatea de nedreptate, banii albi, de cei negri, viciile de virtuţi, erorile de faptele corecte, grâul de neghină, aerul poluat de cel nepoluat, cerul de pământ, în micul spaţiu - dar atât de cunoscut - al ţării celor mai vânoşi oameni. Că aşa stau lucrurile în realitate, BARONUL singur o demonstrează ori de câte ori i se dă nepreţuita şansă a afirmării de sine; iată - citesc în altă parte - că ar fi prins într-un proces – dar el este implicat în multe altele, probabil şi în cel al conştiinţei personale! – de circulaţie rutieră. Motivul? Pentru că observase un cetăţean - un oarecare colonel - că nu respectase la trecerea de pietoni culoarea semaforului, trecând, evident, pe roşu, în trombă. Mă şi mir de câtă atenţie distributivă

dispune BARONUL, de câtă dorință de a se face dreptate, de a se purta oamenii corect. A mers până într-acolo, încât, a apărut la tribunal, cu făclia adevărului în mână…
Iată şi un fragment, aproape delicios, din declarația BARONULUI făcută la proces: „Am coborât, (se înțelege, din autoturismul propriu, n.a.) m-am dus la conducătorul auto… (evident, pentru a-i atrage atenția asupra greşelii comise, n.a.). Precizez că eram singur la volan şi că nu se mai afla nimeni împreună cu mine", (vezi, acelaşi ziar, din 15 noiembrie, p.32).
Precizarea făcută de BARON surprinde nu doar prin sinceritate, cât mai ales prin subtilitatea exprimării…
Acelaşi BARON dă inestimabile lecții politice – acum, că şi-a luat licența la o facultate, înțeleg particulară? – adversarilor, în altă pagină a neprețuitului ziar: „Vreau să-mi permiteți să vă recomand ca atunci când partidul R.M. va veni la putere în România, să desființați şi Doina Vrancei", (vezi, M. de V. din 23 aprilie, 2003, p.3). Iată cum se îmbină chestiile cu treburile prefecturii…
Am chef de lectură în continuare. Citesc, în altă pagină, următoarele: „BARONUL - recte O. - a declanşat Operațiunea M.O.P.", (e vorba de baze sportive, n.a.) cu ajutorul firmelor fratelui său (în aceeaşi publicație locală, de largă respirație, data 30 mai, 2002, titlul regăsindu-se mare, cu litere de-o şchioapă, pe pagina I), iar mai încolo, însele spusele BARONULUI consemnate cu sfințenie, aşa cum făceau cronicarii medievali: „Vom face un program, în aşa fel încât copiii să poată juca pe aceste terenuri gratis, iar seara, pe timp de vară, se va juca în nocturnă, contra cost"…
Ce bine că odraslele noastre se pot juca şi seara, chiar până noaptea târziu. Ce mai contează liniştea cartierului, atât timp cât tineretul se distrează? E atâta bucurie la noi, că nu ne-o putem manifesta doar ziua, ci mai trebuie un timp şi noaptea…

De fapt, nici adulții nu sunt uitați, căci de nenumărate ori în ultimii ani, au curs berea, vinul, şampania pe bulevardele luminate a la giorno, concetățenii bucurându-se din plin de savoarea aerului încărcat cu aer gros de mititei, barbecu-uri la minut, ori de jocul luminoaselor artificii, care nu ținea aşa, ca prin alte părți, adică cinci, ori şase minute, ci jumătăți de ceas…
Se petrecea, şi se petrecea bine la curtea BARONULUI, cum nu se mai petrecuse niciodată… Ceea ce mi-a atras dintotdeauna atenția - de data aceasta, legat de mass-media contemporană, a fost

concluzia inevitabilă, aşezată ca o pecete, la finalul fiecărei petreceri: „Şi s-au distrat, domnule, pă cinste!”.

Lucrul pozitiv, însă, privitor la aceste show-uri în aer liber, era subliniat tot de BARON, ori de câte ori cineva din nesuferita Opoziție îl călca pe bătături, atrăgându-i atenția că-şi bate joc de banul contribuabilului, că aruncă sume imense în vânt doar pentru propria imagine, pe când cartierele sufereau de mizerie şi tot soiul de alte lipsuri, că se comportă ca un Nero întârziat, iar lista acuzațiilor s-ar putea prelungi.

Atunci, replica BARONULUI cădea tunător: „Spectacolele pe care cetățenii le doresc, nu sunt finanțate din bugetul local şi nici din cel județean. Aceste cheltuieli se fac pentru public din Contul de sponsorizări al C.J., alimentat de oameni de afaceri cu suflet din județul nostru, care doresc să susțină actul cultural. Viața nu înseamnă numai muncă, ci şi distracție, muzică sau cultură”, (vezi tot publicația citată, din data de 29 mai, 2002, p.3!). Că bine le mai zici, BAROANE! …şi ecoul repetă prelung în mintea-mi obosită: ”Viața nu înseamnă numai muncă, ci şi distracție, muzică sau cultură…”.

Dar Opoziția nu doarme; urmăreşte toate mişcările BARONULUI - ca o jivină sălbatică în căutare de carne proaspătă, numai bună pentru potolirea instinctelor primare - provocându-i astfel, coşmaruri nobilului de la poalele Carpaților şi obligându-l, într-un târziu, pentru a-şi demonstra nevinovăția să-şi dea demisia, să se autosuspende din funcție, punându-se la dispoziția organelor abilitate pentru verificări amănunțite.

Gestul BARONULUI nu este trecut cu vederea. Însuşi unul dintre mai marii Curții, de la Bucureşti, îl ridică în slăvi pe nobilul din feuda putneană. Iată ce spunea acesta, în toamna anului 2002: „…Gestul lui O., - adică al BARONULUI – de a se autosuspenda din funcțiile politice arată că acesta este un om de cuvânt, care a făcut un gest unic în analele politice din România”, (vezi, de acum, renumita publicație răscitată, din 30 noiembrie, 2002, prima pagină!).

Careva să zică, un gest unic în analele politicii, domnule S.O., medic politolog ad-hoc, bucureştean, priceput în toate… Aşadar, ce Kogălniceanu, care Cuza, pentru ce Ionel Brătianu, ori Take Ionescu sau Armand Călinescu, când avem atât de viu, atât de aproape exemplul nemuritor, singular, al BARONULUI?

Nici nu ne dăm seama cât de ridicoli am fi, dacă ne-am mai arunca privirea peste umăr, îndărăt, în istorie pentru a căuta acolo modelele de care am avea nevoie, când prezentul este atât de măreț, însuflețitor, oferindu-ne el ceea ce căutăm atât de disperați în tranziția actuală, adică oameni verticali, nepătați, charismatici; viitorul se anunță, din această perspectivă, deloc sumbru, unul pe măsură… Degeaba se trimit de la Centru controale peste controale, degeaba se fabrică în ascuns scenarii bolnave care să-l compromită; BARONUL e tare, şi e tare pentru că am spus-o şi-o voi repeta până la sațietate, omul e curat ca lacrima de copil mic, e cinstit, imaculat, aidoma sfinților pictați în biserici, e incoruptibil ca fiul cunoscut al revoluției din 1789, nu poate fi atins cu piatra, căci aceasta s-ar sfărâma înainte de a-i atinge platoşa de oțel ce-i acoperă pieptu-i puternic, de cruciat al luptei pentru fericirea aproapelui, de cruciat care a îmbrăcat cămaşa sacrificiului etern, căci, nu-i aşa, în piepturile de aramă ale românilor adevărați zac mai multe inimi care nu pot fi zdrobite de mişelia zilei…

Şi după ce Curtea de Conturi (vezi M. de V. din 26 noiembrie, 2002, p.1!) l-a descărcat de gestiune pe anul 2001, BARONUL cu glasul plin de emoție, mai are puterea să replice celor care încă se mai îndoiau de fair play-ul său: „Iată că şuşanalele sunt şuşanale, bârfele sunt bârfe, dar iată că activitatea financiar contabilă a C.J. este una serioasă şi care se desfăşoară cu profesionişti, oameni care îşi cunosc foarte bine meseria", (acelaşi ziar şi dată, p.3)… Admirabile cuvinte, ravisantă atitudine…

Dau pagini după pagini. Peste tot întâlnesc figura luminoasă, omenoasă, aproape de oameni şi pentru oameni, modestă, caldă, dar puternică, fermă, decisă a BARONULUI. Alături de fotografiile numeroase, stau acțiunile acestuia, care parcă nu mai au limite; curg, cu forța şuvoiului de primăvară, pentru binele cetățenilor, inimoşi contribuabili.

Într-un loc citesc cum dă apă oamenilor, aidoma unui zeu din Egiptul antic, în vreme ce țăranii se apleacă să-i sărute mâna evlavios; în altă parte, despre cum rezolvă problemele financiare ale fotbaliştilor… undeva citesc despre asfaltarea drumurilor din județ, acolo unde BARONUL vine să vadă cu proprii lui ochi cum se derulează lucrările, dacă totul coincide graficului stabilit; ce nu s-a făcut în 15 ani la Teatrul Pastia, s-a făcut într-unul singur sub energica impulsionare a aceluiaşi neobosit BARON, ca în basmele

românești, realitatea întrecând cu mult ficțiunea. Vă amintiți, nu? Făt-Frumos, care creștea într-un an, cât alții în șapte!
Și, cu toate astea, presa lipsită de respect, mă, rog, o anumită parte a presei, continuă să nu-l lase pe om în pace, să-l numească hoț de buzunare, de portofele, sau cam așa ceva, să publice și un cântecel pe seama asta, iar mai nou, să-l acuze de furtul unor pământuri din zona limitrofă a cetății ce-o conduce. Dar bine, bine, cât să mai suporte și omul?
Strașnic le-a zis-o, atunci când le-a zis-o: „Terenul lu' mama, a lu' bunica sau a lu' străbunica, să fie clar pentru cei care intoxică presa cu asemenea informații, este teren arabil și nu poate face obiectul proiectului pe care vrem să-l realizăm prin construirea parcului de recreare și agrement pentru cetățenii municipiului F.", (vezi M. de V. din 4 martie, 2003, p. 32).
Dacă se ianugurează un obiectiv, oricare ar fi acesta, BARONUL este nelipsit și cu vorba înțeleaptă și cu fapta plină de măreție; astfel, el nu i-a uitat pe cei de la sate, sprijinindu-i permanent, cum nimeni n-a mai făcut-o până la el. Iată afirmația ce arată că nu ne hazardăm în aprecieri, luată din același ziar local, datat 7/8 iunie, 2003, p.3: „Oamenii din satele vrâncene știu că M.O. adică BARONUL, este singurul politician care i-a ajutat mereu", iar primarul din B., emoționat de importanța declarației sale, cu ochii împăienjeniți, susține cu vigoare rurală: „Toate problemele noastre au fost ca și cum ar fi fost ale lui M.O." /aceeași publicație din 2 iunie, 2003, p.3.
Admir și încercarea tinerilor ziariști de a pune pe jar Opoziția, când pe 1 aprilie, publică pe pagina I, cu litere de-o șchioapă, titlul cu ștampila în diagonală a senzaționalului: „Averea lui M.O. – a BARONULUI – scoasă la mezat de Finanțe", (M. de V., 1 aprilie, 2003), dar băieții sunt cu mult în urma numărului din publicația „Viitorul", rămas în amintirea concetățenilor, despre care am pomenit mai pe la începutul „cronicii" de față…

Work, 2004.

… Din nou mi-am făcut o sumedenie de draci la școală. Să vă spun, pe scurt, despre ce-a fost vorba; țineți minte că muncisem ca un câine pentru amenajarea cabinetului de istorie, că nici unul dintre colegi nu venise decât să-mi admire transpirația de pe frunte și

vopseaua de pe mâini? Ani de zile mi-am investit banii, energia în acel cabinet, pentru a scoate din el ceva care să semene a spațiu istoric, unde să pășești cu grijă, să-ți desfășori activitatea cu plăcere. Acum, cu mobila Neoset primită, cu un covor verde în centrul meselor așezate în forma literei U, de la înălțimea biroului uriaș din lemn sculptat - recuperat de mine, lăcuit, recondiționat tot de mine, birou care aparținuse cândva unei familii de boiernași locali – puteam visa la desfășurarea unor ore deosebite, în curățenie, în liniște. Pereții, umpluți de tablouri colorate, confecționate de subsemnatul, planșele diverse, hărțile din plastic în relief, lambriurile lăcuite proaspăt, cu lac adus tot de mine și colțul muzeistic reactivat, constituiau tot atâtea elemente care-mi dădeau speranța binelui. Nici nu apucasem să văd cum toate se sedimentează, că după prima zi de cursuri găsesc mizerie, hârtii aruncate, resturi de mâncare, scaune murdărite etc., deși numai eu aveam acces acolo, după-amiaza. Cine făcea, totuși, mizeria? Am întrebat în stânga, în dreapta, mister total... Numai că ieri mă hotărăsc să vin la școală mai devreme cu o oră pentru a-mi pune lacăt la ușa cabinetului. Peste cine credeți că dau în spațiul unde-mi spetisem cocoașa? Peste o colegă...

Se instalase confortabil, să predea un anume obiect, care n-avea nici în clin, nici în mânecă, cu istoria. Nu mai spun că ora nu începuse, deși trecuseră vreo 10 minute bune de când soneria îi invitase pe toți la cursuri. N-am mai putut! Am răbufnit instantaneu, ca un vulcan ce așteptase prea mult, iar acum se revărsa cu o presiune fantastică, împroșcând lava în înaltul stratosferei: „Ieșiți afară! Vă rog, ieșiți acum a-fa-ră! Afarăăă!” și țipam, fără să mă mai pot controla. Colega a rămas cu gura căscată, pentru că nu se aștepta ca eu să apar atât de clandestin, să-i stric socotelile...

Păi bine, domnule, știu că e ușor și plăcut, în același timp, să te așezi la masa gata aranjată, să înfuleci bucatele cele mai frumoase, mai gustoase, mai parfumate, dar pune întâi mâna, dobândește-ți acele roade, nu da buzna, pe furiș, ca migratorii, lovind prin surprindere și retrăgându-te cu prada!

M-am săturat de mojicii. Am hotărât să pun piciorul în prag. După eliminarea intrușilor și trimiterea în clasa lor, care era liberă! – scot din geantă ciocanul, cherpedinul, plus două belciuge, pentru a-mi instala noul lacăt. Lucrez vreo jumătate de ceas, bocănind într-una, dar nu mă mai sinchisesc de nimeni.

Loviturile pe care le dau în capul cuiului adjuvant confecţionării orificiului pentru belciuge, îmi provoacă o descărcare nervoasă nemaiîntâlnită încât, la sfârşit, când probez lacătul, apoape că sunt liniştit. A funcţionat ca o terapie la psihiatru, aşa cum văd în filmele alea, americane…
…Aţi pus lacăt, se pisici o altă profesoară, care bântuia prin zonă, în căutare de nu ştiu ce… Da, am pus, pentru că în şcoala asta numai aşa îţi poţi păstra lucrurile… Şi tot ea continuă, în spirit de glumă, cică: „Cu lacăt la uşă, hi!hi!hi! şi gratii la geamuri, parcă aţi fi în lagăr…Hi!Hi!Hi!… Exact, aveţi dreptate, iar pe uşă am să scriu nu Cabinet de Istorie, ci simplu: „Sing-Sing!" şi o privesc atât de frumos, încât se volatilizează instantaneu…

Glissando.

Nu credeam, că o dată revenit din India, voi fi pătruns de atâtea gânduri, reverii, remuşcări melancolice.
Îmi fusese necesar un interval destul de lung pentru a mă reobişnui cu aerul din ţară. Ori de câte ori întindeam mâna în raft după cărţile aduse cu atâta trudă, mă pleznea o lipsă de poftă de muncă, încât credeam că nu voi mai fi capabil vreodată de efort intelectual.
Parfumul santalului aşezat anonim între cărţile lui B., cărţi dăruite la plecare, făceau şi mai dificilă misiunea mea, în singurătatea imensă ce mă copleşea. Aş fi vrut să mă întorc, instantaneu, în India, să rămân acolo for ever, într-un ashram uitat de lume, departe de zgomotul inutil, zbuciumat, al contemporaneităţii imbecile. Nu-mi găseam locul, nici ideile de altădată. Mă învârteam în biroul meu, răsfoiam neutru câteva fişe, apoi îmi aruncam haina pe umeri pornind aiurea, prin oraş. Soţia mă privea cu înţelegere făcându-mi ceaiuri calmante. Unde mă întorsesem? De ce mă întorsesem? Astea erau întrebările, singurele, care-mi săgetau creierul. Întrebări la care nu aflam nici un răspuns mulţumitor. Şi doar Buddha mă avertizase, prin învăţăturile sale, să nu pun niciodată întrebări care nu-şi pot afla niciodată răspuns, căci aceasta n-ar fi decât o preţioasă pierdere de timp…
România părea neschimbată; oraşul unde locuiam, la fel; aceleaşi mutre, probleme, aceleaşi zâmbete idioate în maşini luxoase, acelaşi aer viciat… Totul semăna izbitor cu zilele din vremea dictaturii ceauşiste, în spatele groasei cortine a democraţii desfăşurându-se

cele mai mizerabile acțiuni, cele mai scârboase afaceri, punându-se la punct cele mai meschine planuri… Nimic demn de atenție, nimic…

Aşa m-am lamentat, o vreme, până în ziua în care, uitându-mă în calendar, am citit îngrozit, că până la primul examen mai erau 35 de zile. Brusc, pe şira spinării s-a lăsat un fior rece, lichid. Era în joc credibilitatea mea profesională, etică, morală…

Mă scutur ca de o platoşă făcută din solzi îmbătrâniți şi pornesc la lucru. Scot fişele, vrafuri, vrafuri, cărțile aduse din India, carnețelele umplute cu notițele făcute la Delhi ori Indore. Mă înham la jug. Zi şi, uneori, noapte. Între cele două, mă duc la şcoală, fac piața, am grijă de familie. Timpul trece ca un fum; uşor, iluzoriu. Lumea însăşi mi se relevă, automat, ca Lila al Maya (Joc al Iluziei)…

Vine şi primul examen; trece uşor, mai uşor decât mi-am închipuit. Din nou acasă, la muncă; mai am încă patru confruntări, dar ceea ce părea mai greu, trecuse: confruntarea inițială, cu „cei şapte magnifici" ai Comisiei de examinare. Când revin la şcoală, un coleg plin de el, cu gradul I luat acum un secol, când aude că sunt înscris la doctorat, îmi aruncă, superior, peste umăr: „Ce mare lucru, un doctorat? Compilezi, acolo, câteva cărți şi gata lucrarea!". Nu-i răspund, căci înțeleg foarte bine cum şi-a obținut el gradul… Să mai spun că întreaga abordare, încercare de descifrare hermeneută a operei brâncuşiene n-a mai fost încercată de nimeni, cel puțin în ceea ce priveşte „piesele indiene" ale acestuia? Să mai spun că nimeni n-a îndrăznit – şi o afirm cu toată modestia, dar şi teama – să afle sensul misterios al elementelor care compun „Statuia lui Buddha"? Şi să susțină că Templul de la Indore s-a realizat pe malul Jiului, la scurtă vreme după dezamăgirea indiană a maestrului de la Hobița, utilizându-se simboluri ale Indiei bătrâne, vedice, când spiritele pure se strângeau în spațiile rectangulare ale vihara pentru mântuirea spirituală? Nu mai spun, că n-am cui…

În cancelarii se discută lucruri mai serioase, probabil mai interesante decât sculptura lui Brâncuşi: despre recolta de porumb din toamnă, acțiunea nu ştiu cărei blestemate telenovele ori, şi mai şi, se pune muzică manelistă la un casetofon prăpădit… ne-am îndobitocit cu totul, căci o țară întreagă pare că nu are altceva de făcut decât să caşte ochii în gura minunaților, frumoşilor, măsliniilor concetățeni care cântă şi încântă urechile multor suficienți, multor mediocri…

Aceasta e lumea. În ea sunt condamnat să-mi desfăşor activitățile, viața… Detectez, cumva, în mine o anumită doză pesimistă, o

descurajare, un deplorabil defetism în fața provocărilor vulgare ale cotidianului? Cred că da, cred că organismul meu a început să cedeze uşor, uşor, în fața mâlului grosier al noii societăți… singura evadare nu poate fi decât cea finală…

Dar până atunci, trebuie să găsesc o formă de relief mai înaltă, la început o movilă, mai apoi un deal şi către final, un munte, pentru ca scursoarea scăpată din Cloaca Maxima, să mă ajungă cât mai târziu posibil. Trebuie să fug, să alerg din calea şuvoiului, căci undeva s-au spart conductele şi ceea ce produce mai urât natura umană s-a deversat în centrul oraşului…

Alerg solitar, în felul meu, cât pot de tare, aproape că nu mai am suflu, simt cum muşchii mi se crispează, iar picioarele nu mă mai ascultă, dar aici unde am ajuns e aer curat, lumină, parfum de flori, curcubeul mângâie, încă, iarba verde. Privesc în urmă şi constat că mocirla nu poate fi zărită. Aici unde m-am oprit, pentru nu ştiu cât timp, am în mâini cărțile. Simt, din nou, că am devenit nemuritor… Plăcută iluzie!

Continuu munca la teză, susțin examenele rând pe rând; încep să zăresc linia de sosire. Dar cursa mea nu se va opri, odată cu examenul final din perioada pregătirii lucrării ştiințifice. Urmează redactarea ei. Aflu de la coordonatorul meu că am dreptul la şase luni de concediu, plătite. Ar fi grozav, gândesc, iar când revin acasă, după ultima confruntare cu universitarii ieşeni, caut Monitorul Oficial pentru a citi Legea Învățământului, acolo unde s-ar specifica un asemenea lucru: o singură dată în viață, un preuniversitar, are dreptul la concediul necesar redactării tezei… Îmi fac un simplu calcul: dacă depun cererea de concediu la Inspectorat în timp util, pot obține concediul începând cu luna ianuarie. Aşa aş avea şase luni, plus trei luni de concediu, care-mi revin de drept. E vorba de concediul meu anual. Cum adică? Să umilesc statul român care mă va plăti nouă luni de zile, în vreme ce stau acasă, iar alții muncesc? Vorba vine, stau, căci voi avea de scris, de ordonat materialul, selectat, eliminat, adăugat etc., până lucrarea va prinde contur. Dacă mă gândesc bine, s-ar putea ca timpul nici să nu-mi ajungă…

Las la o parte meditațiile în acest sens, grăbindu-mă să redactez cererea. Când ajung la Inspectorat, contabila şefă îmi respinge „hârtia", pe motiv că ea nu ştie nimic despre aşa ceva. O privesc duios şi după două ceasuri vin cu paragraful din Lege, plus întreaga Lege, xeroxate. I le pun sub nas, cu pasajele subliniate. Tot mă

respinge, cu o greață universală, motivând că ea n-a primit nici o indicație prețioasă, în această direcție, de la nimeni. Va trebui să mai aştept, probabil o săptămână. Nu fac scandal. Mă retrag, dornic să văd cât poate dura mascarada. Revin după o săptămână. Sunt primit, cu aceleaşi pretexte. Din nou, alungat. Revin peste alte două săptămâni. Mărturisesc, aici, că-mi luasem o marjă mare de timp necesară obținerii avizului, tocmai pentru a vedea, pe de o parte, cât şi cum poate tâmpi sistemul birocratic românesc mintea unui om normal, iar pe de altă parte, dacă ipochimenii comunişti, care mă lucrau din penumbră, mă uitaseră… Nu, nu mă uitaseră! După alte două săptămâni sunt tratat tot cu indiferență. Jocul, probabil, le face o imensă plăcere. Dar nu ştiu cu cine s-au încurcat. Începând cu ziua de luni, până să plec la ore, (am orar de după-amiază!) mă postez la uşa Inspectoratului cu cererea în mână. Aşa fac, zi de zi, până îi înnebunesc pe toți. Într-un târziu, sunt chemat – trecuseră două luni jumătate! – şi obțin blestemata de ştampilă. Când iau hârtia - semnată de Inspectorul General - din mâinile contabilei, îi rânjesc satisfăcut, aruncându-i bestial: „Şi asta, fără nici măcar o ciocolată!", apoi părăsesc clădirea.

Trec zilele în zbor aşa cum cad acum, în dreptul ferestrei deschise, frunzele palide ale castanilor. Scriu neîncetat, scriu bine, căci nici un stres nu mă omoară. Lunar, îmi ridic salariul. Sunt privit cu invidie, gelozit, de cei care nici măcar n-au fost în stare să-şi asigure un grad didactic…

Nu mă mai miră nimic. Iau lucrurile aşa cum sunt; înțeleg lumea nu în splendoarea ei, care păleşte progresiv, ci în mizeria, meschinăria de care dă dovadă la orice pas, la orice încordare penibilă de supraviețuire…

La un moment dat, în vreme ce-mi redactam teza, se întâmplă un fenomen ciudat: mintea nu mi se mai poate concentra aşa cum aş dori. Nu înțeleg de ce. Ies, fac plimbări dese seara, degeaba! Nimic nu pare să arate că mi-aş reveni în matcă. Atunci încep să cotrobăi printre lucrurile mele mai vechi, printre cărți, acte, documente, fişe, aşa, ca să am ce face. Atingerea lor, sper să aibă efect talismanic. Dintr-o cutie veche cade un carnețel maroniu, pe care nu l-am mai deschis de nu ştiu când. Sunt câteva zeci de pagini scrise, încă de pe când eram în liceu. Surprind atmosfera perioadei adolescenței fără griji, deşi, sau mai cu seamă că, totul se desfăşura în vremea dictaturii comuniste. Mă sprijin mai bine de canapeaua mică, aşezată în birou. Pornesc lectura. După câteva pagini constat că

textul parcă are savoare, parcă redă parfumul tinereții lipsite de complexe, exuberanța, naivitatea vârstei…   Nu-mi pare scris chiar rău, deşi e vorba de un material brut, neprelucrat. Îmi trece un gând incitant prin mintea relaxată: „Dacă aş scrie un roman? Un roman care să fie ca o târzie replică la Romanul adolescentului miop al lui Eliade? Un roman care să reflecte trăirile adolescentine din vremea regimului concentrațional, ca o contra-oglindă la aspirațiile, simțămintele tinerilor din vremea interbelică, aşa cum le prezintă savantul religiilor în cartea sa? Voi putea, oare, face față efortului: teză de doctorat, pe de o parte, iar pe de alta, roman? Şi-apoi, dacă l-aş scrie, ar avea el toate atributele unui roman? Cu siguranță, nu, pentru că va fi primul meu roman şi va suferi de toate metehnele… Apoi, unde să-l testez ca valoare, căci în oraşul ăsta…

Da, da, aş avea unde să-l trimit: la Salonul Literar Dragosloveni! Acolo, cred, va fi luat oricum în seamă, de va fi scris bine ori rău… Un răspuns tot îmi vor da.

Cu aceste gânduri, mă ridic îmbărbătat. Trec la treabă. Se scurg săptămânile, iar romanul prinde contur, din ce în ce mai mult. În paralel, scriu teza. Nu simt nici un efort, nici o oboseală, ba dimpotrivă, totul parcă zboară, mă simt uşor, relaxat. Fac ceea ce-mi place şi mă amăgesc, adeseori, că aş fi un boier cu venituri suficiente, cât să nu-şi mai permită altceva decât să scrie…

După opt luni de muncă, ambele proiecte se apropie de final. Tezei îi mai lipsesc anumite concluzii, iar romanului, încheierea, pe care n-aş vrea s-o fac limpede… Să aibă ceva suspendat, neterminat… În fine, să aibă acel element care să-l facă pe eventualul lector să se întrebe: oare ce s-a întâmplat cu personajul principal? Mai este şi o urmare? În fine, chestiuni din acestea, de jonglerie livrescă, dar care să nu fie doar atât, ci să conțină şi trăirea adevărată, reală, a celui care scrie… Lucrul e dificil, dar nu imposibil.

Într-o dimineață, mă prezint la poştă şi pun coletul cu trei exemplare din roman pe adresa concursului Salonului Literar Dragosloveni, respectând toate cerințele: CV-ul, exemplarele redactate la maşina de scris, la un rând şi jumătate, plus motto-ul romanului. Aştept cu nerăbdare jurizarea. Timpul trece chinuitor, într-un fel, deoarece vreau să ştiu dacă ceea ce am scris, prezintă ori nu, o anumită valoare literară. În fine, are loc Salonul cu pricina. Despre romanul meu nu se spune nici o vorbă, nici că a fost bun, nici că a fost rău. După consumarea evenimentului, ajung la Cultură să-i întreb pe cei de acolo dacă ce-am trimis eu a fost sau nu citit de

juriul adunat cu doar o zi înaintea concursului - lucru dubios, altminteri, căci nu ştiu când ar fi avut timp să parcurgă, competent, toate încercările literare trimise în concurs. Nu găsesc decât pe o secretară nevinovată, dar cu fustiţă, care începe să se agite atât de tare că mai, mai, i se văd chiloţeii. În sfârşit, se întoarce jenată – dintr-o altă încăpere - cu cele trei exemplare ale mele, după îndelungi căutări: le găsise aruncate într-un coş de gunoi. Înţeleg, deodată, totul; cum de am avut naivitatea să cred că voi fi măcar citit, aici, unde mi-am făcut atât de mulţi duşmani comunişti, semianalfabeţi, încă din vremea Revoluţiei? Cum am putut avea siguranţa desfăşurării normale a concursului, când premiile I şi II s-au acordat unui scriitor în vârstă - şi nu pentru vreo operă literară anume, înscrisă în competiţie, ci pentru că a ajuns la o anumită vârstă? Tot respectul pentru anii moşului, dar mai sunt unii tineri care vor şi ei să respire, care scriu, realmente, dorind să se verifice pe actuala piaţă a literaturii române… Celălalt premiu l-a primit un alt scriitor; criteriul principal al aprecierii, înţeleg că a fost o boală chinuitoare care-l macină. Aici nu mai pot comenta nimic; dacă bolnav fiind a scris ceva, şi nu mai are mult de trăit, merită o consolare înainte de a porni pe drumul final...

Îmi retrag manuscrisele profitând de absenţa celor care organizaseră mascarada şi, înainte de a părăsi Instituţia de cultură, recomand fătucii să aibă grijă, căci curentul, care trage teribil în secretariat, ar putea-o afecta, răcind la ovare…

Ajuns acasă, mă prăbuşesc în scaun. Nu mai ştiu ce să fac, cum să fac, să mai pot respira în judeţul acesta, fără a mă mai enerva…

La uşă bate, destul de insistent, poştaşul. Mi-a adus presa, între care şi „Convorbirile Literare”. Citesc doar câteva articole din revista ieşeană. Când să aşez publicaţia în raftul unde colecţionez apariţiile literare de gen, mă hotărăsc să văd ce le mai răspunde poetul Corbu, începătorilor. Întotdeauna îl găsesc amuzant, dar corect în aprecieri. Pe pagina alăturată scrisorilor trimise redacţiei, un anunţ: concurs literar jubiliar, Mihai Sadoveanu, la Neamţ! Se primesc în manuscris romane pentru debut literar, ceea ce nu-mi vine să cred… Până la data limită a depunerii mai sunt cinci zile. Curioasă coincidenţă…

Mă grăbesc şi depun chiar în acea zi coletul cu exemplarele pentru concursul de la Neamţ, deşi sunt convins că nu am mari şanse de a câştiga marele premiu, ratând, probabil o bună oportunitate de a-mi verifica valoarea scrierii...

După ce am trimis coletul, m-am liniştit, reluându-mi lucrul asupra tezei, căci în iarna anului următor, adică în februarie, am marea confruntare, la Iaşi. Cum se spune în limbaj pur neacademic, dar literar, morcovul creştea în progresie algebrică, pe măsură ce timpul se subţia, iar data examenului se apropia cu paşi uriaşi. Aproape că uitasem de romanul trimis la Neamţ când, într-o bună dimineaţă, primesc un telefon tocmai din oraşul moldav, de la Centrul Creaţiei Populare. Ţin receptorul în mâna stângă, dar la auzul veştii, mâna cealaltă începe să tremure. Sunt câştigătorul premiului cel mare, M. Sadoveanu, chiar la 120 de ani de la naşterea scriitorului. Se înţelege că sunt invitat la ceremonia de premiere, unde e anunţată participarea – lucru care s-a şi întâmplat – unor nume mari ale literaturii române actuale: C. Ciopraga, Adrian Alui Gheorghe, Vasile Andru, Cristian Livescu, Magda Ursache, Lucian Strochi, Ion Rotaru, Gavril Istrate; lista este mai lungă, dar eu nu mai aud nimic din ce mi se mai comunică. Am în urechi, doar vestea obţinerii premiului, recunoaşterea asta, dintr-o dată, a unui cvasinecunoscut, din 27 de manuscrise participante. Juriul, alcătuit din treisprezece scriitori, a decis cu 12 voturi pentru, să-mi acorde onorantul premiu. Nu vă mai spun cum am fost primit la Neamţ; parcă oamenii mă cunoşteau de-o viaţă şi nu mă mai văzuseră de aseară, de la cină. A fost extraordinar totul; primirea, organizarea manifestărilor literare în aula primitoare a Bibliotecii Kirileanu, unde tinerii liceeni stăteau ciorchine pe pereţi, pentru a sorbi cuvintele celor prezenţi, cazarea hotelieră, masa oferită la restaurant. Eforturi uriaşe financiare duse la capăt excelent, de gazde. Am plecat cu promisiunea întâlnirii, dată de ocazia lansării romanului meu, în anul următor. Să vă mai spun că romanul mi-a apărut în condiţii bune iar mie, deşi nu eram îndreptăţit să primesc, mi s-au înmânat cele câteva sute de exemplare - scoase cu destulă trudă - în mod gratuit? Lansarea a fost bine realizată, dar mai bine a fost primit romanul de critică. Cronicile mi le-au făcut critici de care nu ştiam decât din presa literară că există şi care habar nu aveau cine sunt, decât din cele scrise. Avantaj pentru mine, căci astfel îşi spuneau deschis opinia; dacă ar fi fost nişte prieteni linguşitori – ştiu, atunci veţi spune că ăia nu sunt prieteni! - mi-ar fi oferit cele mai frumoase vorbe, cele mai candide, duioase, cronici. Dar eu nu aveam nevoie de aşa ceva. Eu doream adevărul. Şi l-am primit relativ târziu, dar l-am primit. Criticul M.M. de la „Viaţa Românească”, a cărui semnătură am văzut-o şi în „Contemporanul”, în fapt revista

unde mi-a apărut cronica, s-a uitat cu ochi de profesionist în umila mea carte ghicindu-mă, de fapt citindu-mă limpede pe mine, ca individ, cine sunt, de unde vin, punându-mi mai multe etichete favorabile decât nefavorabile, lucru ce m-a lăsat fără replică. Tot ceea ce afirma, era perfect valabil, iar amplasarea scrierii mele, ca valoare literară între cărțile lui Drumeş şi Ionel Teodoreanu, n-a făcut decât să-mi tresare inima. Deşi, mulți au văzut în acest lucru ceva negativ…

Părerea inşilor lipsiți de cronici pertinente, cu toate că publică de zeci de ani înaintea mea, prea puțin mă afectează. Aşa cum nu m-a afectat nici țoapo-mârlănia unui semidoct cu pretenții tolstoiene, care auzind că am luat premiul respectiv s-a grăbit să adauge că acesta a fost norocul începătorului.

Nu m-a afectat pe moment, dar pe drumul către casă, răutatea insului nu-mi mai ieşea din minte, tot aşa cum nu mai iese mirosul de tutun dintr-o haină lasată câteva ceasuri într-o încăpere închisă unde s-a fumat en gross, en detaille. Începeam să cred că are dreptate. Dacă era vorba, realmente, de norocul chior al începătorului, căci cronicile de care vă vorbeam aveau să vină câțiva ani mai târziu? Cu greutate în suflet m-am prezentat la susținerea tezei de doctorat unde am crezut că totul va fi un fiasco, mai ales că în amfiteatrul universitar gura mi se uscase complet, de nu mai puteam lega o vorbă. Vreun minut m-am trudit să spun ceva şi n-am reuşit, până coordonatorul meu, calm, sesizând situația, m-a invitat să beau din sticla cu apă minerală, ce mi se adusese de către secretară. Apoi, deşi ştiam bine ce doream să expun, m-am pierdut într-o introducere cam lungă, fapt ce m-a enervat interior cumplit, făcându-mă să-mi trag palme, pumni verbali, în timp ce, pe de altă parte, expunerea curgea spre final. Apoi întrebările, discuțiile. În total, patru ceasuri încheiate. Verdictul? Obținerea titlului, a recunoaşterii valorii celor scrise de mine. Atunci am simțit cum se face primăvară în plină iarnă; în realitate, nici afară natura nu era prea vitregă, căci februarie se dovedise unul nespus de generos cu gradele în plus. Aşa că nu mai pricepeam ce se întâmplă cu mine. N-am ştiut nici la masa luată în casa universitarilor ieşeni, împreună cu profesorii, ce mi se întâmplă; parcă eram anesteziat cu dulcea savoare a faptului bine dus la capăt şi, de ce să nu recunosc, căci altfel aş fi meschin, pătruns de euforia gloriei personale. Când mi s-au înmânat procesele verbale, am avut un nou prilej de stupefacție. Trecusem toate examenele, inclusiv pe cel final, cu nota

maximă a aprecierilor. Dar ce mai conta acest lucru acum, când totul părea că nu mai are final, când toți mă felicitau ca pe propriul lor copil? Îmi dădeam seama că oameni ca la Iaşi nu voi mai găsi decât arareori în viață, poate niciodată şi brusc, la despărțirea de profesorii mei exigenți, dar dragi, mi se făcu dor, deşi încă îmi mai strângeau afectuos mâna. Ştiau ce eforturi făcusem, iar aprecierile lor ştergeau toate umilințele îndurate până atunci, toate mojiciile inspectoraşilor de duzină, incapabili de a-şi scoate nasul din fundul elevilor lor, tot aşa cum proştii ofițeri nu şi-l scot din obielele soldaților. Încurajările profesorului clujean, N.L. – unul din cei cinci membri ai Comisiei pentru acordarea doctoratului - de a continua cercetarea, mi-au dat putere pentru viitor, deşi în singurătatea bârlogului personal simt, azi, mai mult ca niciodată, lipsa suportului său moral, ca şi pe al coordonatorului de lucrare, ori pe-al sanskritistului universitar ieşean, demn urmaş al lui Simenschy, M.C.
Au trecut toate, ca un fum, dar încercarea de a-mi reconfirma scrisul, gândurile, stilul, nu m-a părăsit aşa uşor…

Work, 2004

Am fost din nou la şcoală. În sfârşit, am linişte. În pauze mă încui în cabinet, iar la plecare aştept să mă retrag ultimul. Aşa, anulez întotdeauna conversațiile inutile, de complezență, care mă plictisesc, iar de la o vreme mă ucid nervos. Pe stradă cumpăr de la un puşti nişte ziare. N-am mai cumpărat demult. Aceeaşi linguşeală la adresa unora, înjurături la adresa altora. Nu mai scapă țara de nenorociți. Şi, trecând timpul, par a fi tot mai mulți. Cine i-o fi clonând atât de rapid? Acasă înfulec precum un apucat, ca să-mi rămână ceva vreme pentru a citi din ziare despre BARONUL nostru, singurul om rămas cu o verticalitate morală, de nezdruncinat. E cruciatul care se bate pentru toți şi pentru toate. Spre exemplu, în vremea votării noii Constituții, feuda putneană impulsionată de BARON a avut, pare-mi-se, cel mai mare procent ca prezență pe țară. Însuşi BARONUL şi-a părăsit „castelul” pentru a bate pe la porțile contribuabililor şi a-i ruga foarte frumos

să se prezinte la vot. A fost nevoit să refuze chiar o gospodină care l-a invitat la masă, întrucât orele erau avansate, iar procentul prezenței la vot trebuia îndeplinit, raportat urgent Centrului.
În ziarul din 20 octombrie, 2003, pagina I, stă scris cu obişnuitele litere mari: „O. - recte BARONUL, n.a. - agent electoral. Preşedintele PSD Vrancea a mers sâmbătă seara din uşă în uşă, rugându-i pe focşăneni să meargă la vot". Originalitatea democrației din feuda BARONULUI iese la iveală când, în acelaşi ziar - M. de V - citesc relaxat cum „preşedinții de organizații (PSD) cu rezultate slabe au fost muştruluiți pe cinste, la fel şi primarii".
Numai „după aproximativ o oră de la vizita BARONULUI, acesta a cerut o situație cu votul de la secția de votare nr.27: … A primit lista, a studiat-o atent şi a surâs mulțumit: Hmmm…peste o sută de oameni la vot în ultimile două ore…păi credeți că oamenii ăştia au venit singuri? i-a întrebat retoric O. – anume BARONUL - pe cei prezenți în C.J.".

BARONUL e convins că are o misiune istorică de îndeplinit, aşa cum reiese din speach-ul ținut în fața su(s)puşilor primari: „Obligația noastră istorică este aceea de a-i convinge pe oameni să meargă la vot!", (vezi, M.de V. din 17 oct., 2003). Te poți face persuasiv oferind şi numeroase cadouri. De pildă, din partea Direcției Silvice se pune în joc o cantitate de 10 m.c. de lemn de foc; o va obține comuna care va avea cel mai mare procent la forum (vezi, acelaşi ziar, aceeaşi dată!).
Şi tot aşa, eforturile pe linia democratizării continuă – acum avem alte linii, spre deosebire de comunişti, alte direcții! - ba cu o vizită, ba cu un premiu, ba cu un scrâşnit din dinți în fața leneşilor primari care nu înțeleg să alerge cu limba scoasă prin comună după voturi, acum când destinul nostru ca națiune e jucat la ruleta istoriei… Şi uite aşa, ba pe la noi, ba pe la alții din țară, Constituția a fost votată şi de cei care-o citiseră, dar şi de majoritatea care habar n-avea ce conține. Dar asta e mai puțin important acum, când actul se află la baza noii - şi de departe - originalei democrații de factură dâmbovițeană, putneană, olteană etc., şi etc., and so on…

Ziarele le-am legat cu sfori, aşa că-mi vine mai uşor să le mut prin birou. Când termin un vraf, iau altul şi tot aşa. Citesc pe rupte, constatând cum cititul acesta îmi umple bateriile vlăguite… Uneori, mai pun câte un CD pentru relaxare, dar fără a-mi întrerupe lectura.

BARONUL e inepuizabil: aduce bani pentru Cartierul Tineretului, asigură unui nevăzător loc de muncă, se întâlneşte cu premierul Jean Pierre Raffarin, participă la nu ştiu ce sindrofie a unei firme petroliere care şi-a deschis benzinărie în oraş ca-n Occident, dă audienţe numeroase, televizate - de-o transparenţă aproape înfiorătoare - inaugurează un şantier la Gugeşti - acolo unde mai acum câteva săptămâni săreau în aer vagoanele cu diverşi combustibili - la grădiniţa din Adjud ia în braţe un copil care începuse să plângă (serios! vezi M. de V. din 27 septembrie, 2003, p. 4!) premiază olimpicii, trimite copiii din centrele de plasament în tabăra de la G., conduce întrunirile din cetatea ce-o are în subordine, cu toţi aleşii neamului local, se zbate pentru a reface clădirea Teatrului, trimite felicitări lui Guest la Bucureşti, iar Guest îi trimite lui, se întâlneşte cu miniştri, iar printre picături îşi serbează şi ziua de naştere. Eu, unul, n-aş rezista unui ritm atât de trepidant. Dar ce nu face BARONUL pentru bunul mers al comunităţii? Este aidoma lui Iisus; dacă Mântuitorul făcea minuni cum numai el ştia, la fel face şi BARONUL, multe probleme rezolvându-le mai simplu decât Fiul Domnului, anume prin telefon! Ridică receptorul, dă un ordin şi totul prinde contur, formă, culoare, transparenţă, totul se rezolvă cât ai bate din palme de stai şi te întrebi: „Dar, bine, domnilor, de ce aşteptaţi telefonul BARONULUI şi nu faceţi voi, singuri, din proprie conştiinţă, iniţiativă, chestiunile care vi se cer? Cât credeţi că mai poate rezista cu sănătatea BARONUL? Mâine-poimâine auzi că a avut un atac… n-ar fi păcat? Că e tânăr şi are tot viitorul în faţă, să facă din ţinutul putnean o floare de aur, tot aşa cum din Gară face, în prezent, o bijuterie… ce să mai spun? Halal să-mi fie că trăiesc asemenea glorioase momente!

Ciocăneşte în uşă, discret, soţia. Îmi spune că s-a terminat pâinea şi hârtia igienică. N-aş vrea să merg până la boutiq-ul din colţul blocului…? Chiar acum? întreb. Privirea soţiei nu lasă loc de alte comentarii. Mă ridic automat, gândind că o pauză nu are cum să-mi facă rău.

Omul este o bestie; îmi aduc aminte de afişele lipite prin camerele studenţeşti. Pe unul din ele scria: „Te înalţi ca o trestie, bestie!”. Ţin minte că am râs când l-am citit întâia oară. Apoi, ori de

câte ori vizitam camera colegului, îl reciteam şi nu-l mai găseam atât de amuzant ca la început.

E plină ţara de trestii, probabil aşa a fost dintotdeauna, dar acum riscă să invadeze toată balta. La ţară, în satul unde am copilărit, când trestiile avansau îngrijorător, ţăranii săreau în lotci, ori intrau cu cizmele uriaşe până la brâu în apa rece şi tăiau trestiile, stuful, cu atâta vigoare şi furie, de ziceai că-i mână din urmă vreo nenorocire. Nenorocirea era, că dacă bestiile de trestii avansau prea mult, puneau în pericol viaţa peştilor din adâncuri, sursă importantă de hrană pentru locuitorii satului…

Cine are îndemânarea, azi, de a pune mâna pe cosor pentru a rade cât ai bate din palme, trestiile ucigaşe? Don't know…

Până una, alta, la graniţe, ucrainienii se urinează în apele noastre teritoriale, fac ce vor în sacrul nostru pământ, iar noi ne dovedim – pentru a câta oară, în cursul istoriei? – drăgălaşa impotenţă. Ni s-a micşorat… ţara, de atâtea ori şi noi n-am făcut altceva, decât să ne lamentăm ca nişte menopauziste fără creier. Unde au dispărut adevăraţii bărbaţi de stat?

Săracă ţară, bogată… Ai ajuns de batjocura multora, atât dintre alor tăi cât şi dintre ai străinilor… Nu spune nimeni, cu voce tare, răspicat, cinstit, dintre cei care ne guvernează, că Ukraina este o lipitoare uriaşă pe fâşia estică a teritoriului românesc. Nimeni nu zice nimic, nu face nimic, aşa cum nu a făcut nici acum peste şase decenii în urmă, când a fost vorba de Basarabia.

Doar câteva lamentări prin ziare şi întâmpinări feciorelnice pe la Haga… Nu ştiu cum se va rezolva acest diferend, dar ca român, spun clar că Ukraina n-are nici un drept asupra pământului unde se găseşte acum, aşa cum niciodată n-a avut vreun drept. Hruşciov şi politica lui idioată i-a adus pe kieveni la graniţele noastre naturale, spirituale, intrând în posesia Insulei Şerpilor, acolo unde de milenii zace ascuns în măruntaiele sterpei excrescenţe, Templul lui Apollo…

„Peştele cel mare înghite pe cel mic", iar „dreptul forţei" n-au încetat să nu reprezinte pentru vecinii noştri, elementele coordonatoare ale expansiunii lor „paşnice"… Uite aşa am pierdut Herţa, Basarabia toată, cu judeţele sale sudice, Insula Şerpilor, uite-aşa pierdem o bucată din Deltă, iar mâine-poimâine cine ştie ce mai pierdem…

Stau şi mă întreb, ce s-ar întâmpla dacă un stat oarecare – ar lua peste noapte părţi din S.U.A. ori din Marea Britanie. Ce-ar fi atunci? Patetic? Perhaps, and so what?

La ştiri, radioul urlă diverse despre problema româno-ukraineană, iar televizorul aşijderea. Se vorbeşte despre opinia publică, despre reacţia ei… Îmi vine să râd. Care opinie publică? Acesta e un mit, dacă nu cumva e prea mult spus.

Ce-a făcut opinia publică pentru a opri acţiunile lui Hitler în perioada interbelică, ori de a-l stopa pe Stalin să nu-şi extindă molohul roşu până în inima Europei civilizate, occidentale? Nimic!

Opinia publică doesn't exist! Politicienii, uneori prea puţinii politicieni la nivel planetar, învârt şi răsînvârt lucrurile după cum le dictează marile interese. Cei mici, sunt aidoma României; dansează la comanda uriaşilor. Dacă până în '89 am îndrăgit kazaciokul, vrând-nevrând, de acum încolo ne va trebui mai mult antrenament, căci repertoriul pare a fi mai bogat, mai variat. Oricum am da-o, vom dansa mai mereu după melodia altuia. Căci pe ale noastre le-am îngropat uşor, uşor, în pământul acesta care nu mai are puterea răzvrătirii, demnităţii, atitudinii demne…

Dacă ţin bine minte, în '40, când ruşii ne ameninţau cu luarea Basarabiei, în Consiliul de Coroană numai marele Iorga a avut puterea să spună că trebuie să ne batem, indiferent de consecinţe… Blândul popor român, paşnica diplomaţie cu iz bizantin diluată de trecerea veacurilor, n-au luat în seamă vorbele istoricului închizând ochii, cedând repede pământul, până la Nistru. Iar de atunci, cedăm într-una…

Ne-a rămas demnitatea curvei fericite, iar acest lucru nu se poate repara aşa uşor, întrucât cine oare s-ar încurca, for ever, cu o femeie uşoară, aruncată din braţele unuia în ale altuia, de nenumărate ori?

Poate că sunt prea dur, dar aşa simt acum când în ţara mea, marinari cu limba strâmbă îşi încrucişează replicile în apele sacre ale bătrânului Danubius…

M-am întors de la Iaşi cu diploma de doctor. Mare lucru, vor spune unii, dar pentru mine e, într-adevăr, mare. E vorba despre munca mea asiduă, ani şi ani de zile, de chinurile mele, certificate printr-o hârtie rectangulară unde, într-un colţ, zace chinuită figura subsemnatului.

Am făcut-o şi pe asta! Ce mai urmează? Nu ştiu şi nici n-aş dori să aflu vreodată ce-mi rezervă viitorul. Prima grijă, oricum, va fi de a-

mi depune actele la Inspectorat pentru dobândirea drepturilor financiare.

Credeam, ca de fiecare dată, inocent, în rezolvarea paşnică a lucrurilor. Voci răutăcioase mi-au comunicat că nu voi putea obține chiar aşa de repede cele necesare avansării în plan financiar, dar eu nu le-am luat în seamă. Şi rău am făcut, căci birocrația românească, acum, la sfârşit de mileniu, este mai imbecilă ca aceea din vremea țarilor… Incompetentul de la personal, un inspectoraş cu pretenții de profesionist, a făcut în aşa fel încât m-a amânat un an şi jumătate cu documentația. Un an şi jumătate…!

Într-un târziu, când răbdarea mea n-a mai încăput în limitele obişnuite, m-am dus personal la Minister, în Bucureşti şi, în doar în trei ceasuri, treaba era rezolvată. Ba am avut timp să mai vizitez şi câteva anticariate, înainte de a lua trenul înapoi, spre casă.

Comic a fost, însă, următorul lucru: ipochimenul de inspector se aşezase fără jenă pe lista celor care trebuiau să primească gradația de merit ocupând, dezinvolt, un loc fruntaş, în vreme ce pe mine mă aruncaseră pe ultima poziție!

Nu muncise omul atâția ani? De exemplu, se chinuise din greu să mă amâne pe mine, să-l amăgească pe altul, să nu fie prezent la birou atunci când îl căutai and so on… Cum să nu obțină gradația de merit, după atâta transpirație? Se poate? Culmea este că, şi acum, tot pe la Inspectorat îşi duce văleatul. A făcut ce a făcut, a trecut de la un partid la altul, fără nici cel mai mic scrupul, rămânând la suprafața lichidului, ca paiul căzut din gura porcului în găleata plină cu lături. Aşa se câştigă în viață!

Cine-mi spune mie că poate cumpăra o maşină luxoasă şi face casă arătoasă, doar din salariul din învățământ, muncind cinstit, îl trimit la plimbare cât ai zice peşte.

Din muncă cinstită, în România contemporană, nu faci decât mărunțişuri, ştiut fiind faptul că numai prin hoție la drumul mare îți poți ridica palate, nu prin sudoare cinstită. Furi de oriunde: de la PHARE, de la SAPARD, de la UE, de la americani, de la japonezi, furi de unde se nimereşte, umbli după furtişaguri cu limba leşinată pe umăr şi după aia apari în fața „boborului” cu o mină afectată, plângându-te că nu-ți ajunge salariul, că o duci greu, că stai într-un apartament, şi acela moştenire de la străbunica, defuncta, că e greu în România, că…

Breaking news, 2004.

Pe un post de televiziune, unii tineri reporteri au încercat în campania electorală să ciocănească la uşa unor aleşi ai neamului, parlamentari cu greutate, deh!, şi n-au găsit decât lacătul rece atârnat de mânerele porţilor, ori portari uimiţi de întrebările junilor cu microfon în mână. Pe un parlamentar l-au aflat cu greu la telefon şi l-au întrebat de ce n-a fost prezent la biroul din teritoriu, aşa cum scria pe programul lipit în geamul aacestuia.

Răspunsul ipochimenului a fost unul demn de România contemporană: „Şi? Care-i problema?”. Pe o alta, cucoană parlamentară peremistă, înţepată că a fost deranjată tot telefonic, o aud cum zbiară cu draci în urechile reporterului: „Pentru ce să mă duc pe la birou? Ce să fac? Să stau la palavre cu ăia?” („Ăia” fiind alegătorii, se înţelege, n.a.!). Cu ăia cucoană, cu ăia care-ţi dau bani vreme de patru ani, cum n-ai avut şi n-o să mai ai în viaţă, pentru a-ţi aşeza dondonul în maşini luxoase, a consuma băuturi fine, cu ăia să discuţi, să încerci a le rezolva problemele…! Aiurea, again!

Sper într-o zi a răsplăţii, când fiecare va fi luat şi judecat exact după mârşăviile făcute, dându-i-se o pedeapsă pe măsură. Ştiu că pare o imensă naivitate, dar nu e rău să-ţi pierzi bobul speranţei, deşi Pandora şi-a băgat nasul unde nu trebuia prea de timpuriu, condamnându-ne la speranţă…

Remember, 2000.

După lupte seculare - care în cazul meu au durat un an şi şase luni, după cum vă ziceam, înainte de a-mi apleca timpanul spre ştiri - am reuşit să intru în drepturile financiare. Mare lucru! 15% în plus, pentru doctorat! Răsplata statului român, pentru o muncă titanică, de-a lungul atâtor ani! Rahat! A big one! Aş fi ipocrit să spun că nu m-a interesat cu cât voi fi apreciat financiar, atunci când mă înscriam la Universitate, doar cu patru ani înainte de moartea lui Ceauşescu. Ştiam prea bine că nu o voi duce pe roze, căci aproape toată familia lucra în acelaşi domeniu: mama, tata, una din surori, o mătuşă, un unchi, bunicul etc. erau cadre didactice!

Aproape toți mă avertizaseră ce mă așteaptă, dar eu am sperat că vor veni alte vremuri și pentru amărâții de profesori… Se pare că m-am înșelat, iar de acest lucru mi-am dat seama, definitiv, când mi s-a oferit procentul jignitor, porcesc de jignitor, pentru doctorat. Păi, un insuficient ajuns în funcție de consilier prezidențial, fără școli înalte, câștigă infinit mai bine ca mine și ca oricare din preuniversitaria… Și când îi auzi că învățământul e prioritate națională îți vine, din nou, gândul cel bun! Minciunile sfruntate spuse de rubiconzi cu ceafa roză, la ore de maximă audiență în spatele geamului imbecilizant al televizorului contribuie, constant, la prostirea celor mulți, la adormirea spiritului, cândva, vigilent…

Minciuna stă singură la masă în România prezentului postdecembrist, iar adevărul riscă să fie scos din dicționare, așa cum au fost șterse, demult, cuvinte la fel de mari: onestitate, patriotism, loialitate etc.

De patru ani umblu cu aceeași pereche de pantofi și aceeași pantaloni: două perechi negre, tocite în tur din cauza navetei. Căciula de iarnă, o jigodie de câine decedat transformat în prețioasă blană roșiatică, subpolară, s-a strâmtat de la ploaie, dar și de la ninsoare. Cureaua pantalonilor e una și aceeași, de mi-o știu toți țiganii din cartier. Paltonul este cel din facultate, și acela fost, cândva, al tatei. Același lucru pot spune despre „vestimentația" soției. Suntem în ton cu moda celor de acum 20 de ani. Dar încă nu ne plângem. Sunt doar constatări. Nimic mai mult. Prefer să mor în sărăcia și demnitatea mea, decât să fac vreun compromis cu ipochimenii care ne conduc, deși multe au fost ocaziile, începând chiar cu zilele atât de îndepărtate ale Revoluției.

Muncesc zilnic. Scriu un eseu despre anumite scrieri eminesciene, cuprinse în al XIV-lea volum al lui P. editat de Academia României. Intenționez, numai de-al naibii, să-l trimit aceluiași Salon de la Dragosloveni. Când îl definitivez, îl pun la poștă, cu adresa concursului respectiv, secțiunea eseu. Cine a spus că istoria nu se repetă, s-a înșelat amarnic. Uneori se repetă în aceleași coordonate, de parcă ești prizonier într-o unică buclă temporală, fără șanse de evadare…

Eseul mi-a fost aruncat la coș și-mi este returnat de o altă secretară de la Cultură, nu de aceea cu fustița până-n limanul chiloțelului. Aceasta își arată nurii, revărsați indiscret peste biroul mic. Plec zâmbind, fumând după multă vreme de abstinență, o țigară. Dar nu de nervi, ci de satisfacție. Am confirmarea scenariilor pe care le

intuiesc întrețesându-se la adresa mea. Ipochimenii sunt decişi să nu mă lase să ies la suprafață, să nu apar pe nicăieri, să nu fiu publicat. Bine! Trimit atunci eseul la Cluj, acolo unde, aflu din aceleaşi Convorbiri, are loc a doua ediție națională a concursului de eseu M. Eminescu. Complet necunoscut clujenilor, reuşesc să obțin premiul pus la bătaie. D-l. A. de la Cluj îmi trimite invitația, dar mă văd nevoit s-o declin, deoarece nu mi se permite să plec din şcoală atât de mult timp. Nu-i nimic, îmi zice omul, atunci vă vom trimite banii, programul manifestărilor. Banii îmi sunt de folos, căci îmi voi lua o imprimantă buble jet color pentru obositul meu calculator… Îi mulțumesc domnului A., sperând că ne vom întâlni cândva. Vestea obținerii premiului se transmite la Radio Bucureşti. Comuniştii putneni – ce ruşine! – se agită inutil. Fac spume la gură, înjură pe sub mese, iar când mă văd se prefac a-mi transmite cordiale salutări, urări de bine. Pentru mine Clujul a însemnat confruntarea cu adevărul. Parcă ei îmi spun că nimic din ce am scris nu merită a fi aruncat la coş, cum au făcut conjudețenii, cu mine. Când s-a spus că nimeni nu e profet în satul lui? Pe mine de ce nu m-a avertizat cineva de adevărul dictonului respectiv?

Trece timpul şi sunt invitat să particip la întemeierea unei asociații literare, în amintirea prozatorului D.Z. Sigur că accept, cu bucurie. Mă angajez la muncă, de la început, culegând şi corectând primul număr al revistei asociației, în speranța că voi primi bani măcar de-un ceai verde. Dar şeful cel mare, la propriu, care conduce mişcarea noastră literară, trage de timp, se face că plouă. Cu chiu cu vai, scot de la el trei sute de mii de lei, pentru 50 de pagini scrise în format A4! Curată jecmăneală, dar tac din gură. Prozatorul D.Z. merită un mic sacrificiu şi din partea mea.

Apoi particip la o întâlnire, aproape masonică, într-o fostă fermă de partid, unde în două camere friguroase facem planuri legate de viitorul asociației. La un moment dat, intră un ins şi-i lasă şefului un plic umflat cu bani, donație pentru asociație, plus o ladă de bere Tuborg pentru cei prezenți. Şeful cel mare îl priveşte cam de sus şi-l întreabă cu reproş: „Bine, dom'le, dar numai de-alde 10 000 ai pus şi mata în plic? Ce nu i-ai schimbat în de ăia, de 100.000 de mii? Cum mă port eu cu mărunțişul ăsta prin buzunare?". Eu, cel puțin, rămân cu gură căscată; careva să zică aduce omul benevol o mare sumă de bani, iar tu, în loc să-i pupi mâna, că eşti la început de drum cu asociația, îi faci morală…

Omul se scuză, apoi ne lasă cu treburile noastre importante. Şeful se ridică. Face semn unuia dintre cei prezenţi să pună fiecăruia câte o sticlă de bere în faţă. Eu refuz să mi se deschidă sticla, pretextând că e prea rece şi că am s-o beau acasă. Dar şeful intervine din nou, scurt, autoritar, ca-n fabula cu boul şi viţelul: „Ori o bei acum, ori n-o mai bei deloc!". Din acel moment am hotărât că nu voi mai sta prea multă vreme în asociaţia cu pricina, deşi mă durea sufletul pentru uitatul, pe nedrept, D.Z.

La prima ediţie a concursului naţional desfăşurat în urbea noastră, purtând numele prozatorului D. Z. am trimis şi eu un manuscris pentru care mi s-a dat un premiu, plus două milioane de lei.

N-am fost convins de valoarea manuscrisului, crezând că juriul, format din cunoscuţi, mi-a oferit diploma respectivă numai pentru că eram secretarul asociaţiei literare şi atunci am scos fragmente din romanul manuscris, trimiţându-le la Alba Iulia, acolo unde avea loc un alt concurs literar anual, L.Rebreanu, de proză scurtă.

Fragmentele scoase din roman, aşezate într-o anumită ordine, prezentate juriului din Aiud au întrunit acceptul acestora. Mi-e jenă s-o recunosc, dar şi acolo blestematele de pagini au obţinut premiul L.Rebreanu. Să vă mai spun că nici acum nu sunt sigur de valoarea celor scrise? Dar nu mai încerc să mai trimit nici unui concurs, vreodată, un singur rând. Spre exemplu, rândurile de faţă le voi trimite mai multor edituri din ţară. Să văd dacă există vreo una care să se încumete a publica un cvasinecunoscut…

Voi face colete, colete şi le voi lansa în necunoscut, precum făceau naufragiaţii care aşezau în sticle mesaje pentru eternitate… Nu se ştie niciodată cine le poate descoperi… Mă întreb de unde aveau naufragiaţii sticle, dar asta e mai puţin important…

Acum, spre exemplu, pentru că mi s-a făcut dor de BARON, voi mai citi câte ceva despre viaţa lui personală, pentru a prinde curaj… e omul care face ce ştie şi ştie ce face. N-am decât de învăţat de la el, deşi am albit constant în ultimul deceniu, urmărindu-i lecţiile ce le serveşte tuturor. Iată, înainte de a opri calculatorul pentru o mai îndelungată pauză – căci se pare că m-au ajuns anumite boli din urmă – mai citez din vorbele nemuritoare ale cinstitului BARON: „Un lider politic care vrea să rămână pe eşichierul politic şi în echipa pe care PSD o construieşte este condiţionat de înţelegerea fenomenului care se numeşte politică. Vă promit că de aici înainte numai în suflet o să port aceste lucruri şi că nu voi mai deranja pe

absolut nimeni cu patriotismul exacerbat al cetățenilor județului nostru și al meu personal”…

Magister dixit! Save! Start! Shut down! OK?